Michel Houellebecq s-a născut la 26 februarie 1958 în La Reunion. Părinții se vor dezinteresa foarte devreme de existența sa. La vârsta de şase ani este încredințat bunicii din partea mamei. In 1980, obține diploma de inginer agronom. Urmează o perioadă dificilă pentru Houellebecq: este şomer, divorțează, are o depresie în urma căreia va petrece mai multe perioade în instituții psihiatrice. în 1985 îl întâlneşte pe Michel Bulteau, director al Nouvelle Revue de Paris, care u publică poemele. în 1991 îi apare o biografie a lui Howard P. Lovecraft, intitulată împotriva lumii, împotriva vieții. în 1992 vede lumina tiparului primul său volum de poeme, Pe urmele fericirii, distins cu Premiul Tristan Tzara. în 1994, publică primul roman, Expansiunea câmpului de luptă, care îl face cunoscut publicului larg. Al doilea volum de poeme, Sensul luptei, obține Premiul Flore în 1996. în 1998, publică simultan volumul de texte critice Intervenții şi romanul Particule elementare, tradus în peste douăzeci şi cinci de limbi şi recompensat cu Premiul Novembre. în 200o îi apar un disc, Prezența umană, cu poeme în lectură proprie, acompaniate de muzica lui Bertrand Burgalat, şi Lamarote, o culegere conținând texte şi fotografii. Se stabileşte în Irlanda. în 2001 publică romanul Platforma, care cunoaşte, asemenea Particulelor elementare, un succes fulminant. în anul 2002, devine primul francez căruia i s-a acordat prestigiosul IMPAC Dublin Literary Award. Eroul romanului Platforma, Michel Renault, funcționar obscur în Ministerul Culturii, pleacă în Thailanda, paradis al turismului sexual. Printre alți occidentali în căutare de plăceri, Michel s-ar distinge cel mult prin cinismul şi luciditatea lui, dacă nu ar întâlni aici mai mult decât sexul: iubirea pe care nu o mai credea posibilă şi femeia care i-o dăruieşte, Valerie. Povestea de dragoste are drept fundal, rând pe rând, luxuriantul decor tropical şi un Paris cenuşiu, aflat parcă sub asediu, terorizat de bandele din cartierele periferice. Iubirea celor doi va fi însă, potrivit viziunii mai generale a autorului, sortită eşecului. Valerie moare sub ochii lui Michel, într-un atentat terorist musulman, detaliu premonitoriu pe care, la un an de la apariția cărții, realitatea însăşi avea să-l „copieze" în sângerosul atentat din Bali.

Cu cât îi este mai josnică viața, cu atât ține omul la ea ; viața lui e atunci un protest, o răzbunare de toate clipele.

Honore de Balzac

PARTEA ÎNTII

Tropic thailandez

Tata a murit acum un an. Se spune că devenim cu adevărat adulți la moartea părinților. Nu cred în teoria asta: nu devenim cu adevărat adulți niciodată.

Privind sicriul bătrânului, au început să-mi vină gânduri aiurea. Profitase de viață, afurisitul; trăise ca un paşă. „Ai lăsat şi urmaşi, nătărăule... mi-am zis, i-ai pus-o cu temei bătrânei." Mă rog, eram un pic stresat, se-nțelege; nu ai în fiecare zi un mort în familie. Refuzasem să văd cadavrul. Am patruzeci de ani, am mai avut ocazia să văd cadavre. Acum însă prefer să evit; din acelaşi motiv care m-a făcut să nu-mi cumpăr niciodată un animal de companie.

Nu sunt căsătorit, nici asta n-am făcut-o. Ocazii am avut, câteva; însă de fiecare dată am renunțat. Femeile, totuşi, îmi plac foarte mult. întrucâtva, regret că sunt celibatar. Nu-i chiar o veselie, mai ales în concedii. Un bărbat singur în concediu, de la o vârstă încolo, devine suspect: ceilalți îl cred egoist şi chiar puțin vicios; nu pot să nu le dau dreptate.

După înmormântare, m-am întors în casa unde tata îşi trăise ultimii ani. Corpul fusese găsit cu o săptămână în urmă. Pe mobile şi prin unghere se adunase deja praful; în colțul unei ferestre, am văzut o pânză de păianjen. Puțin câte puțin, timpul, entropia şi toate chestiile astea luau în stăpânire locul. Frigiderul era gol. în dulapurile din bucătărie erau mai ales plicuri cu porții individuale Weight Watchers, cutii cu proteine aromatizate, tablete energizante. Am rătăcit prin camerele de la parter ronțăind un biscuit cu magneziu. Instalația de încălzire a vilei se afla într-o sală echipată cu aparate de sport; am pedalat puțin pe o bicicletă ergonomică. La şaptezeci de ani, tata avea o condiție fizică mai bună decât a mea. In fiecare zi făcea o oră de gimnastică intensivă, de două ori pe săptămână înota la piscină. în week-end juca tenis, făcea ciclism cu inşi de vârsta lui; pe unii dintre ei îi întâlnisem la înmormântare. „Ne lăsa în urmă pe toți! exclamase un ginecolog. Avea cu zece ani mai mult decât noi, dar abia ne puteam ține după el." Tată, tată, mi-am spus, vanitos mai erai! In stânga câmpului meu vizual erau

un aparat de forță și niște haltere. Mi-am imaginat un cretin în șort - cu o fața ridată, dar foarte asemănătoare cu a mea - trăgând de fiare ca un disperat. Tată, mi-am spus, ți-ai clădit casa pe nisip. Pedalam, dar începeam să gâfâi, mă dureau coapsele; și era doar primul nivel de dificultate. Reamintindu-mi ceremonia, eram conștient că făcusem o impresie generală excelentă. Sunt totdeauna proaspăt bărbierit, am umerii strâmți; pe la treizeci de ani am făcut un început de chelie, așa că am hotărât să mă tund foarte scurt. De regulă, port costume gri, cravate discrete și nu par prea vesel. Cu tunsoarea mea scurtă, cu ochelarii fini și aerul posac, cu capul puțin aplecat ca să aud mai bine un mix de cânturi funerare creștine, mă simțeam foarte în largul meu, mai mult decât la o nuntă, bunăoară. Hotărât lucru, înmormântările erau domeniul meu. Am încetat să pedalez, am tușit ușor. Pe pajiștile din jur cobora noaptea. Lângă structura de beton în care era fixată centrala, se distingea o pată cafenie prost curățată. Acolo îl găsiseră pe tata, cu țeasta crăpată, îmbrăcat cu un sort și un tricou I love New York. După medicul legist, moartea survenise în urmă cu trei zile. La rigoare, se putea crede că fusese un accident, ar fi putut să alunece pe o pată de ulei sau mai știu eu ce. Podeaua însă era perfect uscată; iar craniul era crăpat în mai multe locuri, erau și creieri împroșcați pe jos; era vorba, mai curând, de o crimă. Căpitanul Chaumont, de la jandarmeria din Cherbourg, urma să vină în aceeași seară să discute cu mine.

Revenit în salon, am deschis televizorul, un Sony 16/9 cu diagonala de 82 cm, sunet surround și DVD integrat. Pe TFl era un episod din Xena, prințesa războinică, unul dintre serialele mele preferate; două femei musculoase purtând brasiere metalice și minijupe din piele se înfruntau cu săbiile. „Domnia ta a durat prea mult, Tagrata! exclama blonda; eu sunt Xena, războinica de la Soare-Apune!" Cineva a bătut la ușă; am dat sonorul mai încet.

Afară se înnoptase. Vântul scutura ușor crengile ude de ploaie. o fată de vreo douăzeci și cinci de ani, de tip nord-african, aștepta la intrare.

— Mă cheamă Aișa, a spus ea. Făceam menajul pentru domnul Renault, de două ori pe săptămână. Am venit să-mi iau lucrurile.

— Ăăă... Păi... Am făcut un gest care se voia binevoitor, mă rog, un soi de gest.

A intrat, a aruncat o privire rapidă la televizor: cele două războinice luptau acum corp la corp, pe buza unui vulcan; presupun că, pentru lesbiene, spectacolul era excitant.

— Nu vreau să vă deranjez, a spus Aişa, în cinci minute am terminat.

— Nu mă deranjaţi, am spus, de fapt, nimic nu mă deranjează.

A dat din cap în semn că a înţeles, o clipă privirea i s-a oprit pe chipul meu; poate evalua asemănarea fizică cu tatăl meu, poate încerca să deducă un grad de asemănare morală. Apoi s-a întors, a început să urce scara spre dormitoare.

—Nu vă grăbiţi, am spus cu o voce slabă, nu-i nici o grabă...

Nu mi-a răspuns, a continuat să urce; probabil nici nu auzise. M-am aşezat din nou pe canapea, vlăguit. Ar fi trebuit să-i propun să-şi scoată paltonul, ar fi fost o propunere normală. Atunci mi-am dat seama că era cumplit de frig un frig umed şi pătrunzător, de cavou. Nu ştiam să pornesc instalaţia de încălzire şi nu aveam chef să încerc, tata era mort, iar eu ar fi trebuit să plec cât mai repede. Am schimbat canalul pe FR3, numai bine ca să prind ultima rundă din Questions pour un champion. In momentul când Nadege, din Val-Fourt, îl anunţa pe Julien Lepers că-şi pune titlul în joc, Aişa a apărut pe scară, cu un rucsac mic pe umăr. Am închis televizorul, am mers către ea.

— întotdeauna l-am admirat pe Julien Lepers, i-am spus. Chiar dacă nu cunoaşte oraşul ori satul din care vine candidatul, întotdeauna ştie să spună ceva despre departament, despre regiune, ce climă are, ce frumuseţi naturale. Şi, mai ales, cunoaşte viaţa: pentru el, candidaţii sunt fiinţe umane, le ştie problemele şi bucuriile. Nimic din realitatea omenească a candidaţilor nu-i este străin. Oricine ar fi candidatul, ştie să-l facă să vorbească despre meseria lui, despre familie, despre pasiuni - mă rog, tot ceea ce, în ochii lui, poate constitui o viaţă. Adesea candidaţii fac parte dintr-o fanfară, dintr-un cor; participă la organizarea unor sărbători locale, se dedică unei cauze umanitare.

Copiii lor sunt adesea în sală. în general, rămâi cu impresia că oamenii sunt fericiţi, tu însuţi te simţi mai fericit şi mai bun. Nu credeţi?

M-a privit fără să surâdă; purta părul strâns într-un coc, haine destul de sobre, era machiată cu discreţie; o fată serioasă. A ezitat câteva clipe, apoi a spus cu voce joasă, puţin răguşită din cauza emoţiei:

—Am ținut mult la tatăl dumneavoastră. N-am găsit nimic să-i răspund; mi se părea bizar, dar în definitiv era posibil. Bătrânul avea probabil multe de povestit: călătorise în Columbia, în Kenya, naiba mai ştie pe unde; observase rino-ceri cu binoclul. De fiecare dată când ne întâlneam, făcea ironii pe seama statutului meu sigur de funcționar. „Ți-ai găsit un locşor călduț..." repeta el fără a-şi ascunde disprețul. Aşa e în familie, mereu sunt probleme.

— Fac studii de infirmieră, a continuat Aişa, dar nu mai stau cu părinții, de asta sunt nevoită să lucrez ca menajeră.

Mi-am stors creierii să găsesc un răspuns potrivit: ce să-i spun, s-o întreb cât sunt chiriile la Cherbourg? Până la urmă am mormăit un „Asta e...", încercând să exprim o anume înțelegere a vieții. Pentru ea a părut suficient, s-a îndreptat spre uşă. Mi-am lipit fața de geam ca să-i văd maşina, un Volkswagen Polo, făcând o manevră de întoarcere pe drumul noroios. Pe FR3 era un film rural (acțiunea se petrecea, probabil, în secolul al XIX-lea), cu Tch6ky Karyo în rolul unui muncitor agricol şi Jean-Pierre Marielle în rolul proprietarului. între două lecții de pian, fiica acestuia îi acorda anumite favoruri donjuanului rural. întâlnirile aveau loc într-un grajd; am adormit în momentul când Tcheky Karyo îi smulgea energic chiloții de organza. Un plan final pe un grup de porci a fost ultimul lucru de care am fost conştient.

M-am trezit de durere şi de frig; pesemne adormisem într-o poziție proastă, vertebrele cervicale mi se anchilozaseră. M-am ridicat tuşind violent, respirația mea umplea cu aburi aerul glacial din încăpere. Ciudat, televizorul era pe TFl, se dădea o emisiune pentru pescari; înseamnă că mă trezisem sau cel puțin fusesem suficient de treaz ca să acționez telecomanda; dar nu-mi mai aminteam nimic. Era o emisiune despre somni, peşti uriaşi, fără solzi, care, în urma încălzirii climei, s-au înmulțit în râurile franceze: preferau mai ales împrejurimile centralelor nucleare. Reportajul încerca să facă lumină în privința câtorva mituri: e adevărat, somnii adulți ating lungimi de trei-patru metri; în râul Drome au fost semnalate specimene de peste cinci metri. Era perfect credibil. în schimb, era total exclus să aibă un comportament carnivor, ori să atace înotătorii. Proasta imagine a speciei părea să se răsfrângă şi asupra pescarilor de somn; mica lor confrerie era acceptată cu greu în sânul familiei mai mari a pescarilor. Ei sufereau şi voiau să profite de

emisiune pentru. a corecta această imagine negativă. Desigur, nu puteau invoca motive gastronomice: somnul era total necomestibil. Dar pescuitul lui era pasionant - un pescuit inteligent şi sportiv, destul de asemănător cu al ştiucii— şi merita mai mulţi adepţi. Am făcut câţiva paşi prin cameră fără să mă pot încălzi; nu suportam ideea să mă culc în patul tatei. Până la urmă, am urcat să caut perne şi pături, apoi m-am cuibărit de bine, de rău, pe canapea. După genericul emisiunii Somnul, mit şi realitate, am stins televizorul. Noaptea era neagră; liniştea la fel.

Toate au un sfârşit, chiar şi noaptea. Vocea limpede şi sonoră a căpitanului Chaumont m-a scos dintr-o letargie sauriană. Căpitanul îşi cerea scuze, nu reuşise să treacă în ajun. I-am propus o cafea. Până să fiarbă apa, a pus pe masa de bucătărie un laptop, a conectat imprimanta. Puteam astfel, la sfârşitul întrevederii, să-mi citesc depoziţia şi s-o semnez; am scos un murmur aprobator. Jandarmeria, copleşită de sarcini administrative, avea prea puţin timp pentru a se consacra adevăratei sale misiuni - ancheta; putusem trage această concluzie din diferite emisiuni televizate. Căpitanul a aprobat cu căldură. Interogatoriul pornea bine, într-o atmosferă de încredere reciprocă. Windows-ul a demarat cu un clinchet vesel.

Tata murise în seara sau în noaptea de 14 spre 15 noiembrie. în ziua aceea lucram; la fel şi pe 15. Evident, aş fi putut să iau maşina, să-l ucid pe tata şi să mă întorc acasă în aceeaşi noapte. Ce făceam în noaptea de 14 noiembrie? Din câte ştiam eu, nimic; nimic deosebit. Oricum, nu-mi aminteam nimic, deşi trecuse doar o săptămână. Nu aveam o parteneră sexuală stabilă, nici un prieten apropiat; în aceste condiţii, cum să-mi amintesc? Zilele trec, asta-i tot. L-am privit cu tristeţe pe căpitanul Chaumont; aş fi vrut să-l pot ajuta, sau măcar să-i sugerez o pistă.

—Să mă uit în agendă... am spus. Nu mă aşteptam să găsesc ceva; totuşi, ciudat, la data de 14 figura un număr de mobil, însoţit de un prenume: „Coralie". Care Coralie ? Agenda asta, zău, degeaba o mai ţineam.

—Am o grămadă de rahaturi în cap... am spus cu un surâs amar. Pur şi simplu nu ştiu, poate eram la un vernisaj.

— Un vernisaj ? Căpitanul aştepta răbdător, cu degetele deasupra tastaturii.

— Da, lucrez în Ministerul Culturii. Fac dosare pentru finanțarea de expoziții, uneori şi de spectacole.

— Spectacole ?

— Spectacole... de dans contemporan... Mă simțeam pierdut, copleşit de ruşine.

— Cum s-ar zice, lucrați în domeniul cultural.

— Da, asta e... Se poate spune aşa. Căpitanul mă privea cu simpatie şi gravitate. Era conştient de existența unui sector cultural, o conştiință vagă, dar reală. în profesia lui, întâlnea desigur tot felul de oameni; nici un mediu social mi-i putea rămâne străin. Jandarmeria este un umanism.

Restul discuției a continuat aproape normal; văzusem deja filme polițiste, eram pregătit pentru acest tip de dialog. Ar fi putut tatăl meu să aibă duşmani, aveam vreo idee? Nu, duşmani nu, dar nici prieteni, la drept vorbind. Oricum, tata nu era destul de important ca să aibă duşmani. Cine putea profita de moartea lui? Ei bine, eu. Când îi făcusem ultima vizită? Probabil în august. în august nu e mare lucru de făcut la birou, dar colegii mei sunt nevoiți să plece pentru că au copii. Eu rămân la Paris, joc Solitaire pe computer, iar pe la jumătatea lunii îmi iau un week-end prelungit; iată cadrul vizitelor la tatăl meu. În fond, eram în relații bune cu el ? Şi da, şi nu. Mai degrabă nu, totuşi mergeam să-l văd de două-trei ori pe an, nu era chiar puțin.

Căpitanul a clătinat din cap. Simțeam că depoziția mea se apropie de final; aş fi vrut să-i pot spune mai multe. Simțeam că mă apucă o simpatie irațională, anormală pentru căpitanul Chaumont. Iată-l, punea deja hârtie în imprimantă.

—Tata făcea foarte mult sport! am spus eu deodată.

A ridicat o privire întrebătoare.

—Nu ştiu... am zis desfăcând brațele a neputință, voiam doar să spun că făcea foarte mult sport.

Cu un gest înciudat, căpitanul a pornit imprimanta.

Am semnat depoziția, l-am condus până la uşă.

— îmi dau seama că sunt un martor jalnic, i-am spus.

—Toți martorii sunt jalnici... a răspuns el. Am meditat o vreme la acest aforism. în fața noastră se întindea plictisul nesfârşit al câmpurilor. Căpitanul s-a urcat în maşină, un Peugeot 305; avea să mă țină la curent

cu mersul anchetei. La decesul unei rude de gradul întâi, funcționarii publici au drept la un concediu de trei zile. Aş fi putut foarte bine să mai rămân, să hoinăresc, să cumpăr camembert din partea locului; am plecat însă imediat spre Paris.

Mi-am petrecut ultima zi de concediu în câteva agenții de turism. îmi plăceau cataloagele turistice, caracterul lor abstract, felul lor de a reduce locurile lumii la un şir de tarife şi fericiri posibile ; apreciam în special sistemul de notare cu steluțe, indicând intensitatea fericirii la care erai îndreptățit să speri. Nu eram fericit, dar prețuiam fericirea, aspiram, încă, la ea. Potrivit modelului Marshall, cumpărătorul este un individ rațional care încearcă să obțină maximum de satisfacție pentru un preț dat; în schimb, modelul Veblen analizează influența grupului în procesul de cumpărare (după cum individul vrea să se identifice cu grupul, sau dimpotrivă, să i se sustragă). Modelul Copeland demonstrează că procesul de cumpărare diferă în funcție de produs/ serviciu (cumpărătură curentă, cumpărătură plănuită, cumpărătură specializată); iar modelul Baudrillard-Becker consideră că a consuma înseamnă a produce semne. Judecând bine, mă simțeam mai aproape de modelul Marshall.

Revenit la birou, am anunțat-o pe Marie-Jeanne că am nevoie de o vacanță. Marie-Jeanne este colega mea; pregătim împreună dosarele de expoziții, trudim împreună pentru cultura contemporană. Este o femeie de treizeci şi cinci de ani cu părul blond şi lins, cu ochi de un albastru deschis; nu ştiu nimic despre viața ei intimă. Ierarhic, e şefa mea; dar Marie-Jeanne preferă să eludeze acest aspect, ține să încurajeze munca în echipa. De fiecare dată când primim vizita unei personalități importante - un delegat de la Direcția Artelor Plastice sau un membru în cabinetul ministrului, Marie-Jeanne insistă pe noțiunea de echipă. „Şi iată-l pe omul cel mai important din serviciul nostru, cel care jonglează cu bilanțuri contabile şi cu cifre! exclamă ea intrând în biroul meu. Fără el, aş fi pierdută." Pe urmă râde; vizitatorii importanți râd şi ei, sau măcar surâd fericiți. Surâd şi eu, atâta cât pot. încerc să mă imaginez în chip de jongler; în realitate, e suficient să stăpânesc operațiile aritmetice simple. Deşi Marie-Jeanne nu face propriu-zis nimic, munca ei, de fapt, e cea mai complexă: trebuie să se țină la curent cu mişcările, cu rețelele, cu tendințele; ca responsabilă în cultură, poate fi oricând suspectată de

imobilism, sau chiar de obscurantism; e un pericol pe care trebuie să-l evite, apărând astfel şi instituţia. Păstrează de aceea un contact permanent cu artişti, cu galerişti, cu directorii de reviste (pentru mine obscure); vorbeşte cu ei la telefon şi e fericită, pasiunea ei pentru arta contemporană este reală. Personal, nu am nimic împotriva artei contemporane : nu sunt un adept al meseriei, nici al întoarcerii la tradiţie în pictură; îmi menţin atitudinea rezervată, potrivită unui contabil. Chestiunile estetice şi politice nu mă privesc; nu-i treaba mea să inventez noi atitudini, noi relaţii în lume; şi nici să le adopt; am renunţat s-o fac pe măsură ce mi se încovoia spinarea iar expresia mea evolua spre tristeţe. Am asistat la multe expoziţii, vernisaje sau spectacole memorabile. De-acum încolo, concluzia mea este clară: arta nu poate transforma viaţa. în nici un caz pe a mea.

O informasem pe Marie-Jeanne despre moartea tatei: m-a primit cu simpatie, mi-a pus chiar o mână pe umăr. Cererea mea de concediu i se părea întru totul firească. „Ai nevoie să te aduni, Michel, a spus ea, să te întorci cu faţa spre tine." Am încercat să vizualizez mişcarea propusă şi am conchis că, fără doar şi poate, avea dreptate. „Cecilia o să termine în locul tău anticipativul, a continuat Marie-Jeanne, o să vorbesc cu ea." La ce făcea aluzie, cine era această Cecilia? Aruncând o privire în jur, am observat un proiect de afiş şi mi-am amintit. Cecilia era o grăsană roşcată care tot timpul ronţăia biscuiţi Cadbury; lucra la noi de vreo două luni, cu contract de colaborare, sau angajată printr-un program social, deci o persoană mai curând neglijabilă. într-adevăr, înainte de moartea tatei lucram la bugetul anticipativ al expoziţiei „Sus mâinile, derbedeilor!", ce trebuia inaugurată în ianuarie la Bourg-la-Reine. Era vorba de fotografii făcute cu teleobiectivul ce surprindeau brutalităţile poliţieneşti din Yvelines; nu era însă o lucrare documentară, mai curând un proces de teatralizare a spaţiului, cu aluzii la serialele poliţiste gen Los Angeles Police Department. Artistul preferase o abordare fun mai curând decât aceea, aşteptată, a protestului social. Pe scurt, un proiect interesant, nu prea scump şi nici prea complex; până şi o tâmpită de tipul Ceciliei era în stare să finalizeze bugetul anticipativ.

în general, ieşind de la birou, intram la un peep-show. Mă costa cincizeci de franci, uneori şaizeci, când ejacularea se lăsa aşteptată. Spectacolul fofoloancelor în mişcare îmi spăla creierul. Orientările

contradictorii ale artei video contemporane, echilibrul între conservarea patrimoniului şi susţinerea creaţiei vii... toate astea se evaporau rapid în faţa magiei simple a fofoloancelor în mişcare. îmi deşertam cuminte testiculele. La aceeaşi oră, într-o cofetărie de lângă minister, Cecilia se îndopa cu prăjituri de ciocolată; motivaţiile noastre erau cam aceleaşi.

Mai rar, intram într-o cabină privată de cinci sute de franci; asta când aveam probleme cu mădularul, când îmi părea un apendice inutil, nesătul, ce mirosea a brânză; simţeam atunci nevoia să mi-l ia o târfă în mână, să-mi laude, chiar şi de formă, vigoarea membrului, abundenţa lapţilor. Oricum, până la şapte şi jumătate eram deja acasă. Mai întâi priveam Questions pour un champion, înregistrată pe video; apoi treceam pe actualităţile naţionale. Criza vacii nebune mă interesa prea puţin, hrana mea principală era piureul Mousline cu brânză. Apoi seara continua. Nu eram nefericit, aveam o sută douăzeci şi opt de canale. Spre ora două noaptea, terminam cu comedii muzicale turceşti.

Au trecut câteva zile, relativ calme, până am primit un nou telefon de la căpitanul Chaumont. Ancheta avansase, găsiseră asasinul prezumtiv, de fapt, mai mult decât prezumtiv, individul mărturisise. Peste două zile era programată o reconstituire, doream să asist? O, da, am zis, sigur că da.

Marie-Jeanne m-a felicitat pentru hotărârea mea curajoasă. A vorbit despre suferinţa doliului, despre enigma filiaţiei; folosea cuvinte socialmente acceptabile, extrase dintr-un catalog limitat, dar nu asta era important: simţeam că o făcea cu afecţiune, era neaşteptat şi plăcut. Femeile au totuşi afecţiune, mi-am spus urcând în trenul de Cherbourg, au tendinţa de a stabili raporturi afective chiar şi la birou; într-un univers des-puiat de orice raport afectiv se mişcă greu, le vine greu să se împlinească. Această slăbiciune le face să sufere, iar paginile „psiho" din Marie-Claire le amintesc mereu: ar fi mai bine să separe profesia de afectivitate; însă femeile nu pot, iar paginile de „mărturii" din aceeaşi Marie-Claire o dovedesc permanent. Trecând pe lângă Rouen, m-am gândit iar la povestea tatei. Marea descoperire a căpitanului Chaumont era că Aişa întreţinuse cu tata „raporturi intime". Accidental, sau fusese ceva mai serios? Nu ştia, şi nici nu-i folosea pentru continuarea anchetei. Unul dintre fraţii fetei recunoscuse rapid că venise să-i ceară bătrânului

„explicații", că discuția degenerase şi că-l lăsase aproape mort pe betonul din sala de gimnastică.

Oficial, reconstituirea era condusă de judecătorul de instrucție, un omuleț uscat şi auster, îmbrăcat cu un pantalon de lână şi o bluză de culoare închisă, cu fața permanent strâmbată de un rictus plictisit; dar cel care s-a impus rapid ca adevăratul maestru de ceremonii a fost căpitanul Chaumont. Vioi şi bine dispus, îi întâmpina pe participanți, îi adresa fiecăruia o vorbă de bun venit, îl conducea la locul lui: părea fericit. Era primul lui caz de crimă şi îl rezolvase în mai puțin de-o săptămână: în această poveste sordidă şi banală, el era singurul erou adevărat. Aişa se ghemuise pe un scaun, vizibil copleşită, cu chipul încadrat de părul negru; abia dacă s-a uitat la mine când am sosit; privirea ei evita ostentativ colțul în care se afla fratele uciga ş. Acesta, între doi jandarmi, privea în pământ cu un aer îndărătnic. O mică brută ordinară; nu simțeam pentru el nici o milă. Întâlnindu-mi privirea, m-a identificat, cu siguranță. Ştia cine sunt, era normal să afle: după concepțiile lui primitive, aveam dreptul să mă răzbun, răspundeam pentru sângele tatălui meu. L-am privit drept în ochi, conştient de raportul care se stabilea între noi; încet-încet, mă lăsam inundat de ură, respiram mai uşor, era un sentiment plăcut şi puternic. Dacă aş fi avut o armă, l-aş fi ucis fără să clipesc. Să ucizi o asemenea căzătură mi se părea mai mult decât un gest oarecare, mi se părea un act salutar, pozitiv. Un jandarm a desenat cu creta o siluetă pe sol, reconstituirea a început. Potrivit acuzatului, situația era foarte simplă: în timpul discuției, se înfuriase, îl îmbrâncise violent pe bătrân; tata căzuse pe spate, craniul i se lovise de beton; cuprins de panică, agresorul fugise imediat.

Mințea, fireşte, iar căpitanul Chaumont a dovedit-o cu uşurință. Examinând victima, era evident că avusese loc o luptă: craniul prezenta contuzii multiple, provocate, probabil, de lovituri de picior. Mai mult, tata fusese târât cu fața pe beton până-i ieşise un ochi din orbită. „Nu mai ştiu... a spus acuzatul, îmi ieşisem din fire." Văzându-i brațele nervoase, fața îngustă şi rea, te gândeai imediat că acționase fără premeditare, atât pesemne de zgomotul craniului lovit de beton şi de vederea sângelui. Sistemul lui de apărare în fața tribunalului era clar şi credibil, avea să scape uşor: câțiva ani cu suspendare, nimic mai mult.

Satisfăcut de mersul reconstituirii, căpitanul Chaumont se pregătea să încheie. M-am ridicat de pe scaun, m-am dus la fereastră. Se înnsera: pe câmp păşteau câteva oi. Şi ele erau stupide, poate chiar mai stupide decât fratele Aişei; însă în codul lor genetic nu era programată nici o reacţie violentă. în ultima seară a vieţii lor, vor behăi înnebunite, ritmul cardiac se va accelera, se vor zbate cu disperare; apoi viaţa le va fi curmată cu un foc de armă, trupul lor va deveni carne pentru măcelării. Ne-am despărţit cu strângeri de mână; căpitanul Chaumont mi-a mulţumit pentru prezenţă.

A doua zi am revăzut-o pe Aişa; sfătuit de agentul imobiliar, hotărâsem să fac curăţenie generală înainte de venirea cumpărătorilor. I-am lăsat cheile casei, apoi ea m-a însoţit până la gara din Cherbourg. În crânguri se înstăpânea iarna, ceaţa se aduna deasupra gardurilor vii. Şi eu, şi Aişa ne simţeam stingheriţi. Cunoscuse organele sexuale ale tatălui meu, asta crea o intimitate cam jenantă. Una peste alta, situaţia era surprinzătoare: Aişa părea o fată serioasă, iar tata nu fusese nici pe departe un crai. Pesemne că avea şi trăsături, şi părţi plăcute pe care eu nu ştiusem să i le descopăr; de fapt, aproape că-i uitasem chipul. Oamenii trăiesc unii lângă alţii ca vitele; abia dacă izbutesc, din când în când, să bea împreună o sticlă de vin.

Volkswagen-ul Aişei s-a oprit în Piaţa Gării; îmi dădeam seama că ar fi trebuit să spun câteva vorbe la despărţire. După câteva clipe, Aişa mi-a spus cu o voce stinsă:

— Vreau să plec de aici. Am un prieten care-mi poate găsi o slujbă la Paris; o să-mi continui studiile acolo. Ai mei oricum mă consideră o curvă.

Am scos un murmur de aprobare.

— Da, la Paris e lume mai multă... am spus în cele din urmă, chinuit; oricât mă gândeam, nu găseam altceva să-i spun despre Paris.

Extrema sărăcie a replicii n-a părut s-o descurajeze.

—Nu am nimic de aşteptat de la ai mei, a continuat ea cu o mânie stăpânită. Pe lângă că sunt săraci, mai sunt şi tâmpiţi. Acum doi ani, tata a fost în pelerinaj la Mecca; de atunci, nu se mai poate discuta cu el. Cu fraţii mei e şi mai rău: îşi laudă unul altuia prostiile, beau de sting, dar se pretind păzitorii adevăratei credinţe; iar pe mine îşi permit să mă ţină

de curvă pentru că prefer să muncesc decât să mă mărit cu un cretin de soiul lor.

—E drept, în general, musulmanii nu sunt chiar o lumină... am spus stingherit. Mi-am luat geanta de voiaj, am deschis portiera. Cred c-o să te descurci... am mormăit fără convingere.

în clipa aceea am avut un soi de viziune a fluxurilor migratorii ce străbăteau Europa;

musulmanii păreau nişte cheaguri de sânge care se resorbeau cu greu. Aişa mă privea întrebător. Frigul intra în maşină. Teoretic, izbuteam să simt o anume atracție pentru vaginul musulmanelor.

Am surâs, cam forțat. A surâs şi ea, ceva mai sincer. I-am strâns îndelung mână, i-am simțit căldura degetelor, am continuat până i-am simțit pulsul bătând încet la încheietură. La câțiva metri de maşină, m-am întors, i-am făcut semn cu mână. Pusese, totuşi, o întâlnire; ceva se întâmplase, până la urmă.

în tren, mi-am spus că poate ar fi trebuit să-i dau nişte bani. Deşi mai bine nu, ar fi putut să interpreteze greşit. Ciudat, abia în clipa aceea, pentru întâia oară, mi-am dat seama că aveam să devin un om bogat; în fine, relativ bogat. Transferul banilor din conturile tatei se făcuse deja. în rest, lăsasem în grija mecanicului vânzarea maşinii, iar pentru casă vorbisem cu un agent imobiliar; totul se rezolvase în modul cel mai simplu. Valoarea bunurilor era fixată de legile pieței. Exista, desigur, o marjă de negociere: 10% în plus ori în minus, nu mai mult, Nici procentul de impozitare nu era un mister: era suficient să consult broşurile, foarte bine făcute, ale Direcției de impozite.

Cred că tata se gândise, de câteva ori, să mă dezmoştenească; până la urmă, renunțase; pesemne îşi spusese că e prea complicat, prea multă alergătură pentru un rezultat nesigur (nu e simplu să-ți dezmoşteneşti copiii, legea nu-ți oferă decât posibilități limitate: micile scârnăvii, după ce că-ți fac viața un iad, la urmă profită de tot ce-ai agonisit cu trudă). Probabil îşi spusese că nu merită - ce-i mai păsa de ce avea să se întâmple după moartea lui? Aşa gândise, după părerea mea. Oricum, bătrânul nătărău era mort, iar eu aveam să vând casa în care-şi trăise ultimii ani; aveam să vând şi Toyota Land Cruiser cu care-şi aducea baxuri de apă minerală de la Casino Geant, din Cherbourg. Ce să fac eu, care locuiesc lângă Jardin des Plantes, cu o Toyota Land Cruiser? Aş fi

putut să-mi aduc conserve de la piața Mouffetard, cam atât. Pentru o rudă de gradul întâi, taxele de succesiune nu sunt prea mari — chiar dacă legătura afectivă nu era, nici ea, foarte strânsă. Scăzând impozitele, rămâneam cu vreo trei milioane de franci. De cincisprezece ori salariul meu anual. Sau cât poate spera să câştige într-o viață de muncă un muncitor calificat din Europa Occidentală; era binişor. Puteam începe să mă descurc; puteam să încerc.

Cu siguranța, peste câteva săptămâni aveam să primesc o scrisoare de la bancă. Trenul se apropia de Bayeux, puteam deja să-mi imaginez cum va decurge discuția. Un specialist de la bancă va remarca în contul meu un consistent sold pozitiv şi va dori să poarte cu mine o discuție cine nu are nevoie, într-un moment sau altul al vieții, de un consilier în plasamente ? Puțin cam neîncrezător, voi prefera opțiunile sigure; el va întâmpina această reacție - atât de frecventă cu un surâs discret. Majoritatea investitorilor novici, se ştie, preferă siguranța în raport cu randamentul; între colegi, se amuzau adesea de această reacție. Să nu i-o iau în nume de rău, dar, în materie de gestiune patrimonială, unele persoane în vârstă se comportă ca nişte ageamii. El încerca să-mi propună un scenariu diferit lăsându-mi, fireşte, timp de gândire. într-adevăr, de ce n-aş investi două treimi din bani într-un plasament fără riscuri, dar cu profit scăzut? Şi de ce n-aş băga o treime într-o investiție mai îndrăzneață, dar cu reale şanse de profit ? După câteva zile de gândire, ştiam, aveam să cedez la argumentele lui. Simțindu-se reconfortat de hotărârea mea, va întocmi cu zel actele - iar strângerea noastră de mână, la despărțire, va fi de-a dreptul călduroasă.

Trăiam într-o țară marcată de un socialism aşezat, în care posesia bunurilor materiale era garantată de o legislație strictă iar sistemul bancar era protejat de solide garanții de stat. Dacă nu mă aventuram în afara legalității, nu riscam nici malversații, nici faliment fraudulos. Intr-un cuvânt, scăpasem de griji. De altfel, nici nu-mi făcusem vreodată griji cu adevărat: după studii serioase, chiar dacă nu strălucite, mă orientasem rapid către sectorul public. Era pe la mijlocul anilor '80, la începuturile modernizării socialismului, pe vremea când faimosul Jack Lang poleia cu fast şi cu glorie instituțiile culturale ale statului; salariul meu ca debutant era întru totul decent. Pe urmă am îmbătrânit, asistând fără emoții la schimbările politice succesive. Eram politicos, corect,

apreciat de superiori şi de colegi; totuşi, cu temperamentul meu rezervat, eşuasem în încercările de a-mi face prieteni adevăraţi. Peste Lisieux se însera cu repeziciune. De ce nu arătasem nici-odată, m munca mea, o pasiune comparabilă cu cea a lui Marie-Jeanne ? De ce nu arătasem nici-odată, în general, o pasiune adevărată în viaţă?

Au mai trecut, fără să-mi aducă vreun răspuns, câteva săptămâni. Apoi, în dimineaţa zilei de 23 decembrie, am luat un taxi până la aeroportul Roissy.

3

Iar acum, singur ca un idiot, aşteptam acolo, la câţiva metri de ghişeul agenţiei Nouvelles Frontiferes. Era o sâmbătă dimineaţa înainte de sărbători, Roissy era ticsit, ca de obicei. De îndată ce au câteva zile de libertate, locuitorii Europei Occidentale se năpustesc la celălalt capăt al planetei, străbat jumătate de lume în avion, se poartă ca nişte evadaţi din puşcărie. Nu-i condamn; mă pregătesc să fac la fel.

Visele mele sunt mediocre. Ca toţi locuitorii Europei Occidentale, visez să călătoresc. Nu mă sperie greutăţile, bariera lingvistică, proasta organizare a transportului în comun, riscul de a da peste hoţi sau escroci: ceea ce vreau în fond, ca s-o spun mai de-a dreptul, e să practic turismul. Fiecare visează ce poate; iar visul meu e să-mi ofer un şir neîntrerupt de „Circuits passion", „Sejours couleur" şi „Plaisirs ă la carte" - ca să citez temele celor trei cataloage Nouvelles Frontieres.

M-am hotărât rapid să fac un circuit, însă am ezitat între „Rom & Salsa" (indicativ CUB CO 033,16 zile/14 nopţi, 1125o franci camera dublă, supliment cameră individuală: 135o franci) şi „Tropic thailandez" (indicativ THA CA 006, 15 zile/13 nopţi, 9 95o franci camera dublă, supliment cameră individuală: 1175 franci). De fapt, Thailanda mă atrăgea mai mult, dar Cuba are avantajul că e una din ultimele ţări comuniste, probabil nu pentru mult timp, pe scurt, există un aspect de „regim pe cale de dispariţie", un soi de exotism politic. Până la urmă, am optat pentru Thailanda. Trebuie să recunosc, prezentarea din catalog era ticluită abil, aptă să seducă un suflet mediocru:

Un circuit organizat, cu un strop de aventură, către vă poartă de la bambuşii râului Kwai la insula Hoh Samui, pentru a încheia cu Koh Phi Phi, în largul insulei Phuket, după o traversare de vis a istmului Kra. o călătorie »cool" sub vraja Tropicelor.

La ora 8,3o fix, după ce închide uşa casei sale de pe bulevardul Blanqui, arondismentul XII, Jacques Maillot încalecă pe motoretă şi începe să traverseze Parisul de la est la vest. Direcția:

Nouvelles Frontieres, sediul din bulevardul Grenelle. o dată la două zile, se opreşte la trei-patru agenții: „Le duc ultimele cataloage, ridic corespondența şi iau temperatura", explică acest patron motorizat, gătit cu o nelipsită cravată bălțată. Asta îi stimulează pe vânzători: „în zilele următoare, agențiile respective îşi dublează încasările..." explică el surâzând. Cucerit, ziaristul de la Capital se miră ceva mai departe: cine ar fi putut prezice în 1967 că mica asociație fondată de câțiva studenți contestatari va lua asemenea avânt? Desigur, nu miile de manifestanți care în mai '68 defilau prin fața primei agenții Nouvelles Frontires, deschisă în Piața Denfert-Rochereau, la Paris. „Eram exact la locul potrivit, în fața camerelor de televiziune..." îşi aminteşte Jacques Maillot, fost boy-scout şi catolic de stânga trecut pe la Uniunea Națională a Studenților Francezi. A fost prima lovitură publicitara a firmei cu nume inspirat din discursurile lui John Kennedy despre „noile frontiere" ale Americii.

Liberal pasionat, Maillot luptase cu succes împotriva monopolului deținut de Air France, pentru democratizarea transporturilor aeriene. Odiseea firmei lui, devenită peste treizeci de ani primul operator de turism francez, fascina revistele economice. La fel ca FNAC sau Club Med, Nouvelles Frontiferes - născută o dată cu civilizația vacanțelor - putea simboliza noua față a capitalismului modem. în anul 2000, pentru întâia oară, industria turistică a devenit prima activitate economică mondială ca cifră de afaceri. Deşi cerea o condiție fizică medie, „Tropic thailandez" făcea parte din „circuitele aventură": categorii de cazare variabile (simplă, standard, categoria întâi), număr de participanți limitat la douăzeci pentru o mai bună coeziune a grupului. Am văzut apropiindu-se două negrese drăguțe cu rucsacuri în spate şi am sperat că au ales acelaşi circuit; apoi mi-am coborât privirea şi m-am dus să-mi iau documentele de călătorie. Zborul dura ceva mai mult de unsprezece ore.

Să călătoreşti azi cu avionul, indiferent de companie sau destinație, înseamnă să fii tratat ca un rahat pe tot timpul zborului. Ghemuit cu genunchii la gură într-un spațiu insuficient şi chiar ridicol, pe care nu-l

poți părăsi fără să-ți deranjezi vecinii, un şir de interdicții te întâmpină încă din start, enunțate de stewardese cu surâs fals. Prima lor grijă, după ce ai urcat la bord, e să-ți confişte lucrurile personale şi să le închidă în compartimentul de bagaje (nu vei mai avea acces la ele, sub nici un pretext, până la aterizare). Apoi, pe tot timpul călătoriei, se vor strădui să te umilească permanent, interzicându-ți orice deplasare şi, în general, orice acțiune, în afara celor înscrise într-un catalog restrâns: băut sucuri, vizionare de casete video americane, cumpărături duty-free. Senzația permanentă de pericol, alimentată cu imagini mentale de catastrofe aeriene, imobilitatea forțată într-un spațiu limitat provoacă un stres atât de violent, încât pe unele avioane de cursă lungă s-au înregistrat crize cardiace soldate cu decese. Echipajul se sileşte să ridice stresul la cel mai înalt nivel, interzicându-ți să-l combați cu mijloacele obişnuite. Rămas fără țigări şi lectură, ți se interzice, din ce în ce mai des, şi alcoolul. Slavă Domnului, nu se practică încă percheziția corporală; pasager cu experiență, îmi făcusem un mic stoc de supra-viețuire: câțiva plasturi cu nicotină, somnifere, o sticluță de Southern Comfort. Am căzut într-un somn greu în momentul când survolam Germania de Est.

Am fost trezit de o greutate pe umărul meu şi de o respirație călduță. Fără prea multe menajamente, l-am împins la locul lui pe vecinul din stânga: a scos un mormăit blând, dar n-a deschis ochii. Era un tip înalt, de vreo treizeci de ani, cu părul şaten deschis; nu părea prea antipatic, nici prea isteț. De fapt, era aproape înduioşător, înfăşurat m pătura albastră oferită de stewardese, cu mâinile-i groase de muncitor manual puse pe genunchi. Am ridicat cartea căzută la picioarele lui: un bestseller anglo-saxon de rahat, al unui oarecare Frederic Forsyth. Citisem deja un roman semnat de acest imbecil, plin cu omagii pentru Margaret Thatcher şi evocări groteşti ale URSS ca imperiu al răului. M-am întrebat cum se descurcase după căderea zidului Berlinului. Am răsfoit noul său opus: de data asta, rolul băieților răi era jucat, pare-se, de roşii-bruni şi de naționaliştii sârbi; insul era la zi cu noutățile. Cât despre eroul lui favorit, plicticosul Jason Monk, acesta îşi relua serviciul în CIA, aliată de circumstanță cu mafia cecenă. Ei bine, mi-am spus punând cartea pe genunchii vecinului, frumoasă moralitate au autorii anglo-saxoni de bestseller-uri. Ca semn de carte, era un bilet Nouvelles

Frontieres împăturit în trei: îl cunoscusem aşadar pe primul meu tovarăş de călătorie. Un băiat de ispravă, eram sigur, cu siguranţă mai puţin egocentric şi nevrozat decât mine. Am aruncat o privire pe monitorul ce afişa datele zborului: trecusem de Cecenia, dacă vom fi zburat pe deasupra ei; temperatura exterioară era de -53°C, altitudinea de 10143 metri, ora locală 00:27. Apoi, în locul datelor a apărut o hartă: începea survolul Afganistanului. Evident, prin hublou nu vedeam nimic altceva decât o beznă deplină. Oricum, cred că talibanii dormeau, dospind în jegul lor. „Noapte bună, talibani, noapte bună... Vise plăcute..." am murmurat înainte de a mai înghiţi un somnifer.

4

Avionul a aterizat la ora cinci pe aeroportul Don Muang. M-am trezit cu greu. Vecinul din stânga se ridicase deja şi aştepta nerăbdător la coadă ca să iasă din aparat. Curând l-am pierdut din vedere pe culoarul ce ducea spre holul de sosire. Aveam picioarele moi, gura cleioasă; urechile îmi ţiuiau violent.

Trecând de uşile automate, căldura m-a înşfăcat ca o gură: 35° C, pe puţin. Căldura din Bangkok are o particularitate: este un soi de căldură uleioasă, probabil din cauza poluării; de fiecare dată când stai mai mult afară, rămâi surprins că nu ai fost acoperit cu o peliculă fină de reziduuri industriale. Mi-au trebuit vreo treizeci de secunde ca să-ini adaptez respiraţia. încercam să nu rămân în urma ghidului, o thailandeză pe care abia apucasem s-o văd, dar care părea sobră şi bine edu-cată - multe thailandeze lasă aceeaşi impresie. Rucsacul îmi tăia umerii; era un Lowe Pro Himalaya Trekking, modelul cel mai scump pe care-l găsisem la un magazin Vieux Campeur; era garantat pe viaţă. Era un obiect impresionant, gri metalic, cu carabiniere, benzi de arici speciale - brevetul firmei - şi fermoare ce funcţionau chiar şi la -65° C. Din păcate, nu încăpea mare lucru în el: câteva şorturi şi tricouri, un slip de baie, o pereche de încălţări speciale pentru mers pe corali (125 de franci la Vieux Campeur), o trusă de toaletă cu medicamentele declarate indispensabile de Ghidul drumeţului, o cameră video JVC HRD-960o MS cu acumulatori şi casete de schimb, şi două bestseller-uri americane cumpărate la întâmplare pe aeroport.

Autocarul Nouvelles Frontieres era parcat la vreo sută de metri mai departe. în interiorul vehiculului - un Mercedes M-80o cu 64 de locuri

aerul condiționat era dat la maximum, aveai senzația că intri într-un congelator. M-am așezat la fereastră, pe stânga, la mijlocul autocarului. Distingeam, nu prea clar, vreo zece pasageri, printre care și vecinul meu din avion. N-a venit nimeni să se așeze lângă mine. Se părea că rata-sem prima ocazie de a mă integra în grup ; colac peste pupăză, eram pe cale să fac o răceală țeapănă.

încă nu se luminase de ziuă, dar pe autostrada cu șase benzi ce ducea spre centrul Bangkok-ului se circula intens. Treceam pe lângă clădiri din oțel și sticlă; din loc în loc, vedeam câte o construcție masivă din beton amintind de arhitectura sovietică. Sedii de bănci, hoteluri, companii de produse electronice - cel mai adesea japoneze. După bifurcația spre Chatuchak, autostrada acum suspendată pe piloni - a trecut pe deasupra șoselei de centură a orașului. Printre clădirile luminate ale hotelurilor, începeau să apară gru-puri de case mici cu acoperișuri de tablă, presărate pe terenuri virane. Tarabe ambulante cu firme de neon ofereau supă și orez; se vedeau mar-pitele aburind. Ca să iasă de pe autostradă pe deviația spre New Petchaburi Road, autocarul a încetinit puțin. Preț de o clipă, am zărit silueta fantasmagorică a unei intersecții rutiere cu mai multe niveluri: luminate de proiectoare puternice, spiralele de asfalt păreau suspendate în cer; apoi, după o curbă lungă, autocarul a intrat din nou pe șosea.

Bangkok Palace Hotel aparținea unui grup apropiat de rețeaua hotelieră Mercur, cu care împărtășea aceleași principii m ceea ce privește calitatea mâncării și a serviciilor - am aflat din broșura pe care am răsfoit-o în hol, așteptând să se decanteze situația. Era puțin după ora șase dimineața - miezul nopții la Paris, m-am gândit eu fără nici un motiv -, însă deja era animație, sala de mese tocmai se deschisese. M-am așezat pe o banchetă; eram buimac, urechile continuau să-mi țiuie, începea să mă doară și burta. După atitudinea de așteptare, am mai reperat câțiva membri ai grupului. Două fete, de vreo douăzeci și cinci de ani, genul parașută (altminteri bine făcute), aruncau priviri disprețuitoare înjur. Un cuplu de pensionari - el, genul agitat, ea, ceva mai rezervată - observau încântați decorațiunile interioare ale hotelului, formate din lustre, oglinzi și ornamente aurite. în general, în primele ore din existența unui grup nu se observă decât o sociabilitate fatică: se folosesc fraze convenționale, iar angajarea emoțională este limitată.

După Edmond şi White1, constituirea de micro-grupuri se observă abia la prima excursie, uneori la prima masă luată în comun.

O senzaţie de sfârşeală m-a făcut să tresar; mi-am aprins o ţigară ca să-mi revin: somniferele erau prea tari, mă zăpăceau; dar cele pe care le luam înainte nu mai aveau nici un efect: era o situaţie fără ieşire. Cei doi pensionari se învârteau de colo-colo (am avut impresia că bărbatul poza puţin); în lipsa unei persoane anume cu care să schimbe un surâs, adresau un surâs virtual lumii din jur. Probabil că într-o viaţă anterioară fuseseră mici comercianţi, era singura ipoteză. Unul câte unul, auzindu-şi numele, membrii grupului se îndreptau spre Săn, thailandeza care ne era ghid, primeau cheile, urcau în cameră - pe scurt, se împrăştiau. S6n ne-a amintit cu o voce plăcută că puteam lua micul dejun chiar atunci; sau ne puteam odihni în camere, era la libera noastră alegere. Oricum, pentru după-amiază aveam în program excursia pe klong-im1, întâlnirea era fixată pentru ora paisprezece, în hol.

Fereastra camerei mele dădea spre autostradă. Era şase şi jumătate. Circulaţia era intensă, dar geamul dublu lăsa să treacă doar un murmur slab. Iluminaţia pentru noapte era stinsă, oţelul şi sticla încă nu reflectau soarele; la ora asta, oraşul era cenuşiu. Am sunat la room service şi am comandat o cafea dublă; am băut-o cu un Efferalgan, un Doliprane şi o doză dublă de Oscillococcinum; apoi m-am culcat şi am încercat să închid ochii.

Nişte forme se mişcau lent într-un spaţiu restrâns, scoţând un zumzet grav; poate erau maşinile unui şantier, sau nişte insecte uriaşe. în fundal, un bărbat înarmat cu un hanger îi încerca tăişul cu prudenţă; purta şalvari albi şi turban. Deodată aerul a devenit roşu şi lipicios, aproape Uchid; după picăturile de condens ce se formau în faţa ochilor mei, am înţeles că un geam mă separa de această scenă. Bărbatul era acum la pământ, ţintuit de o forţă nevăzută. Maşinile de pe şantier - câteva excavatoare şi un buldozer cu şenile - se adunaseră în jurul lui, Excavatoarele şi-au ridicat braţele articulate şi le-au lăsat brusc peste om, secţionându-i trupul în şapte-opt părţi; cu toate astea, capul părea însufleţit de o vitalitate demonică, un rictus continua să-i strâmbe chipul bărbos. Buldozerul a înaintat la rândul lui: capul bărbatului a explodat ca un ou; un terci de creieri şi oase sfărâmate a fost împroşcat pe geam, la câţiva centimetri de faţa mea.

5

In concluzie, turismul este căutare de sens : cu sociabilitățile ludice pe care le favorizează, cu imaginile pe care le generează, el este un dispozitiv de comprehensiune graduală, codificată şi netraumatizantă a exteriorului şi alterității.

Rachid Amirou

M-am trezit pe la prânz, instalația de aer condiționat scotea un zumzet grav, capul mă durea ceva mai puțin. Lungit de-a curmezişul patului king size, m-am gândit la desfăşurarea circuitului şi la mizele lui. Grupul până acum inform avea să se metamorfozeze în comunitate vie; încă din după-amiaza asta, va trebui să-mi găsesc o poziție; până atunci, trebuia să-mi aleg un şort pentru excursia la klong-wi. Am optat pentru un model până la genunchi, din denim albastru, nu prea mulat; l-am completat cu un tricou Radiohead, apoi mi-am vârât în rucsac câteva lucruri. M-am privit cu dezgust în oglinda de la baie: între costumație şi fața mea gravă de birocrat era o nepotrivire tragică; în ansamblu, arătam exact a ceea ce eram: un funcționar de patruzeci de ani care încerca să facă pe tinerelul în vacanță; era descurajant. M-am dus la fereastră, am tras perdelele. De la etajul douăzeci şi şapte, spectacolul era fantastic. Masa impozantă a hotelului Marriott se înălța la stânga ca o falează de cretă, striată de liniile negre, orizontale, ale ferestrelor pe jumătate ascunse de balcoane. Planurile şi muchiile erau subliniate violent de lumina soarelui la zenit. Drept înainte, structura complexă de piramide şi conuri de sticlă albăstruie îşi multiplica reflexele la infinit. In zare, suprapuse ca etajele unei piramide în trepte, erau giganticele cuburi de beton ale hotelului Grand Plaza President. Iar la dreapta, peste suprafața fremătătoare şi verde a parcului Lumphini, se zărea Dusit Thani, ca o citadelă gălbuie, cu turnuri ascuțite. Cerul era de un albastru absolut. Am băut fără grabă un Singha Gold meditând la noțiunea de iremediabil.

Jos în hol, Son făcea un fel de apel pentru a împărți tichetele de masă. Am aflat astfel că cele două fufe se numeau Babette şi Lea. Babette avea părul blond şi cârlionțat, mă rog, nu creț natural, poate mai curând ondulat; avea sâni frumoşi, japița, perfect vizibili sub tunica străvezie - un imprimeu etnic, pesemne de la Trois Suisses. Pantalonul din aceeaşi țesătură era la fel de străveziu; se distingea clar dantela albă a slipului.

Lea, foarte brunetă, era mai filiformă; în compensație, avea fese cambrate, sexy, subliniate de bermudele negre, şi pieptul agresiv, cu sfârcuri ce împungeau prin bustieră de un galben viu. Buricul delicat era împodobit cu un diamant minuscul. M-am uitat cu atenție la cele două pupeze, înainte de a le uita pe vecie.

Împărțirea tichetelor continua. Son ne striga pe numele mic; eram furios. Pentru numele lui Dumnezeu, eram adulți. Am avut un moment de speranță când i-a strigat pe bătrâni „Domnul şi Doamna Lobligeois"; dar n-a întârziat să adauge, cu un surâs încântat, „Josette şi Rene". Incredibil, dar adevărat. „Mă cheamă Ren6", a confirmat pensionarul fără a se adresa cuiva anume. „Nici o şansă..." am mormăit. Nevastă-sa i-a aruncat o privire obosită, gen: „Taci, Rene, plictiseşti lumea." Am înțeles brusc de cine îmi amintea: de Monsieur Plus, personajul de pe panourile publicitare Bahlsen. De altfel, poate era chiar el. Am întrebat-o pe nevastă-sa dacă interpretaseră cumva în trecut, ca actori, nişte personaje secundare. Nici vorbă, m-a informat ea, țineau un magazin de mezeluri. Ei da, li se potrivea. Cintezoiul ăsta voios era aşadar un fost cârnățar (la Clamart, a precizat nevasta); îşi desfăşurase talentele într-o dugheană modestă, consacrată alimentației celor sărmani.

Au urmat alte două cupluri, mai şterse, ce păreau legate printr-o fraternitate obscură. Mai călătoriseră împreună? Făcuseră cunoştință la breakfast7 Totul era posibil în această fază a călătoriei. Primul cuplu era şi cel mai nesuferit. Bărbatul semăna puțin cu Antoine Waechter tânăr, dacă aşa ceva era imaginabil; mai şaten însă, şi cu o barbă foarte îngrijită; până la urmă, nu cu Antoine Waechter semăna, mai degrabă cu Robin Hood, având totodată un aer de elvețian, mai exact de muntean din Jura. La drept vorbind, era un ins destul de şters; sigur e că părea un tâmpit. Ca să nu mai vorbesc de nevastă-sa, în salopetă, serioasă, cu nişte lăptării enorme. Greu de crezut că indivizii ăştia nu s-au reprodus încă, mi-am spus; desigur, lăsaseră copilul la părinți, în Lons-le-Saulnier. Al doilea cuplu, mai în vârstă, nu părea la fel de senin. Bărbatul, slab, mustăcios şi febril, mi s-a prezentat ca terapeut naturist; cum nu păream prea lămurit, a precizat că trata bolile cu plante sau cu alte leacuri, de preferință naturale. Nevastă-sa, uscată şi pirpirie, lucra în sectorul social, la integrarea nu ştiu căror delincvenți minori din Alsacia;

lăsau impresia că nu se mai regulaseră de treizeci de ani. Bărbatul părea dispus să mă iniţieze în virtuţile medicinii naturiste, însă eu, obosit de această primă discuţie, m-am dus să mă aşez pe o bancă. De acolo, nu îi vedeam prea bine - din cauza cuplului de cârnăţari, interpus între mine şi ei - pe ultimii trei membri ai grupului: un soi de bizon la vreo cincizeci de ani, pe nume Robert, cu o expresie neaşteptat de dură; o femeie de aceeaşi vârstă, cu o faţă rea, inteligentă şi puhavă încadrată de un păr negru ondulat, pe nume Josiane; în fine, o femeie mai tânără, de cel mult douăzeci şi şapte ani, destul de ştearsă, care-o urma pe Josiane cu o expresie de supunere canină şi pe care o chema Valerie. Bun, voi avea ocazia să revin; o să mă satur de atâtea ocazii, mi-am zis îndreptându-mă posac spre autocar. Am remarcat că Son nu-şi mai putea desprinde ochii de pe lista ei. Era crispată şi bolborosea ceva; i se citea pe faţă teama, aproape groaza. La numărătoare, ieşea că grupul era format din treisprezece persoane; iar thailandezii sunt uneori foarte superstiţioşi, îi întrec chiar şi pe chinezi: adesea, la numerotarea străzilor sau a etajelor, sar de la doisprezece la paisprezece, doar ca să-l evite pe treisprezece. M-am aşezat la mijlocul autocarului, pe partea stângă. în acest gen de voiaj în grup, oamenii se orientează destul de rapid: ca să fii liniştit, trebuie să-ţi ocupi locul din timp, să ţi-l păstrezi, eventual să-l marchezi cu obiecte personale; să-l locuieşti în mod activ, cum s-ar spune.

Spre marea mea surpriză, am văzut că Valerie s-a aşezat lângă mine, deşi autocarul era gol pe trei sferturi. Ceva mai în spate, Babette şi LEa au schimbat câteva cuvinte ironice. Fufele astea ar fi făcut mai bine să se calmeze. Am privit-o pe Valerie cu atenţie: avea părul negru şi lung, un chip oarecare, putea fi definit ca obişnuit; nici frumoasă, nici urâtă, la drept vorbind. După un moment de gândire scurt, dar intens, am articulat cu greu:

— Nu vă este prea cald ?

— Nu, nu, în autocar e suportabil, a răspuns ea repede, fără să surâdă, dar uşurată că am deschis discuţia.

întrebarea mea era, totuşi, cum nu se poate mai stupidă: de fapt, în autocar îngheţai.

— Aţi mai fost în Thailanda ? a continuat ea, politicoasă.

—Da, o dată.

A rămas nemişcată, într-o atitudine de aşteptare, gata să asculte o istorie interesantă. Trebuia să-i povestesc călătoria mea precedentă? Poate mai târziu,

—A fost bine... am spus în cele din urmă, adoptând o voce caldă pentru a compensa banalitatea cuvintelor.

A dat din cap mulţumită. Am înţeles atunci că nu-i era deloc supusă lui Josiane: supusă era în general, pur şi simplu, şi poate căuta un nou stăpân; poate se săturase deja de Josiane - care, aşezată mai în faţă, frunzărea furioasă Ghidul drumeţului aruncând priviri veninoase în direcţia noastră. Romanţios, romanţios.

După Payab Ferry Pier, piroga a cotit la dreapta, pe Klong Samsen, şi am pătruns într-o altă lume. Viaţa era aici aproape la fel ca în veacul trecut. Case din lemn de teck pe piloni se înşirau de-a lungul canalului; sub streşini erau rufe puse la uscat. Unele femei veneau la ferestre să ne privească trecând; altele se opreau din spălatul rufelor. Copiii se scăldau, se hârjoneau printre piloni, ne făceau semne cu mână. Totul era acoperit de vegetaţie; piroga îşi croia drum prin covoare compacte de nuferi şi lotuşi; o viaţă intensă şi bogată ţâşnea peste tot. Fiecare colţişor liber de pământ, de aer sau apă părea să se acopere de îndată cu fluturi, cu şopârle, cu peşti. Ne aflam, a spus S6n, în plin anotimp uscat; cu toate astea, aerul era jilav, total şi iremediabil jilav.

Valerie se aşezase lângă mine; părea învăluită de o pace profundă. Le făcea semn cu mână bătrânilor care fumau pipă în balcoane, copiilor care se scăldau, femeilor care spălau rufe. Ecologiştii jurasieni păreau şi ei senini; chiar şi terapeuţii naturişti păreau aproape împăcaţi. In jur nu mai erau decât şoapte şi surâsuri. Valerie s-a întors către mine. Mai că-mi venea s-o iau de mână; m-am abţinut, fără un motiv anume. Piroga nu mai înainta: am rămas în eternitatea scurtă a unei după-amiezi fericite; Babette şi Lea, până şi ele, tăceau. Erau puţin „în nori", ca să reiau expresia folosită de Lea, mai târziu, pe debarcader.

în timp ce vizitam Templul Zorilor, mi-am notat mental să cumpăr Viagra la prima farmacie deschisă. Pe drum, am aflat că Valerie era bretonă, că părinţii ei fuseseră fermieri în Tregorrois; nu prea ştiam ce să-i spun. Părea inteligentă, dar eu nu aveam chef de discuţii inteligente. îmi plăceau vocea ei catifelată, zelul ei catolic, foarte discret, mişcarea buzelor atunci când vorbea; avea probabil o gură fierbinte, gata să

înghită sperma unui prieten adevărat. „A fost o după-amiază plăcută..." am spus într-un sfârşit, disperat. Mă înstrăinasem de oameni, trăisem prea mult timp singur, nu mai ştiam ce trebuie să fac. „O, da, a fost plăcut..." a răspuns ea; nu era pretenţioasă, era cu adevărat o fată de treabă. Totuşi, o dată reveniţi la hotel, m-am dus întins la bar.

După trei cocteiluri, începeam să-mi regret purtarea. Am ieşit să dau o raită prin hol. Era ora nouăsprezece; încă nu apăruse nimeni din grup. Pentru patru sute de baht1, doritorii puteau asista la o cină-spectacol cu „dansuri tradiţionale thailandeze"; întâlnirea era fixată pentru ora douăzeci. Valerie avea să vină, nu mă îndoiam. Cât despre mine, ştiam câte ceva despre dansurile tradiţionale thailandeze, în urmă cu trei ani făcusem un circuit Thailanda clasică, de la Trandafirul Nordului1' la »Cetatea îngerilor", prin agenţia Kuoni. Interesant, dar cam scump, şi de un nivel cultural înfiorător, toţi participanţii aveau măcar o facultate. Cele treizeci şi două de poziţii ale lui Buddha în arta statuară Ratanakosin, stilurile thai-birman, thai-khmer sau thai-thai - nu le scăpa nimic. Revenisem epuizat şi mă simţisem tot timpul ridicol fără Ghidul albastru. Pentru moment, începeam să simt o acută poftă de regulat. Mă învârteam prin hal, pradă unei indecizii crescânde, când am zărit un panou „Health Club" ce trimitea la un etaj inferior.

Intrarea era luminată cu neoane roşii şi o ghirlandă de becuri multicolore. Pe un panou luminos cu fond alb, trei sirene în bikini şi cu sâni niţel cam exageraţi întindeau cupe de şampanie vizitatorului potenţial; un turn Eiffel foarte stilizat se profila în zare; mă rog, nu era chiar acelaşi concept cu spaţiile-formă din hotelurile Mercur. Am intrat în bar şi am cerut un whisky. Vreo douăsprezece fete, în spatele geamului, au întors capul în direcţia mea; unele cu un surâs provocator, altele nu. Eram singurul client. Deşi localul era mic, fetele purtau ecusoane numerotate. Alegerea mea s-a oprit rapid la numărul 7: mai întâi pentru că era drăguţă, apoi pentru că nu părea absorbită de programul TV, nici cufundată într-o discuţie pasionată cu vecina. într-adevăr, auzindu-şi numărul strigat, s-a ridicat cu o satisfacţie vizibilă. I-am oferit o Coca-Cola la bar, pe urmă am trecut în cameră. o chema 06n sau cam aşa ceva, şi era din nordul ţării - un sătuc de lângă Chiang Mai. Avea nouăsprezece ani.

Am făcut împreună o baie, apoi m-am lungit pe saltea, plin de spumă. Am înțeles rapid că nu voi regreta alegerea: 06 se mişca perfect, cu suplețe, şi nu folosea mai mult săpun decât era nevoie. La un moment dat, mi-a mângâiat îndelung fesele cu sânii; era o inițiativă personală, nu toate fetele o făceau. Păsărica ei săpunită îmi freca pulpele ca o periuță. Spre surprinderea mea, mi s-a sculat pe dată; m-a întors pe cealaltă parte, a început să-mi mângâie sexul cu tălpile; am simțit că nu mai pot să mă țin. Cu un efort considerabil, încordând muşchii coapselor, am izbutit totuşi.

Când a venit deasupra mea în pat, credeam că voi putea continua o vreme; a trebuit să las din pretenții. Deşi era foarte tânără, ştia să-şi folosească vaginul. A început foarte lin, cu contracții uşoare pe gland; apoi a coborât câțiva centimetri strângând tot mai mult. Am strigat: „O, nu, 06n, nu!..." A izbucnit în râs, mulțumită de puterea ei, apoi a continuat să coboare, contractând pereții vaginului cu presiuni puternice şi lente; în acelaşi timp mă privea în ochi, vizibil amuzată. Am ejaculat înainte ca ea să fi ajuns la rădăcina sexului.

Pe urmă am pălăvrăgit puțin, îmbrățişați în pat; nu părea grăbită să revină pe scenă. Nu avea mulți clienți, mi-a spus; era un hotel pentru grupuri aflate în ultima etapă a călătoriei, cu oameni banali, aproape blazați. Erau destui francezi, însă puțini păreau amatori de body massage. Cei care veneau erau drăguți, însă majoritatea erau nemți şi australieni. Şi câțiva japonezi, da, dar japonezii nu-i plăceau, erau bizari, tot timpul voiau s-o lege ori s-o lovească; sau rămâneau neclintiți şi se masturbau holbându-se la pantofii ei; era total lipsit de interes.

Ce credea despre mine? N-a fost rău, dar sperase că pot ține mai mult. „MUC/!. need..."1 a spus ea luându-mi cu două degete sexul sătul şi scuturându-l uşor. în afară de asta, păream un OTO de treabă. „You look quiet..."2 a spus ea. Se înşela puțin, însă, în fond, era adevărat, mă liniştise perfect. I-am dat trei mii de baht, ceea ce, dacă-mi aminteam, era un preț bun. Reacția ei mi-a confirmat că, într-adevăr, era foarte bun. »Krep khun khăt!" a exclamat ea cu un surâs larg, împreunându-şi palmele în dreptul frunții. Apoi m-a însoțit până la ieşire ținându-mă de mână; în fața uşii, ne-am sărutat de mai multe ori pe obraji.

Urcând scările, m-am pomenit față-n față cu Josiane care, aparent, ezita: să coboare sau nu ? Purta o tunică neagră de seară, cu găitane

aurite, dar asta n-o făcea mai simpatică. Chipul ei puhav şi inteligent mă fixa fără să clipească. Am remarcat că se spălase pe cap. Nu era urâtă; la o adică, ar fi putut fi chiar frumoasă, apreciasem nişte libaneze în genul ei; însă expresia ei de bază era

1. Multă nevoie (engl.).
2. Pari liniştit (engl.).

una de răutate. Mi-o imaginam foarte bine exprimând poziții politice ; nu descifram la ea nici cea mai mică milă. Oricum, nu aveam nimic să-i spun. Am lăsat privirea în jos. Poate puțin jenată, a întrebat:

—Ce e acolo, ceva interesant?... Mă enerva atât de tare că era să-i răspund: „Un bar cu târfe!" Până la urmă am mințit, era mai simplu:

— Nu, nu, nu ştiu, un soi de salon cosmetic...

— Nu ați fost la cina-spectacol... mi-a reproşat scorpia.

— Nici dumneavoastră... am replicat, prompt. Răspunsul a întârziat puțin, făcea pe snoaba.

—A, nu, nu prea apreciez genul... a continuat ea unduindu-şi brațul cu un gest teatral. E cam turistic...

Ce voia să spună? Totul era turistic. M-am abținut încă o dată să nu-i dau peste bot. Stând pe trepte, îmi bara trecerea; trebuia să dau dovadă de răbdare. Sfântul Ieronim, pamfletar violent, a ştiut de asemenea, la nevoie, să manifeste virtuțile răbdării creştine; iată de ce îl cinstim ca mare sfânt şi învățat al Bisericii.

După Josiane, „dansurile tradiționale thailandeze" erau bune pentru Josette şi Rene, pe care în forul ei lăuntric îi taxa drept cârnățari; am înțeles cu neplăcere că japița căuta în mine un aliat. E drept, curând circuitul avea să continue în interiorul ținutului, iar noi urma să fim împărțiți, pentru mese, în două grupuri; era timpul să alegem o tabără.

— Păi... am emis eu după un lung moment de tăcere.

în clipa aceea, ca prin miracol, Robert a apărut pe scară; voia să coboare. Am şters-o la iuțeală suind câteva trepte. înainte de a intra în restaurant, am privit înapoi: Josiane nu se clintise din loc şi îl fixa pe Robert, care, cu un pas nervos, se îndrepta spre salonul de masaj.

Babette şi Lea erau lângă platourile cu legume. Am dat din cap în semn de minim salut, apoi m-am servit cu salată. Probabil că şi pentru ele dansurile tradiționale thailandeze erau prăfuite. Întors la masă, le-

am privit pe cele două fufe, aşezate la câțiva metri. Lea purta un tricou Rage against the machine şi bermude mulate, Babette un soi de veşmânt alternând benzi de mătase de culori diferite şi zone transparente. Sporovăiau cu însuflețire despre hotelurile new-yorkeze, dacă auzeam eu bine. Să iei de nevastă pe una din ele, mi-am zis, nu putea fi decât un coşmar. Să mă mut la altă masă ? Nu mai puteam, ar fi fost exagerat. M-am aşezat pe scaunul din față, cu spatele la ele, am mâncat la iuțeală şi am urcat din nou în cameră.

Mă pregăteam să intru în baie, când a apărut un gândac. Era şi momentul să apară, în viața mea, un gândac: nu putea nimeri mai bine. Fugea repede pe faianță, mititelul: am căutat din priviri un papuc, deşi, în fond, ştiam că am puține şanse să-l strivesc. La ce bun să lupt ? Şi ce putea face 08n, cu tot vaginul ei minunat de elastic ? Eram deja condamnați. Gândacii copulează fără grație şi, pare-se, fără plăcere; dar copulează în masă, iar mutațiile lor genetice sunt rapide; omul era total neputincios în fața gândacilor.

înainte de a mă dezbrăca, i-am mai adus un omagiu lui 06n - şi tuturor prostituatelor thailandeze. Nu făceau o meserie uşoară; nu nimereau prea des peste un băiat cumsecade, cu un fizic acceptabil şi care să vrea doar să juiseze o dată cu ele. M-am gândit la japonezi şi m-au trecut fiorii. Babette şi Lea, îmi ziceam, n-ar fi capabile să fie prostituate thailandeze; nu se ridicau la înălțimea lor. Valerie, poate; fata asta avea ceva - puțin de mamă de familie şi puțin de târfa, amândouă teoretic, de altfel; până acum, era mai ales o fată de treabă, prietenoasă şi serioasă. Şi deşteaptă. Am luat într-o mână Ghidul drumețului; cu cealaltă, m-am masturbat puțin, ca să abordez cu seninătate lectura; au ieşit câțiva stropi.

In principiu, Ghidul drumețului îşi propunea să-l pregătească pe cititor pentru călătoria în Thailanda; m practică, emitea cele mai vii rezerve şi încă din prefață se simțea obligat să denunțe turismul sexual, acest sclavagism odios. Pe scurt, autorii erau nişte ciufuți, unicul lor obiectiv era să strice plăcerea turiştilor, pe care-i urau. De altfel nu se iubeau decât pe ei înşişi, judecând după micile fraze sarcastice presărate la tot pasul, gen: „ah, cucoană, să fi văzut cum era pe vremea noastră!..." Cel mai nesuferit era desigur tonul tăios, calm şi sever, fremătând de indignare înăbuşită: „Nu suntem pudibunzi, dar nouă nu ne place

Pattaya. Prea se întrece măsura." Ceva mai departe, îi înfierau pe „occidentali burtoşi" care profită de micuțele thailandeze; asta-i făcea pe autori „de-a dreptul să vomite". Era limpede, „voioasa gaşcă de amici care au scris această carte", ale căror mutre se etalau servil pe coperta a patra, erau nişte cretini umanitari protestanți. Am aruncat cartea ratând cu puțin televizorul Sony, apoi am deschis resemnat Firma lui John Grisham. Era un bestseller american, unul dintre cele mai bune; unul dintre cele mai vândute, se-nțelege. Eroul era un tânăr avocat de viitor, spiritual şi chipeş, care muncea nouăzeci de ore pe săptămână; nu numai că acest rahat era pre-scenarizat până la greață, dar simțeai că autorul se şi gândise la casting: era, evident, un rol scris pentru Tom Cruise. Soția eroului era şi ea simpatică, deşi muncea doar optzeci de ore pe săptămână; totuşi, rolul nu i se potrivea lui Nicole Kidman, nu era un rol pentru o creață; mai degrabă pentru o ondulată. Har Domnului, porumbeii nu aveau copii, asta ne scutea de nişte scene penibile. Era o povestire cu suspans, mă rog, un suspans moderat: încă de la al doilea capitol, era clar că şefii firmei sunt nişte nemernici; nu se punea problema ca eroul să moară la sfârşit; nici nevasta, de altfel. Cel mult, pe parcurs, ca să arate că nu glumeşte, autorul avea să sacrifice câteva personaje simpatice, dar secundare; care anume, rămânea de aflat, asta putea justifica lectura. Poate tatăl eroului: afacerile îi mergeau prost, nu se adaptase la managementul cu flux intens; aveam impresia că vom asista la ultimul lui Thanksgiving.

6

Valerie îşi trăise primii ani din viață la Trem6ven, un sătuc la câțiva kilometri nord de Guingamp. în anii '7o şi la începutul anilor '80, guvernul şi comunitățile locale şi-au propus să facă din Bretagne un pol al producției de carne de porc, capabil să rivalizeze cu Marea Britanie şi Danemarca. încurajați să dezvolte unități de producție intensivă, tinerii crescători - printre care şi tatăl ei - au făcut împrumuturi mari la Credit Agricole. în 1984, prețul cărnii de porc a început să scadă; Valerie avea unsprezece ani. Era o fetiță cuminte, cam singuratică, elevă silitoare; se pregătea să intre la colegiul din Guingamp. Fratele mai mare învățase bine şi el; după ce luase bacul, optase pentru Facultatea de Agronomie din Rennes.

Valerie îşi aducea aminte de revelionul 1984; tatăl îşi petrecuse ziua împreună cu contabilul de la FNSEA1. La masa de Crăciun rămăsese tăcut. La desert, după două pahare de şampanie, i-a vorbit fiului. „Nu te pot sfătui să rămâi la fermă, i-a spus el. De douăzeci de ani mă scol în zori şi îmi termin ziua de muncă la ora opt sau nouă; nici maică-ta, nici eu n-am avut niciodată concediu. Dacă vând acum ferma, cu toate maşinile

1. Sindicat agricol din Franța.

plus sistemul de stabulație, şi investesc în hoteluri turistice, îmi pot petrece restul vieții stând cu burta la soare."

în anii următori, prețul cărnii de porc a continuat să scadă. Au avut loc manifestații ale fermierilor, marcate de o violență disperată; tone de bălegar au fost vărsate pe esplanada Invalizilor, mai mulți porci au fost tăiați în fața Palatului Bourbori. La sfârşitul lui 1986, guvernul a decis alocarea urgentă de ajutoare pentru crescători, apoi a anunțat un plan de relansare. în aprilie 1987, tatăl lui Valerie şi-a vândut ferma cu patru milioane şi ceva de franci. Cu banii primiți, a cumpărat un apartament pentru familie, la Saint-Quay-Portrieux, şi trei garsoniere la Torremolinos; îi rămâneau un milion de franci, pe care i-a plasat într-un fond de investiții; a putut chiar era visul lui din copilărie - să cumpere un mic vas cu pânze. A semnat actul de vânzare cu tristețe şi cu puțin dezgust. Noul proprietar era un tânăr de douăzeci şi trei de ani originar din Lannion, care tocmai îşi terminase studiile agricole şi mai credea în planurile de relansare. Tatăl avea patruzeci şi opt de ani, soția lui patruzeci şi şapte; îşi irosiseră cei mai buni ani din viață muncind fără speranță. Trăiau într-o țară în care, spre deosebire de investiția speculativă, investiția productivă nu aduce nici un profit real; ştia, acum, lucrul ăsta. închirierea garsonierelor i-a adus, încă din primul an, un venit mai mare decât toți anii de muncă. Şi-a făcut obiceiul sa dezlege cuvinte încrucişate, uneori ieşea cu barca în golf, la o partidă de pescuit. De mare ajutor i-a fost soția, care s-a obişnuit mai uşor cu noua lor viață - începea să-i placă din nou să citească, să meargă la cinema, să iasă în oraş.

Pe atunci, Valerie avea paisprezece am, începea să se machieze; îşi observa, în oglinda din baie, creşterea regulată a sânilor. în ajunul

plecării, s-a plimbat un timp printre clădirile fermei. în cea mai mare dintre ele rămăseseră vreo zece porci, care s-au apropiat de ea grohăind încet. în aceeaşi seară, un angrosist avea să-i ia şi să-i ducă la abator.

Vara care-a urmat a fost o perioadă bizară. în comparaţie cu Tremeven, Saint-Quay-Portrieux era aproape un orăşel. Nu mai putea, ieşind din casă, să se lungească pe iarbă, să-şi lase gândurile să plutească o dată cu norii, să curgă la vale cu apele râului. Printre turişti erau şi băieţi, care întorceau capul după ea; Valerie nu izbutea niciodată să se odihnească destul. Spre sfârşitul lui august a cunoscut-o pe Berănice, o viitoare colegă la liceul din Saint-Brieuc. Berenice era mai mare cu un an; deja se machia, purta haine de firmă; avea o faţă drăguţă, ascuţită, şi părul foarte lung, de un minunat blond veneţian. Şi-au făcut obiceiul să meargă împreună la plaja Sainte-Marguerite; se schimbau în cameră la Valerie, înainte de a pleca. într-o după-amiază, în timp ce-şi scotea sutienul, Valerie a observat privirea prietenei oprită pe sânii ei. Ştia că are sâni superbi, înalţi, rotunzi, atât de rotunzi şi de tari încât păreau artificiali. Berenice a întins mână, i-a atins uşor curbura şi mamelonul. Când BErenice şi-a apropiat buzele de ale ei, Valerie a deschis gura, a închis ochii abandonându-se total sărutului. Sexul îi era umed când Berenice şi-a strecurat mână în chiloţii ei. Şi i-a scos cu înfrigurare, s-a aruncat pe pat, a desfăcut coapsele. Îngenunchind în faţa ei, Berenice i-a pus gura pe vulvă. Valerie îşi simţea pântecul străbătut de contracţii fierbinţi, avea senzaţia că mintea îi lunecă în spaţiile infinite ale cerului; nu-şi imaginase că poate exista asemenea plăcere.

Au luat-o de la capăt în fiecare zi, până la sfârşitul vacanţei. Primă oară o făceau la începutul după-amiezei, înainte de a merge la plajă; apoi se lungeau împreună la soare, Puţin câte puţin, Valerie simţea cum dorinţa îi urcă iarăşi în trup, îşi ridica sutienul oferindu-şi sânii. Intrau aproape alergând în cameră, se iubeau încă o dată.

După începerea şcolii, încă din prima săptămână, Berenice s-a depărtat de Valerie, a evitat să se întoarcă de la liceu împreună cu ea; puţin mai târziu, a început să iasă cu un băiat. Valerie a-a resemnat fără mare tristeţe; era normal să fie aşa. Se obişnuise să se masturbeze în fiecare dimineaţă, la trezire. De fiecare dată ajungea la orgasm în câteva minute; era un proces minunat, atât de uşor, care se împlinea în ea făcând-o să-şi înceapă ziua cu bucurie. Cu băieţii era mai prudentă:

după ce cumpărase de la chioşcul gării câteva numere din Hot Video, ştia la ce sa se aştepte în ceea ce priveşte anatomia, organele lor, diferitele practici sexuale; dar părul, muşchii lor nu-i provocau decât o uşoară repulsie; pielea lor îi părea grosolană şi aspră. Sacul brun şi ridat al testiculelor, aspectul violent anatomic al penisului decalotat, roşu, lucios... toate astea n-o atrăgeau în mod special. Până la urmă, după o seară petrecută la discoteca din Paimpol, s-a culcat totuşi cu un tip din ultimul an de liceu, un blond înalt; n-a simţit cine ştie ce plăcere. A mai făcut-o de câteva ori, cu alţi băieţi, în primul an de liceu şi în ultimul; nu era greu să seduci un băiat, era destul să porţi o fustă scurtă, să stai picior peste picior, să ai o rochie decoltată sau transparentă care să-ţi pună în valoare sânii; nici una din aceste experienţe nu a fost cu adevărat concludentă. Mental, reuşea să înţeleagă senzaţia delicioasă şi triumfală pe care-o încercau unele fete simţind un penis în adâncul vaginului; dar ea, personal, nu simţea nimic asemănător. Ce-i drept, prezervativul nu avea cum să ajute; plescăitul repetitiv al cauciucului o chema la realitate, împiedicându-i mintea să lunece în infinitul fără forme al senzaţiilor voluptuoase. In perioada pre-gătirii pentru bac, încetase aproape complet.

Şi nu reîncepuse cu adevărat nici după zece ani, se gândea Valerie cu amărăciune, trezindu-se în camera ei de la Bangkok Palace, Încă nu se luminase de ziuă. Aprinse lumina, se privi în oglindă. Sânii erau la fel de tari şi rotunzi ca la şaptesprezece ani, fesele la fel de cambrate, fără pic de grăsime; nici vorbă, avea un trup superb. Îşi puse totuşi un tricou larg şi nişte bermude informe, apoi coborî la micul dejun. Înainte de a închide uşa, se privi în oglindă încă o dată: chipul era mai degrabă comun, plăcut şi atât; nici părul negru şi drept ce-i cădea în dezordine pe umeri, nici ochii întunecaţi nu erau un atu. Ar fi putut, desigur, să şi-i pună în valoare mai bine, să-şi schimbe machiajul, coafura, să meargă la o cosmeticiană. Majoritatea femeilor de vârsta ei consacrau acestor îngrijiri câteva ore pe săptămână; în cazul ei, nu credea că ar schimba mare lucru. Ceea ce-i lipsea, în fond, era dorinţa de a seduce.

Am părăsit hotelul la ora şapte; circulaţia era deja intensă. Valerie mi-a făcut un semn discret cu capul şi s-a aşezat în dreptul meu, de cealaltă parte a culoarului. Megalopolisul cenuşiu se trezea încet; cupluri pe scutere - uneori, în spate, o mamă cu copil în braţe - se strecurau printre

autobuzele ticsite. o ceață uşoară persista peste unele străzi, lângă fluviu. Curând, soarele avea să străpungă norii matinali, să dogorască.

începând de la Nonthaburi, aglomerația urbană s-a rărit, am zărit primele orezării. Bivoli nemişcați în noroi urmăreau autocarul cu privirea, exact cum ar fi făcut nişte vaci. Am simțit foieli în partea ecologiştilor jurasieni; probabil ar fi vrut să facă două-trei poze cu bivoli.

Prima oprire a fost la Kanchanaburi; ghidurile turistice subliniază la unison caracterul animat şi vesel al acestui oraş. Pentru Michelin, este un „minunat punct de plecare pentru vizi-tarea ținuturilor din jur"; pentru Drumeți, este o „bună tabără de bază". Programul prevedea un parcurs de mai mulți kilometri pe calea ferată a morții, ce şerpuia de-a lungul râului Kwai. Nu pricepusem niciodată prea bine istoria asta cu râul Kwai, aşa că am încercat să ascult explicațiile ghidei. Din fericire, înarmat cu ghidul Michelin, Ren6 o urmărea, gata să rectifice ero-rile. Pe scurt, după intrarea în război în 1941, japonezii au decis construirea unei căi ferate care să lege Singapore de Birmania; obiectivul pe termen lung era invadarea Indiei. Calea ferată urma să traverseze Malaiezia şi Thailanda. Ce făceau thailandezii în timpul celui de-al Doilea Război Mondial? Ei bine, nu mare lucru. Erau „neutri", a fost termenul pudic al lui Son.

— în realitate, a completat Ren6, au semnat un acord militar cu japonezii, fără să le declare totuşi război Aliaților. Era soluția cea mai înțeleaptă. Au dovedit astfel, încă o dată, faimosul spirit de subtilitate ce le îngăduise timp de peste două secole, prinşi între puterea colonială franceză şi cea engleza, să nu cedeze nici uneia şi să rămână singura țară necolonizată din Asia de Sud-Est.

In 1943, lucrările au început în sectorul râului Kwai, mobilizând şaizeci de mii de prizonieri de război englezi, australieni, neozeelandezi şi americani, dar şi „nenumărați" muncitori asiatici aduşi cu sila. în octombrie 1943, calea ferată era terminată, dar şaisprezece mii de prizonieri de război îşi pierduseră viața - cauzele fiind lipsa hranei, clima vitregă şi cruzimea naturală a japonezilor. Puțin mai târziu, un bombardament aliat a distrus podul de pe râul Kwai, element esențial al infrastructurii, făcând inutilizabilă calea ferată. Pe scurt, au murit o mulțime de oameni pentru un rezultat aproape nul. De atunci, nu s-a

mai întâmplat nimic, iar o legătură feroviară eficientă între Singapore şi Delhi părea cu neputinţă de realizat.

Mi-am început vizita la JEATH Museum, creat pentru a comemora calvarul prizonierilor de război aliaţi, cu o uşoară angoasă. Evident, tot ce se întâmplase era regretabil; dar în al Doilea Război Mondial s-au petrecut şi lucruri mai rele. Nu mă puteam împiedica să gândesc că pentru nişte prizonieri polonezi sau ruşi s-ar fi făcut mai puţin caz.

După aceea a trebuit să înghiţim vizita la cimitirul prizonierilor de război aliaţi - cei care, într-un fel, făcuseră sacrificiul suprem. Crucile erau albe, aliniate, perfect identice; locul degaja o plictiseală profundă. îmi amintea de Omaha Beach, care nici el nu mă mişcase peste măsură la drept vorbind, îmi evocase mai curând o instalaţie de artă contemporană. „Aici? mi-am spus cu tristeţe, o mulţime de imbecili au murit pentru democraţie." Oricum, cimitirul de la râul Kwai era cu mult mai mic, puteai chiar să numeri mormintele, exerciţiu la care am renunţat destul de repede.

—Şaisprezece mii... nu puteau să fie atâţia, a fost concluzia mea, exprimată cu voce tare.

— Ba da, este exact! m-a informat Rene citând din acelaşi ghid Michelin: „Numărul de morţi este estimat la şaisprezece mii; în cimitir sunt însă doar cinci sute optzeci şi două de morminte. Aceşti morţi sunt consideraţi (Rene citea urmărind rândurile cu degetul) cei cinci sute optzeci şi doi de martiri ai democraţiei."

La vârsta de zece ani, la terminarea cursului de schi, m-am dus la o patiserie să mă îndop cu clătite. Era o sărbătoare solitară; nu aveam prieteni cu care să împart bucuria. Ca-n Fiecare an pe vremea aceea, eram la Chamonix, la tata. El era ghid montan şi alpinist încercat. Avea prieteni de soiul lui, bărbaţi curajoşi şi virili; nu mă simţeam bine cu ei. Nu m-am simţit niciodată bine printre bărbaţi. Aveam vreo unsprezece ani când, pentru prima oară, o fetiţă mi-a arătat păsărica; am fost numaidecât vrăjit, am adorat acel mic organ despicat, straniu. Nu prea avea păr, era o fetiţă de vârsta mea, o chema Martine; rămânea îndelung cu coapsele desfăcute, cu chiloţeii lăsaţi în vine, ca să privesc; când însă am vrut să-mi apropii mână, Martine a fugit. Lucrurile astea se întâmplaseră ca ieri, nu aveam sentimentul că m-am schimbat prea mult. Pasiunea mea pentru păsărici nu scăzuse, şi chiar vedeam în ea

una din ultimele mele trăsături pe deplin omeneşti, evidente; în rest, nu mai eram prea sigur.

La puțin timp după ce am urcat în autocar, Săn a luat cuvântul. Ne îndreptam spre locul de cazare din seara aceea, care va fi, ținea să sublinieze, de o calitate excepțională. Fără televizor, fără video. Lumânări în loc de becuri electrice Apa fluviului în loc de baie. Rogojini în loc de saltele. Natura regăsită. Mi-am notat mental că această întoarcere la natură se manifesta în primul rând sub forma unui şir de privațiuni ecologiştii jurasieni (se numeau Eric şi Sylvie aflasem întâmplător în timpul călătoriei cu trenul) jubilau. „Diseară bucătărie francez, a încheiat Săn, aparent fără legătură. Noi acum mâncat thai. De asemenea restaurant micuț, malul râului."

Locul era într-adevăr superb. Mesele erau sub arbori, la umbră. Lângă intrare era un bazin însorit, cu brotaci şi broaşte țestoase. Am rămas îndelung să privesc; o dată în plus, eram uimit de fantastica proliferare a vieții în aceste locuri. Peşti albicioşi înotau în zigzag. Ceva mai încolo erau nuferi şi purici de apă. Insectele se aşezau neîncetat pe nuferi. Țestoasele priveau în jur cu placiditatea cunoscută a speciei lor.

Son a venit să mă cheme la masă. M-am îndreptat spre sala de lângă râu. La cele două mese de şase persoane, toate locurile erau ocupate. Am privit în jur uşor panicat, însă Rene mi-a sărit în ajutor. „Nici o problemă, veniți la masa noastră, mai punem un tacâm!" a spus el generos. M-am aşezat aşadar la ceea ce părea să fie masa cuplurilor constituite: ecologiştii jurasieni, terapeuții naturişti - care, am aflat acum, răspundeau la numele de Albert şi Suzanne - şi cei doi foşti cârnățari. Acest aranjament, m-am convins repede, nu decurgea dintr-o afinitate reală, ci din situația de urgență creată la împărțirea meselor; cuplurile se grupaseră instinctiv, ca în orice situație de urgență; prânzul acesta nu era, în fapt, decât o rundă de observare.

Mai întâi s-a discutat despre masaje, subiect drag terapeuților naturişti după toate aparențele. în seara precedentă, renunțând la dansurile tradiționale, Albert şi Suzanne beneficiaseră de un excelent masaj al spatelui. Ren6 a schițat un mic surâs echivoc, dar expresia lui Albert i-a dat de înțeles că atitudinea lui era complet deplasată. Masajul tradițional thailandez, s-a ambalat Albert, nu avea nimic în comun cu nu ştiu care practici; era manifestarea unei civilizații seculare, chiar

milenare, înrudită de altfel cu învățătura chineză despre acupunctură. Şi ei îl practicau, în cabinetul lor de la Montbeliard, fără să atingă dexteritatea specialiştilor thailandezi, fireşte; ieri seara, a încheiat el, au avut parte de o lecție excelentă. Eric şi Sylvie ascultau fascinați. Rene a tuşit uşor, stingherit; ce-i drept, cuplul de la Montbeliard nu evoca nici o imagine lubrică. Cine putuse acredita ideea că Franța era țara desfrâului şi libertinajului ? Franța era o țară sinistră, complet sinistră şi birocratică.

—M-am dus şi eu să-mi fac masaj la spate, numai că fata a terminat cu boaşele... am inter-venit eu, timid. Mestecam nişte alune, aşa că nu m-a auzit nimeni, doar Sylvie, care mi-a aruncat o privire îngrozită. Am băut o înghițitură de bere şi i-am înfruntat fără jenă privirea: măcar era în stare, fufa asta, să se ocupe ca lumea de o pulă? Nu părea sigur. Până una-alta, aşteptam să vină cafeaua.

—într-adevăr, sunt dulci, micuțele... a remarcat Josette luând o felie de papaya şi sporind jena tuturor. Cafeaua se lăsa aşteptată. Ce poți să faci când nu ai dreptul să fumezi o țigară după masă? Observam calm cum creşte plictiseala generală. Discuția s-a încheiat anevoie, cu câteva banalități despre climă.

îl revedeam pe tata țintuit la pat, doborât de o anumită cădere nervoasă - cumplită la un om atât de activ; prietenii lui alpinişti îl înconjurau stingheriți, neputincioşi. Făcuse atâta sport, îmi explicase el odată, ca să se îndobitocească, să nu mai gândească. Izbutise: eram convins că reuşise să treacă prin viață fără să-l tulbure nici o întrebare adevărată despre condiția umană.

7

în autocar, Son a luat cuvântul din nou. Regiunea de frontieră spre care ne îndreptam era populată în parte cu refugiați birmani din tribul Karen; dar asta nu era o problemă. „Karen buni, a apreciat S6n, curajoşi, copii învață bine la şcoală, totul OK." Nimic în comun cu triburile din nord, pe care nu vom avea ocazia să-i întâlnim în periplul nostru; şi, după ea, nu pierdeam mare lucru. Părea să-i deteste, mai ales pe cei din tribul Akkha. Cu toate eforturile guvernului, Akkha erau incapabili să renunțe la cultivarea macului, activitatea lor tradițională. Erau vag animişti şi mâncau câini. „Akkha răi, a subliniat S6n energic: nu ştiu face nimic, doar cultivat mac şi cules fructe; copii nu învață la şcoală.

Bani grămadă cheltuit pentru ei, rezultat zero. Loaze total", a încheiat ea cu un delicios spirit de sinteză.

Ajuns la hotel, i-am observat cu interes pe faimoşii Karen, care-şi făceau de lucru pe malul fluviului. Văzuți în intimitate, adică fără pistol mitralieră, nu arătau prea fioroşi; trăsătura lor cea mai evidentă era că-şi adorau elefanții. Nu păreau să cunoască fericire mai mare decât să le facă baie în râu şi să-i frece pe spinare cu peria. E drept că nu erau rebeli Karen, ci Karen obişnuiți - care fugiseră din zona de conflict tocmai pentru că erau sătui de lupte şi pentru că independența tribului îi lăsa mai degrabă indiferenți.

în cameră am găsit un pliant cu date despre istoria locului, care se identifica în primul rând cu o frumoasă aventură umană: cea a lui Bertrand Le Moal, un soi de precursor al Drumeților, care, îndrăgind colțul acesta de lume, „poposise" aici la sfârşitul anilor '60. Cu tenacitate şi cu ajutorul prietenilor săi Karen, crease puțin câte puțin acest „paradis ecologic" de care acum putea să beneficieze o clientelă internațională.

Locul, ce-i drept, era superb. Căsuțele din lemn de teck sculptat cu finețe, legate între ele de o cărare cu flori, se înălțau deasupra râului pe care îl simțeai vuind sub picioare. Hotelul era situat în fundul unei văi înguste, între doi versanți acoperiți de o junglă deasă. Când am ieşit pe terasă, s-a făcut brusc o linişte adâncă. Mi-au trebuit câteva secunde ca să pricep de ce: toate păsările se opriseră din cântat, ca la un semn. Era ceasul când jungla se pregătea pentru noapte. Ce animale de pradă mari puteau trăi în pădurea aceea? Nu cine ştie ce, poate vreo câțiva leoparzi;

în schimb, nu puteau lipsi păianjenii şi şerpii. Se întuneca rapid. Pe celălalt mal, o maimuță soli-tară sărea printre arbori; a scos un țipăt scurt. îi simțeai teama şi graba de a-şi regăsi grupul.

Am intrat în cameră, am aprins lumânările. Mobila era sumară: o masă din lemn de teck, două lavițe rustice, saci de dormit şi două rogojini. Timp de un sfert de oră m-am fricționat metodic cu loțiune contra insectelor. Râurile sunt minunate, dar atrag țânțarii, se ştie. Mai era un bulgăr de camfor pe care îl puteam topi; nu mi se părea o precauție inutilă.

Când am ieşit la cină, se înnoptase de-a binelea; ghirlande de becuri multicolore se înşirau între căsuțe. Aşadar, mi-am spus, aveau

electricitate; dar nu socotiseră necesar s-o aducă în camere. M-am oprit o clipă, m-am sprijinit de balustradă ca să privesc râul; luna răsărise şi scânteia pe ape. In faţă se ghicea masa întunecată a junglei; din adâncul ei, la răstimpuri, străbătea ţipătul răguşit al unei păsări nocturne.

Grupurile umane formate din cel puţin trei persoane au o tendinţă aparent spontană de a se diviza în două subgrupuri ostile. Cina era servită pe un ponton amenajat în mijlocul fluviului; de data asta, erau două mese de câte opt persoane. Ecologiştii şi terapeuţii naturişti erau deja aşezaţi la o masă; foştii cîrnăţari, deocamdată singuri, la a doua. Ce putuse provoca separarea? Poate discuţia despre masaje de la prânz, care, în fond, nu ieşise prea bine. Pe de altă parte, încă de dimineaţă, Suzanne, îmbrăcată sobru cu o tunică şi un pantalon de in alb - numai bune ca să-i sublinieze uscăciunea formelor -, pufnise în râs văzând rochia înflorată pe care-o îmbrăcase Josette. Cum-necum, divizarea grupului începuse. Puţin cam laş, am rărit pasul, lăsându-l pe Lionel, vecinul meu de avion - acum de bungalou -, să mi-o ia înainte. Alegerea lui a fost rapidă, abia conştientă; cred că nici n-a făcut-o din afinitate, ci dintr-un soi de solidaritate de clasă, sau mai curând de nivel de educaţie (Lionel lucra la Gaz de France, iar cei doi fuseseră mici comercianţi). Rene ne-a primit cu vădită uşurare. Opţiunea noastră, în această fază, nu avea, de altfel, nimic decisiv: aşezându-ne lângă ceilalţi, am fi confirmat dure-ros izolarea foştilor cârnăţari; pe când aşa, în fond, nu făceam decât să reechilibrăm mesele.

Babette şi Lea au venit ceva mai târziu; fără nici o ezitare, s-au aşezat la masa vecină.

Şi mai târziu - antreurile fuseseră deja servite, Valerie a apărut la capătul pontonului; a aruncat în jur o privire nehotărâtă. La masa vecină mai erau două locuri, lângă Babette şi LEa. A mai ezitat puţin, a avut o tresărire, apoi a venit să se aşeze în stânga mea.

Josiane se moşmondise mai mult decât de obicei; nu-i venise uşor să se fardeze la lumânare. Rochia de catifea neagră arăta bine, cam decoltată, dar nu exagerat. Şi ea a şovăit o clipă, apoi a venit şi s-a aşezat pe locul din faţa lui Valerie.

Robert a venit ultimul, cu un pas cam nesigur pesemne băuse înainte de masă, îl văzusem mai devreme cu o sticlă de coniac Mekong. S-a

prăvălit greoi pe bancă în stânga lui Valerie. Un țipăt scurt, dar fioros a izbucnit din junglă; un mic mamifer îşi trăise probabil ultimele clipe.

Son a trecut pe la mese ca să verifice dacă totul era în ordine. Ea mânca separat, cu şoferul repartizare nu prea democratică, şi pe care, încă de la prânz, Josiane o dezaprobase. In fond, cred că lui Săn îi convenea; nu că ar fi avut ceva contra noastră; însă, cu toate eforturile ei, lungile discuții în franțuzeşte o cam oboseau.

La masa vecină, conversația curgea voios pe tema valorilor esențiale, a frumuseții locului, a bucuriei de a fi în natură, departe de civilizație etc. „Da, e beton, a confirmat Lea. Şi ați văzut, suntem în plină junglă, pe bune... Nici nu-mi vine să cred."

La masa noastră, era mai greu să găsim o temă comună. în fața mea, Lionel mânca impasibil, nici nu se gândea să facă vreun efort. Eu priveam nervos într-o parte. La un moment dat, am zărit un bărbos îndesat care ieşise din bucătărie să-i beştelească pe chelneri; nu putea fi decât faimosul Bertrand Le Moal. Pentru mine, până acum, meritul lui cel mai evident era că-i învățase pe indigeni rețete franțuzeşti. Mâncarea era delicioasă; friptura de porc era perfect pătrunsă, crocantă şi fragedă. „Ar fi mers un vinişor..." a emis Rene cu melancolie. Josiane a strâmbat din buze cu dispreț. Era mai bine să n-o întrebi ce crede despre turiştii francezi care nu puteau călători fără vinişorul lor. Cu destulă stângăcie, Valerie i-a luat apărarea lui Rene. Mâncarea thailandeză, a spus ea, nu cere băutură; totuşi, un pic de vin, acolo, ar fi mers. Oricum, ea nu bea decât apă.

— Dacă pleci în străinătate, a scandat Josiane, trebuie să accepți bucătăria locală şi să respecți obiceiurile locale!... Altfel, mai bine stai acasă.

— De acord! a răcnit Robert. Josiane s-a blocat, oprită din elanul ei, şi l-a privit cu ură.

— Totuşi, uneori e cam condimentat... a mărturisit timid Josette. Pe dumneavoastră nu pare să vă deranjeze... mi s-a adresat ea, probabil ca să destindă atmosfera.

— Nu, nu, îmi place la nebunie, m-am grăbit să răspund. Cu cât e mai condimentat, cu atât îmi place mai mult. Şi la Paris mănânc numai mâncare chinezească. Conversația a deviat astfel spre restaurantele chinezeşti din Paris, care în ultima vreme se înmulțiseră. Valerie le

aprecia pentru mesele de prânz: nu era scump, şi se mânca mai bine decât în fast-food-uri, probabil şi mai sănătos. în privința asta, Josiane nu avea păreri, ea mânca la o cantină de întreprindere; cât despre Robert, pesemne socotea subiectul sub demnitatea lui. Pe scurt, lucrurile au decurs destul de calm până la desert.

Totul a început când am trecut la orez. Era uşor rumenit, aromatizat cu scorțişoară - o rețetă originală, se pare. Luând taurul de coarne, Josiane s-a hotărât să abordeze frontal chestiunea (uns-mului sexual. Pentru ea, era un lucru absolut grețos, nu se putea exprima altfel. Era scandalos că guvernul thailandez tolera asemenea lucruri, comunitatea internațională trebuia să se mobilizeze. Robert o asculta cu un surâs în colțul gurii ce nu prevestea nimic bun. Era scandalos, dar nu surprinzător, a continuat ea; era bine de ştiut că majoritatea acestor stabilimente (.bordeluri, nu puteau fi numite altfel) aparțin de fapt unor generali; vă dați seama ce protecție au.

— Şi eu sunt general... a intervenit sec Robert. Josiane a rămas fără aer, îi căzuse falca.

—Ei, glumesc... a dezmințit Robert cu un rânjet. Nici măcar n-am făcut armata.

Josiane nu părea amuzată defel. I-a trebuit un timp ca să-şi revină, dar a reînceput cu energie înzecită:

—E absolut ruşinos că nişte râtani burtoşi pot profita nepedepsiți de sărăcia acestor fete. Trebuie ştiut că vin toate din provinciile din nord şi nord-est, cele mai sărace din țară.

—Nu toate... a obiectat Robert, sunt şi din Bangkok.

— Asta-i sclavie sexuală! a urlat Josiane, care nu-l auzise. Nu poate fi numită altfel!...

Am căscat uşor. Josiane mi-a aruncat o privire neagră, dar a continuat, luând toată lumea drept martor:

— Nu vi se pare scandalos că orice râtan poate veni să cumpere nişte copile pentru o bucată de pâine ?

—Ei, nu chiar o bucată de pâine... am protestat discret. Eu am plătit trei mii de baht, cam acelaşi preț ca în Franța. Valerie s-a întors spre mine măsurându-mă cu o privire surprinsă.

—Cam scump... a punctat Robert. Mă rog, dacă fata făcea banh...

Josiane tremura toată, începea să mă nelinişteascâ puțin.

— Ei bine, a cloncănit ea cu o voce ascuțită, îmi vine să vomit la gândul că un porc bătrân poate plăti ca să-şi vâre pula într-o copilă!

— Nu sunteți obligată să mă asistați, scumpă doamnă... a răspuns Robert, calm.

Josiane s-a ridicat tremurând, cu farfuria de orez în mână. La masa vecină, discuțiile încetaseră. Am fost sigur c-o să-i arunce farfuria în cap, cred că doar un rest de teamă a oprit-o să treacă la fapte. Robert o privea grav, muşchii îi zvâcneau sub bluză. Nu părea genul care se lasă călcat pe bombeuri, mi-l imaginam foarte bine trăgându-i o scatoalcă. Josiane a trântit farfuria pe masă, a făcut stânga împrejur şi a dispărut în noapte, spre bungalouri.

—Măi, măi, măi... a făcut Robert, grav. Valerie era aşezată între mine şi el; Robert s-a ridicat cu eleganță, a înconjurat masa şi s-a aşezat pe locul părăsit de Josiane, în caz că Valerie ar fi vrut să plece şi ea. Dar Valerie nu a făcut nimic; în momentul acela au venit cafelele. După ce a băut o înghițitură, Valerie s-a întors spre mine.

— E adevărat, chiar ați plătit pentru o fată?... a întrebat ea încet. Avea un ton intrigat, dar fără să mă dezaprobe clar.

—Fetele astea nu sunt chiar aşa sărace, a adăugat Robert, îşi pot cumpăra țoale şi scutere. Unele îşi fac chiar operații estetice la sâni. Iar o operație estetică costă, nu glumă. E drept că îşi ajută şi părinții... a încheiat el gânditor.

După câteva fraze în şoaptă, cei de la masa vecină s-au despărțit rapid - probabil din solidaritate. într-un fel, rămâneam stăpâni pe teren. Luna lumina acum din plin suprafața pontonului, care lucea uşor.

—Sunt chiar aşa grozave masezele astea?... a întrebat Rene visător.

— O, domnule! a exclamat Robert cu o emoție voit teatrală, dar care, în fond, mi s-a părut sinceră, sunt minunate ! Pur şi simplu minunate! Şi încă nu ați văzut Pattaya. E o stațiune de pe coasta de est, a continuat el cu entuziasm, în întregime consacrată luxurii şi desfrâului. Mai întâi au venit americanii, pe vremea războiului din Vietnam; pe urmă, mulți englezi şi germani; acum încep să apară polonezi şi ruşi. Acolo toată lumea e mulțumită, c marfă pentru toate gusturile: homosexuali, heterosexuali, travestiți... Sodoma şi Gomora la un loc. Ba chiar mai mult, pentru că sunt şi lesbiene.

—O, o...

Fostul cârnăţar părea gânditor. Suzanne a căscat, calmă, s-a scuzat şi s-a întors spre bărbatu-său; voia la culcare, era limpede.

—In Thailanda, a încheiat Robert, fiecare poate avea ce doreşte, şi, vă asigur, are ceva de calitate. Se vorbeşte mult despre brazilience sau despre cubaneze. Eu am călătorit mult, domnule, am călătorit de plăcere, şi vă spun cu mână pe inimă: pentru mine, thailandezele sunt cele mai grozave amante din lume.

Valerie, aşezată în faţa lui, îl asculta cu toată seriozitatea. Puţin după aceea s-a ridicat cu un surâs uşor şi a plecat, urmată de Josette. Lionel, care toată seara nu scosese o vorbă, s-a ridicat la rândul lui; am făcut la fel. Nu aveam chef să continui discuţia cu Robert. L-am lăsat sigur în noapte, ca o posibilă statuie a lucidităţii, să comande un al doilea coniac. Părea să aibă o gândire complexă şi nuanţată; poate că relativiza puţin, ceea ce dă iluzia complexităţii şi a nuanţei. In faţa bungaloului, i-am urat noapte bună lui Lionel. Aerul era saturat de bâzâitul insectelor; eram aproape sigur că n-o să pot dormi.

Am intrat în cameră şi am aprins o lumânare, continuând mai mult sau mai puţin resemnat lectura Firmei. Ţânţarii se apropiau, unii îşi ardeau aripile la flacăra lumânării, se încleiau în ceara topită; nici unul nu se aşeza pe mine. Eram plin cu sânge hrănitor şi delicios, însă ţânţarii mă ocoleau din instinct, incapabili să treacă de bariera olfactivă a dimetilperoxidului carbic. Laboratoarele Roche-Nicolas, care fabricau loţiunea Tropic, meritau felicitări. Am suflat în lumânare, am aprins-o din nou, privind baletul din ce în ce mai dens al infectelor maşinării zburătoare. De cealaltă parte a peretelui, îl auzeam pe Lionel cum sforăia încet în întuneric. M-am ridicat, am pus la topit un bulgăr de camfor, apoi m-am dus să mă piş. în podeaua sălii de baie era tăiată o gaură rotundă care dădea direct în râu. Se auzeau clipoceli, zgomote de înotătoare; am încercat să nu mă gândesc la ce putea fi dedesubt. Mă pre-găteam să mă culc, când Lionel a emis o serie lungă de pârţuri. L-am aprobat cu însufleţire:

„Ai dreptate, bătrâne! Cum spunea Martin Luther, nu există fericire mai mare decât să tragi băşini sub plapumă!" Vocea mea răsuna bizar în întuneric, suprapusă pe foşnetul apei şi bâzâitul neîncetat al insectelor. Să asculţi lumea era, în sine, o suferinţă. Am urlat iarăşi în noapte: „împărăţia cerurilor e un beţigaş de scobit în urechi! Cine are urechi de

auzit să audă!" Lionel s-a întors în pat şi a mormăit uşor, fără să se trezească. Nu prea aveam soluţii: trebuia să iau iarăşi un somnifer.

8

Tufe de iarbă coborau pe fluviu, duse de curent. Cântecul păsărilor se auzea din nou, urca din ceaţa uşoară a junglei. Spre sud, la capătul văii, siluetele stranii ale munţilor birmanezi se desenau în zare. Mai văzusem undeva formele acelea rotunjite şi albăstrui, sfâşiate însă de falii abrupte. Poate în peisajele unor primitivi italieni, în timpul unei vizite la muzeu, în anii de liceu. Grupul nu se trezise; temperatura, la ora aceea, era încă plăcută. Dormisem mizerabil.

După criza din ajun, la micul dejun, în jurul meselor plutea o anume bunăvoinţă. Josette şi Rene păreau în plină formă; în schimb, ecologiştii jurasieni arătau jalnic, mi-am dat seama când i-am văzut sosind cu paşi împleticiţi. Proletarii mai vârstnici, care apreciază fără complexe confortul modern atunci când li se oferă, se dovedesc, în lipsa acestuia, mai rezistenţi decât urmaşii lor, chiar dacă ultimii afişează poziţii „ecologiste". Eric şi Sylvie nu dormiseră toată noaptea; în plus, Sylvie era complet acoperită de băşicuţe roşii.

— Da, ţânţarii nu m-au ocolit, a confirmat ea cu amărăciune.

— Dacă vreţi, am o cremă calmantă. E foarte eficientă. Pot să mă duc s-o caut.

— Da, mulţumesc, drăguţ din partea dumneavoastră. Dar mai întâi să bem o cafea.

Cafeaua era greţoasă, o cafea chioară, aproape imposibil de băut; din acest punct de vedere, era după standardele americane. Cei doi soţi păreau tâmpiţi de-a binelea, aproape mă durea să văd cum „paradisul ecologic" se fisura sub ochii lor; simţeam însă că azi totul avea să mă doară. Am privit iarăşi spre sud şi am spus cu jumătate de glas, mai mult pentru mine:

— Cred că Birmania e foarte frumoasă. Sylvie a confirmat cu gravitate: într-adevăr, e frumoasă, auzise şi ea; cu toate astea, îşi interzicea să. meargă în Birmania. Nu voia să fie complice contribuind cu devizele ei la menţinerea unei dictaturi. Da, da, mi-am spus, devizele.

— Drepturile omului sunt importante! a exclamat ea, aproape cu disperare.

Când cineva vorbeşte de „drepturile omului", am sentimentul că face cu ochiul; acum însă nu era cazul, nu cred.

— Eu, unul, am încetat să merg în Spania după moartea lui Franco, a intervenit Robert aşezându-se la masa noastră. Nu-l văzusem sosind. Părea în plină formă, cu întreg potenţialul nociv refăcut. Ne-a informat că se culcase beat mort şi că, prin urmare, dormise ca un prunc. încercând să ajungă la bungalou, era să cadă de mai multe ori în râu; până la urmă scăpase totuşi cu bine. „Inshallah", a încheiat el cu voce sonoră.

După acea parodie de mic dejun, Sylvie m-a însoţit până la camera mea. In drum, am întâlnit-o pe Josiane. Era mohorâtă, ursuză, nici nu ne-a privit; părea departe de duhul iertării. Aflasem că în. civil, cum spunea în glumă Rene, era profesoară de literatură; nu m-am mirat. Era exact genul de caţă care, cu ani în urmă, mă făcuse să renunţ la studiile de literatură.

I-am dat lui Sylvie tubul de cremă calmantă.

—Vi-l aduc imediat, a spus ea.

—Puteţi să-l păstraţi, nu cred că o să mai vedem ţânţari; nu le place pe malul mării. Mi-a mulţumit, s-a apropiat de uşă, a şovăit puţin, s-a întors:

— Totuşi, nu se poate să aprobaţi exploatarea sexuală a copiilor'... a exclamat ea cu groază. Mă aşteptam la asta; am clătinat din cap şi am răspuns obosit:

— în Thailanda nu există foarte multă prostituţie infantilă. Nu mai multă decât în Europa, după părerea mea.

A dat din cap, nu prea convinsă, şi a ieşit. De fapt, deţineam informaţii precise, dintr-o carte ciudată, The White Book, pe care-o cumpărasem în călătoria trecută. Apăruse fără nume de autor şi de editură, aparent sub egida unei asociaţii numite Inquisition 2000. Sub pretext că denunţă turismul sexual, dădeau toate adresele, ţară cu ţară - fiecare capitol era precedat de un scurt paragraf vehement cerând respectarea voinţei divine şi reintroducerea pedepsei cu moartea pentru delincvenţii sexuali. în privinţa pedofiliei, White Book era limpede: pentru pedofili, Thailanda nu mai era o destinaţie interesantă, dacă o fi fost vreodată. Erau de preferat Filipinele, sau, şi mai bine, Cambodgia - călătoria putea fi periculoasă, dar merita.

Regatul khmer atinge apogeul în secolul al XII-lea, când s-a construit Angkor Văt. Urmează o perioadă de conflicte; din acel moment, principalul duşman al Thailandei este Birmania. în 1351, regele Ramathibodi 1 fondează oraşul Ayutthaya.

In 1402, fiul său, Ramathibodi II, invadează imperiul din Angkor, aflat în declin. Construirea de temple budiste şi de palate marchează domniile celor treizeci şi şase de suverani succesivi ai oraşului, care, potrivit călătorilor francezi şi portughezi din secolele al XVI-lea şi al XVII-lea, era cel mai strălucitor din Asia. Războaiele cu birmanii continuă, iar Ayutthaya este cucerit în 1767, după un asediu de cincisprezece luni. Birmanii jefuiesc oraşul, topesc statuile din aur şi lasă în urmă numai ruine.

Acum situaţia se liniştise, o briză uşoară sufla praful printre temple. De la regele Ramathibodi nu rămânea mare lucru, câteva rânduri în ghidul Michelin. în schimb, imaginea lui Buddha era şi acum foarte prezentă, şi îşi păstrase sensul deplin. Meşterii thailandezi au fost deportaţi de birmani, care i-au pus să înalţe temple identice, la câteva sute de kilometri mai departe. Voinţa de putere există, şi se manifestă ca istorie', m sine, este extrem de neproductivă. Surâsul lui Buddha continua să plutească peste ruine. Era ora trei după-amiază. Potrivit ghidului Michelin, pentru o vizită completă erau necesare trei zile, şi una singură pentru o vizită rapidă. Noi dispuneam de trei ore; era timpul să scoatem camerele video. Mi-l imaginam pe Chateaubriand la Colosseum, cu o cameră video Panasonic şi pufăind ţigări, mai curând Benson decât Gauloises Lăgăres. Confruntat cu o religie atât de radicală, poziţiile lui ar fi fost probabil uşor diferite, l-ar fi admirat mai puţin pe Napoleon. Eram convins că ar fi fost capabil să scrie un excelent Geniu al budismului.

Josette şi Rene se cam plictiseau; am avut impresia că abia aşteptau să se termine. La fel Babette şi Lea. In schimb, ecologiştii jurasieni păreau în elementul lor, ca şi terapeuţii naturişti;

9

toţi au desfăşurat un impresionant arsenal fotografic. Valerie era visătoare şi păşea de-a lungul aleilor, pe lespezile mărginite de ierburi. Asta-i cultura, îmi ziceam, cam plicticoasă, dar e bine aşa; fiecare îşi regăseşte propriul neant. Totuşi, cum făcuseră sculptorii din perioada

Ayutthaya? Cum izbutiseră să dea statuilor lui Buddha expresia aceea de înțelepciune, atât de luminoasă?

După căderea oraşului Ayutthaya, regatul thailandez a intrat într-o perioadă de pace. Capitala s-a mutat la Bangkok, a început dinastia Rama. Timp de doua veacuri (de fapt până în zilele noastre), regatul n-a mai purtat nici un război important cu duşmani din afară, nici vreun ! război civil sau religios; a reuşit de asemenea să '. evite orice formă de colonizare, N-a cunoscut nici foamete, nici mari epidemii. în asemenea condiții, când pământul e rodnic şi dă recolte îmbelşugate, când bolile fac mai puține ravagii, când conştiințele sunt cucerite de o religie paşnică, oamenii cresc şi se încolțesc; în general, trăiesc fericiți. Acum situația s-a schimbat, Thailanda a intrat în lumea liberă, adică în economia de piață; în urmă cu cinci ani a cunoscut o criză economică fulgerătoare care a devalorizat moneda şi a adus întreprinderile cele mai prospere pe marginea falimentului. E prima dramă care atinge această țară, după mai bine de două secole.

Unul după altul, într-o tăcere destul de impresionantă, am revenit la autocar. Am plecat la apusul soarelui. Trebuia să luăm trenul de noapte de Bangkok, cu destinația Surat Thani.

Surat Thani - 81600o de locuitori - se remarcă în toate ghidurile prin faptul că nu prezintă nici un interes. Punct de trecere obligatoriu pentru feribotul spre Koh Samui - e tot ce se poate spune despre el. Totuşi, aici trăiesc oameni, iar ghidul Michelin notează că oraşul este un vechi şi important centru al industriei metalurgice; iar mai recent, şi în domeniul construcțiilor metalice.

Or ce ne-am face noi fără construcții metalice ? Minereul de fier, extras în ținuturi obscure, e transportat de cargouri. Se produc de asemenea maşini-unelte, cel mai adesea sub controlul unor firme japoneze. Sinteza se produce în oraşe ca Surat Thani: rezultă astfel autocare, vagoane de cale ferată, feriboturi; totul sub licență NEC, Fujimori sau General Motors. Ele servesc în parte pentru a-i transporta pe turiştii occidentali, sau pe turistele occidentale ca Babette şi Lea.

Eram coleg de călătorie cu ele, aveam dreptul să le vorbesc; sigur, nu puteam pretinde să fiu un amant potențial, ceea ce limita din start discuțiile posibile; dar cumpărasem acelaşi bilet, deci puteam, într-o anume măsură, să stabilesc un contact. Babette şi Lea, aveam să aflu,

lucrau în aceeaşi agenţie de comunicare; activitatea lor principală era să organizeze evenimente. Evenimente? Da. Cu instituţii sau cu întreprinderi ce doreau să-şi dezvolte departamentul de „mecenat. Precis câştigau o grămadă de bani, m-am gândit. Da şi nu. Acum întreprinderile erau axate mai mult pe „drepturile omului", investiţiile pierduseră din viteză. în fine, se descurcau. M-am informat ce salariu aveau: unul bun. Era bun, deşi ar fi putut să fie şi mai bun. De vreo douăzeci şi cinci de ori mai mare decât salariul unui muncitor din industria metalurgică de la Surat Thani. Economia este un mister.

Ajuns la hotel, grupul s-a risipit; în fine, presupun; nu aveam chef să mănânc cu ceilalţi; mă cam săturasem de ceilalţi. Am tras perdelele şi m-am lungit în pat. Ciudat, am adormit pe loc şi am visat o maghrebină care dansa într-un vagon de metrou. Nu avea chipul Aişei, nu cred. Se ţinea de stâlpul central, ca fetele din barurile de strip-tease. Sânii erau acoperiţi cu o fâşie îngustă de pânză pe care şi-o ridica puţin câte puţin. Cu un surâs, i-a dezgolit de tot: erau nişte sâni superbi, tari, rotunzi şi bruni. Şi-a lins degetele, şi-a mângâiat sfârcurile. Apoi mi-a pus o mână pe pantalon, a trag fermoarul şi mi-a scos sexul, a început să mă masturbeze. în jurul nostru, oamenii treceau, coborau fiecare la staţia lui. Fata s-a aşezat în patru labe, şi-a ridicat minijupa; nu purta nimic pe dedesubt. Vulva era primitoare, tivită cu un păr foarte negru, ca un cadou; am început s-o pătrund. Vagonul era pe jumătate plin, dar nimeni nu ne dădea vreo atenţie. Toate astea nu puteau fi, în nici un caz, reale. Era visul unui înfometat, visul ridicol al unui bărbat deja bătrân.

M-am trezit pe la ora cinci, am constatat ca cearşaful era pătat cu spermă. o poluţie nocturnă... înduioşător. Am constatat de asemenea, cu surprindere, că erecţia persista; efectul climei, pesemne. Un gândac roşu zăcea pe noptieră, întors pe spate; i se vedeau perfect picioarele. Ăsta nu mai avea probleme, cum ar fi spus taică-meu. Cât despre tata, el murise la sfârşitul lui 2000; fusese inspirat. Toată viaţa lui era astfel inclusă în secolul XX, în care era un element cumplit de semnificativ. Cât despre mine, supra-vieţuiam, într-o stare pasabilă. Eram un bărbat la patruzeci de ani, mă rog, la începutul acestei vârste, aveam, la urma urmei, doar patruzeci de ani; eram pe la jumătatea drumului. Moartea bătrânului îmi lăsa o anume libertate; nu-mi spusesem, încă, ultimul cuvânt.

Situat pe coasta răsăriteană a golfului Koh Samui, hotelul evoca perfect imaginea paradisului tropical aşa cum e prezentat în pliantele agenţiilor de turism. Colinele din jur erau acoperite de o junglă deasă. Clădirile joase, înecate în vegetaţie, se etajau în amfiteatru până la o imensă piscină ovală, cu un jacuzzi la fiecare capăt. Puteai înota până la barul amenajat pe o insulă din centrul piscinei. La câţiva metri mai departe se aflau plaja cu nisip alb şi oceanul. Am aruncat în jur o privire discretă: l-am recunoscut de departe pe Lionel, se zbenguia în valuri ca un delfin handicapat. Apoi, pe o punte îngustă înălţată pe deasupra piscinei, am făcut cale întoarsă până la bar. Am citit lista de cocteiluri cu o dezinvoltură studiată; începea happy hour.

Optasem pentru un Singapore Sling, când Babette şi-a făcut apariţia. „O, am făcut eu, o..." Purta un costum de baie deux-pieces, foarte sobru, un şort mulat şi o legătură lată pentru frunte, în nuanţe asortate de albastru. Ţesătura părea extrem de fină; costumul nu era pus cu adevărat în valoare decât o dată udat. „Nu faceţi baie?" m-a întrebat ea. „Mmm..." am făcut eu. Lea a apărut la rându-i, sexy, dar într-un stil mai sobru, cu un costum une-piece din vinil roşu aprins, cu fermoare negre care se deschideau pe piele (trecând peste sânul stâng, unul din ele lăsa descoperit un mamelon), şi foarte decoltat pe picior. Mi-a făcut un semn de salut, apoi s-a dus pe malul apei, lângă Babette; când s-a întors cu spatele, am văzut că avea fese perfecte. Mai întâi mă priviseră cu suspiciune; dar, după ce vorbisem cu ele pe feribot, au tras concluzia că sunt o fiinţă umană inofensivă şi relativ amuzantă. Aveau dreptate: cam aşa era.

S-au aruncat în apă amândouă o dată. Am întors capul ca să trag cu ochiul. La masa vecină, era o clonă a lui Robert Hue. Ud, costumul de baie purtat de Babette era într-adevăr spectaculos; se distingeau perfect mameloanele şi şanţul dintre fese; se distingea până şi umbra uşoară a părului pubian, deşi optase pentru o tunsoare scurtă. în acest timp, oamenii munceau, produceau lucruri utile; sau, uneori, inutile. Dar produceau. Ce produsesem eu, în patruzeci de ani de existenţă ? La drept vorbind, mai nimic. Organizasem informaţii, înlesnisem consultarea şi circulaţia lor; uneori făcusem plăţi prin virament (la scară mică : în general mă limitam la facturi modeste). într-un cuvânt, lucram în sectorul terţiar. Lumea s-ar fi putut lipsi de inşi ca mine. Inutilitatea

mea era totuşi mai puțin evidentă decât a celor două fufe, Babette şi Lea; parazit modest, eu nu trăisem extaze la birou, nici nu simțisem nevoia să le mimez.

La căderea nopții am revenit în holul hotelului, unde 1-am întâlnit pe Lionel; făcuse insolație, dar era încântat. Se scăldase ceasuri în şir; nici nu îndrăznise să viseze un asemenea loc. „A trebuit să strâng cureaua pentru călătoria asta, a spus el; dar nu-mi pare rău." S-a aşezat pe marginea unui fotoliu, gândindu-se la viața lui de fiecare zi. Lucra la Gaz de France, în sectorul de sud-est al periferiei pariziene; trăia la Juvisy. Adesea trebuia să facă intervenții la oameni foarte săraci, la bătrânei cu instalații de gaz învechite, care trebuiau modificate, aduse la norme. Dacă nu aveau cu ce plăti, era obligat să le taie gazul. „Sunt oameni care trăiesc în nişte condiții... greu de imaginat, a spus Lionel. Uneori vezi lucruri incredibile..." a continuat el clătinând din cap. Personal, se descurca. Cartierul în care locuia nu era grozav, era de-a dreptul periculos. „Sunt locuri pe care e mai bine să le ocoleşti", a adăugat el. în fine, una peste alta, se descurca. „Suntem în vacanță, să profităm", a încheiat el, apoi s-a îndreptat spre sala de mese. Am luat câteva pliante şi am urcat să le citesc în cameră. Tot nu aveam chef să mănânc cu ceilalți. In relațiile cu semenii devii conştient de sine; e ceea ce le face greu de suportat.

Koh Samui, aflasem de la Lea, nu era doar un paradis tropical, ci şi un loc destul de hype. Pe Koh Lanta, o mică insulă vecină, avea loc un raue\ uriaş în toate nopțile cu lună plină; venea lume din Australia sau din Germania. „Cam ca în Goa..." mi-am dat eu cu părerea. „Nici nu se compară", a tranşat ea. Goa era complet fumată ;

acum, pentru o petrecere ca lumea, trebuia să mergi la Koh Samui sau la Lombok.

1. Delir (engl.), petrecere nocturnă în aer liber, cu participare masivă, în general organizată fără aprobarea autorităților.

Nu eram chiar atât de exigent. Deocamdată, tot ce voiam era un body massage cinstit, urmat de un aburel şi de o partidă de sex reuşită. în aparență, nimic mai simplu; totuşi, citind broşurile, mi-am dat seama cu tristețe crescândă că nu părea să fie specialitatea locului. Erau tot soiul de lucruri gen acupunctură, masaj cu uleiuri aromatice esențiale,

bucătărie vegetariană sau tai-chi-chuan; nici vorbă însă de body massage sau baruri de strip-tease. în plus, totul părea scăldat într-o jalnică atmosferă americană, chiar californiană, axată pe healthy life" şi meditation activities". Am citit scrisoarea unui cititor al revistei What's on Samui1, Guy Hopkins; tipul se definea drept Jiealth addict"2, şi revenea regulat pe insulă de vreo douăzeci de ani. Concluzia lui: »The aura that back-packers spread on the island is unlikely to be erased quickly by upmarket tourists"3; era descurajant. Nu puteam nici măcar să plec la întâmplare, hotelul era izolat, împrejurimile erau pustii. Pe harta insulei nu se vedea nici un centru: doar câteva sate de bungalouri, ca al nostru, pe marginea plajelor calme. Mi-am amintit atunci cu groază că insula era descrisă elogios în Ghidul drumeţului. Locul era pe placul lor, aici „lucrurile erau sub control"; eram prins ca un şobolan în capcană. Ideea că mă simt în stare să regulez îmi dădea totuşi o satisfacţie vagă, mai mult teoretică. Am deschis resemnat Firma, am sărit două sute de pagini, am dat înapoi vreo douăzeci; din întâmplare, am nimerit peste o scenă

1. Ce se întâmplă la Samui (engl.).
2. Maniac al sănătăţii (engl.).
3. Atmosfera pe care i-o conferă acestei insule drumeţii nu va putea fi alungată prea curând de turiştii simandicoşi (engl.).

erotică. Intriga evoluase: Tom Cruise era acum pe insulele Caiman, punea la punct un mecanism de evaziune fiscală - ori voia să-l denunţe, nu era foarte clar. Oricum, cunoscuse o metisă superbă, care nu se dădea înapoi de la nimic. „Mitch auzi un zgomot sec şi văzu fusta lunecând pe gleznele fetei, descoperind un slip minuscul." Mi-am deschis fermoarul la şliţ. Intervenea apoi un pasaj bizar, greu de înţeles, psihologic vorbind: „Hai, îi şoptea o voce lăuntrică. Aruncă sticla de bere în ocean şi fusta pe nisip. Aleargă până la apartament. Du-te!" Din fericire, Eilene avea alte idei: „Cu gesturi lente, îşi duse mână la spate, îşi desfăcu sutienul; acesta alunecă descoperindu-i sânii care, în nuditatea lor, păreau şi mai plini. — Vrei să mi-l ţii ? întrebă ea întinzându-i pânza moale şi albă, uşoară ca un fulg." M-am mas-turbat temeinic, încercând să vizualizez în noapte metise cu slipuri minuscule. Cu un suspin de satisfacţie, am ejaculat între două pagini. Aveau să să

lipească; nici o pagubă, nu era genul de carte pe care s-o citeşti de două ori.

In zori, plaja era pustie. Am făcut baie până la micul dejun; aerul era călduţ. In curând, soarele avea să-şi înceapă ascensiunea, sporind riscul de cancer al pielii la indivizii din rasa albă. Voiam să rămân până ce camerista termina curăţenia, apoi să mă întorc în cameră, să dau la maxim aerul condiţionat şi să mă întind sub cearşaf; aveam o zi liberă, mă gândeam la ea cât se poate de calm.

Cât despre Tom Cruise, el îşi făcea o mie de griji pentru povestea cu metisa; se gândea chiar să-i povestească incidentul soţiei (care - asta era problema - nu se mulţumea să fie iubită: voia să rămână cea mai sexy, cea mai dorită dintre femei).

Cretinul se purta de parcă ar fi fost în joc viitorul căsniciei. „Dacă ea îşi va păstra sângele rece şi va fi înţelegătoare, o să-i spun că regret, că regret nespus, şi voi promite să nu mai greşesc nici-odată. Dacă însă va izbucni în lacrimi, o voi implora să mă ierte - în genunchi, la nevoie - şi voi jura pe Biblie că e ultima oară." Evident, era cam acelaşi lucru; dar veşnicele remuşcări ale eroului, în ciuda lipsei lor de interes, sfârşeau prin a interfera cu istoria - redutabilă totuşi: mişunau mafioţi foarte duri, FBI-ul, poate şi ruşii. Mai întâi te simţeai agasat, pe urmă indispus de-a binelea.

Am făcut o tentativă cu celălalt bestseller american, Total Control, de David Balducci; era şi mai rău. Acum eroul nu mai era avocat, ci un tânăr informatician supradotat, care muncea o sută zece ore pe săptămână. Dar soţia lui era avocată şi muncea nouăzeci de ore pe săptămână; aveau un copil. Rolul personajului negativ era atribuit acum unei firme „europene", care, prin manevre frauduloase, încerca să-şi însuşească o piaţă. Fireşte, piaţa ar fi trebuit să revină firmei americane la care lucra eroul. în timpul unei discuţii cu ticăloşii de la firma europeană, aceştia îşi aprindeau „fără nici o jenă" mai multe ţigări; aerul era de-a dreptul împuţit, dar eroul izbutea să reziste. Am făcut o gaură în nisip şi am îngropat cele două opuri; problema e că trebuia să-mi găsesc ceva de citit. Să trăieşti fără lectură este periculos, trebuie să te limitezi la viaţă, şi nu e lipsit de riscuri. La paisprezece ani, într-o după-amiază cu ceaţă foarte deasă, mă rătăcisem la schi; am fost nevoit să trec printr-un culoar de avalanşe. îmi aminteam mai ales norii joşi,

plumburii, liniştea absolută a muntelui, Ştiam că masa de zăpadă putea porni dintr-o dată, la o mişcare bruscă a mea sau chiar fără motiv aparent, la cea mai mică creştere a temperaturii sau la o pală de vânt. Avalanşa m-ar fi luat atunci la vale, m-ar fi târât pe sute de metri, până la baza stâncilor; aveam să mor, probabil, pe loc. Cu toate astea, nu-mi era deloc frică. Regretam că voi sfârşi în felul ăsta, regretam pentru mine şi pentru ceilalţi. Aş fi preferat o moarte mai bine pregătită, cumva mai oficială, cu o boală, o ceremonie şi lacrimi. Regretam mai ales, la drept vorbind, că nu cunoscusem trupul femeii. In lunile de iarnă, tata închiria etajul casei; în anul acela, unui cuplu de arhitecţi. Fiica lor, Sylvie, avea tot paisprezece ani; părea atrasă de mine, sau cel puţin îmi căuta prezenţa. Era delicată, graţioasă, avea părul negru buclat. Oare la fel era şi sexul ei? Iată ce gânduri îmi veneau în minte pe când înaintam cu greu pe coasta muntelui. De atunci, m-am întrebat adesea ce poate să însemne această particularitate: în faţa primejdiei, şi chiar a morţii, nu simt nici o emoţie specială, nici o descărcare de adrenalină. Acest gen de senzaţii, pe care unii le găsesc în „sporturile extreme", eu unul le-aş căuta zadarnic. Nu sunt deloc curajos şi fug de pericol cât pot; dar, pus într-o asemenea situaţie, o accept cu placiditatea unui bou. Poate că lucrul ăsta nu înseamnă nimic, poate că e doar o chestiune tehnică, de dozare hormonală; se pare că alte fiinţe umane, aparent asemănătoare cu mine, nu simt nici o emoţie în faţa unui trup de femeie, ceea ce mie îmi provoca şi încă îmi provoacă, uneori, transe irepresibile. In cele mai multe împrejurări ale vieţii mele, am fost aproape la fel de liber ca un aspirator.

Soarele începea să ardă. Babette şi Lea erau deja pe plajă; se aşezaseră la vreo zece metri de mine. Astăzi erau cu sânii goi, îmbrăcate simplu, cu slipuri albe braziliene, identice. Cunoscuseră, pare-se, nişte băieţi, dar nu credeam că aveau să se culce cu ei: tipii arătau binişor, destul de musculoşi, fără să fie grozavi, totuşi; cam oare-care, în fond.

M-am ridicat şi mi-am strâns lucrurile; Babette lăsase o revistă Elle lângă prosop. Am aruncat o privire spre mare: fetele înotau, glumeau cu băieţii. M-am aplecat rapid şi mi-am strecurat revista în sacoşă; apoi am continuat să merg de-a lungul plajei.

Marea era calmă; se vedea până departe, spre vest. Dincolo de mare trebuia să fie Cambodgia, sau poate Vietnamul. La jumătatea distanţei

dintre țărm şi orizont se distingea un iaht; probabil miliardari ce-şi petreceau timpul brăzdând mările lumii; o viață monotonă şi în acelaşi timp romanțioasă.

Valerie se apropia mergând pe linia țărmului, din când în când se amuza să facă un pas într-o parte, ca să evite un val mai puternic. Mi-am îndreptat brusc spinarea, devenind conştient că avea un trup superb, foarte atrăgător în costu-mul de baie deux-pieces, destul de sobru; sânii umpleau perfect sutienul. Am făcut un mic semn cu mână, credeam că nu mă zărise; de fapt se îndrepta deja înspre mine; e greu sa iei o femeie pe nepregătite.

— Citiți Elle ? a întrebat ea puțin surprinsă, puțin ironică.

—Păi... am făcut eu.

— Pot să mă uit puțin ?

S-a aşezat lângă mine. Cu dezinvoltură, cu familiaritate, a cercetat rapid revista: o privire pe paginile de modă, alta pe paginile de început. Elle vrea să citească, Elle vrea să iasă în oraş...

—V-ați dus la un salon de masaj, ieri seară? a întrebat aruncându-mi o privire oblică.

—Ăăă... nu. N-am găsit.

A clătinat scurt din cap, s-a cufundat iar în lectura articolului de fond: „Sunteți programată să-l iubiți mult timp?"

—Ei, ce ați aflat? am întrebat eu după un răstimp de tăcere.

—Nu am nici un iubit, a răspuns ea sobru. Fata asta mă zăpăcea cu totul.

— Nu prea înțeleg ce vrea revista asta, a continuat ea. Vorbeşte numai despre modă, despre noile tendințe: ce trebuie să vezi, ce trebuie să citeşti, pentru ce cauze să militezi, care sunt noile teme de conversație... Cititoarele nu pot purta aceleaşi haine ca manechinele, atunci de ce le-ar interesa noile tendințe? în general, sunt femei între două vârste.

— Credeți ?

— Sunt sigură. Mama mea citeşte revista.

— Poate că ziaristele vorbesc despre ce le interesează pe ele, nu pe cititoare.

— Economic vorbind, n-ar trebui s-o cumpere nimeni; în mod normal, se scrie pe gustul clientului.

— Poate că ăsta e gustul clientului. S-a gândi un moment, apoi a răspuns nu prea convinsă:

— Poate...

— Credeți, am insistat eu, că la şaizeci de ani nu veți fi interesată de noile tendințe?

— Sper că nu... a făcut ea cu sinceritate. Mi-am aprins o țigară.

— Dacă mai rămân, va trebui să mă ung cu cremă... am spus eu întristat.

— Haideți să facem baie! Vă ungeți după.

Şi, într-o clipă, a fost în picioare, m-a tras înspre țărm.

Înota bine. Personal, nu pot spune că înot; fac puțin pluta, obosesc repede. „Oboseşti repede, a spus ea. Pentru că fumezi prea mult. Trebuie să faci sport. o să mă ocup puțin de tine!" Mi-a răsucit bicepsul. 0, nu, mi-am spus, nu. Până la urmă s-a calmat şi, după ce şi-a fricționat energic capul, s-a întors să se prăjească la soare. Era drăguță aşa, cu părul lung şi zburlit. Din păcate, nu-şi scotea sutienul; mi-ar fi plăcut să şi-l scoată. Mi-ar fi plăcut să-i văd sânii, acolo, atunci.

Mi-a surprins privirea ațintită spre pieptul ei, a schițat un surâs.

— Michel, mi-a spus ea după o uşoară ezitare. (Am tresărit auzindu-mi prenumele.) De ce te simți atât de bătrân ? m-a întrebat privindu-mă în ochi.

Era o întrebare bună; simțeam un nod în gât.

—Nu eşti obligat să răspunzi imediat... a spus ea cu blândețe. Am pentru tine o carte, a continuat ea, şi chiar a scos din sacoşă o carte.

Am recunoscut cu surprindere coperta galbenă a colecției „Masque" şi un titlu de Agatha Christie, Vîlceaua.

— Agatha Christie? am întrebat eu zăpăcit.

— Citeşte totuşi. Cred că o să te intereseze. Am dat din cap ca un idiot.

— Nu mergi la masă ? a întrebat ea după un minut. E deja ora unu.

— Nu... Nu cred.

— Nu prea te încântă viața de grup? Era inutil să-i răspund; am surâs. Ne-am strâns lucrurile, am plecat împreună. Pe drum l-am întâlnit pe Lionel, rătăcea ca un suflet pierdut;

ne-a făcut un semn amical, însă deja nu mai părea să se distreze la fel de mult. Bărbații sin-guri sunt păsări rare în cluburile de vacanță – şi nu

întâmplător. Poți să-i observi, crispați, stând pe tuşă la activitățile de divertisment. Cel mai adesea renunță; uneori îşi dau drumul, participă. M-am despărțit de Valerie în fața restaurantului.

în toate povestirile cu Sherlock Holmes, recu-noşti, bineînțeles, trăsăturile caracteristice ale personajului, însă de fiecare dată autorul are grijă să adauge un detaliu nou (cocaina, vioara, existența lui Mycroft, fratele mai mare, gustul pentru opera italiană... câteva cazuri rezolvate cândva de Sherlock pentru nişte case regale euro-pene... prima lui anchetă, pe când era adolescent). Cu fiecare nou detaliu apar noi zone de umbră, iar rezultatul este un personaj cu adevărat fascinant: Conan Doyle izbutise o combinație perfectă între plăcerea de a descoperi şi plăcerea de a recunoaşte. în schimb, la Agatha Christie, întotdeauna mi s-a părut că recunoaşterea ocupă prea mult loc. In prezentarea inițială a lui Poirot, autoarea are tendința să se limiteze, în câteva fraze tip, la caracteristicile cele mai vizibile ale personajului (gustul maniacal pentru simetrie, ghetele de lac, îngrijirea mustății); în lucrările mai slabe, aproape ai impresia că frazele de prezentare sunt copiate întocmai de la o carte la alta.

Vîlceaua prezenta însă un alt interes, ce nu era de găsit nici măcar în ambițiosul personaj al sculptoriței Henrietta. Prin acest personaj, Agatha Christie încerca să prezinte nu doar chmul creației (scena în care Henrietta îşi distruge o statuie terminată cu greu, pentru că simte că-i lipseşte ceva), ci şi suferința specifică legată de condiția artistului: acea incapacitate de a fi cu adevărat fericit sau nefericit, de a simți cu adevărat ura, disperarea, bucuria sau iubirea, acel filtru estetic care se interpune, chinuitor, între artist şi lume.

în personajul său, romanciera se descria în bună măsură pe sine, sinceritatea ei era evidentă. Din păcate, artistul, oarecum scos în" afara lumii, neputând s-o simtă decât în mod duplicitar, ambiguu şi prin urmare mai puțin intens, devenea astfel mai puțin interesant.

Profund conservatoare, ostilă oricărei idei de redistribuire socială a bogățiilor, Agatha Christie luase, de-a lungul întregii cariere literare, poziții ideologice foarte categorice. Această angajare teoretică radicală îi permitea, în practică, să fie destul de crudă în descrierea aristocrației engleze căreia îi apăra privilegiile. Lady Angkatell era un personaj burlesc, la limita credibilului, uneori aproape monstruos. Romanciera

era fascinată de creatura sa, care uitase cum e să fii un om obişnuit; probabil se amuzase mult scriind fraze precum: „E atât de greu să faci cu adevărat cunoştinţă când în casa ta s-a comis o crimă"; în mod cert, nu Lady Angkatell se bucura de simpatia autoarei, care în schimb îi făcea un portret afectuos lui Midge: după ce toată săptămână muncea ca vânzătoare pentru a-şi câştiga existenţa, Midge îşi petrecea week-end-ul printre oameni care habar n-aveau ce înseamnă muncă. Curajoasă, activă, Midge îl iubea fără speranţă pe Edward. Edward se considera un ratat: nu izbutise să facă nici-odată nimic, nici măcar să devină scriitor; scria mici cronici pline de ironie blazată în reviste obscure pentru bibliofili. o ceruse de trei ori în căsătorie pe Henrietta, fără succes. Henrietta fusese amanta lui John, pe care-l admira pentru forţa şi personalitatea lui strălucită; dar John era însurat. Asasinarea lui tulbură fragilul echilibru de dorinţe neîmplinite care lega personajele: Edward înţelege în sfârşit că Henrietta nu-l va accepta niciodată şi că el nu se ridică la înălţimea lui John; dar nici nu izbuteşte să se apropie de Midge, iar viaţa lui pare definitiv ratată. Începând de aici, Vîlceaua devine o carte emoţionantă şi stranie; te afli parcă în faţa unor ape adânci şi învolburate. De pildă, scena în care Midge îl împiedică pe Edward să se sinucidă, iar el o cere în căsătorie. Agatha Christie izbuteşte aici ceva foarte frumos, un soi de vrajă în genul lui Dickens.

Ea îl strânse în braţe. El surâse :

— Eşti atât de caldă, Midge... atât de caldă... Da, se gândi Midge, asta e disperarea. Ceva glacial, o răceală şi o singurătate fără margini. Nu înţelesese, până atunci, că disperarea e rece ; întotdeauna şi-o imaginase fierbinte, vehementă, violentă. Dar nu. Iată ce era disperarea : un abis de beznă îngheţată, de singurătate insuportabil. Iar păcatul disperării, cel despre care vorbesc preoţii, era un păcat rece, care consta în ruptura de orice fiinţă omenească, caldă şi vie.

Am terminat cartea pe la vreo nouă seara; m-am ridicat, am mers la fereastră. Marea era calmă, miriade de puncte luminoase dansau pe suprafaţa ei; un halou uşor înconjura discul lunar. Ştiam că în seara aceea, la Koh Lanta, era o mare petrecere, full moon rave party1; probabil că Babette şi Lea se vor duce, la fel ca o bună parte dintre turişti. Renunţăm la viaţa noastră cu uşurinţă, singuri ne lepădăm, cu uşurinţă, de ea. La Koh Lanta se pregătea petrecerea, taxiurile soseau la

hotel şi lumea începea să se agite pe coridoare; tot ce simţeam, în acest timp, era o uşurare tristă.

1. Rave pe lună plină (engl.).

10

Istmul Kra, fâşie îngustă de pământ muntos ce separă golful Thailandei de Marea Andaman, e traversat la nord de graniţa dintre Thailanda şi Birmania. La Ranong, punctul cel mai sudic al Binnaniei, abia dacă măsoară douăzeci şi doi de kilometri; apoi se lărgeşte progresiv formând peninsula malaieziană.

Dintre sutele de insule presărate în Marea Andaman, doar câteva sunt locuite; nici una din cele care aparţin Birmaniei nu este exploatată turistic. în schimb, insulele din golful Phang Nga, aparţinând Thailandei, aduc ţării 45% din veniturile turistice anuale. Cea mai importantă este Phuket, unde staţiunile s-au dezvoltat începînd cu mijlocul anilor '80, m primul rând cu capital chinez şi francez (foarte curând, grupul Aurore a considerat sud-estul asiatic un sector-cheie al expansiunii sale). în capitolul consacrat insulei Phuket, Ghidul drumeţului atinge probabil cel mai înalt nivel de ură, de elitism vulgar şi masochism agresiv. „Phuket, anunţă ei din capul locului, e pentru unii insula care urcă în top; pentru noi, e deja în declin."

„Merită să ajungeţi, continuă ei, la această «perlă a Oceanului Indian»... în urmă cu doar câţiva ani, toţi se întreceau s-o laude: soare, plaje de vis, tihnă. Cu riscul de a tulbura această feerie, vom spune adevărul: Phuket nu ne mai place! Patong Beach, plaja cea mai faimoasă, s-a acoperit cu beton, Peste tot clientela se masculinizează, barurile cu prostituate se înmulţesc, surâsurile se cumpără. Cât despre bungalourile pentru drumeţi, au fost rase cu buldozerul pentru a face loc hotelurilor pentru europeni solitari şi burtoşi."

Urma să petrecem două nopţi la Patong Beach; m-am urcat cu speranţă în autocar, gata să-mi joc rolul de european solitar şi burtos. Circuitul se încheia apoteotic cu trei zile libere la Koh Phi Phi, considerat o clasică destinaţie paradiziacă. „Ce să vă spunem despre Koh Phi Phi ? se lamenta Ghidul; e ca şi cum ar trebui să vorbim despre o iubire trădată... Am vrea să vorbim de bine, dar ni se pune un nod în gât." Pentru masochistul manipulator, nu e destul să fie el nefericit;

trebuie să fie şi ceilalţi. După treizeci de kilometri, autocarul s-a oprit să facă plinul; am aruncat Ghidul drumeţului la pubela benzinăriei. Masochism occidental, mi-am spus. Doi kilometri mai departe, mi-am dat seama că nu mai aveam chiar nimic de citit; trebuia să înfrunt sfârşitul circuitului fără nici o lectură de protecţie. Am privit în jur, pulsul mi se accelerase, lumea exterioară mi se părea deodată mult mai apropiată. De cealaltă parte a culoarului, Valerie îşi reglase fotoliul în poziţia înclinată;

cu faţa întoarsă la geam, părea să viseze ori să doarmă. Am încercat să-i urmez exemplul. Afară defila peisajul format din diferite specii vegetale. In disperare de cauză, am împrumutat de la Rene ghidul Michelin: am aflat astfel că plantaţiile de hevea şi latexul jucau un rol esenţial în economia regiunii: Thailanda era al treilea producător mondial de cauciuc. Aceste vegetale obscure serveau aşadar la fabricarea prezervativelor şi a pneurilor; ingeniozitatea omenească era într-adevăr uimitoare. Omul putea fi criticat sub multe aspecte, dar nu i se putea nega un merit: era, orice s-ar zice, un mamifer ingenios.

După seara de pe râul Kwai, repartizarea la mese se fixase definitiv. Pentru că Valerie se alăturase „taberei bizonilor", cum o numea ea, Josiane se repliase printre terapeuţii naturişti, cu care împărtăşea anumite valori - bunăoară practicile axate pe detaşare. Astfel, la prânz, am putut asista de departe la o adevărată competiţie de detaşare între Robert şi Josiane, sub privirea interesată a ecologiştilor - care, trăind într-un colţ uitat de lume din Franche-Comte, aveau acces la mai puţine practici. Deşi parizience, Babette şi Lea nu aveau nici ele mare lucru de spus, în afară de câte un „Super!...", emis din când în când; pentru ele, detaşarea nu era decât un obiectiv pe termen mediu. Intr-un cuvânt, era o masă echilibrată, cu doi lideri naturali de sex diferit, ceea ce putea dezvolta o complicitate activă. La masa noastră, lucrurile se legau tot mai greu. Josette şi Ren6 comentau în mod regulat meniul, se obişnuiseră perfect cu bucătăria locală, Josette se gândea chiar să adopte anumite reţete. Din când în când, îi criticau pe cei de la cealaltă masă, taxându-i de încrezuţi şi impostori; plictiseala creştea, de obicei aşteptam cu nerăbdare desertul.

I-am înapoiat lui Rene ghidul Michelin; până la Phuket mai aveam patru ore de drum. Am cumpărat o sticlă de coniac Mekong la barul

restaurantului; următoarele patru ceasuri le-am petrecut luptând cu ruşinea ce mă oprea să scot sticla şi să trag liniştit la măsea; până la urmă, ruşinea a învins. La intrarea în Beach Resortel atârna o pancartă urând BUN VENIT GRUPULUI DE POMPIERI DIN CHAZAY. „A, ce amuzant... a comentat Josette, soră-ta locuieşte la Chazay..." Rene nu-şi mai amintea. „Ba da, ba da..." insista ea. înainte de a urca în cameră, am apucat s-o aud spunând: „Până la urmă, traversarea istmului Rra nu e decât o zi pierdută." Cel mai cumplit e că avea dreptate. M-am prăbuşit pe patul king size şi am ras o duşcă zdravănă de alcool; apoi încă una.

M-am trezit cu o migrenă îngrozitoare şi am vomat îndelung în vasul de la veceu. Era cinci dimineaţa: prea târziu pentru barurile de strip-tease, prea devreme pentru micul dejun. în sertarul noptierei am găsit o Biblie în engleză şi o carte despre învăţătura lui Buddha. JBecause of their ignorance, am citit în aceasta din urmă, people are always thinking wrong thoughts and always losing the right viewpoint and, clinging to their egos, they take wrong actions. As a result, they become attached to a delusive existence."1 Nu eram sigur că înţeleg, dar ultima frază se potrivea perfect cu starea mea actuală şi mi-a adus destulă uşurare ca să pot aştepta până la micul dejun. La masa vecină era un grup de negri americani uriaşi, păreau să fie o echipă de baschet. Mai încolo, o masă cu chinezi din Hong Kong — uşor de recunoscut după murdăria lor, greu de suportat chiar şi pentru un occidental, şi care pe chelnerii thailandezi pur şi simplu îi îngrozea, în ciuda obişnuinţei. Spre deosebire de

1. Din cauza ignoranţei, oamenii nutresc întotdeauna gânduri dăunătoare, aruncând o privire rătăcită asupra lumii; incapabili să se detaşeze de sine, iau hotărâri greşite. Astfel, ei sunt prizonierii unei existenţe amăgitoare (engl.).

thailandezi, care sunt de o curăţenie impecabilă, aproape maniacală, chinezii mănâncă clefăind, scuipă pe jos, îşi suflă mucii cu degetele - se poartă exact ca nişte porci. Pentru a complica lucrurile, sunt porci numeroşi.

După câteva minute de mers pe străzile din Patong Beach, mi-am dat seama că tot ce a produs lumea civilizată în materie de turişti se adunase acolo, pe cei doi kilometri de pe malul mării. Pe câţiva zeci de

metri, am întâlnit japonezi, germani, americani, fără a mai socoti câțiva scandinavi şi bogătaşi sud-americani. „Toți suntem la fel, toți căutăm soarele", cum îmi spunea fata de la agenția de turism. M-am comportat ca un client mediu model: am închiriat un şezlong cu saltea, o umbrelă de soare, am consumat câteva cutii de Sprite; am băut cu moderație. Valurile erau domoale. M-am întors la hotel pe la ora cinci, destul de mulțumit de ziua mea liberă, dar hotărât să continui. 1 was attached to a delusive existence. îmi rămâneau barurile de strip-tease; înainte de a mă îndrepta spre cartierul specializat, am mai hoinărit un timp privind vitrinele restaurantelor. în față la Royal Savoey Seafood, am văzut un cuplu de americani care priveau cu marc atenție un homar. „Două mamifere şi un crustaceu", mi-am Spus. Un chelner s-a apropiat de ei cu un surâs larg, probabil ca să laude prospețimea produsului. „Trei mamifere", am continuat, maşinal. Mulțimea curgea necontenit, formată din bărbați singuri, cupluri, familii; totul dădea o adâncă impresie de inocență.

Uneori, când au băut mai mult, nemții vârstnici se adună în grup şi cântă cântece lente, de o tristețe nesfârşită. Asta îi distrează grozav pe chelnerii thailandezi, care îi înconjoară scoțând mici chiote.

în fața mea, câțiva inşi la vreo cincizeci de ani umpleau strada cu exclamații sonore de „Ac/i /" şi de „Ja /"; am luat-o pe urma lor şi am ajuns, fără s-o mai caut, pe strada barurilor de strip-tease. Fete în minijupe mă îmbiau la Blue Nights, Naughty Girls, Classroom, Marilyn, Venus... Până la urmă am optat pentru Naughty Girls. încă nu era multă lume: vreo zece occidentali, singuri la mese, mai ales englezi şi americani tineri, între douăzeci şi cinci şi treizeci de ani. Pe ringul de dans, vreo zece fete se unduiau încet pe ritmuri disco-retro. Unele erau în bikini albi, altele îşi scoseseră sutienul rămânând doar în slip. Toate aveau în jur de douăzeci de ani, pielea brun-aurie, trupul mlădiu şi ispititor. La o masă, în stânga mea, un neamț venerabil stătea cu o bere Carlsberg în față: burtă impozantă, barbă albă, ochelari, părea un profesor universitar la pensie. Privea țintă trupurile tinere, total hipnotizat;

imobilitatea lui era absolută, la un moment dat l-am crezut mort.

Mai multe maşini de fum au intrat în acțiune, muzica s-a schimbat, înlocuită de un slow polinezian. Fetele au părăsit scena; le-au luat locul

altele, purtând ghirlande de flori pe piept şi în jurul taliei. Se roteau încet, iar de sub ghirlande apăreau când sânii, când baza feselor. Bătrânul neamţ nu-şi putea desprinde privirea de scenă;

la un moment dat şi-a scos ochelarii ca să-i şteargă, avea ochii umezi. Era în paradis.

La drept vorbind, fetele nu racolau; dar puteai invita una dintre ele la un pahar, la o discuţie, eventual plăteai stabilimentului un bar fee1 de

1. Taxă de consumaţie (engl.).

cinci sute de baht şi puteai s-o duci la hotel după ce negociai preţul. Tariful pentru o noapte era, cred, între patru şi cinci mii de baht - salariul lunar al unui muncitor necalificat în Thailanda ;

Phuket e totuşi o staţiune scumpă. Bătrânul neamţ i-a făcut un semn discret unei fete îmbrăcate cu un slip alb, care se pregătea să urce pe scenă din nou. Fata s-a apropiat imediat, i s-a cuibărit cu familiaritate pe genunchi. Sânii tineri şi rotunzi erau la nivelul feţei bătrânului, care se înroşise de plăcere. Am auzit-o spunându-i „Tati". Mi-am plătit băutura şi am ieşit, puţin stingherit: aveam sentimentul că asist la una dintre ultimele bucurii ale bătrânului; era tulburător şi mult prea intim.

Chiar lângă bar, am găsit un restaurant în aer liber unde m-am aşezat să mănânc o farfurie de crab cu orez. Aproape toate mesele erau ocupate de cupluri formate dintr-o thailandeză şi un occidental - cei mai mulţi păreau californieni, mă rog, aşa cum ni-i imaginăm pe californieni, cu nelipsitele sandale de plajă. Poate că în realitate erau australieni — e uşor să-i confunzi; oricum, păreau sănătoşi, sportivi şi bine hrăniţi. Erau viitorul omenirii. în clipa aceea, văzându-i pe toţi acei tineri anglo-saxoni, exemplare perfecte şi pline de viitor, am înţeles în ce măsură turismul sexual era viitorul lumii. La masa vecină, două thailandeze de vreo treizeci de ani, cu forme generoase, flecăreau cu însufleţire; în faţa lor, doi tineri englezi raşi în cap, cu un look de ocnaşi postmoderni, îşi înghiţeau cu noduri berea, fără să scoată o vorbă. Mai încolo, două lesbiene germane în salopetă, cam trupeşe, cu părul roşu tuns scurt, îşi oferiseră compania unei adolescente superbe cu părul lung şi negru, cu chipul foarte pur, îmbrăcată cu un sarong multicolor.

Ceva mai la o parte erau doi arabi, de naţionalitate incertă - purtau pe cap acel soi de cârpă de spălat vasele după care îl recunoşti la televizor

pe Yasser Arafat. Pe scurt, lumea bogată sau înstărită era acolo, răspundea prezent la eterna, irezistibila chemare a păsăricii asiatice. Ciudat, aveai sentimentul de a şti, dintr-o privire, care dintre cupluri aveau să se lege. Cel mai adesea fetele se plictiseau, afişau o expresie îmbufnată sau resemnată, priveau în jur, la mesele vecine. Unele însă, cu ochii ațintiți la partener, într-o atitudine de aşteptare afectuoasă, îi sorbeau cuvintele, îi răspundeau cu însuflețire; puteai atunci să-ți imaginezi că lucrurile nu se vor opri aici, că se va naşte o prietenie sau chiar o relație durabilă: cazurile de căsătorii, în special cu germani, nu erau rare.

Personal, nu prea aveam chef să încep o discuție cu vreuna din fete; axate mai ales pe natura şi costul viitoarei prestații sexuale, aceste discuții sunt în general dezolante. Preferam saloanele de masaj, unde se începe cu sexul; uneori se-ncheagă o intimitate, alteori nu. în unele cazuri, negociezi o continuare la hotel, iar acolo îți dai seama că fata nu are chef; alteori e divorțată, are copii de îngrijit; e trist, dar e bine aşa. Terminând de mâncat, am schițat scenariul unui film porno-grafic de aventuri intitulat Salonul de masaj. Sirien, o tânără thailandeză din nord, angajata unui salon de masaj, se îndrăgosteşte la nebunie de Bob, un student american nimerit acolo din întâmplare, după o beție, târât de tovarăşii de chef. Bob n-o atinge, se mulțumeşte s-o privească cu ochii săi albaştri ca cerul şi să-i vorbească despre țara lui - Carolina de Nord, sau ceva asemănător. Se întâlneşte apoi de câteva ori cu Sirien în afara programului ei; numai că, din păcate, Bob trebuie să plece să-şi termine ultimul an de studii la Yale. Elipsă. Sirien îl aşteaptă plină de speranță, şi fără a înceta să-şi satisfacă numeroşii clienți. Deşi are un suflet pur, suge şi masturbează cu zel franțuzi burtoşi şi mustăcioşi (rol secundar pentru Gerard Jugnot), nemți obezi şi chelboşi (rol secundar pentru un actor german). Până la urmă, Bob se întoarce şi încearcă s-o scoată din infernul ei; dar se opune mafia chinezească. Bob apelează la ambasadorul Statelor Unite şi la preşedinta unei asociații umanitare ce luptă împotriva exploatării sexuale a tinerelor fete (rol secundar pentru Jane Fonda). Date fiind implicarea mafiei chinezeşti (evocare a Triadelor) şi complicitatea generalilor thailandezi (dimensiune politică, apel la valorile democrației), te poți aştepta la bătăi şi urmăriri în Bangkok. Până la urmă, Bob izbândeşte. în penultima scenă, Sirien îşi

demonstrează competențele sexuale pentru întâia oară din toată inima. Ca umilă angajată a salonului de masaj, fusese nevoită să sugă multe mădulare; dar o făcuse cu gândul la unul singur, al lui Bob, care le incarnează pe toate celelalte - în fine, rămâne de văzut la dialog. Fondu enchaîne cu cele două fluvii (Chao Phraya, Delaware). Generic de final. Pentru Europa, mă gândeam deja o publicitate specială, gen: „V-a plăcut Salonul de muzică; veți adora Salonul de masaj. Mă rog, totul era nebulos, deocamdată îmi lipseau partenerii.

Am plătit, am ieşit din restaurant şi, după ce am mers vreo cinci sute de metri ignorând felurite propuneri, m-am pomenit în față la Pussy Paradise. Am deschis uşa, am intrat. I-am recunoscut pe Robert şi pe Lionel, aşezați la o masă cu câte,o irish coffee în față. în fundul sălii, în spatele unui geam, vreo cincizeci de fete cu ecusoane numerotate şedeau pe banchete. Un chelner s-a apropiat rapid de mine. întorcând capul, Lionel m-a zărit, iar fața i s-a împurpurat de ruşine. Robert s-a întors la rându-i şi, cu un gest larg, m-a invitat lângă ei. Lionel îşi muşca buzele, îi venea să intre în pământ. Chelnerul mi-a luat comanda.

—Sunt un om de dreapta... a spus Robert, cam abrupt; numai că, atenție...

A agitat degetul deasupra mesei, vrând parcă să mă pună în gardă. Robert mă credea de stânga, observasem asta de la începutul călătoriei, şi aştepta prilejul ca să aibă o discuție cu mine; nici nu mă gândeam să intru în joc. Mi-am aprins o țigara; m-a măsurat cu severitate.

— „Fericirea e lucru complicat, a rostit el cu o voce solemnă; e greu s-o găsim în noi şi imposibil s-o găsim în altă parte". După câteva clipe, a adăugat cu voce gravă: Chamfort.

Lionel îl privea cu admirație, părea total vrăjit. Fraza mi se părea discutabilă: inversând „greu" cu „imposibil", am fi fost poate mai aproape de adevăr; dar nu voiam să continui dialogul, mi se părea absolut necesar să revenim la o situație turistică normală. în plus, începea să-mi placă numărul 47, o thailandeză delicată, subțire, chiar slăbuță, dar cu buzele pline şi un aer simpatic; purta o minijupă roşie şi ciorapi negri. Conştient că nu-l urmăream, Robert s-a întors spre Lionel.

— Eu cred în adevăr, a spus el cu voce joasă; cred în adevăr şi în principiul demonstrației.

Ascultând distrat, la un moment dat am aflat cu surprindere că era prof. de matematică şi că în tinereţe fusese autorul unor lucrări promiţătoare despre grupurile lui Lie. Am reacţionat prompt la această informaţie: aşadar, existau domenii, sectoare ale inteligenţei umane în care Robert fusese primul care pricepuse clar adevărul, dobândind o certitudine absolută, demonstrabilă. „Da... a încuviinţat el, aproape cu regret. Sigur, totul a fost reluat şi demonstrat într-un cadru mai general." Pe urmă fusese profesor de liceu, mai mult la clasele mari; fără nici o plăcere, îşi petrecuse anii vârstei mature pregătind pentru bac tineri nătărăi obsedaţi să intre la Politehnică sau la Şcoala Centrală1 - de fapt, doar pe cei mai dotaţi dintre ei. „Oricum, a adăugat el, nu aveam stofă de matematician creator. Foarte puţini au." Spre sfârşitul anilor '70, făcuse parte dintr-o comisie ministerială pentru reforma predării matematicii - o tâmpenie şi jumătate, după propria lui mărturisire. Robert avea cincizeci şi trei de ani; ieşise la pensie cu trei ani în urmă, iar acum se consacra turismului sexual. Fusese însurat de trei ori.

— Sunt rasist... a declarat el voios. Am devenit rasist... Unul dintre primele efecte ale călătoriei, a adăugat el, este că întăreşte prejudecăţile rasiale, ori le creează; altfel, înainte de a-i cunoaşte, cum să ţi-i imaginezi pe ceilalţi ? Identici cu tine, normal. Abia puţin câte puţin devii conştient că realitatea e nitel diferită. Când poate, occidentalul munceşte. Adesea munca lui îl plictiseşte sau îl irită, dar se preface interesat: lucrul ăsta se vede. La cincizeci de ani, sătul de învăţământ, de matematici şi de orice, m-am hotărât să descopăr lumea. Tocmai divorţasem a treia oară. Pe plan sexual, nu mai speram mare lucru. Prima mea călătorie a fost în Thailanda; apoi, imediat, am fost în Madagascar. După aceea, nu m-am mai culcat niciodată cu o femeie albă; nici măcar nu

1. Ecole Centrale, instituţie de învăţământ superior politehnic.

m-a mai tentat. Credeţi-mă, a adăugat el punând o mână fermă pe braţul lui Lionel, zadarnic veţi mai căuta la albe un vagin primitor, supus, suplu şi musculos. Aşa ceva pur şi simplu nu mai există. Numărul 47 şi-a dat seama că o fixam insistent; mi-a surâs, şi-a schimbat poziţia punând picior peste picior şi dezvelind un portjartier roşu aprins. Robert continua să-şi expună concepţiile.

—Pe vremea când albii se considerau superiori, a spus el, rasismul nu era periculos. Pentru coloniştii, misionarii, institutorii laici din secolul al XIX-lea, negrul era un animal mare, destul de blând, cu obiceiuri amuzante, un soi de maimuţoi mai evoluat. în cel mai rău caz, era socotit un animal de povară util, capabil să rezolve sarcini complexe; în cel mai bun caz, un suflet frust, rudimentar, capabil însă, prin educaţie, să se înalţe la Dumnezeu - sau la raţiunea occidentală. Oricum, era considerat un „frate inferior", iar pentru un inferior nu simţi ură, cel mult o bunăvoinţă arogantă. Acest rasism binevoitor, aproape umanist, a dispărut complet. Din momentul în care albii au început să-i considere pe negri drept egalii lor, era clar că, mai devreme sau mai târziu, vor ajunge să-i considere superiori. La om, noţiunea de egalitate nu are nici o bază, a continuat el ridicând din nou degetul arătător.

o clipă am crezut că o să citeze sursa - La Rochefoucauld sau mai ştiu eu cine -, dar nu, până la urmă s-a abţinut. Lionel si-a mergţit fruntea încercând să priceapă.

— Pentru că albii înşişi se consideră inferiori, a continuat Robert încercând să fie mai clar, avem toate condiţiile pentru apariţia unui rasism de tip nou, bazat pe masochism: din punct de vedere istoric, în aceste condiţii se ajunge la violenţă, la războiul interrasial şi la masacru. Toţi antisemiţii, bunăoară, le atribuie evreilor un anume gen de superioritate; citiţi scrierile antisemite: veţi constata cu uimire că evreul este considerat mai inteligent, mai şmecher, că i se atribuie talente speciale în domeniul finanţelor - şi, de asemenea, o solidaritate de grup. Rezultatul: şase milioane de morţi.

Am privit din nou spre numărul 47: aşteptarea este un moment excitant, ai vrea să-l faci să dureze; există însă riscul ca fata să plece cu alt client. Am făcut un semn discret în direcţia chelnerului.

— Nu sunt evreu! a exclamat Robert, crezând că mă pregăteam să obiectez. într-adevăr, aş fi putut s-o fac: în definitiv, eram în Thailanda, iar indivizii de rasă galbenă n-au fost consideraţi niciodată „fraţi inferiori", ci fiinţe evoluate, membri ai unor civilizaţii diferite, complexe, eventual ostile; aş fi putut obiecta de asemenea că ne aflam acolo ca să regulăm şi că vorbăria asta era o pierdere de timp; aceasta era, în fond, principala mea obiecţie. Chelnerul s-a apropiat de masa noastră; cu un gest rapid, Robert i-a făcut semn să mai aducă un rând.

—I need a girl, am rostit eu încet, the girl forty seven.1

Chelnerul m-a privit cu o expresie îngrijorată şi întrebătoare; un grup de chinezi se aşezase la masa vecină făcând o larmă cumplită.

— The girl number four seven ! am urlat atunci despărţind cuvintele în silabe.

De data asta a priceput, a zâmbit larg, s-a dus la microfonul din faţa vitrinei şi a pronunţat câteva cuvinte. Fata s-a ridicat, a coborât de pe scenă, s-a îndreptat spre o ieşire laterală îndreptându-şi părul.

1. Vreau o fată, fata numărul 47 (engl.).

— Rasismul, a continuat Robert aruncându-mi o privire pieziş㠄, pare să se caracterizeze mai întâi printr-o antipatie sporită, printr-o senzaţie de competiţie mai violentă între masculii de rase diferite; are însă drept corolar o creştere a dorinţei sexuale pentru femelele din cealaltă rasă. Adevărata miză a confruntării rasiale, a articulat el răspicat, nu este economică, nici culturală, e biologică şi brutală: e competiţia pentru vaginul femeilor tinere.

Simţeam că e pe punctul s-o dea pe darwinism; în momentul acela chelnerul a revenit însoţit de numărul 47. Robert a ridicat privirea spre ea, a măsurat-o lung.

— Bine ales... a emis el posac, pare o bucăţică bună.

Fata a surâs cu timiditate. I-am strecurat mână sub fustă şi i-am mângâiat fesele, încercând s-o încurajez. S-a ghemuit lângă mine.

— E adevărat, cei care fac legea la mine în cartier nu mai sunt albii... a intervenit Lionel, aparent fără legătură.

— Exact! a aprobat Robert aproape strigând. Vă temeţi, şi pe bună dreptate. Pentru anul viitor, prevăd o creştere a violenţelor rasiale în Europa; totul se va sfârşi cu un război civil, a spus el îndârjit; va decide Kalaşnikovul.

Şi-a dat pe gât paharul; Lionel începea să fie nelinişt㠄.

— Oricum, mi se fîlfîie, a adăugat Robert trântind paharul pe masă. Sunt un occidental, dar pot trăi unde-mi place, deocamdată banii sunt la mine. Am fost în Senegal, în Kenya, în Tanzania, în Coasta de Fildeş. E drept, fetele nu sunt la fel de rafinate ca thailandezele, nici la fel de afectuoase, dar sunt bine făcute şi au o păsărică parfumată.

în acel moment, amintindu-şi pesemne ceva, a tăcut dintr-o dată. Am profitat ca s-o întreb pe numărul 47:

— What is your name ?1

— 1 am Sin2, a spus ea.

Chinezii de la masa vecină îşi făcuseră alegerea, iar acum urcau la etaj cu chicoteli şi râsete; s-a făcut din nou o linişte relativă.

— Negresele se aşează în patru labe şi îți arată păsărica şi fundul, a continuat Robert gânditor.

Iar păsărica e roz pe dinăuntru... a adăugat el în şoaptă.

M-am ridicat şi eu. Lionel mi-a aruncat o privire recunoscătoare; era mulțumit că plec primul cu o fată, se simțea mai puțin stingherit. Am făcut un semn de despărțire, cu capul, în direcția lui Robert. Avea un chip încruntat, strâmbat de o grimasă amară; privirea lui mătura sala - şi, mai departe, omenirea întreagă - fără nici o bunăvoință. Măcar avusese prilejul să-şi exprime părerile; simțeam că aveam să-l uit destul de repede. L-am văzut dintr-o dată ca pe un om înfrânt, sfârşit; aveam sentimentul că nici măcar nu avea chef să se culce cu fetele acelea. Putem defini viața ca un proces de încremenire, vizibil la buldogul francez - atât de jucăuş în tinerețe, atât de apatic la maturitate. La Robert, procesul era avansat; poate că mai avea erecții, deşi nu era sigur; poți să faci pe deşteptul, să laşi impresia că ai înțeles ceva din viață, cert e că viața se duce. Soarta mea era asemănătoare cu a lui, împărtăşeam aceeaşi înfrângere; dar nu simțeam nici un soi de solidaritate activă. Fără

1. Cum te cheamă? (engl.)
2. Mă cheamă Sin. (engl.)

iubire, nimic nu poate fi înnobilat. Sub pleoape explodează pete luminoase; există viziuni, există vise. "Ibate astea nu-l mai privesc pe om, el aşteaptă întunericul; iar întunericul vine. I-am dat două mii de baht chelnerului, m-a condus la uşa dublă ce ducea la etaj. Sin mă ținea de mână; timp de un ceas sau două, avea să încerce să mă facă fericit.

Evident, într-un salon de masaj, rar se întâmplă să nimereşti o fată care să aibă chef de făcut dragoste. Ajunşi în cameră, Sin a îngenuncheat în fața mea, mi-a tras pantalonii şi slipul, mi-a atins sexul cu buzele. Mi s-a sculat pe loc. M-a apucat cu buzele, mi-a dezvelit cu limbi uşoare

glandul. Am închis ochii, străbătut de un frison, am avut senzația că explodez. S-a oprit brusc, s-a dezbrăcat surâzând, şi-a împăturit hainele şi le-a pus pe un scaun.

—Massage later1... a spus ea culcându-se pe pat; apoi şi-a desfăcut coapsele.

Eram deja înăuntru, mă mişcam cu putere, când mi-am dat seama că uitasem să-mi pun un prezervativ. Potrivit statisticilor publicate de M6decins du monde, o treime din prostituatele thailandeze sunt seropozitive. Nu pot spune că m-am cutremurat de groază; eram doar puțin indispus. Hotărât lucru, campaniile de prevenire SIDA au fost un fiasco. Mă simțeam totuşi mai moale,

— Something wrong ?2 a întrebat ea săltându-se pe coate.

—Maybe... a condom3, i-am răspuns, stingherit.

1. Masaj mai târziu... (engl.)
2. Ceva în neregulă? (engl.)
3. Un prezervativ... poate... (engl.)

—No problem, no condom... I'm OK /1 a spus ea, înveselită. Mi-a luat testiculele în căuşul palmei, cu cealaltă mână mi-a apucat mădularul. M-am lungit pe spate, m-am lăsat mângâiat. Mişcarea mâinii s-a accelerat, am simțit sângele năvălindu-mi iarăşi în sex. La urma urmei, poate că făceau controale medicale, ceva de genul acesta. Când mi s-a întărit, m-a încălecat şi s-a înfipt dintr-o mişcare. Am cuprins-o de mijloc; mă simțeam invulnerabil. A început să-şi mişte bazinul cu mişcări scurte, din ce în ce mai excitată; am desfăcut coapsele ca s-o pătrund mai adânc. Plăcerea era intensă, aproape delirantă, respiram foarte rar încercând să mă rețin, mă simțeam împăcat. S-a lăsat peste mine, şi-a frecat pubisul de al meu cu mici țipete de plăcere; am ridicat mâinile ca să-i mângâi ceafa. în clipa orgasmului, a rămas nemişcată, a scos un geamăt lung, apoi s-a prăbuşit pe pieptul meu. Eram în ea, îi simțeam contracțiile vaginului. A avut un al doilea orgasm, o contracție foarte profundă, venind dinăuntru. Am strâns-o reflex în brațe şi am ejaculat cu un strigăt. A rămas nemişcată vreo zece minute, cu capul culcat pe pieptul meu; apoi s-a ridicat şi mi-a propus să facem un duş. M-a uscat tamponându-mă delicat cu prosopul, ca pe un copil.

M-am aşezat din nou pe canapea şi i-am oferit o țigară.

— We have time... a spus ea, we have a little time.2

Am aflat că avea treizeci şi doi de ani, Nu-i plăcea munca asta, dar bărbatul o părăsise lăsând-o cu doi copii.

1. N-avea grijă, nu trebuie prezervativ... Sunt OK! (engl.)
2. Avem timp... puțin timp. (engl)

—Bad man, a spus ea. Thai men, bad men.1 Am întrebat-o dacă avea prietene printre celelalte fete. Nu prea; majoritatea erau tinere şi fără minte, cheltuiau tot pe haine şi parfumuri. Ea nu era aşa, era serioasă, punea banii în bancă. Peste câțiva ani va putea să renunțe, să se întoarcă în satul ei; părinții erau bătrâni, aveau nevoie de ajutor.

La urma, i-am dat bacşiş două mii de baht; era exagerat, aproape ridicol. A luat bancnotele, nu-i venea să creadă; mi-a mulțumit de mai multe ori, cu mâinile împreunate în dreptul pieptului. »You good man"2, a spus ea. Şi-a tras ciorapii şi minijupa; mai avea două ceasuri până la sfârşitul programului. M-a însoțit până la uşă, împreunîndu-şi mâinile încă o dată. „Take care, a mai spus ea. Be happy.3"

Am ieşit în stradă oarecum visător. A doua zi dimineața, la ora opt, trebuia să plecăm: începea ultima etapă a călătoriei. Mă întrebam cum îşi petrecuse Valerie ziua liberă.

1. Bărbat rău. Thailandezii bărbați răi. (engl.)
2. Eşti bun. (engl.)
3. Ai grijă. Fii fericit. (engl.)

11

—Am cumpărat cadouri pentru ai mei, mi-a spus ea. Am găsit coliere de scoici superbe.

Barca luneca pe o apă turcoaz, printre faleze calcaroase acoperite de o junglă deasă; era exact cum îmi imaginam decorul din cărțile cu pirați.

—Trebuie să recunoaştem totuşi că natura, da... am spus eu.

Valerie s-a întors spre mine, m-a privit atent; avea părul strâns într-un coc, dar câteva şuvițe rebele îi fluturau în vânt de o parte şi de alta a obrajilor.

—Natura... totuşi... uneori... am continuat eu descurajat.

Ar trebui să existe cursuri de conversație, aşa cum există cursuri de dans; prea mă lăsasem înghițit de contabilitate, pierdusem contactul,

—E 31 decembrie, îți vine să crezi?... a remarcat ea, netulburată.

Am privit în jur azurul neclintit, marea turcoaz: nu, nu-mi venea să cred. Oamenilor le-a trebuit ceva curaj ca să colonizeze ținuturile reci. Săn s-a ridicat, s-a adresat grupului:

— Noi acum apropie Koh Phi Phi. V-am spus, acolo nu posibil acostat. Voi pus costum de baie ? Mers pe jos, nu adânc, mers. Mers prin apă. Valize nu, valize mai târziu.

Pilotul a depăşit promontoriul, a oprit motorul;

barca a continuat să lunece până la un mic golf rotund, înconjurat de faleze acoperite de junglă. Apa era de un verde transparent, valurile se spărgeau pe o plajă de un alb imaculat, ireal. în mijlocul pădurii, înainte de primele pante, se zăreau bungalouri din lemn, pe piloni, cu acoperi-şuri din frunze de palmier. o vreme, grupul nu a scos un cuvânt. „Paradisul terestru..." a murmurat Sylvie cu un nod în gât, copleşită de o emoție reală. Abia dacă exagera. Sylvie, totuşi, nu era Eva. Şi nici eu Adam.

Membrii grupului s-au ridicat pe rând, au încălecat marginea bărcii. Am ajutat-o pe Josette să coboare. îşi suflecase fusta până la talie şi îi venea cam greu să se salte, dar era încântată, strănuta de entuziasm. M-am întors; marinarul thailandez aştepta, aplecat pe vâsle, să coboare toți pasagerii. Valerie îşi încrucişase mâinile pe genunchi; mi-a aruncat o privire chinuită, a surâs jenată.

—Am uitat să-mi pun costumul de baie... a spus ea până la urmă.

Am ridicat încet mâinile în semn de neputință.

—Din partea mea, merge şi aşa... am spus, prosteşte.

Şi-a muşcat buzele înciudată, s-a ridicat, şi-a scos pantalonul dintr-o mişcare. Purta chiloți foarte fini de dantelă, decoltați, deloc potriviți cu spiritul circuitului. în părți, i se vedea părul pubian, negru şi des. Nu am întors capul, ar fi fost stupid, dar nici nu am privit prea insistent. Am coborât prin stânga bărcii, i-am întins brațul ca s-o ajut; a sărit din barcă şi ea. Apa ne ajungea la talie.

înainte de a pleca la plajă, Valerie a mai privit o dată colierele de scoici cumpărate pentru nepoate. Imediat după ce-şi luase diploma, fratele ei obținuse o slujbă de inginer la Elf. Iar după câteva luni de instructaj intern, plecase în Venezuela - prima lui misiune. Un an mai târziu, se însurase cu o localnică. Valerie avea impresia că fratele ei nu

avusese prea multe experienţe sexuale; oricum, nu aducea niciodată fete acasă. E cazul multor băieţi care fac studii de inginerie :

nu au timp să iasă şi să-şi facă prietene. îşi ocupă timpul liber cu distracţii banale, gen jocuri de strategie sau partide de şah pe Internet. îşi iau diploma, îşi găsesc prima slujbă şi descoperă totul în acelaşi timp: banii, răspunderile profesionale, sexul; când sunt numiţi într-o ţară tropicală, rar se întâmplă să reziste. Bertrand se însurase cu o metisă, o femeie cu un trup superb ; de câteva ori, în vacanţele petrecute la părinţi, pe plaja de la Saint-Quay-Portrieux, Valerie simţise o dorinţă violentă pentru cumnata ei. Nu izbutea să şi-l imagineze pe Bertrand făcând dragoste. Totuşi, acum aveau doi copii şi păreau un cuplu fericit. Era uşor să aleagă un cadou pentru Juana: îi plăceau bijuteriile, iar pietrele deschise la culoare făceau un contrast superb cu pielea ei bronzată. Pentru Bertrand nu găsise nimic. Când bărbaţii nu au vicii, e foarte greu să ghiceşti ce le poate face plăcere.

Frunzăream revista Phuket Weekly, pe care o găsisem la recepţia hotelului, când am zărit-o pe Valerie mergând de-a lungul plajei. Ceva mai departe, un grup de nemţi făceau baie, goi. A ezitat un moment, apoi s-a îndreptat spre mine. Soarele era orbitor; era spre amiază. într-un fel sau altul, trebuia să intru în joc. Prin faţa noastră au trecut Babette şi Lea; purtau genţi în bandulieră, în rest erau complet goale. Am înregistrat informaţia fără să reactionez. Valerie în schimb le-a urmărit îndelung cu privirea, cu curiozitate şi fără jenă. Cele două s-au aşezat pe nisip, nu departe de nemţi.

—Cred că o să fac o baie... am spus.

—o să vin mai târziu... a răspuns ea. Am intrat în apa caldă, transparentă, delicios de calmă; mici peşti argintii înotau aproape de suprafaţă. Panta era dulce, la o sută de metri de ţărm încă atingeam fundul nisipos. Mi-am scos din slip mădularul, am închis ochii imaginându-mi sexul lui Valerie, aşa cum îl zărisem dimineaţă, pe jumătate dezgolit de chiloţii de dantelă. Aveam o erecţie, era un început; putea constitui o motivaţie. Trebuie totuşi să trăieşti, să ai relaţii cu oamenii; în general, eram prea stresat, şi de prea multă vreme. Ar fi trebuit, poate, să-mi fac un program seara, să joc badminton, să cânt în cor, să fac ceva. Singurele femei pe care izbuteam să mi le amintesc erau, totuşi, acelea cu care mă culcasem. Dar asta nu înseamnă nimic, nici

măcar asta; adunam amintiri ca să fim mai puțin singuri în clipa morții—Nu trebuia..aălgîn3esc felul acesta. Think posiuemi-ampusuprias de pamea thmKJÎiffemftt Am revenit încet spre țărm oprindu-mă la fiecare zece metri, respirând profund ca să mă relaxez. Păşind pe țărm, primul lucru pe care l-am remarcat a fost că Valerie îşi scosese sutienul. Acum era culcată pe burtă, însă avea să se întoarcă, era ineluctabil, la fel de ineluctabil ca mişcarea planetelor. Ce se întâmpla cu mine, de fapt? M-am aşezat pe prosop încovoind puțin spinarea. „Think different", mi-am repetat. Mai văzusem sâni, mângâiasem şi linsesem

1. Gândeşte pozitiv. Gândeşte altfel. (engl.)

destui. Bănuiam că are sâni superbi; era însă mai mult decât îmi putusem imagina. Nu izbu-team să-mi desprind privirea de sfârcuri, de areole; nu putea să nu mă observe; totuşi, preț de câteva clipe care mi s-au părut eterne, a tăcut. Ce poate fi, exact, în mintea femeilor? Acceptă atât de uşor regula jocului. Uneori, când se privesc, goale, în oglindă, au în privire un soi de realism, o evaluare rece a capacităților de seducție pe care nici un bărbat nu o va atinge vreodată. Am fost primul care mi-am coborât privirea.

S-a scurs apoi un răstimp pe care n-am izbutit să-l definesc; soarele era la zenit, lumina era extrem de intensă. Priveam țintă nisipul alb şi fin ca o pulbere.

—Michel... a spus ea încet. Am ridicat brusc capul, parcă primisem o lovi-tură. Ochii ei întunecați mă fixau.

—Ce au în plus thailandezele față de europence? a întrebat, foarte clar.

N-am putut s-o privesc în ochi nici acum;

pieptul i se mişca în ritmul respirației; aveam impresia că sfârcurile i se întăriseră. Atunci, în clipa aceea, îmi venea să-i răspund: „Nimic." Apoi mi-a venit o idee; o idee nu prea inspirată.

—Uite un articol pe tema asta, un soi de reportaj publicitar...

I-am întins Phuket Weekly.

—»Find your longlife companion... Well educated Thai ladies"1, ăsta e ?

—Da, mai departe este un interviu. Surâzător, în costum negru şi cravată de culoare închisă, Cham Sawanesee răspundea la zece

1. Găsiți-vă un partener de viață... Femei thailandeze educate (engl.).

întrebări („Ten questions you could ask"1) despre agenția Heart to Heart, pe care o conducea.

There seems to be, nota dl Sawanesee, a near perfect match between the Western men, who are unappreciated and get no respect in their own countries, and the Thai women, who would be happy to ftnd someone who simply does his job and hopes to come home to a pleasant family life after work. Most Western women do not want such a boring husband.

One easy way to see this, continua el, is to look at any publication containing ypersonal" ads. The Western women want someone who looks a certain way, and ivho has certain „social skills", such dancing and clever conversation, someone who is interesting and exciting and seductive. Now go to my catalogue, and look at whatgirls say they want. It's all pretty simple, really. Over and over they state that they are happy to settle down FOREVER with a man who is willing to hold down a steady job and be a louing and understanding HUSBAND and FATHER. That will get you exactly nowhere with an American girl!

As Western women, conchidea el cu destul tupeu, do not appreciate men, as they do not value traditional family life, marriage is not the thing for them to do. I'm helping modern Western women to auoid what they despise.2

1. Zece întrebări pe care vi le puneți. (engl.)

2. Există o potrivire perfectă între bărbatul occidental, care nu este respectat şi apreciat în țara sa, şi femeia thailandeză; ea nu-şi doreşte decât un partener care să-şi vadă de slujba sa sperând că, după serviciu, va găsi acasă o atmosferă de familie plăcută. Majoritatea femeilor occidentale nu ar vrea un astfel de soț plicticos.

—Cred că are dreptate... a spus Valerie cu tristețe. Există o piață, cu siguranță...

A pus revista jos şi a rămas pe gânduri. în momentul acela, prin fața noastră a trecut Robert: mergea de-a lungul plajei cu mâinile la spate, mohorât. Valerie s-a întors brusc ca să privească în altă parte.

— Nu-mi place insul ăsta... a şoptit ea iritată.

— Nu e prost... am spus eu cu un gest destul de indiferent.

— Nu e prost, dar nu-mi place. Vrea neapărat să-i şocheze pe ceilalţi, să fie antipatic. Nu-mi place asta. 'I\i măcar încerci să te adaptezi.

— Da ? Am privit-o surprins.

— Da. Sigur, se simte că-ţi vine greu, că nu eşti făcut pentru genul ăsta de vacanţă; dar cel puţin faci un efort. în fond, cred că eşti un băiat cumsecade.

în clipa aceea, aş fi putut (şi ar fi trebuit) s-o iau în braţe, să-i mângâi sânii, s-o sărut pe gură;

Puteţi constata foarte uşor acest lucru citind anunţurile matrimoniale. Femeia occidentală vrea un bărbat care să arate într-un anumit fel, care să aibă „aptitudini sociale" - cum ar fi să ştie să danseze şi să facă conversaţie -, o persoană interesantă şi seducătoare. Uitaţi-vă în schimb în catalogul meu la ce anume vor fetele de aici. Nimic mai simplu. Ele nu spun decât că ar fi fericite să se stabilească DEFINITIV cu un bărbat dispus să-şi păstreze slujba şi să fie un SOŢ şi un TATĂ iubitor şi înţelegător. Cu aceste calităţi nu aţi convinge o fată din America. De vreme ce nu îi apreciază pe bărbaţi, tot astfel cum nu apreciază nici viaţa tradiţională de familie, femeile din Occident nu sunt făcute pentru căsătorie. Eu le ajut pe femeile occidentale modeme să evite ceea ce disprețuiesc. (engl.)

m-am abţinut, prosteşte. După-amiaza s-a lungit, soarele înainta pe deasupra palmierilor; noi ros-team cuvinte oarecare.

Pentru revelion, Valerie îmbrăcase o rochie lungă dintr-un material fluid, puţin transparent, cu o bustieră foarte decoltată. După desert, pe terasă a apărut o orchestră cu un solist bătrân şi bizar, care cânta pe nas adaptări slow-rock după Bob Dylan. Babette şi Lea păreau integrate în grupul de nemţi, auzeam exclamaţii venind din colţul lor. Josette şi Rene dansau la sentiment, ca nişte bunici cumsecade. Noaptea era caldă; fluturii se adunau pe lampioanele multicolore agăţate de balustradă. Simţeam că nu am aer, beam whisky după whisky.

— Mă gândesc la ce spunea individul ăla, ştii, interviul din revistă...

— Da... Valerie şi-a ridicat privirea spre mine;

stăteam lângă ea pe o banchetă din ramuri de palmier. Sânii i se rotunjeau sub bustieră, oferindu-se parcă. Se machiase; părul lung, despletit, îi cădea pe umeri.

— E adevărat mai mult pentru americani, cred. Pentru europeni, mai puțin.

M-a privit cu o expresie întrebătoare, dar nu a spus nimic. Evident, aş fi făcut mai bine s-o invit la dans. Am mai băut un whisky, m-am rezemat cu spatele de banchetă, am inspirat profund.

Când m-am trezit, sala era aproape goală. Cântărețul continua să fredoneze în thailandeză, acompaniat fără vlagă de baterist; nu-l mai asculta nimeni. Nemții dispăruseră, dar Babette şi LEa purtau o discuție însuflețită cu doi italieni apăruți nu se ştie de unde. Valerie plecase. Era trei noaptea, ora locală; anul 2001 începuse. La Paris, trecerea oficială în noul an avea să aibă loc peste trei ore; era exact miezul nopții la Teheran. Omenirea, cu toate rasele ei, intra în al treilea mileniu; în ceea ce mă priveşte, îmi cam ratasem intrarea.

12

M-am îndreptat spre bungalou, copleşit de ruşine; în grădină se auzeau râsete. în mijlocul aleii de nisip am dat peste o broscuță cenuşie, nemişcată. Nu fugea, nu avea nici un reflex de apărare. Mai devreme sau mai târziu, fără să bage de seamă, cineva avea să calce pe ea; coloana vertebrală se va frânge, carnea strivită va fi un terci amestecat cu nisip. Trecătorul va simți sub talpă ceva moale, va înjura scurt, se va curăța frecându-şi tălpile de nisip. Am împins broscuța cu piciorul: a înaintat, fără grabă, spre bordură. Am împins-o încă o dată: a trecut pe adăpostul relativ al peluzei; probabil îi prelungisem viața cu câteva ore. Nu mă simțeam într-o poziție cu mult mai bună: nu crescusem în cuibul protector al unei familii sau într-un alt mediu în care să-i pese cuiva de soarta mea, să mă susțină cineva la greu, să se bucure de isprăvile sau succesele mele. Şi nici eu nu fondasem o familie sau altă entitate de genul acesta: eram celibatar, fără copii, nu i-ar fi trecut prin cap nimănui să caute la mine un sprijin. Trăisem şi aveam să mor singur, ca un animal. Preț de câteva minute, m-am bălăcit într-o compasiune fără obiect.

Pe de altă parte, eram o creatură compactă, rezistentă, mai mare decât cele mai multe animale; speranța mea de viață o egala pe cea a unui elefant sau a unui corb; eram ceva cu mult mai greu de nimicit decât un mic batracian.

în cele două zile ce au urmat, am rămas ascuns în bungaloul meu. Din când în când ieşeam afară furişându-mă pe lângă pereţi, mergeam să cumpăr fistic şi sticle de Mekong. Gândul că aş putea s-o întâlnesc pe Valerie, la bufet sau pe plajă, mi se părea insuportabil. Sunt lucruri pe care le poţi face, şi altele ce ţi se par prea dificile. Puţin câte puţin, totul devine prea dificil; la asta se rezumă viaţa.

Pe 2 ianuarie, după-amiaza, am găsit sub uşă chestionarul agenţiei Nouvelles Frontieres privind gradul de satisfacţie. L-am completat cu grijă, bifând în general căsuţele „Bine". E adevărat, într-un sens, totul era bine. Petrecusem o vacanţă normală. Circuitul fusese cool, cu un parfum de aventură; corespundea descrierii din catalog. In rubrica „observaţii personale", am scris următorul catren:

Puţin după trezire, mă simt transportat într-un alt univers, precis măsurat. Cunosc bine viaţa şi ale ei corvezi, E ca un chestionar pe care-l bifezi.

Pe 3 ianuarie, dimineaţa, mi-am făcut valiza. Văzându-mă în şalupă, Valerie şi-a înăbuşit o exclamaţie; am privit în altă parte. Pe aero-portul din Phuket, Săn şi-a luat rămas bun de la noi; veniserăm cam devreme, avionul pleca abia peste trei ore. După formalităţile de înregistrare, am rătăcit prin magazinele duty free. Deşi holul aeroportului era complet acoperit, buticurile aveau formă de colibă, cu stâlpi din lemn de teck şi acoperiş din frunze de palmier. Gama de mărfuri cuprindea produse internaţionale (fulare Hermes, parfumuri Yves Saint Laurent, poşete Vuitton) şi locale (coliere din scoici, bibelouri, cravate din mătase thailandeză); toate articolele purtau coduri cu bare. în concluzie, buticurile din aero-port constituiau încă un spaţiu de viaţă naţională, dar o viaţă naţională securizată, îmblânzită, pe deplin adaptată la standardele consumului mondial. Pentru călătorul aflat la sfârşitul călătoriei, era un spaţiu intermediar, mai puţin interesant, dar şi mai puţin ameninţător decât restul ţării. Aveam intuiţia ca lumea în ansamblul ei tinde, din ce în ce mai -ffiirit; sa gpTnpnp m yip aeroiiort-
———————.

Trecând prin faţa magazinului Coral Emporium, mi-a venit brusc ideea să cumpăr un cadou pentru Marie-Jeanne; în definitiv, n-o mai aveam pe lume decât pe ea. Un colier, o broşă? Răscoleam nişte rafturi când, la doi metri de mine, am zărit-o pe Valerie.

—încerc să aleg un colier... am spus eu, încurcat.

— Pentru o brunetă sau pentru o blondă ? în vocea ei era un strop de obidă.

— 0 blondă cu ochii albaştri.

— Atunci e bine să alegi un coral de culoare deschisă.

I-am întins fetei de la tejghea talonul de îmbarcare. în timp ce plăteam, i-am spus lui Valerie, cu un ton destul de jalnic: „E pentru o colegă de birou..." Mi-a aruncat o privire bizară, de parcă şovăia între a-mi trage palme şi a izbucni în râs; m-a însoţit totuşi câţiva metri la ieşirea din magazin. Cei mai mulţi membri ai grupului erau deja în hol, se părea că-şi terminaseră cumpărăturile. M-am oprit, am inspirat adânc, m-am întors spre Valerie.

—Ne-am putea revedea la Paris... am spus în cele din urmă. A replicat tăios:

—Crezi?

Nu i-am răspuns nimic, m-am mărginit s-o privesc. La un moment dat, am avut intenţia să-i spun: „Ar fi păcat...", dar nu sunt sigur că am pronunţat aceste cuvinte.

Valerie a privit în jur; zărindu-le pe Babette şi pe Lea, a întors capul cu iritare. Apoi a scos din geantă un carneţel, a rupt o foaie, a scris rapid ceva. întinzându-mi peticul de hârtie, a vrut să vorbească, a renunţat, s-a întors şi s-a alăturat grupului. Am aruncat o privire pe foaie înainte de-a o pune în buzunar: era un număr de mobil.

PARTEA A DOUA

Avantaj concurenţial

Avionul a aterizat pe Roissy la ora unsprezece; mi-am recuperat valiza printre primii. La douăsprezece şi jumătate eram acasă. Era sâmbătă;

puteam să mă duc la cumpărături, să-mi fac pro-vizii şi aşa mai departe. Un vânt glacial mătura strada Mouffetard, îţi venea să te laşi păgubaş de toate. Militanţi pentru drepturile animalelor vindeau postere galbene. Perioada sărbătorilor de iarnă este întotdeauna urmată de o uşoară scădere a consumului de alimente. Am cumpărat un pui fript, două sticle de vin şi ultimul număr din Hot Video. Pentru un

week-end, era o opțiune modestă; dar nu aveam sentimentul că mint mai. Am devorat jumătate de pui, avea pielea carbonizată şi grasă, grețoasă. Puțin după ora trei, i-am telefonat lui Valerie. A răspuns la al doilea apel. Da, era liberă în seara aceea; pentru cină, da. Puteam trece s-o iau la ora opt; locuia pe bulevardul Reille, lângă parcul Montsouris.

Mi-a deschis, era îmbrăcată cu pantaloni de trening albi şi un tricou scurt.

— Nu sunt gata... a spus ea adunându-şi părul la spate. Mişcarea a făcut să-i salte sânii; nu purta sutien. Am luat-o în brațe, mi-am apropiat fața de a ei. A deschis gura, şi-a strecurat limba în gura mea. Am simțit o excitație violentă, vecină cu leşinul; mi s-a sculat pe loc. Fără a-şi dezlipi pubisul de al meu, a împins uşa de la intrare care s-a închis cu un zgomot surd.

încăperea, luminată doar de o veioză, părea imensă. Valerie m-a luat de mijloc, m-a dus pe dibuite în dormitor. Lângă pat, m-a sărutat din nou. I-am ridicat tricoul ca să-i mângâi sânii; a şoptit ceva ce nu am înțeles. Am îngenuncheat, i-am tras pantalonii şi chiloții, mi-am lipit obrazul de sexul ei. Fanta era umedă, deschisă şi mirosea bine. A scos un geamăt şi s-a lăsat pe pat. M-am dezbrăcat rapid şi am intrat în ea. Sexul îmi era fierbinte, înfiorat de plăcere.

—Valerie... am spus, nu pot ține prea mult, sunt prea excitat.

M-a tras spre ea şi mi-a şoptit la ureche:

„Hai..."

în momentul acela i-am simțit pereții vaginului contractându-se în jurul sexului meu. Am avut senzația că mă spulber în spațiu, doar sexul îmi era viu, străbătut de un val de plăcere incredibil de violentă. Am ejaculat îndelung, repetat; abia la urmă mi-am dat seama că urlam. Aş fi putut să-mi dau viața pentru un moment ca acela.

în jurul meu înotau peşti galbeni şi albaştri. Eram în apă, în picioare, plutind la câțiva metri sub suprafața luminată de soare. Valerie era ceva mai departe, tot în picioare, lângă un recif de corali; stătea cu spatele la mine. Eram goi. Starea aceea de imponderabilitate se datora unei modificări a densității oceanului, ştiam, însă eram surprins că pot să respir. Din câteva mişcări de brațe, am ajuns în spatele ei. Reciful era înțesat cu organisme fosforescente, argintii, în formă de stea. I-am pus o

mână pe sâni, alta pe pântec. S-a arcuit iar fesele i s-au frecat de sexul meu.

M-am trezit în aceeaşi poziţie; era încă noapte. I-am desfăcut uşor coapsele ca s-o pătrund. în acelaşi timp, îmi umezeam degetele ca să-i mângâi clitorisul. Am înţeles că era trează când a început să geamă. S-a ridicat şi a îngenuncheat pe pat. Am început s-o pătrund din ce în ce mai puternic, simţeam că se apropie de orgasm, respiraţia i se accelerase. în clipa orgasmului a zvâcnit şi a scos un ţipăt sfâşietor; apoi a rămas nemişcată, părea sfârşită. M-a retras şi m-am întins lângă ea. S-a relaxat, m-a îmbrăţişat; eram scăldaţi amândoi m sudoare.

—E bine când te trezeşte plăcerea... a spus ea punându-mi mână pe piept.

Când m-am trezit din nou, se făcuse ziuă; eram singur în pat. M-am ridicat şi am traversat camera. Cealaltă încăpere era într-adevăr foarte mare, cu tavanul înalt. o bibliotecă acoperea peretele de-a lungul unui mezanin, deasupra canapelei. Valerie ieşise din casă; pe masa din bucătărie pusese pâine, brânză, unt, dulceaţă. Am băut o ceaşcă de cafea şi m-am întors să mă culc. Peste vreo zece minute, Valerie s-a întors cu brioşe cu ciocolată şi cornuri; le-a adus pe o tavă în dormitor.

—E foarte frig afară... a spus ea dezbrăcându-se.

Mi-a venit în minte Thailanda.

—Valerie... am spus eu căutând cuvintele, ce-ţi place la mine? Nu sunt nici prea frumos, nici foarte amuzant. Nu înţeleg ce te poate atrage la mine.

M-a privit fără să spună nimic; era aproape goală, rămăsese doar în chiloţi.

— Te întreb serios, am insistat eu. Uită-te la mine, sunt un ins uzat, destul de ursuz, resemnat cu o viaţă plicticoasă. Iar tu vii la mine, eşti prietenoasă şi afectuoasă şi îmi dăruieşti atâta plăcere. Nu înţeleg. Mi se pare că tu cauţi în mine ceva, ceva ce nu există. Vei fi dezamăgită, negreşit.

A surâs, am avut impresia că ezita să vorbească; apoi mi-a pus o mână pe testicule, şi-a apropiat faţa. Mi s-a sculat pe loc. Cu o şuviţă de păr, mi-a înfăşurat rădăcina sexului, apoi a început să mă masturbeze cu vârful degetelor.

— Nu ştiu... a murmurat ea fără să se oprească. Îmi place că nu eşti sigur pe tine. Te-am dorit mult în timpul călătoriei. Era cumplit, mă gândeam la asta în fiecare zi.

Mi-a luat în palmă testiculele, a strâns mai tare. Cu cealaltă mână a luat puţină dulceaţă de zmeură, mi-a uns sexul; apoi a lins cu grijă, cu mişcări largi. Plăcerea creştea din ce în ce mai mult, am desfăcut picioarele făcând un efort disperat de a mă reţine. Ca într-un joc, a grăbit mişcarea strângându-mi sexul între buze. Când mi-a atins cu limba frâul glandului, am ejaculat violent în gura întredeschisă. A înghiţit cu un mic mormăit, apoi mi-a supt capul sexului ca să înghită ultimii stropi. M-a invadat o relaxare extraordinară, ca un val ce-mi pătrundea în fiecare venă. M-a lăsat y. s-a întins alături, s-a încolăcit lângă mine.

— In noaptea de 31 decembrie era cât pe ce să bat la uşa ta. Până la urmă n-am îndrăznit. Eram convinsă că nu va mai fi nimic între noi; cel mai rău e că nici măcar nu puteam să-ţi port pică. în turismul organizat, oamenii vorbesc foarte mult, dar totul rămâne o camaraderie formală, toţi ştiu foarte bine că nu se vor revedea niciodată. Foarte rar ajung la relaţii sexuale.

—Crezi?

—Ştiu sigur, s-au făcut anchete sociologice. Chiar şi în cluburile de vacanţă e la fel. Pentru organizatori, e o problemă: ăsta e, în fond, singurul interes al formulei. De zece ani încoace, sunt tot mai puţine înscrieri, deşi tarifele au tendinţa să scadă. Singura explicaţie reală e că relaţiile sexuale în perioada de vacanţă au devenit aproape imposibile. Singurele destinaţii care se mai descurcă sunt cele cu o clientelă majoritar homosexuală, ca Ibiza sau Corfu.

—Eşti foarte informată... am spus eu surprins.

— Normal, lucrez în turism. (Valerie a surâs.) Vezi, şi asta e o constantă în turismul organizat: oamenii vorbesc foarte puţin despre viaţa profesională. Este un fel de paranteză ludică, axată exclusiv pe ceea ce organizatorii numesc „plăcerea de a descoperi". în mod tacit, participanţii evită subiectele serioase, ca munca sau sexul.

— Unde lucrezi ?

— La Nouvelles Frontieres.

— Deci erai în interes de serviciu ? Ca să faci un raport, ceva de genul ăsta?

— Nu, eram în concediu. Sigur, mi-au făcut o reducere substanțială, dar erau zilele mele de concediu. Lucrez de cinci ani la Nouvelles Frontieres, dar e prima dată când am plecat cu bilet de la ei.

în timp ce pregătea o salată de roşii cu mozzarella, Valerie mi-a povestit viața ei profesională. în martie 199o (mai avea trei luni până la bac), a început să se întrebe ce studii va face - şi, în general, ce va face în viață. Fratele mai mare izbutise, cu destule eforturi, să intre la Facultatea de Geologie din Nantes; acum absolvise. Cel mai probabil avea să facă o carieră de inginer geolog în exploatații miniere sau pe platforme petroliere marine, oricum departe de Franța. Lui Bertrand îi plăcea să călătorească. Şi ei îi plăcea, mai mult sau mai puțin; până la urmă s-a hotărât să facă un BTS1 în turism. Tenacitatea intelectuală

1. Brevet Technique Superieur, diplomă națională obținută după doi sau trei ani de studii superioare într-un domeniu foarte specializat.

cerută de studiile lungi i se părea străină de adevărata ei natură.

Se înşela, şi avea să-şi dea seama foarte curând. Nivelul clasei i s-a părut extrem de scăzut, examenele foarte uşoare; era de aşteptat să obțină diploma fără mare efort. în paralel, s-a înscris la nişte cursuri pentru o diplomă echivalentă cu cea în Litere şi Ştiințe umane. După ce şi-a luat BTS-ul, s-a înscris la un masterat în sociologie. Şi aici a fost dezamăgită rapid. Domeniul era interesant, se puteau descoperi lucruri noi; dar metodele de lucru propuse şi teoriile vehiculate i se păreau de un simplism ridicol: totul mirosea a ideologie, a imprecizie şi amatorism. A abandonat la jumătatea anului, fără să-şi mai ia diploma, şi a găsit o slujbă la o sucursală Kuoni din Rennes. Abia peste două săptămâni, în timp ce căuta o garsonieră de închiriat, a înțeles în ce capcană căzuse: de acum înainte, era în câmpul muncii.

A rămas un an la agenția Kuoni din Rennes, unde s-a dovedit un agent de vânzări foarte bun. „Nu era greu, mi-a spus, era destul să-i faci pe clienți să vorbească, să le arăți interes. Sunt foarte rari, în fond, oamenii care se interesează de ceilalți." Direcțiunea i-a propus atunci un post de organizator de circuite la sediul parizian. Trebuia să participe la conceperea circuitelor, să planifice traseele şi excursiile, să negocieze cu

proprietarii de hoteluri şi prestatorii de servicii locali. Se descurcase bine şi aici. Şase luni mai târziu, răspundea la o ofertă de serviciu de la Nouvelles Frontires, pentru un post similar. Atunci a demarat cu adevărat cariera ei. A făcut echipă cu Jean-Yves Frochot, un tânăr absolvent de studii comerciale care nu ştia mai nimic despre turism. în scurt timp, Jean-Yves a ajuns s-o aprecieze mult, i-a acordat încredere şi, deşi teoretic era şeful ei, i-a lăsat o mare libertate de inițiativă.

— Partea bună, cu Jean-Yves, este că a avut ambiție şi pentru mine. De fiecare dată când a trebuit să negociez o promovare sau un spor de salariu, s-a ocupat el. Acum răspunde de ansamblul ofertei Nouvelles Frontieres - el supervizează concepția circuitelor; iar eu sunt asistenta lui.

— Cred că eşti bine plătită.

— Patruzeci de mii de franci pe lună. Mă rog, acum trebuie calculat în euro. Puțin peste şase mii de euro.

M-am uitat la ea surprins.

— Nu mă aşteptam... am spus.

— Pentru că nu m-ai văzut niciodată în taior.

— Ai un taior ?

— Nu serveşte la mare lucru, lucrez aproape exclusiv prin telefon. Dar dacă trebuie, da, pot să-mi pun un taior. Am chiar şi portjartier. o să le pun o dată, dacă vrei.

Am devenit atunci conştient, puțin cam neîncrezător, că o voi revedea, şi că probabil vom fi fericiți împreună. Era o bucurie cu totul neprevăzută, îmi venea să plâng; trebuia să schimb vorba.

—Ce fel de om e Jean-Yves?

—Normal. Căsătorit, cu doi copii. Munceşte enorm, îşi ia de lucru şi acasă, în week-end. Mă rog, e tipul obişnuit de şef tânăr, inteligent, ambițios, dar e simpatic, nu e deloc dificil. Mă înțeleg bine cu el.

—Nu ştiu de ce, dar sunt mulțumit că eşti bogată. De fapt, nu are nici o importanță, dar îmi face plăcere.

— E drept, am reuşit, am un salariu bun; dar plătesc 40% impozit şi o chirie de zece mii de franci pe lună. Nu sunt convinsă că m-am descurcat chiar aşa de strălucit: dacă aş obține rezultate mai slabe, patronul mi-ar face vânt fără să stea pe gânduri; alții au pățit-o. Dacă aş avea acțiuni, da, atunci aş fi într-adevăr bogată. La început, Nouvelles

Frontiferes era mai mult o agenție de voiaj pentru zboruri cu tarife mici. A devenit primul operator de turism francez datorită concepției şi raportului calitate-preț; asta în bună parte datorită muncii noastre, a lui Jean-Yves şi a mea. In zece ani, cota întreprinderii a crescut de douăzeci de ori. Pot spune că Jacques Maillot, care deține şi acum 39% din acțiuni, a făcut avere datorită mie.

— L-ai întâlnit ?

— De câteva ori. Nu-mi place. Aparent, e un catolic demagog, snob şi ridicol, cu motoretele şi cu cravatele lui bălțate; în realitate, este un ticălos perfid şi crud. înainte de Crăciun, Jean-Yves a fost contactat de un recrutor de cadre. Trebuiau să se întâlnească zilele astea, cred că are noutăți. I-am promis să-l sun când mă întorc din concediu.

—Atunci sună-l, este important.

— Da... Nu părea prea convinsă, pomenindu-l pe Jacques Maillot se posomorâse. Şi viața mea este importantă. Ştii, am iarăşi poftă să fac dragoste.

—Numai să mi se scoale aşa de repede.

—Atunci, linge-mă. o să mă simt bine.

S-a ridicat, şi-a scos chiloții, s-a aşezat comod pe canapea. M-am lăsat în genunchi, i-am desfăcut buzele, am început să-i ling uşor clitorisul cu vârful limbii. „Mai tare..." a murmurat ea,

I-am vârât un deget în fund, mi-am apropiat gura şi i-am sărutat muguraşul, l-am mozolit între buze. „O, da..." a făcut ea. Am apăsat mai tare. A avut orgasm dintr-o dată, cu un spasm ce i-a străbătut tot trupul.

—Vino aici...

M-am aşezat pe canapea. S-a ghemuit lângă mine, şi-a pus capul pe coapsele mele.

— Când te-am întrebat ce au thailandezele în plus față de noi, nu mi-ai răspuns cu adevărat; mi-ai dat să citesc interviul cu un director de agenție matrimonială.

— Spunea, totuşi, lucruri adevărate : mulți bărbați se tem de femeile moderne, tot ce-şi doresc e o soție drăguță care să se ocupe de casă şi de copii. Dorința asta, de fapt, n-a dispărut, dar în Occident le-a devenit imposibil s-o mărturisească; de asta se însoară cu asiatice.

— De acord... Valerie a rămas o clipă pe gânduri. Dar tu, tu nu eşti aşa; văd că nu te deranjează defel că am un post de conducere, un

salariu mare; nu pari deloc înspăimântat. Cu toate astea, ai mers la saloanele de masaj, iar cu mine n-ai încercat nici măcar să flirtezi. Asta nu înțeleg. Ce au în plus fetele de acolo? Fac dragoste mai bine decât noi?

La ultimele cuvinte, vocea i se schimbase puțin; eram destul de tulburat, i-am răspuns abia după un minut,

— Valerie, i-am spus în cele din urmă, n-am întâlnit nici o femeie care să facă dragoste mai bine ca tine; ceea ce am simțit începând de ieri seară este aproape incredibil.

Am tăcut un moment, apoi am adăugat:

— Nu cred că poți să-ți dai seama, dar tu eşti o excepție. Femeile care simt plăcere, care vor să dăruiască plăcere sunt rare, acum. Să seduci o necunoscută, să te culci cu ea a devenit mai ales o sursă de frustrări şi de complicații. Dacă te gândeşti la conversațiile plicticoase pe care trebuie să le înghită un bărbat ca să ajungă în pat cu o femeie — care cel mai adesea se va dovedi o amantă lamentabilă, îl va pisa cu problemele ei, îi va povesti despre foştii ei amanți sugerându-i, în treacăt, că nu prea e la înălțime, şi cu care, vrând-nevrând, va trebui să petreacă măcar restul nopții -, înțelegi de ce bărbații preferă să evite o droaie de necazuri plătind o mică sumă. Când ajung la o anume vârstă şi experiență, bărbații preferă să evite iubirea. Li se pare mai simplu să meargă la curve. Mă rog, nu la curvele din Occident (nu merită, sunt adevărate gunoaie umane) şi oricum nu în timpul anului - nu au timp, muncesc prea mult. Drept urmare, cei mai mulți nu fac nimic; iar unii, din când în când, îşi oferă un pic de turism sexual. Şi ăsta-i cazul cel mai fericit: să mergi la o curvă înseamnă totuşi să păstrezi un minim contact uman. Mulți însă consideră mai simplu să se masturbeze pe Inter-net sau privind filme porno. o zguduie bine... țîşti-țîşti... şi gata, s-au răcorit.

—înțeleg... a spus ea după un lung răstimp de tăcere. înțeleg ce vrei să spui. Nu crezi, totuşi, că bărbații sau femeile se pot schimba?

—în trecut nu ne putem întoarce, nu cred. Ce ne aşteaptă în viitor? Femeile vor deveni probabil tot mai asemănătoare cu bărbații. Pentru moment, rămân interesate de seducție. jEîarbailQr ÎBsăJise filffie de seducție, vor în primul rând să reguleze7Seducția nu-i interesează decât pe câțiva inşi fără o viață profesională pasionantă, în general fără o viață interesantă. Pe măsură ce viața profesională şi proiectele personale vor

însemna mai mult pentru ele, femeilor li se va părea mai simplu, şi lor, să plătească pentru sex; se vor orienta şi ele spre turismul sexual. Femeile se pot adapta la valorile masculine; uneori cu greu, dar pot s-o facă, istoria a dovedit-o.

—Deci, în general, mergem într-o direcţie greşită.

—Foarte greşită... am confirmat cu o satisfacţie sumbră.

— Deci noi doi am avut noroc.

— Da, am avut noroc să te întâlnesc.

—Şi eu... a spus ea privindu-mă în ochi. Şi eu am avut noroc. Bărbaţii pe care-i cunosc sunt jalnici, nici unul nu mai crede într-o relaţie de iubire; aşa că trăncănesc la nesfârşit despre prietenie, despre complicitate, în fine, ehestnle astea care nu te obligă la nimic. Am ajuns să nu mai suport cuvântul prietenie, îmi vine rău numai când îl aud. în celălalt caz, sunt bărbaţi care se căsătoresc, care-şi fac rapid o situaţie şi nu se mai gândesc decât la carieră. Sigur, nu-i cazul tău; şi nici celălalt: am ştiut foarte repede că n-o să-mi vorbeşti niciodată de prietenie, că n-o să fii atât de vulgar. Am sperat de la început că o să facem dragoste şi că va fi fantastic; dar putea să nu se întâmple nimic, era chiar foarte probabil.

S-a oprit, a scos un suspin iritat. „Bun... a făcut ea resemnată, o să-l sun totuşi pe Jean-Yves."

M-am îmbrăcat în timp ce ea telefona. „Da, da, un concediu grozav..." am auzit. Puţin mai târziu a exclamat: „Cât?"

Când m-am întors în cameră, Valerie ţinea telefonul în mână şi părea gânditoare; încă nu se îmbrăcase.

— Jean-Yves s-a întâlnit cu tipul de la agenţia de recrutări, a spus ea. I-au propus o sută două-zeci de mii de franci pe lună. Sunt gata să mă angajeze şi pe mine; după el, aş putea urca până la optzeci de mii. Mâine are o întâlnire ca să discute despre post.

— Cine face oferta ?

— Direcţia de turism a grupului Aurore.

— Este o firmă importantă ?

— Aş zice că da. E primul grup hotelier mondial.

2

A înţelege comportamentul consumatorului pentru a-l putea câştiga, pentru a-i propune produsul potrivit la momentul potrivit, dar mai ales

pentru a-l convinge că produsul propus corespunde nevoilor sale - iată ce visează orice întreprindere.

Jean-Louis Barma, Ce visează întreprinderile Jean-Yves se trezi la cinci dimineața, îi aruncă o privire neveste-sii care încă dormea. Petrecuseră un week-end infect la părinții lui - Audrey nu suporta viața la țară. Nici lui Nicolas, fiul sau de zece ani, nu-i plăcea în Loiret, pentru că nu-şi putea lua cu el calculatorul; şi nici bunicii nu-i plăceau, pentru că „miroseau urât". E drept, bătrânul se cam ramolea, era tot mai neîngrijit, nu-l mai interesau decât iepurii lui. Pentru Jean-Yves, singurul lucru suportabil în aceste vizite era fiica sa, Angelique: la trei ani, încă era capabilă să se entuziasmeze privind vacile şi găinile; acum însă era bolnavă, îşi petrecuse ultimele nopți plângând şi gemând. Ajunşi acasă, după trei ore de ambuteiaj pe autostradă, Audrey se hotărâse să iasă în oraş cu amicii ei. Jean-Yves îşi încălzise nişte mâncare congelată privind un film american mediocru; era povestea unui serial killer autist, iar scenariul era inspirat, se pare, dintr-un fapt real (insul fusese primul bolnav mintal executat în Nebraska după mai bine de şaizeci de ani). Băiatul refuzase să mănânce şi se lansase imediat într-o partidă de Total Annihilation - sau poate Mortal Kombat II, Jean-Yves le confunda. Din când în când, mergea în camera fetiței şi încerca s-o liniştească. Când Angelique adormise, pe la unu noaptea, Audrey încă nu venise acasă.

S-a întors totuşi, îşi zise el făcându-şi o cafea espresso; de data asta, cel puțin. Printre clienții firmei de avocatură la care lucra nevastă-sa se numărau Lib6ration şi Le Monde ; începuse şi ea să frecventeze medii de ziarişti, prezentatori de televiziune, oameni politici. Ieşea mult în oraş, uneori în locuri bizare - o dată, frunzărind una dintre cărțile ei, nimerise peste meniul unui bar fetişist. Jean-Yves bănuia că soția lui se culcă din când în când cu un tip; oricum, cu el n-o mai făcea de mult. Ciudat e că el, unul, nu avea aventuri. Ştia că e un bărbat prezentabil, genul blond cu ochi albaştri, mai frecvent la americani; dar nu avea cu adevărat chef să profite de ocaziile ce apăreau - oricum rare, muncea douăsprezece ore pe zi, iar la nivelul lui de responsabilitate nu întâlnea prea multe femei. Desigur, mai era şi Valerie; dar lui Jean-Yves nici nu-i trecuse prin cap s-o considere altceva decât o colegă. Era destul de straniu, de altfel, că se gândea acum la aşa ceva; oricum, ştia că e o

reverie fără urmări; lucrau împreună de cinci ani, iar în mediul lor lucrurile se petreceau foarte repede - sau nici-odată. o aprecia mult pe Valerie, îi prețuia capacitatea de organizare, memoria perfectă; ştia că, fără ea, n-ar fi ajuns la nivelul de acum - sau nu atât de repede. Iar astăzi era posibil să treacă pragul unei etape decisive. Se spălă pe dinți, se bărbieri cu grijă, îşi alese un costum sobru. Apoi deschise uşa de la camera fetiței: blondă ca el, Angelique dormea în pijamaua ei cu puişori.

Merse pe jos până la Gymnase - Club Republique, care se deschidea la ora opt; locuiau pe Faubourg-du-Temple, într-un cartier select pe care el îl detesta. întâlnirea de la sediul grupului Aurore era fixată pentru ora zece. Audrey putea şi ea, măcar o dată, să se ocupe de copii, să-i îmbrace şi să-i ducă la şcoală. Ştia că diseară, acasă, îl aşteaptă o jumătate de oră de reproşuri; înaintând pe trotuarul umed, printre gunoaie şi cutii de carton goale, îşi dădu seama că puțin îi păsa. înțelese de asemenea, pentru întâia oară atât de limpede, că mariajul lui fusese o eroare. Acest gen de iluminare, ştia, precedă divorțul în medie cu doi-trei ani - nu e o hotărâre uşor de luat.

Negrul mătăhălos de la intrare îl întâmpină cu un „Fonna, şefa?", nu prea convingător. încuviință clătinând din cap, îi întinse abonamentul, luă un prosop. Avea doar douăzeci şi trei de ani când o întâlnise pe Audrey. Doi ani mai târziu se căsătoriseră, în parte - dar numai în parte - pentru că Audrey era însărcinată. Era o femeie drăguță, elegantă, se îmbrăca cu gust - şi, când era nevoie, ştia să fie sexy. In plus, avea idei. Dezvoltarea procedurilor judiciare de tip american în Franța nu i se părea un regres, ci dimpotrivă, un pas înainte spre o mai bună protecție a cetățenilor şi a libertăților individuale. Era capabilă să dezvolte argumentări destul de lungi pe tema asta - făcuse un stagiu în Statele Unite. Pe scurt, îi îmbrobodise. Ciudat, îşi zise el, întotdeauna simțise nevoia să fie impresionat, din punct de vedere intelectual, de femei.

Făcu o jumătate de oră de exerciții Stairmaster, apoi înotă douăzeci de lungimi de piscină. în saună, goală la ora aceea, începu să se relaxeze şi profită pentru a-şi aminti ce ştia despre grupul Aurore. Societatea Novotel-SIEH fusese fondată în 1966 de Gerard Pelisson, un absolvent al Şcolii Centrale de Arte şi Meserii, şi Paul Dubrule, un autodidact, fără alt capital decât banii împrumutați de la rude şi prieteni. în august 1967, la Lille, îşi deschidea uşile primul Novotel; avea deja caracteristicile ce

aveau să constituie identitatea acestui lanț de hoteluri: standardizare extremă a camerelor, situare la periferia oraşelor, pe traseul autostrăzilor, nivel de confort ridicat pentru vremea aceea - Novotel a fost unul dintre lanțu-rile hoteliere care a oferit sistematic săli de baie. Succesul la clientela de afaceri a fost imediat:

în 1972, lanțul număra deja treizeci şi cinci de hoteluri. Au urmat, în 1973, crearea formulei Ibis, preluarea lanțului Mercur în 1975, a lui Sofitel în 1981. în acelaşi timp, grupul începea o diversificare prudentă în domeniul restaurantelor - cu achiziționarea lanțului Courtepaille şi a grupului Jacques Borel International, foarte bine implantat în catering şi in sectorul cantinelor de întreprindere. în 1983, societatea şi-a schimbat numele, devenind grupul Aurore. Apoi, în 1985, a urmat crearea Formulei 1 - primele hoteluri cu „autoservire", şi unul dintre cele mai mari succese din istoria sectorului hotelier. Bine implantată în Africa şi în Orientul Mijlociu, societatea s-a extins şi în Asia, şi a creat propriul ei centru de instruire - Academia Aurore. în 1990, achiziționarea lanțului Motel 6, cu cele şase sute cinci-zeci de localuri răspândite pe teritoriul american, a ridicat grupul pe primul loc în lume; a urmat, în 1991, cumpărarea la bursă a grupului Wagons Lits. Aceste achiziții au costat enorm, şi în 1993 Aurore a trecut printr-o criză: acționarii au considerat că s-au făcut datorii prea mari, iar răscumpărarea lanțului Meridien a eşuat. Prin cesiunea câtorva active şi redresarea grupurilor Europcar, Lenotre şi Societe des Casinos Lucien Barrifere, situația a fost redresată începând cu exercițiul bugetar 1995. în 1997, Paul Dubrule şi Gerard Pelisson au părăsit preşedința grupului, încredințîndu-i-o lui Jean-Luc Espitalier, un tehnocrat cu o carieră calificată drept „atipică" de revistele economice. Cei doi au rămas totuşi membri în consiliul de supraveghere. Tranziția s-a petrecut cu bine, iar la sfârşitul anului 200o grupul îşi consolidase statutul de lider mondial, sporindu-şi avansul față de Marriott şi Hyan numărul doi, respectiv trei. în primele zece lanțuri hoteliere mondiale intrau nouă lanțuri americane şi unul francez - grupul Aurore.

La ora nouă şi jumătate, Jean-Yves şi-a parcat maşina în parcarea de la sediul firmei, la Evry. A făcut câțiva paşi ca să se relaxeze în aerul glacial, aşteptând ora întrevederii. La zece fix a fost primit în biroul lui Eric Leguen, vicepreşedinte executiv, membru în consiliul director. Fost

student la Şcoala Centrală şi la Stanford, Leguen avea patruzeci şi cinci de ani. înalt, solid, blond cu ochii albaştri, semăna puţin cu Jean-Yves - cu zece ani în plus şi ceva mai sigur pe el.

—Preşedintele Espitalier vă primeşte peste un sfert de oră, a început el. Până atunci, o să vă explic de ce aţi fost contactat. Acum două luni, am cumpărat lanţul Eldorador de la grupul Jet îburs. Este un mic lanţ de vreo zece hoteluri-club de plajă răspândite în Maghreb, în Africa neagră şi în Antile.

— Deficitar, presupun.

— Nu mai mult decât ansamblul sectorului. Leguen a surâs. Mă rog, da, ceva mai mult. Ca să nu vă ascund nimic, preţul de achiziţie era interesant; nu derizoriu, erau şi alte grupuri interesate:

mai sunt destui oameni din branşă care cred că piaţa îşi va reveni. E drept că, deocamdată, Club Mediterranee e singurul care s-a descurcat; de altfel, cu titlu confidenţial, vă pot spune că ne-am gândit să cumpărăm la bursă acţiunile Clubului. Insă vânatul era cam mare, acţionarii n-ar fi marşat. în plus, ar fi fost un gest nu tocmai amical faţă de Philippe Bourguignon, care a lucrat la noi...

De data asta a schiţat un surâs cam ipocrit, vrând parcă să dea de înţeles că era vorba - dar nu sigur - de o glumă.

— In concluzie, a continuat el, vă propunem postul de director general al cluburilor Eldorador. Fireşte, obiectivul dumneavoastră ar fi să refaceţi destul de rapid echilibrul, apoi să obţineţi profit.

— Nu e o misiune uşoară.

— Da, suntem conştienţi de acest lucru, dar credem că nivelul de remunerare e suficient de motivant. Fără a mai vorbi de posibilităţile de carieră în cadrul grupului, care sunt imense: suntem prezenţi în două sute patruzeci şi două de ţări, avem peste o sută treizeci de mii de angajaţi. Pe de altă parte, majoritatea cadrelor superioare devin destul de repede acţionari ai grupului: este un sistem în care credem, v-am pregătit şi o notă informativă - câteva exemple ilustrate cu cifre.

— Va trebui să dispun de informaţii mai precise despre situaţia hotelurilor.

— Fireşte. Veţi primi un dosar detaliat. Nu e o achiziţie pur tactică, noi credem în potenţialul structurii: implantarea geografică a hotelurilor e bună, starea lor generală excelentă - nu se prefigurează decât foarte

puține lucrări de reamenajare. Cel puțin aşa cred; dar eu nu am experiență în domeniul hotelier de vacanță. Evident, ne vom consulta; însă decizia va fi a dumneavoastră. Dacă vreți să renunțați la un hotel, ori să achiziționați altul, decizia finală vă aparține. Aşa lucrăm noi, la Aurore.

S-a gândit un moment, apoi a continuat:

—Fireşte, nu sunteți aici din întâmplare. Cariera dumneavoastră de la Nouvelles Frontieres a fost urmărită foarte atent de specialişti; se poate spune chiar că ați făcut şcoală. N-ați încercat neapărat să propuneți prețurile cele mai mici, şi nici cele mai bune servicii; de fiecare dată, v-ați orientat spre nivelul de preț acceptabil pentru un anume nivel de servicii; este exact concepția urmată de noi, în toate lanțurile grupului. Şi, lucru la fel de important, ați participat la crearea unei mărci cu o imagine puternică; ceea ce noi, la Aurore, nu am ştiut să facem întotdeauna.

Telefonul de pe biroul lui Leguen a sunat. A urmat o convorbire foarte scurtă. Leguen s-a ridicat, l-a condus pe Jean-Yves de-a lungul unui coridor cu dale bej. Biroul lui Jean-Luc Espitalier era imens, avea pe puțin douăzeci de metri lungime; partea stângă era ocupată de o masă de conferințe cu vreo cincisprezece scaune. Văzându-i, Espitalier s-a ridicat, i-a întâmpinat cu un surâs. Era un bărbat mărunt, destul de tânăr - cel mult patruzeci şi cinci de ani -, cu fruntea golaşă, cu un aspect surprinzător de modest, aproape şters, ca şi cum ar fi vrut să trateze cu ironie importanța funcției sale. Nu cred că trebuie să mă bazez pe asta, s-a gândit Jean-Yves; tehnocrații afişează adesea o aparență jovială care se dovedeşte înşelătoare. S-au aşezat în fotolii, în jurul unei măsuțe joase din fața biroului. Espitalier l-a privit îndelung, cu straniul său surâs timid, înainte de a vorbi.

— îl admir mult pe Jacques Maillot, a spus el în cele din urmă. A construit o întreprindere admirabilă, foarte originală, cu o adevărată cultură. E un lucru rar. Cu toate astea - şi nu vreau să cobesc, cred că operatorii de turism francezi trebuie să se pregătească pentru o perioadă extrem de dură. Dintr-un moment în altul - a devenit inevitabil, după părerea mea e o chestiune de luni - operatorii de turism britanici şi germani vor ieşi pe piață. Cu o forță financiară de două-trei ori mai mare, şi circuite cu 2o până la 30% mai ieftine pentru un nivel de servicii

comparabil sau superior. Concurența va fi dură, extrem de dură. Ca să fiu clar, vor fi victime. Nu vreau să spun că Nouvelles Frontieres se va număra printre ele; e un grup cu o identitate foarte puternică, are un acționariat sudat, poate să reziste. Insă oricum, anii care vin vor fi dificili pentru toți.

La Aurore nu ne confruntăm cu aceeaşi problemă, nicidecum, a continuat el cu un suspin uşor. Suntem liderul mondial necontestat în domeniul hotelier de afaceri, care e o piață stabilă; dar rămânem puțin implantați în sectorul hotelier de vacanță, care este mai volatil, mai sensibil la fluctuațiile economice sau politice.

—Tocmai, a intervenit Jean-Yves, achiziția dumneavoastră mă surprinde puțin. Credeam că direcția de dezvoltare prioritară rămâne sectorul hotelier de afaceri, mai ales în Asia.

— Rămâne direcția noastră prioritară, a răspuns calm Espitalier. Numai în China, de pildă, există posibilități extraordinare în domeniul hotelier economic. Avem experiență, avem şi competența: imaginați-vă concepte ca Ibis şi Formula 1 realizate la scara întregii țări. Cum să vă explic?... (S-a gândit un moment, a privit în tavan, a privit masa de conferințe, apoi l-a fixat din nou pe Jean-Yves.) Aurore este un grup discret, a spus el în cele din urmă. Paul Dubrule repeta adesea că singurul secret al reuşitei pe o piață e să ajungi acolo la timp. La timp nu înseamnă prea devreme : rar se întâmplă ca adevărații inventatori să scoată profitul maxim dintr-o invenție - vezi cazul Apple contra Microsoft. însă mai înseamnă, evident, să nu ajungi prea târziu. Dacă te dezvolți în umbră, fără să faci valuri, când concurența se trezeşte şi vrea să intre pe piața ocupată de tine, e prea târziu: ți-ai zăvorât teritoriul, ai căpătat un avantaj concurențial decisiv. Nivelul nostru de notorietate e sub nivelul importanței noastre reale; în bună parte, a fost o strategie.

Vremea aceea a trecut, a reluat el după un nou suspin. Acum toți ştiu că suntem numărul unu mondial. De acum înainte, devine inutil - şi chiar periculos - să arătăm o discreție excesivă. Un grup atât de important ca Aurore trebuie să aibă o imagine publică. Sectorul hotelier de afaceri este o afacere sigură, garantează venituri mari şi regulate. Dar nu e - cum să spun ? -, nu e prea fun. Rareori vorbim despre deplasările în interes de afaceri, nu ne face plăcere să povestim despre ele. Ca să ne creăm o imagine pozitivă în ochii publicului larg, aveam de ales între

două posibilități: o firmă de turism, sau hotelurile-club. o firmă de turism are destul de puțin în comun cu specialitatea noastră de bază, însă există afaceri foarte sănătoase gata să treacă dintr-o mână în alta, era cât pe ce să pornim pe calea aceasta. Apoi a apărut ocazia Eldorador, şi am decis să profităm de ea.

— încerc să vă înțeleg obiectivele, a spus Jean-Yves. Cui acordați mai multă importanță, rezultatelor sau imaginii?

—Este o întrebare complexă... Espitalier a ezitat, s-a foit puțin în fotoliu. Problema grupului Aurore e că are un acționariat foarte diluat. Asta a şi provocat, în 1994, zvonul că acțiunile noastre vor fi vândute la bursă. Acum vă pot spune, a continuat el cu un gest ferm al mâinii, că era total lipsit de temei. în momentul de față, cu atât mai puțin: nu avem datorii, şi nici un grup mondial, nici măcar din afara sectorului hotelier, nu are forța de a se lansa într-o asemenea operațiune. Rămâne însă problema - pe care nu o au, de pildă, Nouvelles Frontieres - că noi nu beneficiem de un acționariat coerent. în fond, Gerard Pelisson şi Paul Dubrule erau nu atât mari capitalişti, cât creatori de întreprinderi - foarte mari creatori de întreprinderi, printre cei mai mari din secolul XX, după părerea mea. Dar ei n-au încercat să-şi mențină controlul personal asupra acționarilor; e ceea ce ne pune pe noi, astăzi, într-o poziție delicată. Ştim amândoi că uneori e necesar să faci cheltuieli de prestigiu, care consolidează poziția strategică a grupului fără să aibă un impact financiar pozitiv pe termen scurt. Ştim de asemenea că uneori e necesar să susții temporar un sector deficitar, pentru că piața nu e pregătită sau trece printr-o criză de moment. Dar acționarii din noua generație acceptă tot mai greu asemenea cheltuieli: teoria profitului rapid al investiției a făcut ravagii în mentalități.

Văzând că Jean-Yves se pregătea să intervină, a ridicat discret mână.

—Atenție, a precizat el, acționarii noştri nu sunt imbecili. Ei ştiu foarte bine că un lanț ca Eldorador, în contextul actual, nu-şi poate reface echilibrul din primul an - poate nici din al doilea. Dar începând cu al treilea an se vor uita atent la cifre - şi vor trage concluzia foarte rapid. Din acel moment, chiar dacă proiectul dumneavoastră e genial, chiar dacă are un potențial imens, nu voi putea face nimic.

A urmat un lung moment de tăcere. Leguen privea în pământ, nemişcat. Espitalier îşi trecea gânditor degetul peste bărbie.

— Înțeleg... a spus în cele din urmă Jean-Yves. Veți avea răspunsul peste trei zile, a adăugat el calm după câteva clipe.

3

în cele două luni care au urmat, am văzut-o pe Valerie foarte des. Cu excepția unui week-end pe care l-a petrecut la părinții ei, cred că ne-am întâlnit în fiecare zi. Jean-Yves se hotărâse să accepte oferta grupului Aurore; Valerie s-a hotărât să-l urmeze. îmi amintesc că primul lucru pe care mi l-a spus a fost: „Voi trece la treapta de impozitare de 60%". într-adevăr, salariul ei trecea de la patruzeci la şaizeci de mii de franci pe lună; scăzând impozitele, nu mai era chiar atât de spectaculos. Valerie ştia că o aşteaptă un efort enorm, chiar de la integrarea în grup, la începutul lui martie. Pentru moment, la Nouvelles Frontieres totul mergea bine: îşi anunțaseră demisia, iar acum îşi predau fără grabă responsabilitățile. Am sfătuit-o pe Valerie să pună nişte bani deoparte, să-şi deschidă un cont de economii sau altceva de genul ăsta. Primăvara întârzia, dar nu avea nici o importanță. Mai târziu, gândindu-mă la această perioadă fericită din care, paradoxal, voi păstra puține amintiri, îmi voi spune că, neîndoielnic, omul nu e făcut pentru fericire. Ca să aibă într-adevăr posibilitatea practică de a fi fericit, omul ar trebui să se transforme - să se transforme fizic. Cu ce poate fi comparat Dumnezeu ? Mai întâi, evident, cu sexul femeilor; dar şi, poate, cu aburii dintr-o baie turcească.

Oricum, cu ceva care să facă spiritul posibil, când trupul exultă de bucurie şi de plăcere, iar orice teamă e abolită. Acum sunt sigur că spiritul încă nu s-a născut, că vrea să se nască şi că naşterea lui va fi dificilă, că deocamdată avem despre el doar o idee trunchiată şi nocivă. Când o aduceam pe Valerie la orgasm, când îi simțeam trupul vibrând sub al meu, aveam uneori sentimentul, fulgurant, dar copleşitor, că ating un nivel de conştiință total diferit, în care orice rău era abolit. în acele clipe suspendate, aproape încremenite, când trupul ei se înălța spre voluptate, mă simțeam ca un zeu ce avea la degetul mic cerul senin şi furtunile. A fost întâia bucurie - indiscutabilă, absolută.

A doua bucurie pe care mi-a dăruit-o Valerie a fost nespusa blândețe, bunătatea naturală a caracterului ei. Uneori, după o zi de muncă grea şi aveau să devină, de-a lungul lunilor, din ce în ce mai grele - o simțeam crispată, epuizată nervos. Dar niciodată nu şi-a descărcat nervii pe mine,

niciodată nu s-a înfuriat, niciodată n-a făcut una dintre acele crize nervoase neaşteptate ce fac relaţia cu o femeie atât de apăsătoare, atât de chinuită. „Nu sunt ambiţioasă, Michel... îmi spunea ea uneori. Sunt fericită cu tine, cred că eşti bărbatul vieţii mele, în fond, nu cer mai mult. Dar nu pot face altfel: sunt silită să cer mai mult. Sunt prinsă într-un sistem de unde nu mă aleg cu mare lucru, şi care, de fapt, este inutil, o ştiu; dar nu ştiu cum să scap de el. Ar trebui, cândva, să ne facem timp să gândim; dar nu ştiu când ne vom putea face timp să gândim."

Cât despre mine, munceam din ce în ce mai puţin. Mă rog, îmi făceam treaba, însă nimic mai mult. Mă întorceam acasă destul de devreme ca să mă uit la Questions pour un champion, ca să fac cumpărăturile pentru cină; acum dormeam la Valerie noapte de noapte. Ciudat, Marie-Jeanne nu părea supărată că zelul meu profesional scădea de la o zi la alta. E drept că ea îşi iubea munca, că era dispusă să muncească şi în plus. Cred că aştepta de la mine, în primul rând, să fiu drăguţ cu ea - şi am fost drăguţ în toate săptămânile acelea, am fost drăguţ şi blând. Colierul de coral adus din Thailanda îi plăcuse mult, îl purta în fiecare zi. Pregătind dosarele pentru expoziţii, îmi arunca uneori nişte priviri neobişnuite, greu de interpretat. într-o dimineaţă de februarie - îmi amintesc foarte bine, era ziua mea de naştere - mi-a spus de-a dreptul: „Te-ai schimbat, Michel... Nu ştiu, dar pari fericit".

Avea dreptate; eram fericit, îmi amintesc. Desigur, rămân tot felul de lucruri, un şir întreg de probleme inevitabile, declinul şi moartea, desigur. Cu toate astea, amintindu-mi lunile acelea, pot pune mărturie: ştiu că fericirea există.

Jean-Yves însă nu era fericit, era limpede. îmi amintesc că am cinat o dată toţi trei, cu Valerie, într-un restaurant italian, poate venetian, mă rog, ceva destul de select. Jean-Yves ştia că noi ne vom întoarce acasă ca să facem dragoste, şi că o vom face cu iubire. Nu prea ştiam ce să-i spun - ceea ce ar fi fost de spus era prea evident, prea clar. Era clar că soţia lui nu-l iubea, că probabil nu iubise niciodată pe nimeni; şi că nu va iubi niciodată pe nimeni, era la fel de clar. Jean-Yves nu avusese noroc, asta-i tot. Relaţiile dintre oameni nu sunt atât de complicate pe cât se spune: adesea sunt imposibile, dar rareori complicate. Desigur, acum trebuia să divorţeze. Nu era simplu, dar trebuia s-o facă. Ce altceva puteam să-i spun? Subiectul a fost epuizat cu mult înainte de felul doi.

Jean-Yves şi Valerie au vorbit apoi despre viitorul lor profesional la Aurore: veneau cu idei, îşi propuneau direcţii de reflecţie pentru preluarea lanţului Eldorador. Erau inteligenţi, competenţi, recunoscuţi în branşa lor; însă nu aveau dreptul să greşească. Un eşec în noul lor post n-ar fi însemnat sfârşitul carierei: Jean-Yves avea treizeci şi cinci de ani, Valerie douăzeci şi opt; li s-ar fi dat o nouă şansă. Dar breasla nu ar fi uitat acest accident, iar ei ar fi trebuit să pornească iarăşi de jos. în societatea în care trăiam, principala motivaţie a muncii consta în salariu, şi în gene-ral în avantajele financiare; prestigiul funcţiei, onoarea, contau acum mult mai puţin. în acelaşi timp, exista un sistem de redistribuire fiscală evo-luat, permiţând supravieţuirea indivizilor inutili, incompetenţi şi a celor de-a dreptul dăunători printre care, într-o măsură, mă număram şi eu. Pe scurt, trăiam într-o economie mixtă, care evolua încet spre un liberalism mai dur ce elimina puţin câte puţin reglementările contra împrumutului şi a cametei - şi în general contra banului existente încă în ţările cu veche tradiţie catolică. Această evoluţie nu va aduce nici un profit real. Unii absolvenţi de studii comerciale, mult mai tineri decât Jean-Yves - chiar şi studenţi - se lansau din start în speculaţia bursieră, fără să ia măcar în calcul o muncă salariată. Aveau computere conectate la Internet, programe sofisticate de urmărire a pieţei. Destul de des, formau asociaţii ca să ia hotărâri importante. Trăiau cu computerul, stăteau cu schimbul în faţa lui douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, nu-şi luau niciodată concedii. Obiectivul lor, al tuturor, devenea foarte simplu: să devină miliardari înainte de treizeci de ani.

Jeah-Yves şi Valerie făceau parte dintr-o gene-raţie intermediară; pentru ei, o carieră în afara unei întreprinderi - eventual a sectorului public - încă părea dificilă; puţin mai în vârstă decât ei, eram aproximativ în aceeaşi situaţie. Toţi trei eram prinşi în sistemul social ca nişte gâze într-o bucată de chihlimbar; nu aveam nici cea mai mică posibilitate să dăm înapoi.

Pe 1 martie, dimineaţa, Valerie şi Jean-Yves şi-au preluat oficial funcţiile în grupul Aurore. Pentru luni, 4 martie, era fixată o şedinţă cu principalele cadre ce lucrau la proiectul Eldorador. Direcţia generală comandase unui cabinet de sociologie şi comportamente destul de

cunoscut, Profiles, un studiu prospectiv despre viitorul cluburilor de vacanță.

Intrând pentru prima oară în sala de şedințe de la etajul 23, Jean-Yves se simți totuşi destul de impresionat. Erau acolo vreo douăzeci de persoane, toate cu ani de vechime la Aurore; iar sarcina de a conduce grupul, de acum înainte, îi revenea. Valerie s-a aşezat în stânga lui. în week-end, Jean-Yves studiase dosarul: cunoştea numele, funcția exactă, trecutul profesional al fiecăruia dintre cei prezenți; nu-şi putea reprima totuşi un uşor sentiment de angoasă. o lumină cenuşie scălda cartierele sensibile din Essonne. Când Paul Dubrule şi Gerard Pelisson hotărâseră să construiască sediul social la Evry, luaseră în calcul prețul mic al terenului, apropierea autostrăzii de sud şi a aeroportului Orly; pe atunci, era o periferie liniştită. Acum, comunele din jurul lor aveau cea mai înaltă rată de delincvență din Franța. în fiecare săptămână erau atacate autobuze, vehicule ale jandarmeriei, maşini de pompieri; nu exista o evidență exactă a agresiunilor şi furturilor; după unele estimări, pentru a avea cifra reală, trebuia înmulțit cu cinci numărul de plângeri depuse. Echipe de paznici înarmați păzeau sediul grupului douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. o notă internă recomanda angajaților evita-rea transportului în comun după anumite ore. Pentru cei care trebuiau să lucreze până târziu şi nu aveau maşină personală, Aurore negociase un sistem de tarife reduse cu o companie de taxiuri.

La sosirea lui Lindsay Lagarrigue, sociologul comportamentelor, Jean-Yves avu impresia că se află pe teren cunoscut. Insul avea vreo treizeci de ani, un început de chelie, părul legat într-o coadă de cal; purta un trening Adidas, un tricou Prada, nişte bascheți Nike scâlciați; mă rog, arăta a sociolog al comportamentelor. A început prin a le împărți un dosar subțirel, ce conținea mai ales grafice cu săgeți şi cu cercuri; servieta lui nu conținea nimic altceva. Prima pagină era o copie xerox după un articol din Nouvel Observateur, mai exact, după editorialul suplimentului de vacanță, intitulat »Să călătorim altfel".

— în anul 2000, începu Lagarrigue citind articolul cu voce tare, turismul de mase ține deja de trecut. Visăm la o călătorie care să fie o împlinire individuală, dar nu lipsită de o preocupare etică. Acest pasaj, ce deschidea editorialul, i se părea simptomatic pentru mutațiile în curs. Trăncăni câteva minute pe această temă, apoi invită asistența să-şi

concentreze atenția pe frazele următoare: „în anul 2000, ne interesează un turism care să-i respecte pe ceilalți. Ne-ar plăcea şi nouă, îmbuibaților, să nu călătorim doar pentru o plăcere egoistă; ci pentru a manifesta o anu-mită formă de solidaritate."

— Cât îl plătim pe individul ăsta pentru studiul lui ? o întrebă discret Jean-Yves pe Valerie.

— O sută cincizeci de mii de franci.

— Ca să ne citească un xerox după Nouvel Obs? Nu-mi vine să cred...

Lindsay Lagarrigue continuă să parafrazeze sibilinic articolul, apoi citi un al treilea pasaj, pe un ton absurd de emfatic: „în anul 2000, vrem să fim nomazi. Plecăm cu trenul sau în croazieră, pe fluvii sau oceane: în epoca vitezei, redescoperim deliciile tihnei. Ne pierdem în liniştea infinită a deşerturilor; apoi, dintr-o dată, ne cufundăm în efervescența marilor capitale. Dar mereu cu aceeaşi pasiune..." Etică, împlinire individuală, solidaritate, pasiune - astea erau, după el, cuvintele cheie. în noul context, nu era de mirare că sistemul cluburilor de vacanță, bazat pe o egoistă retragere în sine şi pe uniformizarea nevoilor şi dorințelor, cunoştea dificultăți recurente. Vremea Bronzaților1 trecuse: turiştii moderni doreau să regăsească autenticitatea, plăcerea de a descoperi, bucuria solidarității. în general, modelul fordist al turismului de vacanță - caracterizat de faimoşii „4 S": Sea, Sand, Sun... and Sex2 - îşi trăise traiul. Cum demonstrau în chip strălucit lucrările lui Michky şi Braun, toți cei din branşă trebuiau neîntârziat să-şi conceapă activitatea într-o perspectivă post-fordistă.

Sociologul comportamentelor vedea meserie, ar fi putut să continue ore în şir.

—Scuzați-mă... îl întrerupse Jean-Yves cu o voce în care se ghicea iritarea.

— Da ?... Sociologul comportamentelor îi adresă un surâs şarmant.

— Cred că toți cei de față, fără excepție, sunt conştienți că sistemul cluburilor de vacanță

1. Personajele unei serii de comedii franțuzeşti a căror acțiune are loc în cluburi de vacanță.

2. Mare, nisip, soare... şi sex (engl.).

cunoaşte în acest moment dificultăți. Ceea ce vă cerem nu e să ne descrieți la nesfârşit caracteristicile unei probleme; ci mai curând să schițați, cât de cât, o soluție.

Lindsay Lagarrigue rămase cu gura căscată; nu prevăzuse obiecții de genul ăsta.

—Cred... bâigui el în cele din urmă, cred că pentru a rezolva o problemă e important mai întâi s-o identificăm, şi să avem o idee despre cauzele ei.

încă o frază găunoasă, îşi spuse furios Jean-Yves; nu numai găunoasă, dar şi falsă, în cazul de față. Evident, cauzele țineau de o evoluție socială generală, pe care nu puteau s-o schimbe ei. Trebuiau să se adapteze, asta era tot. Cum se puteau adapta? Era limpede că imbecilul ăsta nu avea nici cea mai vagă idee.

— Ceea ce spuneți dumneavoastră, în mare, continuă Jean-Yves, e că sistemul cluburilor de vacanță este depăşit.

—Nu, nu, nicidecum... Sociologul comportamentelor începea să se piardă. Cred... cred doar că trebuie să reflectăm. „Şi noi pentru ce te plătim, nătărăule ?" mormăi încet Jean-Yves, după care continuă, adresându-se tuturor:

— Ei bine, vom încerca să reflectăm. Vă mulțumesc, domnule Lagarrigue, pentru comunicare; cred că azi nu mai avem nevoie de dumneavoastră. Propun să întrerupem şedința pentru zece minute, facem o pauză de cafea.

Ofuscat, sociologul comportamentelor îşi puse diagramele în mapă. La reluarea şedinței, Jean-Yves îşi consultă notițele şi luă cuvântul:

—După cum ştiți, între 1993 şi 1997, Club Mediterranee a trecut prin cea mai gravă criză din istoria lui. Concurenții şi imitatorii se înmulțiseră, copiind întocmai formula clubului, scăzând însă mult prețurile: vânzările erau în cădere liberă. Cum au reuşit să redreseze situația ? In esență, scăzând prețurile şi ei. Dar nu până la nivelul concurenței: ştiau că beneficiază de o prioritate, de o reputație, de o imagine; ştiau că clientela lor poate accepta o anume diferență de preț - pe care-au stabilit-o, în funcție de destinații şi după anchete minuțioase, între 2o şi 30% - pentru a beneficia de formula Club Med autentică, de „versiunea ei originală", ca să spun aşa. Asta e prima axă de reflecție pe care vă propun s-o explorați în săptămânile următoare: este loc, pe piața

clu-burilor de vacanță, pentru o altă formulă decât cea Club Mediterranee ? Iar dacă da, am putea să-i schițăm conturul, ne putem face o idee despre publicul-țintă ? Nu e o problemă uşoară.

Ştiți probabil, continuă el, că vin de la Nouvelles Frontieres. Şi noi am creat - chiar dacă nu e cel mai cunoscut sector de activitate al grupului cluburi de vacanță: Les Paladiens. Cam în aceeaşi perioadă cu Club Mediterranee, şi noi am întâmpinat dificultăți cu aceste cluburi; însă le-am rezolvat foarte rapid. De ce? Pentru că eram primul operator de turism francez. După ce descopereau țara, turiştii noştri doreau, în marea lor majoritate, un supliment balnear. Circuitele noastre au reputația, de altfel justificată, că sunt uneori dificile, că presupun o condiție fizică bună. După ce, ca să spun aşa, îşi câştigau galoanele de „călător", clienții noştri se arătau încântați să redevină pentru o vreme simpli turişti. Succesul formulei ne-a făcut să includem din start suplimentul balnear în majoritatea circuitelor - ceea ce ne permitea să mărim duratele oferite: ziua de cură balneară, cum ştiți, revine mult mai ieftin decât ziua de călătorie. Evident, în aceste condiții, ne era uşor să favorizăm propriile noastre hoteluri. Iată a doua axă de reflecție pe care v-o propun: este posibil ca salvarea cluburilor de vacanță să depindă de o colaborare strânsă cu operatorul de turism. Şi aici va trebui să dovedim imaginație şi să nu ne limităm la agenții de pe piața franceză. Domeniul pe care vă cer să-l explorați este nou; s-ar putea să avem mult de câştigat dintr-o alianță cu marile firme de turism din Europa de Nord.

După şedință, o femeie de vreo treizeci de ani, o blondă cu o față drăguță, s-a apropiat de Jean-Yves. o chema Marylise Le Franpois, răspundea de sectorul comunicare.

— Aş vrea să ştiți că am apreciat mult intervenția dumneavoastră... a spus ea. Era necesară. Cred că ați reuşit să ne redați motivarea. Acum, toți sunt conştienți că cineva ține frâiele; acum, ne putem pune pe treabă cu adevărat.

4

Curând, şi-au dat cu toții seama că nu era un lucru simplu. Majoritatea operatorilor de turism britanici, şi mai ales cei germani, aveau deja propriile rețele de cluburi de vacanță; nu aveau nici un

interes să se asocieze cu alt grup. Toate încercările în acest sens au eşuat. Pe de altă parte, Club Mediterranee părea să fi găsit for-mula standard definitivă a cluburilor de vacanţă; de la crearea ei, nici un concurent nu fusese capabil să aducă ceva cu adevărat nou.

Două săptămâni mai târziu, Valerie a găsit în sfârşit o idee. Era aproape zece seara; înainte de a pleca acasă, prăbuşită într-un fotoliu din biroul lui Jean-Yves, a băut o ceaşcă de ciocolată. Amândoi erau istoviţi, toată ziua lucraseră la bilanţul financiar al cluburilor.

— în fond, a suspinat ea, poate greşim separând circuitele şi sejururile.

— Ce vrei să spui ?

—Adu-ţi aminte cum era la Nouvelles Frontieres: de fiecare dată când aveau o zi de odihnă şi plajă în mijlocul circuitelor, chiar şi în afara suplimentelor balneare, oamenii o apreciau. Iar cel mai mult se plângeau că trebuie să schimbe tot timpul hotelul. De fapt, ar trebui să alternăm excursiile şi zilele de plajă, sistematic: o zi excursie, o zi odihnă, şi aşa mai departe. Cu întoarcere la hotel în fiecare seară, sau o dată la două seri, în cazul excursiilor lungi; dar fără să-şi mai facă valizele şi fără să elibereze camera.

— Dar cluburile propun excursii şi acum. Nu sunt sigur că merg prea grozav.

— Da, numai că trebuie plătite în plus, iar francezii detestă plăţile suplimentare. Pe deasupra, trebuie să hotărască pe loc: oamenii şovăie, tărăgănează, nu izbutesc să aleagă şi până la urmă renunţă. In realitate, le place să descopere locuri noi, cu condiţia să le mesteci dumicatul; şi, mai ales, adoră biletele cu toate serviciile incluse.

Jean-Yves s-a gândit un moment.

— Ştii că e o idee interesantă ? în plus, ar trebui să poată fi implementată destul de rapid; chiar din vara asta, cred, am putea integra formula ca supliment la sejururile obişnuite. o s-o numim „Eldorador Decouverte", ceva de genul ăsta.

înainte de a lansa operaţiunea, Jean-Yves s-a consultat cu Leguen; a înţeles rapid că acesta nu avea nici un chef să ia o poziţie, nici pentru, nici contra. „Ţine de responsabilităţile dumneavoastră", a fost singurul lui răspuns. Valerie îmi povestea tot ce se întâmpla la firmă; ascultând-o, îmi dădeam seama că nu ştiu mare lucru despre lumea cadrelor

superioare. Tandemul pe care îl forma ea cu Jean-Yves era oricum, în sine, neobişnuit. „în mod normal, mi-a spus Valerie, el ar avea ca asistentă o fată care ar visa să-i ia locul. Asta dă naştere la calcule complicate, în între-prinderi: uneori este avantajos să eşuezi, dacă poți arunca răspunderea pe altul." In cazul lor, erau într-o situație destul de sănătoasă: nimeni din interiorul grupului nu avea chef să le ia locul; majoritatea cadrelor considerau achiziția lanțului Eldorador o eroare.

Până la sfârşitul lunii, a lucrat mult cu Marylise Le Francois. Cataloagele pentru vacanța de vară trebuiau să fie gata la sfârşitul lui aprilie, era ultimul termen, era chiar puțin cam târziu. Valerie a înțeles rapid că prezentarea pentru cluburile Jet Tours era deplorabilă.

—„Vacanța cu Eldorador seamănă puțin cu acele momente magice, din Africa, când începe să fie cald şi toți se adună în jurul arborelui din mijlocul satului ca să-i asculte pe bătrânii înțelepți...", i-a citit ea lui Jean-Yves. Sincer, tu poți înghiți asta ? Cu fotografiile de animatori alături, care țopăie în costumele lor galbene, caraghioase. E pur şi simplu o aiureală.

— Dar sloganul „Eldorador, trăieşti mai intens", ce crezi, merge?

— Nu ştiu; pur şi simplu nu mai ştiu ce să cred.

— Pentru formula obişnuită e prea târziu, cataloagele au fost deja distribuite. Un lucru e sigur, pentru catalogul „Decouverte" trebuie s-o luăm de la zero.

— Cred, a intervenit Marylise, că ar trebui mers pe alăturarea dintre rustic şi lux. Un ceai cu mentă în plin deşert, dar pe covoare de preț...

—Da, momente magice... a făcut Jean-Yves obosit. S-a ridicat din fotoliu cu greu. Nu uitați să băgați pe undeva „momentele magice": e ciudat, dar de fiecare dată are efect. Bun, vă las, mă întorc la socotelile mele contabile...

Neîndoielnic, lui îi revenea partea cea mai ingrată a muncii, Valerie era conştientă. Ea nu ştia mai nimic despre gestiunea hotelieră, avea doar vagi amintiri din şcoală. „Edouard Yang, proprietarul unui hotel-restaurant de trei stele, consideră de datoria lui să facă totul pentru a-şi satisface clientela; încearcă permanent să inoveze şi să răspundă nevoilor acesteia. Ştie din experiență că micul dejun reprezintă un moment important, care contribuie la echilibrul alimentar al întregii zile şi este decisiv în crearea imaginii hotelului." Era subiectul unei lucrări

din anul întâi. Edouard Yang hotăra să facă o anchetă statistică în rândul clientelei, în funcție de numărul de persoane pe cameră (celibatari, cupluri, familii). Trebuia interpretată ancheta, trebuia calculat indicele Khi 2; subiectul se încheia cu întrebarea: „cu alte cuvinte, situația familială este un criteriu explicativ al consumului de fructe proaspete la micul dejun?"

Scotocind prin dosarele ei studențeşti, a regăsit un subiect ce corespundea situației actuale. „Ați fost numit responsabil de marketing la direcția internațională a grupului South America, care tocmai a cumpărat hotelul-restaurant Les Antilles. Este un hotel de patru stele cu o sută zece camere, situat în Guadelupa, pe țărmul oceanului. Construit în 1988 şi renovat în 1996, el se confruntă acum cu probleme grave. Coeficientul de ocupare mediu e de numai 45%, departe de a asigura nivelul minim de rentabilitate." Pe când era studentă, totul i se păruse o poveste, una puțin credibilă, de altfel. Nu-şi imagina că ar putea fi responsabil de marketing al grupului South America, şi în general responsabil de orice fel. Era un joc, un joc intelectual nu prea interesant, şi deci foarte dificil. Acum, nu mai era un joc, sau poate că era - îşi punea în joc cariera.

Seara, venea atât de obosită că nu mai avea putere să facă dragoste, şi cel mult să mi-o sugă; moțăia cu sexul meu în gură. în general, o penetram dimineața, la trezire. Avea orgasme mai potolite, mai stinse, atenuate parcă de o perdea de oboseală; cred că o iubeam din ce în ce mai mult.

La sfârşitul lui aprilie, cataloagele au fost tipărite şi distribuite în cinci mii de agenții de turism - cvasitotalitatea rețelei franceze. Acum trebuiau să definitiveze infrastructura excursiilor, pentru ca totul să fie gata pe 1 iulie. Pentru acest tip de produse noi, zvonurile contau enorm: o excursie anulată sau prost organizată putea să însemne mulți clienți pierduți. Hotărâseră să nu investească într-o campanie publicitară de anvergură. Era straniu, însă Jean-Yves, deşi specialist în marketing, nu prea credea în publicitate. „Poate fi utilă pentru a promova o imagine, spunea el; dar noi încă nu am ajuns acolo. Deocamdată, cel mai important pentru noi e să avem o bună distribuire, şi să dăm produsului o reputație de fiabilitate." In schimb, au investit enorm în informația destinată agenților de turism; era esențial ca produsul să fie oferit foarte

repede — şi spontan - de agenţii de ghişeu. A fost mai ales sarcina lui Valerie, cunoştea bine terenul. Îşi amintea setul de argumente de vânzare CAD/SONCBS (Caracteristici-Avantaje-Dovezi/Securitate-Orgo-liu-Noutate-Confort-Bani-Simpatie), pe care învăţase să le stăpânească în anii de studenţie; îşi amintea de asemenea situaţiile reale, infinit mai simple. însă majoritatea vânzătoarelor erau foarte tinere, multe tocmai îşi luaseră diploma; era mai bine să le vorbească în limba pe care erau pregătite s-o înţeleagă. Discutând cu unele dintre ele, şi-a dat seama că tipologia lui Barma continua să fie predată în şcoli. (Cumpărătorul tehnician: centrat pe produs, sensibil la aspectul cantitativ, acordă importanţă aspectului tehnic şi noutăţii;

Cumpărătorul credul: depăşit de complexitatea produsului, are o încredere oarbă în vânzător;

Cumpărătorul complice: îi place să găsească puncte comune cu vânzătorul, dacă acesta ştie să stabilească o bună comunicare interpersonală;

Cumpărătorul profitor: este un manipulator a cărui strategie constă în a-l cunoaşte direct pe furnizor pentru a stoarce un maximum de avantaje; Cumpărătorul-argumentare: atent la vânzător, pe care îl respectă, la produsul propus, conştient de nevoile sale, comunică cu uşurinţă.) Valerie avea cinci-şase ani mai mult decât aceste fete: pornise de la nivelul lor de acum şi izbutise o carieră profesională la care majoritatea abia ar fi îndrăznit să viseze. o priveau cu o admiraţie puţin cam tâmpă.

Acum aveam o cheie de la apartament; serile, aşteptând-o, citeam adesea Cursul de filozofie pozitivă al lui Auguste Comte. îmi plăcea acest text plicticos şi dens; adesea citeam aceeaşi pagină de trei-patru ori la rând. Ca să termin a cincizecia prelegere, „Consideraţii preliminare despre statica socială, sau teorie generală despre ordinea naturală spontană a societăţilor umane", mi-au trebuit aproape trei săptămâni. Hotărât lucru, aveam nevoie de o teorie care să mă ajute să fac analiza situaţiei mele sociale.

—Munceşti prea mult, Valerie... i-am spus într-o seară de mai, când se odihnea, frântă de oboseală, pe canapeaua din salon. Măcar să folosească la ceva. Ar trebui să pui ceva bani deoparte, altminteri, într-un fel sau altul, vom sfârşi prin a-i risipi prosteşte.

A fost de acord. A doua zi dimineața şi-a luat două ore libere şi ne-am dus la Credit Agricole ca să deschidem un cont comun. Mi-a semnat o procură, iar peste două zile am revenit să discut cu un consilier. Am hotărât să punem deoparte douăzeci de mii de franci pe lună din leafa ei, jumătate pe o poliță de asigurare, jumătate într-un cont de economii. Acum stăteam aproape tot timpul la ea, nu mai avea sens să păstrez şi apartamentul meu.

Propunerea a fost a ei, mi-a făcut-o la începutul lui iunie. Făcusem dragoste o mare parte a după-amiezii: îmbrățişați în pat, făceam pauze lungi; apoi mă masturba ori mi-o sugea, începeam din nou s-o pătrund; nici unul din noi nu avusese orgasm, de fiecare dată când mă atingea aveam o nouă erecție, ea rămânea permanent umedă, Se simțea bine, îmi dădeam seama, avea o privire împăcată. Pe la vreo nouă, mi-a propus să cinăm la un restaurant italian de lângă parcul Montsouris. încă nu se întunecase; vremea era plăcută. După cină, dacă voiam, ca de obicei, să merg la birou în costum şi cravată, trebuia să trec pe la mine acasă. Chelnerul ne-a adus două cocteiluri.

— Ştii, Michel... mi-a spus ea după ce chelnerul s-a îndepărtat, ai putea să te muți la mine. Nu cred că e cazul să mai jucăm comedia independenței. Sau, dacă preferi aşa, putem închiria un apartament împreună.

Da, într-un sens, preferam aşa; să zicem că-mi dădea sentimentul unui nou început. Al unui prim început, la drept vorbind, în cazul meu; dar şi în al ei, în fond. Ne deprindem să trăim singuri, să fim independenți; nu e neapărat o deprindere bună. Dacă voiam să trăiesc ceva care să semene cu o experiență conjugală, acesta era momentul, fără doar şi poate. Cunoşteam, desigur, neajunsurile; ştiam că dorința se toceşte repede într-un cuplu constituit. Insă dorința se toceşte oricum, este o lege a vieții; atunci, poate că e posibil să ajungi la o comuniune de alt ordin mulți s-au gândit, într-un fel sau altul, la asta.

Oricum, în seara aceea, dorința mea pentru Valerie era departe de a se fi tocit. înainte de a ne despărți, am sărutat-o pe gură; a deschis larg buzele, s-a abandonat complet. Mi-am strecurat mâinile în pantalonul ei, sub chiloți, i-am cuprins fesele în palme. S-a tras puțin înapoi, a privit în jiu": strada era pustie. S-a lăsat în genunchi, mi-a desfăcut şlițul, mi-a luat sexul în gură. M-am sprijinit cu spatele de grilajul parcului; eram pe

punctul de a ejacula. Mi-a lăsat-o din gură şi a continuat să mă masturbeze cu două degete; mi-a vârât cealaltă mână în pantalon, a început să-mi mângâie testiculele. A închis ochii; am ejaculat pe obrazul ei. în clipa aceea, am crezut că va izbucni în lacrimi; dar nu, s-a mulţumit să lingă sperma ce-i curgea pe obraji.

începând cu a doua zi dimineaţa, am luat la puricat anunţurile de la mica publicitate; trebuia să caut mai curând în cartierele de sud, mai aproape de serviciul lui Valerie. Peste o săptămână găsisem: un apartament mare cu patru camere, la etajul treizeci al turnului Opale, lângă Porte de Choisy. Până atunci nu avusesem o vedere frumoasă asupra Parisului; nici nu prea căutasem, la drept vorbind. Când ne-am mutat, mi-am dat seama că nu eram legat de nimic din fostul meu apartament. într-un fel, aş fi putut să mă bucur, să simt ceva apropiat de euforia independenţei; dimpotrivă, am fost puţin speriat. Aşadar, trăisem patruzeci de ani fără să stabilesc, cât de cât, un contact personal cu un obiect. Nu aveam decât două costume, pe care le purtam cu rândul. Cărţi, da, aveam; însă aş fi putut uşor să cumpăr altele, nici una nu era preţioasă sau rară. Prin viaţa mea trecuseră mai multe femei; nu păstram de la ele nici o fotografie, nici o scrisoare. Şi nici fotografii de-ale mele: nu păstram nici o amintire a celui care fusesem la cincisprezece, la douăzeci sau la treizeci de ani. Nu păstram nici hârtii cu adevărat personale: identitatea mea încăpea în câteva dosare nu prea groase. Se spune că fiinţele omeneşti sunt unice, sau de neînlocuit: este fals. Oricum, în ceea ce mă privea, nu vedeam nici urmă din această unicitate. Cel mai adesea, ne silim zadarnic să distingem destine individuale, caractere. De fapt, ideea de unicitate a persoanei umane nu e decât o nerozie pompoasă. îţi aminteşti propria-ţi viaţă, scrie undeva Schopenhauer, puţin mai mult decât un roman citit în trecut. Da, asta e: doar cu puţin mai mult.

5

Pentru Valerie, a doua jumătate a lunii iunie a fost o nouă perioadă grea; când lucrezi cu ţări din toată lumea, din cauza decalajelor orare, ajungi practic să munceşti douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. Era din ce în ce mai cald, se anunţa o vară superbă; deocamdată, nu profitam prea mult de ea. După serviciu, îmi plăcea să fac un tur la Tang Freres, am încercat să mă reprofilez pe bucătăria asiatică. Era

totuşi prea complicat pentru mine, trebuia să găsesc un nou echilibru între ingrediente, un anume mod de a tăia legumele, era aproape o altă structură mentală. Am trecut pe bucătăria italiană, mai la îndemână totuşi. Nu mă gândisem în viaţa mea că o să-mi facă plăcere să gătesc. Iubirea ne transformă în sfinţi.

în a cincizecia prelegere de sociologie, Auguste Comte combate acea „bizară aberaţie metafizică" care concepe familia după modelul societăţii. „Fondată în primul rând pe ataşament şi recunoştinţă, scrie el, căsătoria are mai ales menirea de a satisface direct, prin simpla ei existenţă, ansamblul pornirilor noastre afective, independent de orice gând de cooperare activă şi continuă într-un scop oarecare, altul decât cel al propriei sale instituţii. Atunci când, din păcate, singurul principiu de legătură rămâne coordonarea muncii, căsătoria tinde obligatoriu să degenereze în simplă asociere şi, cel mai adesea, nu întârzie să se destrame." La birou, nu făceam decât minimul necesar; am organizat, totuşi, două-trei expoziţii importante, şi m-am descurcat cu uşurinţă. Nu e prea greu să lucrezi într-un birou, e suficient să fii meticulos, să iei hotărâri rapide şi să te ţii de ele. Am înţeles curând că nu e absolut necesar să iei hotărârea cea mai bună; de cele mai multe ori e suficient să iei o hotărâre oarecare, cu condiţia s-o iei repede; mă rog, asta, dacă lucrezi în sectorul de stat. Eliminam unele proiecte artistice, promovam altele; o făceam pe baza unor referinţe incomplete, în zece ani nu cerusem nici-odată o informaţie suplimentară; în general, nu simţeam nici o remuşcare. în fond, nu ţineam la prea mare cinste mediile artei contemporane. Majoritatea artiştilor pe care-i cunoşteam se purtau întocmai ca nişte antreprenori: pândeau cu atenţie noile oportunităţi, apoi încercau să ocupe rapid o poziţie. La fel ca antreprenorii, cei mai mulţi proveneau din aceleaşi şcoli, erau fabricaţi pe acelaşi calapod. Existau totuşi diferenţe: în domeniul artei, prima pentru inovaţie era mai mare decât în majoritatea celorlalte sectoare profesionale; pe de altă parte, artiştii funcţionau adesea în haite sau în reţele, pe când antreprenorii erau inşi solitari, înconjuraţi de duşmani acţionarii gata oricând să-şi retragă sprijinul, cadrele superioare gata oricând să-i trădeze. Oricum, rareori se întâmpla să simt, în dosarele de care mă ocupam, o adevărată nevoie lăuntrică. La sfârşitul lui iunie a avut loc expoziţia lui Bertrand Bredane, pe care-l susţinusem de la început cu

îndârjire, spre marea surpriză a lui Marie-Jeanne, obişnuită cu placiditatea mea, şi care era scârbită de operele acestui ins. Nu mai era chiar un artist tânăr, avea deja patruzeci şi trei de ani, iar fizic era destul de uzat - semăna cu poetul alcoolic din Jandarmul din Saint-Tropez. Se făcuse cunoscut mai ales lăsând să putrezească bucăţi de carne în chiloţi de damă, sau crescând muşte pe care le hrănea cu propriile-i excremente, eliberându-le apoi în sălile de expoziţie. Nu avusese niciodată prea mult succes, nu făcea parte din reţelele potrivite, şi se încăpăţâna să exploateze un filon trash cam demodat. Simţeam în el o anumită autenticitate - însă putea să fie doar autenticitatea eşecului. Nu părea prea echilibrat. Ultimul lui proiect era mai slab decât precedentele - sau mai bun, depinde. Făcuse un film video despre parcursul cadavrelor acelor inşi care-şi donează trupul ştiinţei - pentru a servi, bunăoară, la disecţii în facultăţile de medicină. Câţiva studenţi la medicină autentici, îmbrăcaţi normal şi amestecaţi în public, trebuiau să exhibe din când în când mâini tăiate, ochi scoşi din orbite în fine, trebuiau să facă genul de glume pe care tradiţia le atribuie studenţilor la medicină. Am făcut greşeala de a o invita pe Valerie la vernisaj, după o zi de muncă epuizantă. Am fost surprins să constat că venise destul de multă lume, inclusiv câteva personalităţi importante: era oare începu-tul unei perioade faste pentru Bertrand Bredane ? După jumătate de oră, Valerie n-a mai rezistat, m-a rugat să plecăm. Un student se proţăpise în faţa ei, ţinând în palmă un penis tăiat cu tot cu testicule, înconjurate încă de păr. Valerie a întors capul scârbită, m-a împins spre ieşire. Ne-am retras la cafeneaua Beaubourg.

Peste jumătate de ceas şi-a făcut apariţia Bertrand Bredane, însoţit de două-trei fete pe care le cunoşteam şi de alte persoane printre care l-am recunoscut pe directorul de sponsorizări al unei bănci importante. S-au aşezat la o masă vecină; eram nevoit să mă duc să-i salut. Bredane era vizibil mulţumit că mă vede, e drept că-i fusesem de mare ajutor. Discuţia s-a lungit, Valerie a venit să se aşeze lângă noi. Cineva, poate chiar Bredane, a propus să mergem să bem ceva la Bar-bar. Am făcut greşeala să accept. Majoritatea cluburilor eşanjiste care-au încercat să includă în program o seară SM săptămânală au eşuat. Bar-bar însă, profilat exclusiv pe practici sado-masochiste dar fără să pretindă la intrare un dress-code1 foarte strict (exceptând anumite ocazii), cunoştea

aceeaşi afluenţă ca la deschidere. Din câte ştiam, mediul SM era un mediu destul de special, format din inşi sastisiţi de practicile sexuale obişnuite şi care nu mai frecventau localurile cu orgii clasice.

Lângă intrare, o femeie de vreo cincizeci de ani cu o faţă rotundă, cu cătuşe la mâini şi căluş în gură, se învârtea într-o cuşcă. Privind mai atent, am văzut că era legată, gleznele îi erau prinse de gratii cu lanţuri de metal; era îmbrăcată doar cu un corset negru din imitaţie de piele, din care se revărsau sânii mari şi lăsaţi. Era o sclavă pe care, după obiceiul locului, stăpânul ei avea s-o scoată la licitaţie pe durata serii. Situaţia nu părea s-o amuze prea mult, mi-am dat seama că se învârtea de colo-colo încercând să-şi ascundă fesele invadate de celulită; nu avea cum, cuşca era expusă vederii din toate părţile. Poate o făcea ca să-şi câştige pâinea, ştiam că poţi închiria o sclavă, costa între o mie şi două mii de franci pe seară. Părea mai curând o funcţionară măruntă, gen telefonistă la primărie, care încerca să câştige un ban în plus. Nu mai era decât o masă liberă, lângă intrarea în prima

1. Cod vestimentar (engl.).

sală de tortură. Abia ne aşezasem, când un tehnocrat pântecos, în costum cu vestă, a trecut pe lângă noi târât în lesă de o dominatoare, o negresă cu fesele goale. Oprindu-se în dreptul mesei noastre, negresa i-a poruncit să-şi dezgolească torsul. Insul i-a dat ascultare; pentru un bărbat, avea nişte sâni destul de graşi şi umflaţi, cu mameloane lungi şi roşii. Negresa a scos din poşetă nişte cleşti de metal; pe unul i l-a prins de sfârc, smulgându-i o grimasă de durere. Apoi l-a mai tras o dată de lesă: el s-a lăsat în patru labe şi, târâş-grăpiş, a urmat-o; în lumina slabă, pliurile burţii îi tresăltau, livide. Am comandat un whisky pentru mine, un suc de portocale pentru Valerie, care privea cu obstinaţie faţa de masă. în schimb, Marjorie şi Geraldine, cele două fete de la Direcţia Artelor Plastice care-l însoţeau pe Bredane, păreau excitate. „N-are nerv, în seara asta, n-are nerv...", mormăia artistul. Ne-a explicat apoi că, în unele seri, erau clienţi care-şi înfigeau ace în testicule sau în penis; ba chiar, o dată, văzuse o dominatoare smulgând cu cleştele unghia unui bărbat. Valerie a tresărit dezgustată.

—Mi se pare absolut dezgustător... a spus ea, neputând să mai tacă.

— De ce dezgustător ? a protestat Geraldine. Câtă vreme totul e liber consimțit, nu văd care-i problema. E un contract între participanți, nimic mai mult.

— Nu cred că cineva poate consimți liber să fie umilit şi chinuit. Şi chiar dacă ar fi aşa, nu mi se pare acceptabil.

Valerie era furioasă, o clipă m-am gândit să abat conversația asupra conflictului israelo-pales-tinian; apoi mi-am dat seama că puțin îmi păsa de părerea celor două fufe; nu aveau decât să nu-mi mai dea telefoane, mi-ar fi uşurat munca.

—Da, oamenii ăştia mă cam dezgustă... am întărit eu. Şi voi, de altfel... am adăugat mai încet. Geraldine n-a auzit, ori s-a făcut că nu aude.

— Dacă sunt major şi consimt, a reluat ea, dacă fantasma mea e să sufăr, să-mi explorez dimensiunea sado-masochistă a sexualității, nu văd în numele cărui principiu m-ar putea împiedica cineva. Trăim într-o democrație...

Se enerva şi ea, simțeam că nu va întârzia să invoce drepturile omului. La cuvântul democrație, Bredane îi aruncase o privire uşor disprețuitoare; apoi s-a întors spre Valerie.

—Aveți dreptate... a zis el cu tristețe, e absolut dezgustător. Când văd că cineva acceptă să i se smulgă unghiile cu cleştele, că-l lasă pe călău să se uşureze pe rană şi apoi îi mănâncă rahatul, ei bine, mi se pare grețos. Dar tocmai partea dezgustătoare a ființei umane mă interesează.

După câteva clipe, Valerie l-a întrebat cu o voce chinuită:

— De ce ?

— Nu ştiu, a răspuns simplu Bredane. Nu cred în partea blestemată a omului, pentru că nu cred în nici un fel de blestem, nici de binecuvântare, de altfel. Dar am sentimentul că, apropiindu-ne de suferință şi cruzime, de dominație şi servitute, atingem esențialul, natura intimă a sexualității. Nu credeți?...

Mi se adresa mie, acum. Nu, de fapt, nu credeam. Cruzimea e veche la om, se întâlneşte la cele mai primitive popoare: încă de la primele războaie între clanuri, învingătorii aveau grijă să cruțe viața câtorva prizonieri, ca să-i ucidă apoi în chinuri. Această pornire se repeta, era constantă de-a lungul istoriei, o regăseam intactă în zilele noastre: de îndată ce un război tindea să şteargă constrângerile morale obişnuite —

iar asta indiferent de rasă, de popor, de cultură -, se găseau oameni gata să guste-plăcerile barbariei şi ale crimei. Era un lucru atestat, permanent, indiscutabil, dar nu avea nimic de-a face cu căuta-rea plăcerii sexuale - şi ea la fel de veche, la fel de intensă. Pe scurt, nu eram de acord; şi eram conştient, ca de obicei, că discuţia era o pierdere de timp.

—Haideţi să facem un tur... a spus Bredane după ce şi-a băut berea.

L-am urmat cu toţii în prima sală de tortură. Era un beci boltit, cu pietre aparente. Muzica de fundal era compusă din acorduri de orgă extrem de grave, pe care se suprapuneau urlete de oameni torturaţi. Difuzoarele de başi erau enorme; peste tot erau spoturi roşii, măşti şi unelte de tortură puse în rastele; cred că amenajarea costase o avere. într-un alcov, un ins chel şi descărnat era legat de cele patru membre, cu picioarele prinse într-un cadru din lemn ce-l ţinea suspendat la vreo cincizeci de centimetri de sol şi cu braţele prinse în cătuşe agăţate de tavan. o dominatoare în latex negru, cu cizme şi mănuşi, se învârtea în jurul lui înarmată cu un bici cu curele fine, încrustate cu cioburi de pietre preţioase. Mai întâi i-a biciuit îndelung fesele, metodic, cu lovituri puternice; insul era cu faţa spre noi, gol-goluţ, şi scotea urlete de durere. în jurul cuplului s-au adunat mai mulţi privitori.

—Dominatoarea e cam la nivelul doi... mi-a şoptit Bredane. Nivelul unu e când te opreşti la vederea sângelui.

Penisul şi testiculele insului atârnau în gol, foarte lungi şi parcă deformate. Dominatoarea a căutat în săculeţul ce-i atârna la centură, a scos câteva cârlige de pescuit, i le-a înfipt în scrot; câteva picături de sânge au apărut la suprafaţa pielii. Apoi, mai blând, a început să-i biciuiască părţile genitale. Era greu de suportat: dacă una din curelele biciului se agăţa de cârlige, pielea de pe testicule risca să fie sfâşiată. Valerie şi-a întors capul, s-a strâns lângă mine.

— Să mergem... m-a rugat ea. Să mergem, o să-ţi explic.

Ne-am întors la bar; ceilalţi, captivaţi de spectacol, nici nu ne-au observat.

—Ştii, femeia cu biciul... mi-a spus Valerie încet, am recunoscut-o, Am văzut-o o singură dată, dar sunt sigură că-i ea... Audrey, soţia lui Jean-Yves.

Am plecat îndată după aceea. în taxi, Valerie a rămas buimacă, nemişcată. A tăcut şi în ascensor, până în apartament. Abia după ce am închis uşa s-a întors înspre mine:

—Michel... îți par prea conformistă?

— Nu. Chestiile astea mă scârbesc şi pe mine.

— Pot înțelege existența călăilor: mă dezgustă, dar ştiu că există oameni cărora le place să-i chinui pe alții. Existența victimelor îmi depăşeşte însă înțelegerea. Nu pot să înțeleg cum o ființă umană poate să prefere plăcerii suferința. Nu ştiu, ar trebui reeducați, iubiți, ar trebui învățați din nou plăcerea.

Am dat din umeri, şi eu mă simțeam depăşit — ceea ce, acum, mi se întâmpla în mai toate circumstanțele vieții. Lucrurile pe care le fac oamenii, lucrurile pe care acceptă să le îndure... nu era nimic de înțeles din toate astea, nu era de tras nici o concluzie generală, nici un sens. M-am dezbrăcat în tăcere. Valerie s-a aşezat lângă mine în pat. Simțeam că încă era crispată, preocupată de subiect.

— Ceea ce mă înfricoşează în lucrurile astea, a reluat ea, e faptul că nu există nici un contact fizic. Toți poartă mănuşi, folosesc ustensile. Trupurile nu se ating niciodată, nu există nici un sărut, nici o atingere, nici o mângâiere. Pentru mine, este exact contrariul sexualității.

Valerie avea dreptate, dar presupun că adepții practicilor SM vedeau în ele apoteoza sexualității, forma ei supremă. Fiecare rămânea închis în pielea lui, simțind pe deplin senzația de a fi unic; era un fel de a vedea lucrurile. Oricum, era cert că acest gen de localuri cunoştea o vogă crescândă. Şi îmi imaginam uşor fete ca Maijorie sau Geraldine frecventându-le, dar îmi venea greu să cred că ar avea capacitatea de dăruire necesară unei penetrări sau oricărui raport sexual.

—E mai simplu decât am crede... am spus în cele din urmă. Există sexualitatea oamenilor care se iubesc şi sexualitatea oamenilor care nu se iubesc. Când posibilitatea de identificare cu celălalt a dispărut, rămâne o singură modalitate : suferința - şi cruzimea.

Valerie s-a ghemuit lângă mine.

— Trăim într-o lume bizară... a spus ea. într-un fel, rămăsese naivă, programul ei de muncă demențial, care abia îi lăsa timp să respire, o proteja de realitatea umană, A mai adăugat:

—Nu-mi place lumea în care trăim.

6

Cele trei mari aşteptări ale consumatorilor desprinse din ancheta noastră sunt: dorința de securitate, dorința de afectivitate şi dorința de frumusețe.

Bernard Guilbaud

Pe 3o iunie, a sosit situația rezervărilor din rețeaua de agenții. Era excelentă. „Eldorador Decouverte" era un succes, rezultatele erau superioare din start celor obținute de formula Eldorador „normal" - care, pe de altă parte, mergea tot mai prost. Valerie a hotărât să-şi ia o săptămână de vacanță; am plecat la Saint-Quay-Portrieux, la părinții ei. Mă simțeam cam bătrân în rolul de logodnic prezentat familiei; aveam totuşi treisprezece ani mai mult decât ea, şi era prima oară când mă aflam în situația asta. Trenul s-a oprit la Saint-Brieuc, tatăl ne aştepta în gară. Şi-a sărutat cu căldură fiica, a strâns-o îndelung la piept, se vedea că-i lipsise. „Ai slăbit puțin..." i-a spus el. Apoi s-a întors către mine, mi-a întins mână fără să mă privească. Cred că era puțin intimidat: ştia că lucrez în Ministerul Culturii, pe când el era un simplu țăran. Mama a fost mai vorbăreață, mi-a pus o mulțime de întrebări despre viața şi munca mea, despre timpul meu liber. Mă rog, nu era prea greu, Valerie era lângă mine; din când în când schimbam priviri între noi, răspundea ea în locul meu. Nu izbuteam să-mi imaginez cum m-aş purta într-o asemenea situație dacă aş avea vreodată copii; în general, nu izbuteam să-mi imaginez mare lucru despre viitor.

Cina a fost o adevărat festin, cu homar, pulpă de miel, câteva feluri de brânză, o tartă cu căpşuni şi cafea. Eram tentat să văd în asta semnul unei acceptări, chiar dacă ştiam, fireşte, că meniul fusese pregătit dinainte. Valerie a luat pe umerii ei greul discuției, vorbind mai ales despre noua ei muncă - despre care eu ştiam aproape totul. îmi lăsam privirea să rătăcească peste perdele, bibelouri, fotografii de familie înrămate. Eram într-o familie, era emoționant şi puțin neliniştitor.

Valerie a insistat să dormim în camera ei de adolescentă. „Mai bine ați dormi în camera de oaspeți", a protestat mama, aici e prea înghesuit. E drept, patul era cam strâmt, dar m-am simțit înduioşat la gândul că Valerie dormea în el la treisprezece-paisprezece ani. Ani pierduți, m-am gândit, trăgându-i într-o parte chiloții şi mângâindu-i sexul. Apoi am îngenuncheat lângă pat, i-am scos chiloții de tot, am întors-o cu fața spre

mine. Şi-a contractat vaginul m jurul sexului meu. Mă jucam pătrunzând-o câțiva centimetri apoi retrăgându-mă, cu mişcări scurte şi repezi, strângându-i totodată sânii cu palmele. A juisat cu un strigăt înăbuşit, apoi a izbucnit în râs.

—Părinții mei... a şoptit ea, încă nu dorm.

Am pătruns-o din nou, mai adânc, voiam să termin şi eu. M-a privit cu ochii strălucitori apoi mi-a pus o mână pe gură exact în clipa când ejaculam cu un geamăt răguşit.

Mai târziu, am privit curios mobila din odaie. Pe o etajeră, erau volumele din colecția „Bibliotheque Rose"; deasupra lor, mai multe caiete legate cu grijă.

— O, a spus ea, făceam asta pe la zece-doisprezece ani. Poți să te uiți. Sunt povestiri cu personajele din Club des Cinq.

— Cum adică ?

— Povestiri inedite pe care le scriam eu, reluând personajele din Club des Cinq.

Am scos caietele, m-am uitat prin ele: Clubul celor Cinci în spațiu, Clubul celor Cinci în Canada. Mi-am imaginat brusc o fetiță plină de imaginație, destul de singuratică, pe care nu aveam s-o cunosc niciodată.

în zilele următoare, nu am făcut altceva decât să mergem la plajă. Era frumos, dar apa era rece, nu se putea înota mult timp. Valerie rămânea lungită la soare ceasuri întregi; puțin câte puțin, îi revenea puterea; ultimele trei luni fuseseră cele mai grele din viața ei profesională. într-o seară, la trei zile după sosirea noastră, i-am vorbit. Eram la Oceanic Bar, comandasem cocteiluri.

—Acum, că ați lansat formula, cred că o să ai mai puțin de lucru.

— într-o primă perioadă, da. A schițat un surâs melancolic. Dar foarte repede va trebui să găsim altceva.

— De ce ? De ce nu vă opriți ?

— Pentru că asta e regula jocului. Dacă Jean-Yves ar fi aici, ți-ar spune că ăsta-i principiul capitalismului: dacă nu înaintezi, eşti mort. Sigur, dacă ai un avantaj concurențial important, atunci te poți odihni câțiva ani; din păcate, nu-i cazul nostru. Principiul formulei „Eldorador Decouverte" este bun, e o idee ingenioasă, abilă, dacă vrei, dar nu cu adevărat inovatoare, e doar un amestec bine dozat al celor două

concepte anterioare. Concurenții vor constata că funcționează şi vor veni curând cu ceva similar. Nu e prea complicat; mai greu era de pus pe picioare într-un timp atât de scurt. Sunt sigură însă că cei de la Nouvelles Frontiereg, de pildă, sunt capabili să lanseze o ofertă concurențială chiar din vara viitoare. Dacă vrem să ne păstrăm avantajul, va trebui să găsim ceva nou.

— Şi asta nu se termină niciodată ?

— Nu cred, Michel. Sunt bine plătită, în cadrul unui sistem pe care-l cunosc; am acceptat regula jocului.

Cred că m-am posomorât; şi-a trecut o mână pe după gâtul meu.

—Hai la masă... a spus ea. Ne aşteaptă bătrânii.

Ne-am întors la Paris duminică seara. Luni dimineața, Valerie şi Jean-Yves aveau întâlnire cu Eric Leguen. Ținea să le comunice satisfacția grupului pentru primele rezultate ale acțiunii de redresare. Membrii consiliului director hotărâseră în unanimitate să le dea o primă sub formă de acțiuni - ceea ce era neobişnuit, cel puțin pentru cadrele cu mai puțin de un an vechime în firmă.

Seara, am cinat toți trei la un restaurant marocan, pe Rue des Ecoles. Jean-Yves era neras, bâțâia din cap şi părea puțin buhăit. „Cred că a început să bea, îmi spusese Valerie în taxi. A petrecut un concediu infect cu nevastă-sa şi copiii pe insula RE. Trebuia să rămână cincisprezece zile, dar a plecat după o săptămână. Mi-a spus că nu-i mai putea suporta pe amicii nevestei."

Intr-adevăr, ceva părea în neregulă: nu se atingea de mâncare, în schimb îşi turna mereu de băut.

— Gata! a zis el cu un rictus, am reuşit, ne apropiem de potul cel mare!

A clătinat din cap, şi-a golit paharul. Apoi a continuat pe un ton jalnic:

—Scuzați-mă... n-ar trebui să vorbesc aşa. Şi-a pus pe masă mâinile care îi tremurau uşor, a aşteptat; tremurul s-a potolit puțin câte puțin. Apoi a privit-o pe Valerie în ochi.

— Ştii ce-a pățit Marylise ?

— Marylise Le Franpois? Nu, n-am mai văzut-o. E bolnavă?

— Nu e bolnavă. A stat trei zile în spital sedată, dar nu e bolnavă. A fost agresată şi violată când se întorcea de la serviciu, în metrou, miercurea trecută.

Marylise a revenit la birou lunea următoare. Era, în chip vizibil, şocată nervos; gesturile îi erau încetinite, aproape mecanice. Povestea uşor ce pățise, prea uşor, părea nefiresc: avea o expre-sie neutră, chipul îi era inexpresiv şi rigid, parcă îşi repeta mecanic depoziția. Terminând lucrul la ora 22 :15, se hotărâse să ia metroul de 22:21, cu gândul că va ajunge acasă mai repede decât aşteptând un taxi. Vagonul era pe trei sferturi gol. Cei patru indivizi s-au apropiat de ea, au început s-o insulte. După cum arătau, erau negri antilezi. încercase să discute cu ei, să glumească; a primit două palme care au amețit-o. Apoi s-au aruncat pe ea, doi au țintuit-o la podea. Au penetrat-o brutal, fără menajamente, prin toate orificiile. De fiecare dată când încerca să scoată un sunet, mai primea o pereche de palme. A durat mult, trenul se oprise în mai multe stații; călătorii coborau, schimbau cu prudență compartimentul. în timp ce-şi aşteptau rândul s-o violeze, indivizii continuau să facă glume şi s-o insulte, spunându-i putoare şi curvă. La sfârşit - în compartiment nu mai era nimeni -, au făcut cerc în jurul ei, au scuipat-o şi au urinat pe ea; apoi au împins-o cu picioarele înghesuind-o sub o banchetă şi au coborât liniştiți în stația Lyon. Primii călători au urcat peste două minute; au anunțat poliția, care a sosit imediat. Comisarul nu era foarte surprins; după el, Marylise fusese relativ norocoasă. Adesea, după ce violau o femeie, indivizii o terminau înfigându-i în vagin sau în anus o stinghie plină de cuie. Era o linie de metrou considerată periculoasă.

o notă internă le-a reamintit angajaților măsurile de prudență obişnuite, insistând pe faptul că toți cei care lucrau până târziu aveau la dispoziție taxiuri, cu plata suportată integral de firmă.

Grupul de paznici care supraveghea sediul şi parcarea a fost întărit.

în seara aceea» pentru că maşina lui Valerie era la reparat, Jean-Yves a adus-o până acasă. Ieşind din birou, a aruncat o privire peste peisajul haotic de case şi centre comerciale, peste buclele autostrăzii şi blocurile-turn. Departe, la orizont, poluarea colora apusul în nuanțe stranii, violete şi verzi.

—E ciudat... a spus el, trăim aici, în sediu, ca nişte animale de povară foarte bine hrănite. Iar dincolo, afară, sunt fiarele de pradă, viața

sălbatică. Am fost o dată la Sao Paulo, acolo s-a ajuns la situații extreme. Nici nu mai e un oraş, e un soi de teritoriu urban care se întinde cât vezi cu ochii, cu favelas1, cu clădiri de birouri gigantice, cu reşedințe de lux înconjurate cu paznici înarmați până-n dinți. Sunt peste douăzeci de milioane de locuitori, mulți se nasc, trăiesc şi mor fără să iasă niciodată din teritoriul lor. Străzile

1. Mahalale sărace, bidonviluri (în Brazilia).

sunt foarte periculoase, nu eşti în siguranță nici în maşină: poți fi atacat la semafor, sau vânat de o bandă pe motociclete; cei mai bine dotați au pistoale-mitralieră şi aruncătoare de grenade. Pentru deplasări, oamenii de afaceri folosesc aproape exclusiv elicopterul; există terenuri de aterizare peste tot, pe acoperişul sediilor de bănci sau al imobilelor rezidențiale. în stradă au rămas stăpâni săracii şi gangsterii.

Intrând pe autostrada de sud, a adăugat încet:

—Am îndoieli, acum. Am îndoieli, din ce în ce mai des, că lumea pe care vrem s-o construim valorează ceva.

Peste câteva zile, s-au întâlnit din nou. După ce a parcat maşina în fața clădirii din bulevardul Choisy, Jean-Yves şi-a aprins o țigară, a rămas tăcut câteva clipe, apoi s-a întors spre Valerie:

—îmi pare foarte rău pentru Marylise... Doctorii au spus că se poate întoarce la lucru, şi e adevărat că într-un sens e normală, nu face crize. Dar nu mai are nici o inițiativă, parcă-i paralizată. De fiecare dată când trebuie să ia o decizie, vine să mă întrebe; iar dacă nu sunt acolo, e în stare să rămână ceasuri întregi fără să mişte un deget. Pentru un responsabil cu comunicarea, situația asta nu poate continua.

—Vrei s-o dai afară?

Jean-Yves a strivit țigara, a privit îndelung bulevardul; strângea volanul în mâini. Părea din ce în ce mai crispat, mai rătăcit; până şi pe costumul lui începeau să apară câteva pete.

—Nu ştiu... a şoptit el chinuit. Nu a mai trebuit să iau o asemenea hotărâre. S-o dau afară, nu, ar fi o porcărie. însă va trebui să-i găsim alt post, unde sunt mai puține hotărâri de luat, mai puține contacte cu oamenii. în plus, după cele pățite, tinde să aibă reacții rasiste. E firesc, o poți înțelege, dar în turism nu ne putem permite aşa ceva. în publicitate,

în cataloage, în general în tot ce ține de comunicare, indigenii sunt prezentați întotdeauna ca oameni prietenoși, primitori și deschiși. Nu se poate altfel: este o obligație profesională.

A doua zi, Jean-Yves a vorbit cu Leguen, care și-a făcut mai puține scrupule: peste o săptămână Marylise a fost mutată la serviciul de contabilitate, în locul unei funcționare care tocmai ieșise la pensie. Trebuia găsit alt responsabil cu comunicarea pentru Eldorador. Valerie a organizat interviurile, Jean-Yves a asistat. S-au prezentat vreo zece candidați; după discuții, au prânzit amândoi la bufetul întreprinderii.

—Aș fi tentată să-l aleg pe Noureddine, a spus Valerie. E foarte talentat, și a lucrat deja la multe proiecte diferite.

— Da, e cel mai bun; dar am impresia că e prea dotat pentru postul ăsta. Nu-l prea văd la comunicare; mai curând într-un departament mai prestigios, mai arty. Aici o să se plictisească, n-o să rămână mult. Ținta noastră e totuși clientela de mijloc. In plus, este arab, asta poate crea probleme. Pentru a atrage clienți, trebuie folosite multe clișee despre țările arabe: ospitalitatea, ceaiul cu mentă, cavalcadele în deșert, beduinii... în chestii dintr-astea, am observat că maghrebinii nu izbutesc să fie prea convingători; de fapt, foarte mulți dintre ei nu suportă, în general, țările arabe.

—Discriminare rasială la angajare... a făcut Valerie, ironică.

— Ce prostie! Jean-Yves se înfierbânta puțin; de când venise din concediu era mai crispat, începea să-și piardă simțul umorului. Toată lumea o face! a continuat el ridicând vocea; cei de masa vecină au întors capul. Originea unui om face parte din personalitatea lui și trebuie avută în vedere, e clar. Pentru negocierile cu furnizorii locali, de exemplu, n-aș ezita să angajez un emigrant tunisian sau marocan - și chiar unul mai recent decât Noureddine. Are o dublă apartenență care-l face foarte puternic, interlocutorul e totdeauna pe teren nesigur. In plus, vine cu imaginea celui care a izbutit în Franța, indivizii îl respectă din capul locului, au impresia că nu-l pot înșela. Cei mai buni negociatori pe care i-am avut au fost întotdeauna oameni cu dublă origine. Aici însă, pentru postul ăsta, aș fi tentat s-o iau mai curând pe Brigit.

— Daneza?

— Da. Pentru grafică, e și ea destul de dotată. E foarte antirasistă (cred că trăiește cu un jamaican), cam cretinică, se ambalează pentru tot

ce-i exotic. Pentru moment nu are intenția să aibă copii. Pe scurt, cred că are profilul necesar.

Poate mai era un motiv, Valerie şi-a dat seama peste câteva zile, când a surprins-o pe Brigit cu o mână pe umărul lui Jean-Yves. „Da, ai dreptate... i-a confirmat el la o cafea, dosarul meu se agravează, acum mă dedau şi la hărțuire sexuală... Mă rog, s-a întâmplat de două-trei ori, dar asta a fost tot, şi oricum are un prieten." Valerie i-a aruncat o privire rapidă. Jean-Yves ar fi trebuit să se tundă, se cam neglija. „Nu-ți reproşez nimic..." i-a spus ea. Din punct de vedere intelectual, Jean-Yves era acelaşi, aprecia corect situațiile şi oamenii, intuia cu finețe montajele financiare; dar avea tot mai mult un aer de om nefericit, în derivă.

Chestionarele de satisfacție au început să fie analizate; procentul de fişe completate era foarte

181 ridicat datorită unei trageri la sorți prin care primii cincizeci puteau câştiga o săptămână de vacanță. La prima vedere, cauzele crizei prin care trecea formula Eldorador „normală" aveau să fie greu de stabilit. Clienții erau mulțumiți de cazare şi loc, mulțumiți de mâncare, mulțumiți de activități şi de sporturile propuse: cu toate astea, din ce în ce mai puțini reveneau.

întâmplător, Valerie a nimerit peste un articol din Tourisme Hebdo care analiza noile valori ale consumatorilor. Autorul aplica modelul Holbrook şi Hirschman, bazat pe emoția resimțită de con-sumator în fața unui produs sau serviciu; dar concluziile nu aduceau nimic nou. Noii consumatori erau mai puțin previzibili, mai eclectici, mai ludici, mai angajați în cauzele umanitare. Nu mai consumau pentru „a părea", ci pentru „a fi": voiau mai multă detaşare. Mâncau echilibrat, erau mai atenți la sănătatea lor; se cam temeau de ceilalți şi de viitor. Revendicau dreptul la infidelitate din simplă curiozitate, din eclectism;

preferau lucrul temeinic, durabil, autentic. Aveau exigențe etice: mai multă solidaritate etc. Citise lucrurile astea de sute de ori, sociologii comportamentelor repetau aceleaşi cuvinte de la un articol la altul, de la o revistă la alta. De altfel, se ținuse cont de ele. Satele Eldorador erau construite din materiale tradiționale, în spiritul arhitecturii locale. Meniurile erau echilibrate, acordau un loc important crudităților, fructelor, regimului de tip mediteranean. Printre activitățile propuse se numărau yoga, sofrologia, tai-chi-chuan. Aurore semnase carta

turismului etic, făcea regulat donații la WWF1. Declinul însă continua, nimic nu părea să-l poată opri.

1. Organizație ecologistă.

— Cred pur şi simplu că oamenii mint, a spus Jean-Yves după ce a citit, a doua oară, raportul de sinteză despre chestionarele de satisfacție. Se declară mulțumiți, bifează peste tot căsuța „bine", dar în realitate s-au plictisit, numai că se simt prea vinovați ca să recunoască. Până la urmă, o să vând toate cluburile pe care nu le putem adapta la formula „Decouverte", şi o să mizez pe vacanța activă: va trebui să mai adăugăm excursii cu automobile de teren, plimbări cu balonul, picnicuri în deşert, croaziere pe vase cu pânze, scufundări, rafting, tot tacâmul...

—Nu suntem singurii care propun aşa ceva.

—Nu... a recunoscut el descurajat.

— Ar trebui să petrecem o săptămână într-un club, incognito, fără scop precis. Doar ca să captăm ambianța.

—Da... Jean-Yves s-a îndreptat în fotoliu, a luat un teanc de hârtii. Ar trebui să-i vedem pe cei cu rezultatele cele mai slabe.

A răsfoit rapid foile.

— Djerba şi Monastir sunt o catastrofă, dar cred că oricum renunțăm la Tunisia, E şi aşa la limită, concurența e gata să scadă prețurile la niveluri incredibile. Dată fiind poziția noastră, nu vom putea niciodată să le facem față.

—Avem oferte de cumpărare?

— E ciudat, dar avem. Neckermann este intere-sat. Vor să atragă clientela din fostele democrații populare din Est, Cehoslovacia, Ungaria, Polonia, cu servicii dintre cele mai ieftine, dar Costa Brava e pur şi simplu saturată. îi interesează şi clubul nostru din Agadir, ne propun un preț rezonabil. Sunt tentat să-l vând. Agadir nu izbuteşte nicicum să demareze, cred că oamenii vor prefera mereu Marrakech.

— Dar Marrakech e jalnic.

—Ştiu... Ciudat e că nici Sharm-el-Sheikh nu merge cum ar trebui. Sunt totuşi multe avantaje: scufundări în cea mai frumoasă zonă coralieră din lume, plimbări în deşertul Sinai...

—Da, numai că e în Egipt.

— Şi ce dacă ?

— Cred că nimeni n-a uitat atentatul de la Luxor, din 1997. Au fost totuşi cincizeci şi opt de morţi. Singura şansă ca să vindem vacanţe la Sharm-el-Sheikh e să ştergem menţiunea „Egipt".

— Şi ce-o să pui în loc ?

—Nu ştiu, „Marea Roşie", de exemplu.

— OK, „Marea Roşie", dacă vrei tu. Jean-Yves şi-a notat, apoi a început să citească iar foile. Africa merge bine... Ciudat, Cuba are un scor slab. Totuşi, muzica cubaneză, ambianţa latino sunt la modă. Santo Domingo, bunăoară, e plin tot timpul. Jean-Yves citea catalogul clubului cubanez. Hotelul de la Guardalavaca este nou, preţurile sunt medii. Nici prea sportiv, nici prea familial. „în ritmul furtunos de salsa, trăiţi magia nopţilor cubaneze..." Vânzările au scăzut cu 15%.

Cred că am putea merge să vedem ce se întâmplă acolo: fie în Cuba, fie în Egipt.

—Unde vrei tu, Jean-Yves... a răspuns ea obosită. Oricum, o să-ţi facă bine să pleci fără nevastă-ta.

La Paris începea luna august; zilele erau călduroase, chiar sufocante, dar căldura nu ţinea mult: o dată la două zile, venea o furtună, aerul se răcorea brusc. Apoi soarele revenea, căldura şi poluarea începeau iar să crească. La drept vorbind, nu prea îmi păsa. De când o întâlnisem pe Valerie, renunţasem la peep-show-uri; mai renunţasem, de ani buni, la aventura urbană. Pentru mine, Parisul nu fusese niciodată o sărbătoare, şi nu vedeam de ce ar deveni. în urmă cu zece-cincisprezece ani, când îmi începu-sem cariera în Ministerul Culturii, frecventasem totuşi localuri sau baruri în vogă; păstram, din vremea aceea, amintirea unei angoase uşoare, dar permanente. Nu aveam nimic de spus, mă simţeam absolut incapabil să port o discuţie cu cineva; nici să dansez nu ştiam. în aceste condiţii, am început să beau. Alcoolul nu m-a dezamăgit niciodată, în nici un moment al vieţii mele; alcoolul mi-a fost un sprijin constant. Uneori, după vreo zece pahare de gin tonic, mi s-a întâmplat chiar destul de rar, cred că de vreo patru-cinci ori - să regăsesc energia necesară ca să conving o femeie să împartă patul cu mine. De obicei, rezultatul era jalnic, nu mi se scula şi după câteva minute adormeam. Mai târziu, am descoperit Viagra; alcoolul îi scădea mult din eficacitate, dar crescând dozele puteai obţine ceva. Oricum, nu merita efortul. De fapt, înainte de Valerie, nu întâlnisem nici o fată care să ajungă măcar la

genunchiul prostituatelor thailandeze; poate când eram foarte tânăr, cu fete de şaisprezece-şaptesprezece ani, să fi simţit ceva. Dar în mediile culturale pe care le frecventam era pur şi simplu dezastru. Pe fetele acelea nu sexul le interesa, ci seducţia şi încă o seducţie elitistă, trash, teoretică, de fapt deloc erotică. La pat, nu erau bune de nimic. Sau ar fi trebuit să le ofer fantasme, tot soiul de scenarii plicticoase şi kitsch care mă dezgustau numai când mă gândeam la ele. Le plăcea să vorbească despre sex, sigur, era chiar singurul lor subiect de discuţie; dar nu aveau nici urmă de inocenţă sexuală autentică. Bărbaţii, pe de altă parte, nu erau mai breji; oricum, e o ten-dinţă franţuzească - să vorbeşti despre sex cu orice prilej, fără să faci niciodată nimic; dar treaba asta începea să mă obosească de-a binelea.

In viaţă se poate întâmpla orice - şi mai ales nimic. Acum însă, în viaţa mea, se întâmplase ceva: aveam o iubită care mă făcea fericit. Luna august a fost foarte calmă. Espitalier, Leguen şi aproape toţi şefii de la Aurore plecaseră în concediu. Valerie şi Jean-Yves au căzut de acord să amâne deciziile importante pentru începutul lui septembrie, după sejurul în Cuba; era un răgaz, o perioadă de acalmie. Jean-Yves se simţea ceva mai bine.

— S-a hotărât în fine să meargă la curve, mi-a spus Valerie. Ar fi trebuit s-o facă de mult. Acum bea mai puţin, e mai calm.

—Totuşi, din câte îmi amintesc, curvele nu sunt o soluţie prea strălucită.

— O, acum e diferit, sunt fete care-şi oferă serviciile pe Internet. Destul de tinere, adesea studente. Au puţini clienţi, şi-i aleg, şi nu o fac doar pentru bani. în fine, Jean-Yves mi-a spus că nu e rău. Cândva, dacă vrei, o să încercăm. o fată bisexuală pentru noi doi, ştiu că bărbaţilor le place; de fapt şi mie îmi plac fetele.

In vara aceea nu am făcut-o; dar simpla propunere era oricum foarte excitantă. Aveam noroc. Ştia acele mici jocuri ce menţin dorinţa unui bărbat, mă rog, nu intactă, asta nu e posibil, să zicem acelea care o menţin la un nivel suficient ca să faci dragoste din când în când, aşteptând sfârşitul. La drept vorbind, să le ştii nu înseamnă nimic, e atât de uşor, atât de banal şi uşor; dar ei îi plăcea să le facă, chiar îi plăcea, se bucura să vadă dorinţa crescând în ochii mei. Adesea, la restaurant, întorcându-se de la toaletă, punea pe masă chiloţii pe care şi-i scosese. îi

plăcea, atunci, să-mi strecoare o mână între picioare ca să-mi simtă erecția. Uneori, îmi descheia şlițul şi mă masturba pe sub fața de masă. Sau, dimineața, mă trezea cu o felație, îmi aducea o cafea, apoi mi-o lua iarăşi în gură; simțeam atunci imense elanuri de recunoştință şi duioşie. Ştia să se oprească exact înainte să ejaculez, ar fi putut să mă țină aşa ceasuri în şir. Trăiam într-un joc, un joc excitant şi afectuos, singurul joc ce le rămâne adulților; străbăteam un univers de dorințe frivole şi de momente de plăcere infinite.

7

La sfârşitul lui august, mi-a telefonat agentul imobiliar din Cherbourg: mă anunța că găsise un cumpărător pentru casă. Insul oferea un preț ceva mai mic, dar era dispus să plătească bani gheață. Am acceptat imediat. Aşadar, foarte curând, urma să încasez un milion şi ceva de franci. Lucram în acel moment la dosarul unei expoziții itinerante ce consta în eliberarea unor broscuțe pe cărți de joc etalate într-un țarc pavat cu mozaic - pe unele dale fiind gravate nume de oameni celebri ca Durer, Einstein sau Michelangelo. Grosul bugetului servea la cumpărarea cărților de joc, trebuiau schimbate destul de des; de asemenea, din când în când, trebuiau schimbate broscuțele. Artistul dorea, măcar pentru expoziția inaugurală de la Paris, cărți de tarot; pentru provincie, se mulțumea cu cărți de joc obişnuite. M-am hotărât să plec o săptămână în Cuba, la începutul lui septembrie, cu Jean-Yves şi cu Valerie. Am vrut să-mi plătesc biletul, dar Valerie mi-a spus că aranjează ea cu firma.

— Voi o să aveți de lucru, dar n-o să vă deranjez... am promis.

—N-o să muncim propriu-zis, ne vom purta ca nişte turişti obişnuiți. Nu avem de făcut mare lucru, dar este important: vom încerca să vedem ce nu merge, de ce nu există ambianță în club, de ce oamenii nu se întorc mulțumiți din concediu. N-o să ne deranjezi; dimpotrivă, poți să ne fii foarte util.

Vineri 5 septembrie, după-amiaza, am luat avionul spre Santiago de Cuba. Jean-Yves nu se putuse despărți de laptop; părea totuşi odihnit şi gata să mai uite de muncă. Puțin după decolare, Valerie mi-a pus o mână pe coapsă; s-a relaxat, cu ochii închişi. „Nu-mi fac griji, o să găsim noi ceva...", îmi spusese ea în momentul plecării.

De la aeroport la club am făcut două ore şi jumătate. „Un prim punct negativ... şi-a notat Valerie, de văzut dacă există un zbor direct la Holguin." în autocar, în faţa noastră, două femei de vreo şaizeci de ani, cu părul gri-albăstrui făcut permanent, cotcodăceau întruna semnalându-şi reciproc detaliile interesante din peisaj :

bărbaţi care tăiau trestie de zahăr, un vultur ce plana deasupra câmpurilor, doi boi care se întorceau de la câmp... Păreau hotărâte să nu scape nimic, păreau aţoase şi încăpăţânate; aveam bănuiala că nu vor fi uşor de mulţumit. într-adevăr, la repartizarea camerelor, cumătra a insistat cu îndârjire să primească o cameră vecină cu aceea a cumetrei B. Acest gen de revendicări nu era prevăzut, recepţionera nu înţelegea nimic, a trebuit să-l cheme pe şeful complexului. Insul - circa treizeci de ani, cu un cap de berbec îndărătnic, frunte îngustă şi încruntată - semăna uimitor cu Nagui1. „Uşurel, vă rezolv... a făcut el, vă rezolv, bunicuţelor. în seara asta nu se poate, dar mâine se eliberează camere, vi le schimbăm."

Un hamal ne-a condus la bungaloul nostru cu vedere spre plajă, a pus în funcţiune instalaţia

1. Actor comic francez.

de aer condiţionat şi a plecat cu un dolar bacşiş. „Să vedem... a spus Valerie aşezându-se pe pat. Mesele sunt servite sub formă de bufet. Totul inclus în preţ, gustări şi cocteiluri. Discoteca e deschisă începând de la ora 23. Se pot plăti suplimente pentru masaj şi pentru iluminarea terenurilor de tenis pe timp de noapte." Scopul firmelor de turism este să-i facă fericiţi pe oameni, la un anume tarif, pe o anume perioadă. Sarcina se poate dovedi uşoară, sau tot atât de bine imposibilă - în funcţie de firea oamenilor, de serviciile propuse şi de alţi factori. Valerie şi-a scos pan-talonul şi bluza. M-am întins pe patul alăturat. Sursă de plăcere permanentă, organele sexuale există, ne stau la dispoziţie. Zeul vinovat de nefericirea noastră, care ne-a făcut trecători, vanitoşi şi cruzi, a prevăzut totuşi această minimă formă de compensaţie. Dacă, din când în când, nu ar fi puţin sex, ce ar mai fi viaţa ? o luptă inutilă cu înţepenirea articulaţiilor, cu cariile ce macină dinţii. Lucruri, de altfel, extrem de interesante întărirea fibrelor de colagen, apariţia cavităţilor microbiene în gingii. Valerie m-a încălecat, şi-a desfăcut coapsele

deasupra feței mele. Purta un slip tanga din dantelă mov, minuscul. L-am tras puțin într-o parte şi mi-am umezit degetele ca să-i mângâi buzele. Ea mi-a deschis şlițul, mi-a luat sexul în mână. Uşor, fără grabă, a început apoi să-mi maseze testiculele. Mi-am tras sub cap o pernă ca să am gura la nivelul vulvei. în clipa aceea, pe terasă, am zărit o cameristă care mătura nisipul. Perdeaua era trasă, fereastra larg deschisă. întâlnindu-mi privirea, fata a pufnit în râs. Valerie s-a îndreptat, i-a făcut semn să se apropie. Ea a rămas pe loc, ezitând, sprijinită în mătură. Valerie s-a ridicat, a mers la ea, a luat-o de mână. Când a intrat în cameră, a început să-i descheie bluza: fata nu avea nimic pe dedesubt, în afară de un slip alb de bumbac; părea să aibă vreo douăzeci de ani, avea trupul arămiu, aproape negru, sânii mici şi tari, fesele cambrate. Valerie a tras perdeaua; m-am ridicat şi eu. Pe fată o chema Margarita. Valerie i-a luat mână, i-a pus-o pe sexul meu. Margarita a pufnit iar în râs, dar a început să mă masturbeze. Valerie şi-a scos rapid chiloții şi sutienul, s-a lungit pe pat şi a început să se mângâie. Fata a mai ezitat un moment, apoi şi-a scos slipul şi a îngenuncheat între coapsele lui Valerie. Mai întâi a privit, a mângâiat-o, apoi şi-a apropiat gura, a început s-o lingă. Valerie şi-a pus o mână pe creştetul Margaritei conducându-i mişcarea; cu cealaltă continua să mă masturbeze. Am simțit că nu mai pot să mă țin; m-am ridicat, m-am dus să caut un prezervativ în trusa de toaletă. Eram atât de excitat, că abia am izbutit să-l găsesc şi apoi să mi-l pun, parcă aveam o ceață pe ochi. Fundul negresei se unduia în ritmul mişcărilor pe care le făcea pe pubisul lui Valerie. Am pătruns-o dintr-o mişcare, vulva era deschisă ca un fruct. A gemut uşor, şi-a cabrat fesele. Am început să fac mişcări de du-te-vino, destul de haotice, eram amețit, fiori de plăcere îmi străbăteau trupul. Se înnopta, în cameră nu se mai vedea aproape nimic. Venind de foarte departe, parcă din altă lume, auzeam cum cresc gemetele lui Valerie. Am strâns puternic fesele Margaritei, am pătruns-o din ce în ce mai adânc, nu mai încercam să mă rețin. în clipa când Valerie a scos un țipăt, am juisat şi eu. o secundă sau două, am avut senzația că-mi pierd greutatea, că plutesc. Apoi senzația de greutate a revenit, m-am simțit vlăguit dintr-o dată. M-am prăbuşit pe pat, în brațele lor.

Mai târziu, ca prin ceață, am văzut-o pe Margarita îmbrăcându-se, pe Valerie căutând ceva în poşetă. S-au sărutat în pragul uşii; afară era întuneric.

— I-am dat patruzeci de dolari... a spus Valerie culcându-se lângă mine. E prețul plătit de occidentali. Pentru ea, e leafa pe o lună.

A aprins lampa de pe noptieră. Afară treceau nişte siluete, care se desenau pe storuri ca nişte umbre chinezeşti; se auzeau discuții. I-am pus o mână pe umăr.

—A fost perfect... am spus uluit şi parcă incredul. A fost pur şi simplu perfect.

— Da, e o fată delicioasă. Şi mie mi-a plăcut foarte mult.

— E ciudat, prețul sexului... am continuat eu. N-aş crede că depinde doar de nivelul de viață al țării. Evident, de la țară la țară, ai lucruri foarte diferite; dar prețul de bază e, aproape întotdeauna, cel pe care sunt dispuşi să-l plătească occidentalii.

— Crezi că e ceea ce se cheamă economia ofertei?

—Habar n-am... Am clătinat din cap. N-am priceput niciodată nimic din economie; nu-mi intră în cap, pur şi simplu.

Mi se făcuse o foame de lup, dar restaurantul se deschidea abia la opt; am băut trei Pinacolada la bar, căscând gura la jocurile de aperitiv. Efectul orgasmului se risipea încet, pluteam puțin, de departe aveam impresia că toți animatorii semănau cu Nagui. De fapt erau mai tineri, dar toți aveau ceva bizar: erau raşi în cap şi purtau barbişon, sau părul împletit în codițe. Scoteau nişte urlete cumplite, iar din când în când înhățau o victimă din public şi o forțau să urce pe scenă. Din fericire, eram prea departe ca să risc ceva. Barmanul era enervant şi, ca să zic aşa, inutil:

de fiecare dată când ceream ceva, mă trimitea la chelneri cu un gest plictisit; semăna puțin cu un fost toreador, cu cicatrice şi o burtică rotundă, ținută sub control. Slipul galben i se mula foarte precis pe sex: era dotat, şi ținea să se ştie. Tocmai mă întorceam la masă cu un al patrulea cocteil, obținut cu greu, când l-am văzut apropiindu-se de masa vecină, ocupată de un grup compact de bărbătii din Quebec. Le remarcasem de la sosire nişte cumetre la vreo cincizeci de ani, vânjoase, îndesate, dințoase şi grase, şi care vorbeau incredibil de tare; erau din acelea care-şi bagă repede-n groapă bărbații, le ghiceai dintr-o privire.

Simțeam că ar fi fost imprudent să te bagi în fața lor la coadă la autoservire, ori să le iei farfuria din față. Când bătrânul fante s-a apropiat, i-au aruncat priviri languroase, redevenind aproape femei. Individul se înfoia ca un curcan, accentuându-şi obscenitatea cu gesturi repetate la intervale regulate: îşi sălta slipul vrând parcă să se asigure de materialitatea pieselor din dotare. Pensionarele canadiene păreau vrăjite de compania lui; bătrânele trupuri uzate aveau încă nevoie de soare. Insul îşi juca bine rolul, le şoptea la ureche alinturi după moda cubaneză, le spunea »mi amor" sau »mi corazon". Şi asta era tot, cu siguranță, se mărginea să işte ultimii fiori în fofoloancele cărunte; lor însă le era suficient ca să creadă că au petrecut o vacanță de vis, şi să recomande clubul şi altor prietene; le mai rămâneau vreo douăzeci de ani de trăit, pe puțin. Am schițat atunci scenariul unui film pornografic social intitulat Pensionarii se dezlănțuie. Acesta aducea în scenă două bande ce operau m cluburile de vacanță, una formată din bătrânei italieni, alta din bătrânici canadiene. Fiecare în parte, mânuind nunciacuri şi cosoare, supuneau la violuri sălbatice adolescenți goi şi bronzați. Fireşte, până la urmă se întâlneau, pe un vas cu pânze de la Club Med; membrii echipajului, legați fedeleş, erau violați pe rând şi aruncați peste bord de pensionarele însetate de sânge. Filmul se termina cu o enormă orgie a bătrâneilor, în timp ce corabia, cu odgoanele rupte, se îndrepta direct spre Polul Sud.

Valerie a venit în sfârşit lângă mine: se machiase, purta o rochie albă, scurtă şi transparentă; o doream încă. L-am găsit pe Jean-Yves la bufet. Părea relaxat, aproape moleşit; pe un ton anemic, ne-a comunicat primele lui impresii. Camera era plăcută, programul de animație cam obositor; nimerise chiar lângă difuzoare, era aproape insuportabil. „Mâncarea nu e nemaipomenită", a adăugat el privind cu silă bucata de pui fiert. Cu toate astea, toți îşi mai puneau câte o porție; vârstnicii, mai ales, aveau o poftă de mâncare uimitoare, parcă îşi petrecuseră după-amiaza asudând la sporturi nautice şi volei pe plajă. „înfulecă, nu se mai satură... a comentat Jean-Yves cu resemnare. Ce altceva să facă?"

După masă a urmat un spectacol; era din nou solicitată participarea publicului. o femeie de vreo cincizeci de ani s-a lansat într-o interpretare karaoke a şlagărului Bang-Bang, de Sheila. Destul de curajos din partea ei; s-au auzit câteva aplauze. In mare, spectacolul era susținut de

animatori. Jean-Yves părea gata să aţipească; Valerie îşi sorbea calmă cocteilul. M-am uitat la masa vecină: oamenii păreau să se plictisească, dar după fiecare număr aplaudau politicos. Cauza apatiei din hotelurile-club mi se părea uşor de înţeles; pentru mine, sărea în ochi. Clientela era formată mai mult din vârstnici sau adulţi între două vârste, iar echipa de animatori încerca să le vâre pe gât o fericire care nu le mai era accesibilă, cel puţin nu sub această formă. Valerie şi Jean-Yves, într-un fel chiar şi eu, aveam totuşi răspunderi profesionale în viaţa reală; eram funcţionari serioşi, respectabili, fiecare cu grijile lui - fără a mai socoti impozitele, problemele de sănătate etc. Cei mai mulţi dintre oamenii de la mese erau cadre de conducere, profesori, medici, ingineri, contabili; sau pensionari care practicaseră aceleaşi profesiuni. Nu pricepeam cum îşi puteau imagina animatorii că abia aşteptam să ne lansăm în serate contact sau concursuri muzicale. Nu vedeam cum, la vârsta şi în situaţia noastră, ne-am fi putut păstra gustul pentru sărbătoare. Programele erau concepute, cel mult, pentru puştani sub paisprezece ani.

Am încercat să-i spun lui Valerie ce gândeam, dar animatorul a început din nou să vorbească, ţinând microfonul prea aproape, făcând un zgomot înfiorător. Acum făcea o improvizaţie comică gen Lagaf, sau poate Laurent Baffie; tipul păşea cu nişte labe de scafandru, urmat de o fată deghizată în pinguin care se prăpădea de râs la fiecare vorbă de-a lui. Spectacolul s-a terminat cu dansul clubului şi cu crazy signs; câţiva inşi din rândul întâi s-au ridicat şi s-au agitat fără prea multă vlagă. Lângă mine, Jean-Yves şi-a înăbuşit un căscat.

— Facem un tur la discotecă ? a propus el.

Erau vreo cincizeci de persoane, dar singurii care dansau erau animatorii. DJ-ul punea, pe rând, muzică tehno şi salsa. Animatorul cu labe de scafandru trecea printre perechile de pe ringul de dans şi urla: Caliente ! Caliente !" Aveam impresia că mai mult îi încurca. M-am aşezat la bar şi am cerut o Pinacolada. Băusem deja două, când Val6rie m-a împins cu cotul arătând spre Jean-Yves. „Cred că-l putem lăsa...", mi-a şoptit ea la ureche. Jean-Yves vorbea cu o fată foarte drăguţă, de vreo treizeci de ani, probabil italiancă. Stăteau umăr la umăr, foarte apropiaţi, aplecaţi unul spre celălalt.

Noaptea era caldă şi jilavă. Valerie m-a luat de braţ. Ritmurile discotecii se stingeau; se auzea un zumzet de walkie-talkie, paznicii patrulau prin satul de vacanţă. Trecând de piscină, ne-am îndreptat spre ocean. Plaja era pustie. Valurile mângâiau blând nisipul, la câţiva metri de noi; nu se mai auzea nici un zgomot. Ajunşi la bungalou, m-am dezbrăcat, apoi m-am lungit în pat aşteptând-o pe Valerie. S-a spălat pe dinţi, s-a dezbrăcat şi ea, a venit lângă mine. M-am ghemuit lângă trupul ei gol. I-am pus o mână pe sâni, cealaltă pe pântec. Era catifelat.

8

Când m-am trezit, eram singur în pat şi mă durea puţin capul. M-am ridicat împleticindu-mă, am aprins o ţigară; după câteva fumuri, m-am simţit ceva mai bine. Am tras pe mine un pantalon, am ieşit pe terasa plină de nisip - în timpul nopţii suflase vântul. Abia se luminase de ziuă; cerul părea înnorat. Am făcut câţiva paşi înspre mare şi am zărit-o pe Valerie. Se scufunda în valuri, înota câţiva metri, se ridica la suprafaţă, se scufunda din nou.

M-am oprit, am tras din ţigară; vântul era cam rece, nu-mi venea să intru după ea. Valerie a întors capul şi m-a văzut; făcându-mi un semn larg cu mână, a strigat: „Hai, vino!" în clipa aceea soarele a ieşit din nori, a luminat-o din faţă. Lumina strălucea pe sâni şi pe şolduri, scânteia în picăturile din plete, din părul pubian. Câteva secunde am rămas ţintuit, conştient că era o imagine pe care n-o voi uita niciodată, că se va număra printre acele imagini pe care le vezi defilând în clipele dinaintea morţii.

Ţigara mi-a ars degetele; am aruncat-o pe nisip, m-am dezbrăcat şi am pornit spre ea. Apa era răcoroasă, foarte sărată; simţeai că-ţi redă tinereţea. Soarele ardea la suprafaţa mării, aluneca spre orizont; mi-am ţinut respiraţia şi m-am cufundat în lumină.

Ceva mai târziu, înfăşuraţi în prosoape, priveam lumina ce urca peste ocean. Norii se risipeau încetul cu încetul, suprafeţele luminoase creşteau. Uneori, dimineaţa, totul pare simplu. Valerie a aruncat prosopul, şi-a oferit trupul soarelui.

—N-am chef să mă îmbrac... a spus ea.

—Măcar puţin... am murmurat eu. o pasăre plana în văzduh, scrutând suprafaţa apei.

— îmi place să înot, să fac dragoste... a adăugat ea. Dar nu-mi place să dansez, nu ştiu să mă distrez şi niciodată nu mi-au plăcut petrecerile. o fi normal?

Am şovăit destul de mult înainte de a-i răspunde.

— Nu ştiu, am spus în cele din urmă. Ştiu doar că sunt exact la fel.

La micul dejun nu era multă lume, dar Jean-Yves ne aştepta deja la o masă, cu o cafea în faţă, cu ţigara în mână. Era nebărbierit şi părea că a dormit prost; ne-a făcut semn cu mână. Ne-am aşezat în faţa lui.

—Ei, cum a mers cu italianca? l-a întrebat Valerie începând să-şi mănânce omleta.

— Nu tocmai strălucit. A început să-mi spună povestea vieţii ei: că lucrează în marketing, că are probleme cu prietenul ei, că de asta e singură în concediu... Mi s-a făcut lehamite şi m-am dus să mă culc.

—Ar trebui să încerci cu cameristele... A schiţat un surâs vag, a strivit ţigara în scrumieră.

— Azi ce descoperim ? am întrebat eu. Mă rog, vreau să spun... parcă era vorba de un sejour dăcouverte".

— A, da... Jean-Yves a făcut o mutră plictisită. Este... pe jumătate. N-am avut timp să organizăm mare lucru. E prima dată când lucrez cu o ţară socialistă; pare complicat în ţările astea, trebuie să rezolvi totul în ultimul moment. Pe scurt, după-amiază avem o chestie cu delfini... (A revenit, a încercat să fie mai precis.) Dacă am înţeles bine, e un spectacol cu delfini, după care putem înota lângă ei. Presupun că o să ne suim pe spinarea lor, ceva de genul ăsta...

— Da, ştiu, a intervenit Valerie, nu face doi bani. Toţi cred că delfinii sunt mamifere blânde, prietenoase şi aşa mai departe. E fals, de fapt sunt organizaţi în structuri foarte ierarhizate, cu un mascul dominant, şi sunt destul de agresivi: adesea luptă între ei până la moarte. Singura dată când am încercat să înot cu delfini, am fost muşcată de o femelă.

—Bine, bine... Jean-Yves a desfăcut braţele încercând s-o calmeze. Oricum, în după-amiaza asta sunt delfini, pentru cine vrea. Mâine şi poimâine facem o excursie de două zile la Baracoa;

ar trebui să fie destul de interesant, mă rog, aşa sper. Pe urmă... - s-a gândit un moment - pe urmă, asta e tot. A, da, în ultima zi, înainte de plecare, avem un prânz cu languste şi o vizită la cimitirul din Santiago.

Au urmat câteva clipe de tăcere. — Da... a continuat Jean-Yves pe un ton jalnic, cred că nu am făcut o alegere inspirată. De altfel... a reluat el după un timp de gândire, am impresia că lucrurile nu prea merg în clubul ăsta. Vreau să spun, nu doar pentru mine. Ieri, la discotecă, n-am observat să se formeze multe cupluri, nici măcar de tineri. A mai tăcut câteva clipe. Ecco1... a încheiat el, făcând cu mână un gest resemnat.

1. Asta e... (it.)

—Avea dreptate sociologul... a spus Valerie gânditoare.

— Care sociolog ?

—Lagarrigue. Sociologul comportamentelor. Avea dreptate să spună că vremea Bromaților s-a dus de mult.

Jean-Yves şi-a terminat cafeaua, a clătinat din cap cu amărăciune.

— Zău... a spus el cu silă, n-aş fi crezut c-o să trăiesc să-mi pară rău după vremea Bronzaților.

Ca să ajungem la plajă, a trebuit să suportăm asaltul unor vânzători de produse artizanale jalnice; nu erau totuşi prea numeroşi, nici prea insistenți, puteai scăpa de ei cu un surâs şi cu gesturi politicoase de refuz. în timpul zilei cubanezii nu aveau dreptul să intre pe plaja clubului. Nu au, mi-a explicat Valerie, mare lucru de oferit sau de vândut; încearcă totuşi, fac şi ei ce pot. Se pare că în țara asta nimeni nu reuşea să trăiască din salariu. Nimic nu funcționa ca lumea: nu era benzină, nu se găseau piese de schimb pentru maşini. De unde impresia de utopie agrară pe care o aveai străbătând câmpurile: țăranii care arau cu boii, se deplasau cu şareta... Nu era totuşi o utopie, şi nici o reconstituire ecologică : era realitatea unei țări ce nu mai izbutea să se mențină în epoca industrială. Cuba mai exporta câteva produse agricole, cafea, cacao, trestie de zahăr; dar producția industrială era practic inexistentă. Lipseau cele mai elementare articole de consum, săpunul, hârtia, pixurile. Singurele magazine bine aprovizionate erau cele cu produse de import, cu plata în dolari. Prin urmare, cubanezii supraviețuiau datorită unei ocupații secundare, legată de turism. Cei mai favorizați erau cei care lucrau direct în industria turistică; ceilalți, într-un fel sau în altul, încercau să facă rost de dolari prin servicii anexe sau bişniță.

M-am lungit pe nisip ca să meditez. Pentru femeile şi bărbații bronzați ce umblau printre noi, eram nişte portofele ambulante, cu

siguranță; dar în toate țările lumii a treia era la fel. Ceea ce deosebea Cuba era neputința - frapantă - de a avea o producție industrială. Personal, eram total incompetent în domeniul ăsta. Eram perfect adaptat la epoca informatizării, adică la nimic. La fel ca mine, Valerie şi Jean-Yves nu ştiau decât să utilizeze informația şi capitalul; o făceau în mod inteligent $i competitiv, în timp ce eu mă complăceam în rutina funcționărească. însă nici unul dintre noi, şi nici altă persoană cunoscută de mine, nu ar fi putut, de pildă, să asigure o relansare a producției industriale în cazul unui embargo impus de o putere străină. Nu ştiam nimic despre topirea metalelor, despre fabricarea pieselor, despre materialele plastice. Ca să nu mai vorbesc de obiectele recente, ca fibrele optice sau microprocesoarele. Trăiam într-o lume formată din obiecte ale căror procese de fabricare, parametri tehnici, moduri de funcționare ne erau cu totul străine. Am aruncat o privire în jur, înfricoşat de această descoperire: lângă mine erau nişte ochelari de soare, un prosop, o carte de Milan Kundera. Hârtie, bumbac, sticlă: asta însemna maşini sofisticate, sisteme de producție complexe. Valerie, de pildă, purta un costum de baie al cărui proces de fabricare eram incapabil să-l înțeleg: era format din 80% latex, 20% poliuretan. I-am strecurat două degete sub sutien: sub țesătura de fibre industriale simțeam carnea vie. Mi-am continuat explorarea, am simțit sfârcurile întărindu-se. Era un lucru pe care puteam să-l fac, pe care ştiam să-l fac. încetul cu încetul, soarele devenea apăsător. Intrând în apă, Valerie şi-a scos slipul. Şi-a încolăcit picioarele în jurul taliei mele şi s-a întins pe spate făcând pluta. Avea sexul deschis. Am pătruns-o uşor, cu o mişcare de du-te-vino sincronizată cu ritmul valurilor. Nu exista alternativă. M-am oprit înainte de a ejacula. Am revenit pe plajă să ne uscăm la soare

Prin fața noastră a trecut un cuplu, format dintr-un negru înalt şi o fată cu pielea foarte albă, cu obrazul nervos şi părul foarte scurt, care-l privea vorbind şi râzând sonor. După toate aparențele, era americancă, probabil ziaristă la New York Times sau ceva asemănător. Puțin mai departe, doi blonzi înalți, cam dolofani, cu accent nazal, râdeau şi glumeau cu două fete superbe cu pielea arămie.

—Nu au voie să le aducă la hotel... a spus Valerie urmărindu-mi privirea. Dar se găsesc camere de închiriat în satul vecin.

— Credeam că americanii nu au voie să vină în Cuba.

— în principiu, nu, dar o fac trecând prin Canada sau Mexic. De fapt, sunt furioşi că au pierdut Cuba. îi înţeleg... a spus ea gânditoare. Dacă există în lume o ţară care are nevoie de turism sexual, aceea este America. Deocamdată firmele americane sunt blocate, nu au dreptul să investească aici un cent. Oricum, Cuba va reveni la economia capitalistă, e doar o chestiune de timp; până atunci, terenul e liber pentru europeni. De asta nu vrea Aurore să renunţe, deşi clubul are dificultăţi: e momentul să-şi consolideze avantajul în faţa concurenţei. Cuba este o ocazie unică în zona Caraibelor. Ei da... a continuat ea după un moment de tăcere. Aşa se vorbeşte în mediul meu profesional... în lumea economiei globale.

9

Microbuzul pentru Baracoa pleca la ora opt dimineaţa; erau vreo cincisprezece persoane. Se cunoscuseră deja, şi nu mai conteneau cu laudele pentru spectacolul cu delfini. Fireşte, pensionarii (majoritari), cei doi logopezi care-şi făceau concediul împreună şi cuplul de studenţi îşi exprimau entuziasmul cu mijloace lexicale uşor diferite; dar, în esenţă, toţi erau de acord: fusese o experienţă unică.

Conversaţia a continuat cu păreri despre club. Am aruncat o privire spre Jean-Yves: aşezat în mijlocul microbuzului, avea un carneţel şi un pix pe fotoliul de lângă el. Lăsat pe spate, cu ochii pe jumătate închişi, încerca să prindă toate replicile. Evident, era faza în care spera să culeagă o mulţime de impresii şi observaţii utile.

Şi în privinţa clubului, între participanţi părea să existe consens. Animatorii au fost apreciaţi ca „simpatici", programele însă nu erau interesante. Camerele erau confortabile, mai puţin cele de lângă staţia de sonorizare, prea zgomotoase. Cât despre mâncare, hotărât lucru, nu era grozavă.

Nici unul dintre cei prezenţi nu participa la gimnastica de înviorare, la exerciţiile de aerobic, la cursurile de salsa ori de spaniolă. Până la urmă, lucrul cel mai bun rămânea tot plaja; mai ales că era liniştită. „Animaţia şi sonorizarea mai mult deranjează", şi-a notat Jean-Yves în carneţel.

Bungalourile întruneau asentimentul general, cu atât mai mult cu cât erau departe de discotecă. „Data viitoare o să cerem un bungalou!" a spus un pensionar solid, în plină formă; părea obişnuit să dea ordine: în

realitate, toată viața fusese negustor de vinuri de Bordeaux. Cei doi studenți erau de aceeaşi părere. „Discoteca inutilă", a notat Jean-Yves gândindu-se cu tristețe la toate investițiile făcute în zadar.

După bifurcația de la Cayo Saetia, drumul a devenit din ce în ce mai prost. Şoferul trebuia să facă slalom tot timpul printre gropi şi spărturi, eram zgâlțâiți pe scaune, aruncați în dreapta şi-n stânga. Lumea reacționa cu exclamații şi râsete. „E în regulă, sunt oamenii potriviți..., mi-a şoptit Valerie. Avantajul circuitelor «D6couverte» e că le poți impune condiții mizerabile, pentru ei asta face parte din aventură. De fapt, aici am făcut o greşeală: în mod normal, pe un traseu ca ăsta, ar trebui automobile 4x4."

Puțin înainte de Moa, şoferul a cotit la dreapta ca să ocolească o groapă enormă. Vehiculul a derapat, apoi s-a înțepenit într-un şanț. Şoferul a ambalat motorul: roțile patinau într-un noroi maroniu, microbuzul nu s-a clintit din loc. A mai încercat de câteva ori, fără succes. „Bun... a făcut negustorul de vinuri cu un aer înveselit, va trebui să coborâm şi să împingem."

Am ieşit din vehicul. în fața noastră se întindea o câmpie imensă, acoperită cu un noroi crăpat, maroniu, cu aspect insalubru. Bălți cu apă clocită, aproape neagră, erau înconjurate de ierburi uscate, albicioase. In zare, o fabrică uriaşă din cărămidă înnegrită domina peisajul; două coşuri de fum înalte vomau un fum gros. Din fabrică ieşeau conducte enorme, pe jumătate ruginite, ce şerpuiau în zigzag, parcă la întâmplare, prin mijlocul câmpiei. Pe peretele lateral, un panou de tablă cu un Che Guevara ce-i îndemna pe muncitori la dezvoltarea revoluționară a forțelor de producție începea să ruginească şi el. în aer plutea o duhoare infectă, care părea să iasă mai curând din noroi decât din bălți.

Şanțul nu era adânc, microbuzul a pornit repede prin efortul nostru comun. Toată lumea a urcat felicitându-se reciproc. Puțin mai târziu, am mîncat într-un restaurant specializat în fructe de mare. Jean-Yves îşi studia camețelul cu un aer preocupat; nu se atinsese de mâncare.

— Cred că formula „Decouverte" a pornit cu dreptul, a spus el după o lungă reflecție; formula „club" însă, nu prea văd cum poate fi salvată.

Valerie îl privea linişti tă sorbindu-şi cafeaua; nu părea să-i pese nici cât negru sub unghie.

— Evident, a continuat el, putem renunța la animatori; facem economii la salarii.

— Da, e o măsură bună.

—Nu e totuşi cam radicală? a întrebat el neliniştit.

—Nu-i cazul să-ți faci griji. Oricum, să fii animator într-un sat de vacanță nu-i o meserie pentru tineri. Ii face tâmpiți şi leneşi, plus că nu le asigură nici un viitor. Tot ce pot face mai târziu e să devină şefi de club sau animatori de televiziune.

—Bun... Vasăzică, reduc masa salarială; dar ține seama că nu sunt plătiți prea grozav, M-aş mira să fie suficient ca să facem față concurenței cluburilor germane. în fine, o să fac diseară o simulare pe calculator, dar nu prea cred că e o soluție.

Valerie a aprobat cu indiferență, ceva de genul:

„Simulează, simulează, nu strică." In momentul acela, Valerie mă uimea puțin, mi se părea cu adevărat cool. E drept că făceam dragoste aproape tot timpul, iar asta, se ştie, calmează: relativizează mizele. Cât despre Jean-Yves, părea gata să se repeadă la calculator; mă întrebam chiar dacă n-o să-l roage pe şofer să-i scoată laptop-ul din portbagaj.

—Fii fără griji, o să găsim o soluție... i-a spus Valerie bătându-l amical pe umăr.

Asta a părut să-l liniştească pentru o vreme, s-a ghemuit cuminte pe locul lui din microbuz. În ultima parte a drumului, pasagerii au vorbit mai ales de Baracoa, destinația noastră finală; păreau să ştie aproape totul despre acest oraş. Pe 28 octombrie 1492, Cristofor Columb aruncase ancora în golf; formă lui perfect circulară îl impresionase. „E una dintre cele mai frumoase privelişti care există", notase el în jurnalul de bord. Pe atunci, singurii locuitori ai ținutului erau indienii Tainos. In 1511, Diego Velasquez a fondat Baracoa, primul oraş spaniol din America. Fiind accesibil doar de pe mare, timp de patru secole a rămas izolat de restul insulei. în 1963, în acelaşi timp cu viaductul de la Farola, s-a construit şi drumul ce leagă Baracoa de Guantanamo.

Am ajuns îndată după ora trei; oraşul se întindea de-a lungul unui golf care, într-adevăr, forma un cerc aproape perfect. Satisfacția a fost generală şi s-a exprimat prin strigăte de admirație. în fond, amatorii de călătorii ca aceasta caută în primul rând o confirmare a ceea ce au citit în ghidurile turistice. într-adevăr, era un grup perfect:,Baracoa, cu steluța

lui modestă din ghidul Michelin, nu risca să-i dezamăgească. Hotelul El Castilio, amenajat într-o veche fortăreaţă spaniolă, domina oraşul. Văzut de sus, Baracoa părea un oraş superb; în realitate, nu era mai grozav decât altele. Era chiar destul de banal, cu blocurile lui mizerabile, de un gri aproape negru, şi atât de sordide că păreau părăsite. M-am hotărât să rămân la piscină, la fel şi Valerie. Hotelul avea vreo treizeci de camere, ocupate de turişti din Europa de Nord, care păreau veniţi cu toţii cam în acelaşi scop. Am remarcat mai întâi două englezoaice de vreo patruzeci de ani, destul de plinuţe; una purta ochelari. Erau însoţite de doi mulatri cu aer nonşalant, de cel mult douăzeci şi cinci de ani. Păreau în largul lor, vorbeau şi glumeau cu grăsanele, le ţineau de mână, le luau pe după talie. Eu unul aş fi fost incapabil de asemenea corvoadă; mă întrebam dacă aveau nişte trucuri, la ce sau la cine se gândeau ca să-şi stimuleze erecţia. La un moment dat, englezoaicele au urcat în camere, iar indivizii au rămas să discute pe marginea piscinei; dacă specia umană m-ar fi interesat cu adevărat, aş fi putut să intru în vorbă cu ei, să încerc să aflu mai multe. La urma urmei, poate că-i suficient s-o zgudui temeinic, erecţia ar putea avea un caracter pur mecanic; aş fi putut găsi mai multe informaţii în nişte biografii de prostituate, dar singura carte de care dispuneam era Discours sur l'esprit positif. în timp ce răsfoiam subcapitolul intitulat „Politica populară, permanent socială, trebuie să devină mai ales morală", am zărit o nemţoaică tânără ce ieşea din camera ei însoţită de un negru înalt. Părea într-adevăr o nemţoaică tipică, aşa cum ne-o imaginăm: păr lung şi blond, trup plăcut şi puternic, sâni generoşi. Un tip fizic foarte atrăgător, problema e că se trece rapid, de la treizeci de ani e nevoie de lipoabsorbţie, de implanturi cu silicon; acum însă totul era perfect, era într-adevăr seducătoare, cavalerul ei avea noroc. M-am întrebat dacă plătea la fel ca englezoaicele, dacă exista un tarifunic pentru bărbaţi şi pentru femei; şi pentru asta ar fi trebuit să fac o anchetă, să pun întrebări. Era prea obositor, şi m-am decis să urc în cameră. Am comandat un cocteil, l-am sorbit încet pe balcon. Valerie se bronza, din când în când intra în piscină; când m-am hotărât să revin în cameră ca să mă culc puţin, am văzut că intrase în vorbă cu nemţoaica.

A urcat în cameră pe la vreo şase; eu adormisem citind. Şi-a scos costumul de baie, a făcut un duş şi a venit la mine, cu un prosop în jurul taliei; avea părul puțin umed.

— o să spui că am o obsesie, dar am întrebat-o pe nemțoaică ce au negrii în plus față de albi. Până la urmă, într-adevăr, e frapant: femeile albe preferă să se culce cu africani, bărbații albi cu femei asiatice. Trebuie să aflu de ce, este important pentru munca mea.

—Există şi albi care apreciază negresele... am adăugat eu.

— Mai rar. Turismul sexual e mult mai puțin răspândit în Africa decât în Asia. Mă rog, turismul în general, la drept vorbind.

— Şi ce ți-a răspuns ?

— Chestiile clasice: negrii sunt relaxați, virili, le place să petreacă. Ştiu să se distreze fără complicații, nu ai probleme cu ei.

Răspunsul tinerei nemțoaice era banal, dar oferea bazele unei teorii: pe scurt, albii sunt nişte negri inhibați, care încearcă să-şi regăsească inocența sexuală pierdută. Sigur, asta nu explica atracția misterioasă pe care par s-o exercite femeile asiatice; nici prestigiul sexual de care, după toate mărturiile, se bucură albii în Africa neagră. Am pus atunci bazele unei teorii mai complicate şi mai discutabile: pe scurt, albii vor să fie bronzați şi să învețe dansurile negrilor; negrii vor să-şi albească pielea şi să-şi descrețească părul. Întreaga omenire tinde instinctiv spre metisaj, spre omogenizarea generalizată; şi o face în primul rând prin mijlocul elementar care e sexualitatea. Dar singurul care a dus procesul până la capăt este Michael Jackson: nu mai este nici negru, nici alb, nici tânăr, nici bătrân; într-un sens, nu mai e nici bărbat, nici femeie. Nimeni nu-şi poate imagina cu adevărat viața lui intimă; înțelegând categoriile umanității obişnuite, încercase să le depăşească. Iată de ce poate fi socotit un star, poate chiar cel mai mare star şi de fapt primul - din istoria lumii. Toți ceilalți Rudolf Valentino, Greta Garbo, Marlene Dietrich, Marilyn Monroe, James Dean, Humphrey Bogart puteau fi considerați cel mult nişte artişti talentați, dar nu făcuseră decât să mimeze condiția umană, să ofere o transpunere estetică a ei; Michael Jackson fusese primul care încercase să facă un pas mai departe.

Era o teorie seducătoare, şi Valerie m-a ascultat cu atenție; nu eram totuşi convins cu adevărat. Trebuia oare să trag concluzia că primul cyborg, primul om care ar accepta să i se implanteze în creier elemente

de inteligență artificială, extra-umană, ar deveni astfel un star ? Poate că da; dar asta nu mai avea legătură cu subiectul. Degeaba era Michael Jackson un star, în nici un caz nu era un sex-simbol; pentru a provoca deplasări turistice masive, capabile să rentabilizeze investiții masive, trebuia recurs la forțe de atracție mai elementare.

Puțin mai târziu, Jean-Yves şi ceilalți s-au întors din vizita în oraş. Muzeul de istorie locală era consacrat în special indienilor Tainos, primii locuitori ai ținutului. Se pare că duceau o existență paşnică, îndeletnicindu-se cu agricultura şi pescuitul; conflictele cu triburile vecine erau aproape inexistente; nu erau pregătiți pentru luptă, iar spaniolii i-au exterminat cu uşurință. Acum nu mai rămânea nimic de la ei, doar câtorva urme slabe în zestrea genetică a câtorva indivizi; cultura lor dispăruse complet, de parcă nici n-ar fi existat vreodată. în desenele făcute de preoții care încercaseră - cel mai adesea zadarnic - sa-i sensibilizeze la mesajul Evangheliei, îi vedem arând sau trebăluind la bucătărie, în jurul focului; femei cu sânii goi îşi alăptau copiii. Totul lăsa impresia, dacă nu de Eden, măcar de istorie lentă; sosirea spaniolilor accelerase simțitor lucrurile. După conflictele clasice dintre marile puteri coloniale ale vremii, insula îşi dobândise independența în 1898, trecând apoi rapid sub dominația americană. La începutul lui 1959, după câțiva ani de război civil, forțele revoluționare conduse de Fidel Castro au învins armata regulată, silindu-l pe Batista să fugă. Dată fiind împărțirea de atunci a lumii în două blocuri, Cuba fusese nevoită să se apropie de lagărul sovietic şi să instaureze un regim de tip marxist. După căderea URSS, rămas fără sprijin logistic, acest regim se apropia de sfârşit. Valerie şi-a pus o fustă scurtă, despicată într-o parte, şi o bustieră de dantelă neagră; până la cină, aveam timp să bem un cocteil.

Toată lumea era adunată pe marginea piscinei şi contempla soarele ce asfințea peste golf. Nu departe de țărm, epava unui cargou ruginea lent. Alte vase, mai mici, pluteau pe apele aproape imobile; totul lăsa o dezolantă impresie de părăsire. De jos, dinspre oraş, nu străbătea nici un zgomot; câteva felinare stradale s-au aprins cu ezitări. La masa lui Jean-Yves era un bărbat de vreo şaizeci de ani, cu un chip slab şi uzat, cu un aer nefericit; şi încă unul, mult mai tânăr, de cel mult treizeci de ani, pe care l-am recunoscut: era directorul hotelului. îl observasem de câteva ori în timpul după-amiezii, se învârtea nervos printre mese, alerga de

colo-colo ca să controleze dacă toată lumea e bine servită; părea măcinat de o spaimă permanentă, fără obiect. Văzându-ne, s-a ridicat cu vioiciune, a tras mai aproape două scaune, a chemat un chelner, s-a asigurat că nu întârzie; apoi s-a repezit spre bucătărie. Bătrânul privea plictisit piscina, perechile aşezate la mese, lumea în general.

— Bietul popor cubanez... a rostit el după un lung răstimp de tăcere. Nu mai avem nimic de vândut, doar trupurile.

Jean-Yves ne-a explicat că bătrânul locuia alături şi că era tatăl directorului. în urmă cu peste patruzeci de ani, participase la revoluție, în primele detaşamente care s-au alăturat insurecției castriste. După război, lucrase la uzina de nichel de la Moa, mai întâi ca muncitor, apoi ca maistru, pe urmă - după ce absolvise universitatea - ca inginer. Statutul său de erou al revoluției îi îngădui-se fiului să capete un post important în industria turistică.

—Am eşuat... a spus el cu o voce stinsă, şi ne-am meritat eşecul. Aveam conducători de valoare, oameni excepționali, idealişti, care puneau binele patriei înaintea interesului personal. îmi amintesc ziua când comandante Che Guevara a venit în oraşul nostru să inaugureze fabrica de produse din cacao; îi revăd chipul curajos, cinstit. Nimeni n-a putut spune vreodată că s-a îmbogățit, că a încercat să obțină avantaje pentru el sau familia lui. Şi nici Camilo Cienfiiegos, nici unul dintre conducătorii revoluționari, nici măcar Fidel - Fidel iubeşte puterea, se ştie, şi vrea să controleze totul; dar este dezinteresat, nu are proprietăți, nici conturi în Elveția- Aşadar, Che a venit în oraş, a inaugurat fabrica, a rostit un discurs în care îndemna poporul cubanez să câştige bătălia paşnică a producției, după lupta armată pentru independență; puțin după aceea, a plecat în Congo. Puteam să câştigăm uşor această bătălie. Avem aici un ținut fertil, pământul e bogat şi are apă din belşug, creşte orice: cafea, cacao, trestie de zahăr, fructe exotice de tot felul. Subsolul e plin de minereu de nichel. Aveam o fabrică ultramodernă, construită cu ajutorul ruşilor. După şase luni, producția scăzuse la jumătate: toți muncitorii furau ciocolată, în vrac sau tablete, o împărțeau la neamuri, o vindeau la străini. La fel s-a întâmplat în toate fabricile, la scara țării întregi. Când nu mai găseau nimic de furat, muncitorii lucrau de mântuială, erau leneşi, tot timpul erau bolnavi, lipseau fără nici un

motiv. Ani în şir am încercat să le vorbesc, să-i conving să facă mai mult pentru ţară: singurul rezultat a fost decepţia şi eşecul.

A tăcut; un rest de lumină plutea peste Yunque, muntele ce domina colinele, cu vârful retezat în chip misterios, în formă de masă, care-l impresionase chiar şi pe Columb. Din restaurant se auzeau zgomote de tacâmuri. Chiar, ce-i putea motiva pe oameni să facă munci plicticoase şi grele ? Mi se părea singura întrebare politică ce merita să fie pusă. Mărturia bătrânului muncitor era sfâşietoare, necruţătoare: după părerea lui, doar nevoia de bani; oricum, era clar, revoluţia eşuase în încercarea de a crea omul nou, deschis unor motivaţii mai altruiste. Astfel, ca toate societăţile, societatea cubaneză nu era decât un dispozitiv greoi de mistificare, pus pe picioare pentru a le permite câtorva inşi să scape de muncile plicticoase şi grele. Numai că mistificarea se răsuflase, nu mai amăgea pe nimeni, nimeni nu mai trăia cu speranţa de a se bucura cândva de roadele muncii comune. Drept urmare, nimic nu mai funcţiona, nimeni nu mai muncea, nimeni nu mai producea nimic, iar societatea cubaneză era incapabilă să asigure supravieţuirea membrilor săi.

Ceilalţi turişti s-au ridicat, s-au îndreptat spre mese. Căutam cu disperare ceva optimist să-i spun bătrânului, un vag mesaj de speranţă; dar nu găseam nimic. Aşa cum presimţea şi el cu amărăciune, Cuba avea să redevină capitalistă, iar din speranţele revoluţionare pe care le nutrise cândva nu rămânea nimic - în afară de un sentiment de eşec, de inutilitate şi de ruşine. Exemplul lui nu avea să fie nici respectat, nici urmat, ba chiar avea să fie evocat cu dezgust de generaţiile viitoare. Bătrânul luptase, apoi muncise toată viaţa absolut în zadar.

La masă, am băut cam mult şi am sfârşit prin a mă face criţă; Valerie mă privea puţin îngrijo-ratâ. Dansatoarele de salsa se pregăteau pentru spectacol; purtau fuste plisate, bluze multicolore. Ne-am mutat pe terasă. Ştiam, în linii mari, ce voiam să-i spun lui Jean-Yves; oare era momentul potrivit? Simţeam că era puţin dezorientat, dar relaxat. Am comandat un ultim cocteil, mi-am aprins un trabuc, apoi m-am întors spre el.

— Chiar vrei să găseşti o formulă nouă ca să-ţi salvezi hotelurile-club ?

— Fireşte; de asta sunt aici.

— Ei bine, oferă un club în care oamenii să poată regula. E ceea ce le lipseşte în primul rând. Fără mica lor aventură de vacanţă, vor pleca acasă nemulţumiţi. Nu îndrăznesc s-o recunoască, poate nici nu sunt conştienţi de asta; dar data viitoare vor alege altă agenţie de turism.

— Dar pot să reguleze, totul e gândit ca să-i incite s-o facă, e chiar principiul cluburilor; nu înţeleg de ce n-o fac.

I-am respins argumentul cu un gest al mâinii.

— Nici eu nu înţeleg, dar nu asta-i problema;

nu serveşte la nimic să cauţi cauzele fenomenului, admiţând că expresia are vreun sens. Dacă occidentalii nu mai ajung să facă dragoste, precis se întâmplă ceva; o fi legat de narcisism, de individualism, de cultul performanţei, nu contează. Cert e că începând de la douăzeci şi cinci-treizeci de ani oamenii reuşesc cu greu să-şi găsească noi parteneri sexuali; dar continuă să simtă nevoia, e o nevoie ce dispare foarte lent. Aşa că treizeci de ani din viaţă, cvasitotalitatea vârstei adulte, trăiesc cu o frustrare permanentă.

în toiul unei beţii, chiar înainte de abrutizare, ai uneori străfulgerări de luciditate extremă. Declinul sexualităţii în Occident era, desigur, un fenomen sociologic masiv, pe care zadarnic încercai să-l explici prin cutare sau cutare factor psihologic individual; privindu-l pe Jean-Yves, mi-am dat seama că ilustra perfect teoria mea, era aproape jenant. Nu doar că nu mai făcea dragoste, că nu mai avea timp să încerce, dar nici nu mai simţea cu adevărat dorinţa; şi mai grav, simţea această atrofie a vieţii invadându-i trupul, începea să miroase a mort.

— Totuşi... a replicat el după un lung moment de ezitare, am auzit că cluburile eşanjiste au oarecare succes, —Nu, tocmai asta e, merg din ce în ce mai prost. Se deschid multe localuri, dar dau faliment aproape imediat, nu au clienţi. în fapt, doar două localuri au succes la Paris, Chris et Manu şi 2+2, şi nici ele nu sunt pline decât sâmbătă seara: la zece milioane de locuitori, e puţin, oricum mult mai puţin decât la începutul anilor '90. Cluburile eşanjiste sunt o formulă simpatică, dar tot mai demodată, pentru că oamenii nu mai au chef să schimbe nimic, mentalităţile moderne s-au schimbat. După părerea mea, eşanjismul de azi are tot atâtea şanse de supravieţuire ca autostopul din anii '70. în acest moment, formula SM e singura care răspunde cu adevărat unei nevoi...

Valerie mi-a aruncat o privire panicată, ba chiar m-a atins cu piciorul pe sub masă. Am privit-o surprins, mi-au trebuit câteva secunde ca să pricep: nu, evident, nu mă gândeam să vorbesc despre Audrey. I-am făcut un semn discret ca s-o liniştesc. Jean-Yves nu observase nimic.

—Aşadar, am continuat, de o parte sunt milioane de occidentali care au totul, dar nu mai reuşesc să găsească satisfacţie sexuală: caută, caută întruna, dar nu găsesc nimic şi sunt nefericiţi. De cealaltă parte, sunt miliarde de indivizi care nu au nimic, care mor de foame, care mor tineri, şi care nu mai au de vândut decât trupul şi o sexualitate intactă. Nu-i greu de înţeles, e chiar foarte simplu: este o situaţie de schimb ideală. Şi este incredibil câţi bani pot ieşi de aici : mai mulţi decât din informatică, mai mulţi decât din biotehnologii, mai mulţi decât din industriile media; nu există nici un sector economic comparabil.

Jean-Yves n-a răspuns; în clipa aceea, orchestra a început să cânte. Dansatoarele erau drăguţe şi surâzătoare, fustele plisate se înfoiau, le dezveleau coapsele bronzate ilustrându-mi perfect teoria. Mai întâi am crezut că Jean-Yves nu va spune nimic, că pur şi simplu avea să ia la rumegat ideea. Totuşi, după cinci minute a spus:

— Sistemul tău nu se prea potriveşte la ţările musulmane...

— Nici o problemă, le laşi pentru „Eldorador Decouverte". Poţi chiar să încerci o formulă mai dură, cu trekking şi experienţe ecologice, eventual o formulă surviuor, pe care ai putea s-o botezi „Eldorador Aventure": o să se vândă bine în Franţa şi în ţările anglo-saxone. în schimb, cluburile orientate spre sex ar putea avea succes în ţările mediteraneene şi în Germania.

De data asta, Jean-Yves a surâs.

—Ai fi putut să faci carieră în business... mi-a spus el, mai în glumă, mai în serios. Ai idei...

—Da, idei... Capul mi se învârtea, nu mai izbuteam să disting dansatoarele; mi-am terminat cocteilul dintr-o înghiţitură. Poate că am idei, dar sunt incapabil să calculez cheltuielile, să fac bugete anticipative. Idei, însă, am...

Nu-mi amintesc prea bine cum s-a terminat seara, cred că am adormit. Când m-am trezit, eram în patul meu; Valerie, culcată lângă mine, respira regulat. Întinzându-mă după pachetul de ţigări, am trezit-o.

—Erai turtit rău, adineaori...

— Da, dar ceea ce i-am spus lui Jean-Yves era serios.

—Cred că şi el a luat-o în serios... Valerie mi-a mângâiat burta cu vârful degetelor. în plus, cred că ai dreptate. Eliberarea sexuală, în Occident, nu mai înseamnă nimic.

—Ştii de ce?

—Nu... A ezitat, apoi a continuat: Nu, chiar nu ştiu.

Am aprins o ţigară, m-am aşezat mai bine între perne şi i-am spus:

— Suge-mi-o.

Valerie m-a privit surprinsă, dar mi-a pus mână pe testicule, şi-a apropiat gura.

— Asta e! am exclamat pe un ton triumfător. S-a oprit privindu-mă nedumerită.

— Vezi, îţi spun: „Suge-mi-o", iar tu mi-o sugi. In principiu, nu simţeai dorinţa s-o faci.

— Nu, nu mă gândeam; dar îmi face plăcere...

— Tocmai asta mă uimeşte la tine: îţi place să faci plăcere. Să-ţi oferi trupul ca pe ceva plăcut, să oferi plăcere gratis: iată ce nu mai ştiu occidentalii să facă. Şi-au pierdut complet bucuria de a dărui. Degeaba insistă, nu mai pot simţi sexul ca pe ceva natural. Nu numai că se ruşinează de trupul lor, care nu se ridică la standardele din filmele porno, dar, din aceleaşi motive, nu mai simt nici o atracţie pentru trupul celuilalt. Nu poţi face dragoste fără un anume abandon, fără să accepţi, măcar temporar, o anume stare de dependenţă şi slăbiciune. Exaltarea sentimentală şi obsesia sexuală au aceeaşi origine, amândouă provin dintr-o uitare de sine parţială; e un domeniu în care nu te poţi împlini decât acceptând să te abandonezi. Am devenit reci, raţionali, prea conştienţi de existenţa noastră individuală, de drepturile noastre; mai mult decât orice altceva, fugim de alienare şi dependenţă; în plus, suntem obsedaţi de sănătate şi de igienă: e clar că nu sunt condiţiile ideale pentru a face dragoste. Acolo unde am ajuns, în Occident, profesionalizarea sexualităţii a devenit inevitabilă. Sigur, există şi formula SM. Este un univers pur cerebral, cu reguli precise, cu un acord prestabilit. Masochiştii nu sunt interesaţi decât de propriile lor senzaţii, vor să vadă până unde pot merge în experienţa durerii, cam la fel ca alţii în sporturile extreme. Sadicii sunt altceva, şi ei merg cât mai departe cu

putință în dorința de a distruge: dacă ar putea mutila sau ucide, ar face-o.

—Nici nu vreau să mă gândesc, a spus ea înfiorându-se. Pur şi simplu mi-e silă.

— Pentru că tu ți-ai păstrat natura sexuală, elementară. De fapt, eşti normală, nu semeni cu femeile occidentale. Sado-masochismul organizat, cu reguli, nu li se potriveşte decât inşilor cultivați, cerebrali, care şi-au pierdut orice interes pentru sex. Pentru ceilalți, nu mai există decât o soluție:

produsele porno, cu profesionişti; iar dacă vrem sex autentic, rămân țările lumii a treia.

— Bine... Valerie a surâs. Pot să ți-o sug totuşi ? M-am întins pe perne şi m-am lăsat în voia ei. In clipa aceea, eram vag conştient că declanşasem ceva: pe plan economic, estimam clientela potențială la cel puțin 80% din adulții occidentali eram sigur de asta; dar mai ştiam că uneori, în mod paradoxal, oamenii acceptă greu ideile simple.

10

Am luat micul dejun pe terasă, pe marginea piscinei. Tocmai îmi terminam cafeaua, când Jean-Yves a ieşit din cameră însoțit de o fată pe care am recunoscut-o — era una din dansatoarele din ajun, o negresă zveltă, cu picioare lungi şi fine; nu avea mai mult de douăzeci de ani. După un moment de jenă, Jean-Yves s-a îndreptat spre masa noastră şi, schițând un surâs, ne-a prezentat-o pe Angelina.

— M-am gândit la ideea ta, mi-a spus el direct. Ce mă sperie puțin e reacția feministelor.

—Printre clienți vor fi şi femei, a replicat Valerie.

—Crezi?

—Da, sunt chiar sigură... a făcut ea cu un strop de amărăciune. Priveşte în jurul tău.

Jean-Yves a aruncat o privire la mesele din jurul piscinei: într-adevăr, erau destule femei singure însoțite de cubanezi; bărbații singuri însoțiți de localnice erau aproape tot atâția. I-a pus Angelinei o întrebare în spaniolă, apoi ne-a tradus răspunsul ei:

— De trei ani, de când ejinetera, are mai ales clienți italieni şi spanioli. o preferă pentru că e negresă, crede ea: germanii şi anglo-saxonii se

mulțumesc cu fete latino, pentru ei e suficient de exotic. Angelina are mulți prieteni jineteros: clientele lor sunt mai ales englezoaice şi americance, dar şi câteva nemțoaice.

Jean-Yves a băut o înghițitură de cafea, s-a gândit o clipă:

— Cum să numim cluburile ? E nevoie de ceva sugestiv, diferit de „Eldorador Aventure", dar nici prea explicit.

—Mă gândisem la „Eldorador Aphrodite", a zis Valerie.

—„Aphrodite"... Jean-Yves a repetat cuvântul, gânditor. Nu-i rău; e mai puțin vulgar decât „Venus". Erotic, cultivat, uşor exotic: da, da, îmi place.

Un ceas mai târziu, am plecat spre Guardalavaca. La câțiva metri de microbuz, Jean-Yves îşi lua rămas bun de la jinetera lui; părea puțin întristat. Când a urcat în vehicul, am surprins privirea glacială pe care i-a aruncat-o cuplul de studenți; în schimb, negustorul de vinuri nu părea să se sinchisească.

Drumul de întoarcere a fost destul de melancolic. Sigur, rămâneau scufundările, serile de karaoke, tirul cu arcul; muşchii obosesc, apoi se destind; somnul vine rapid. Ultimele zile de vacanță nu mi-au lăsat nici o amintire, în afară de langusta care părea din cauciuc şi cimitirul care a fost o dezamăgire. Totuşi, era acolo mormântul lui Jos6 Marti, părintele patriei, poet, politician, gânditor. Un basorelief îl imortaliza: un bărbat slăbuț, cu mustață. Sicriul acoperit cu flori odihnea pe fundul unei gropi circulare; pe pereții ei erau gravate gândurile lui cele mai cunoscute - despre neatârnarea națională, despre rezistența în fața tiraniei, despre dreptate. Nu aveai totuşi impresia că duhul lui plutea peste acele locuri; bietul om părea mort de-a binelea. Nu era un mort antipatic; ți-ar fi plăcut să faci cunoştință cu el, chiar dacă umanismul lui grav şi cam mărginit te făcea să zâmbeşti; dar nu mai era cu putință, părea într-adevăr zidit în trecut. Ar mai fi putut el, acum, să-şi însuflețească poporul, să-l ducă spre noi culmi ale progresului omenesc ? Nu-ți puteai imagina nimic de genul ăsta. Pe scurt, monumentul era un eşec lamentabil, ca toate cimitirele republicane, de altfel. Era enervant să constați că singurii capabili să realizeze un dispozitiv funerar eficient rămâneau catolicii. E drept că ei, pentru a face moartea solemnă şi emoționantă, o negau pur şi simplu. Cu argumente unul şi unul. Aici însă, în lipsa lui Hristos cel înviat din morți, ar fi fost nevoie de nimfe,

de păstorițe, mă rog, de oarece nuri. Aşa cum era, nu ți-l puteai imagina pe bietul Jos6 Marti hălăduind pe câmpurile din jur; mai curând părea îngropat în cenuşa unui veşnic plictis.

A doua zi după ce ne-am întors la Paris, ne-am întâlnit în biroul lui Jean-Yves. Dormisem puțin în avion; ziua aceea mi-a lăsat amintirea unei feerii voioase, destul de stranie în enorma clădire pustie. în timpul săptămânii munceau acolo trei mii de oameni; în sâmbăta aceea eram doar noi trei, în afara echipei de paznici. în imediata apropiere, pe pavimentul centrului comercial din Evry, două bande rivale se înfruntau cu cutere, bâte de baseball şi sticle cu acid sulfuric; bilanțul serii avea să fie de şapte morți, din care doi trecători şi un polițist. Evenimentul avea să fie comentat pe larg la radio şi pe posturile naționale de televiziune; noi însă nu ştiam nimic. într-o stare de exaltare puțin utopică, elaboram o platformă programatică de împărțire a lumii. Sugestiile mele puteau avea drept consecință investiții de milioane sau locuri de muncă pentru sute de oameni; pentru mine era ceva nou, destul de amețitor. Toată după-amiaza am cam delirat, dar Jean-Yves mă asculta cu atenție. Era convins, i-a mărturisit el mai târziu lui Valerie, că, dacă eram lăsat să bat câmpii, puteam avea sclipiri de geniu. Pe scurt, eu veneam cu nota creatoare, iar el lua decizia; aşa vedea el lucrurile.

Cazul țărilor arabe a fost tranşat rapid. Având în vedere religia lor absurdă, orice activitate de ordin sexual părea exclusă. Turiştii care ar fi optat pentru aceste țări trebuiau să se mulțumească cu deliciile îndoielnice ale aventurii. Oricum, Jean-Yves hotărâse să vândă dotările, prea deficitare, din Agadir, Monastir şi Djerba. Rămâneau două destinații care puteau figura, de bine de rău, la rubrica „aventură". Turiştii de la Marrakech vor face plimbări cu cămila. Cei de la Sharm-el-Sheikh vor putea să admire peştii roşii ori să facă excursii în Sinai, pe locurile tufişului în flăcări, unde „i-au sărit siguranțele" lui Moise, după expresia a unui egiptean pe care-l întâlnisem cu trei ani în urmă, într-o excursie cu feluca în Valea Regilor. „Fie, exclamase el teatral, e o grămadă de pietre impresionantă... Dar de aici până la a deduce existența unui Zeu unic!..." Egipteanul, om inteligent şi cu simțul umorului, părea să mă simpatizeze, poate pentru că eram singurul francez din grup, iar el, din obscure motive culturale sau sentimentale,

nutrea o veche pasiune pentru Franța - devenită, la drept vorbind, mai mult teoretică. în vârstă de vreo cinci-zeci de ani, îmbrăcat impecabil, foarte bronzat, purta o mustăcioară subțire. Biochimist de meserie, după sfârşitul studiilor emigrase în Anglia şi făcuse o carieră strălucită în domeniul ingineriei genetice. îşi vizita țara natală, pentru care, spunea el, păstra o afecțiune neştirbită; în schimb, nu avea cuvinte destul de dure pentru a înfiera islamul. Mai mult ca orice, ținea să mă convingă de un lucru: egiptenii nu sunt arabi. „Când mă gândesc că poporul ăsta a inventat totul!... exclama el arătând cu un gest larg valea Nilului. Arhitectura, astronomia, matematica, agricultura, medicina... (Exagera puțin; ca orice oriental, ținea să mă convingă rapid.) După apariția islamului, totul dispare. Neant intelectual absolut, vid total. Am devenit o țară de cerşetori păduchioşi. Cerşetori păduchioşi, asta suntem. Gunoaie!... (A gonit cu un gest furios câțiva puşti veniți să cerşească un bănuț.) Trebuie să vă amintesc, cher monsieur (vorbea curent cinci limbi străine: franceza, ger-mana, engleza, spaniola şi rusa), că islamul s-a născut în plin deşert, printre scorpioni, cămile şi tot soiul de fiare sălbatice. Ştiți cum îi numesc eu pe musulmani? Păduchioşii Saharei. E singurul nume pe care îl merită. Credeți că islamul se putea naşte într-un ținut superb ca acesta? (A arătat din nou spre valea Nilului, cu o emoție reală.) Nu, monsieur. Islamul nu putea să apară decât într-un deşert stupid, printre beduini jegosi care nu aveau altceva de făcut decât - scuzați-mă să-şi fută-n cur cămilele. Cu cât o religie e mai aproape de monoteism - gândiți-vă bine la asta, cher monsieur -, cu atât e mai intolerantă şi mai crudă; iar dintre toate religiile, islamul impune monoteismul cel mai rigid. De când a apărut, s-a remarcat printr-un şir necurmat de războaie de cotropire şi de masacre; niciodată, cât timp va exista islamul, în lume nu va fi înțelegere. Şi niciodată, pe pământ musulman, nu-şi vor găsi loc inteligența şi talentul; dacă au existat matematicieni, poeți şi savanți arabi, e pur şi simplu pentru că şi-au pierdut credința. Ajunge să deschizi Coranul ca să fii şocat de jalnica lui tautologie: «Nu există alt Dumnezeu decât Allah şi numai Allah». în felul ăsta, cred că sunteți de acord, nu poți ajunge prea departe. Departe de a fi un efort spre abstractizare, cum se pretinde uneori, trecerea la monoteispi e doar o pornire spre imbecilizare. Catolicismul, vă rog să rețineți, religie subtilă, pe care o respect, şi care ştia ce i se potriveşte

naturii umane, s-a depărtat rapid de monoteismul pe care i-l impunea doctrina inițială. Prin dogma Unității, prin cultul Fecioarei şi al sfinților, prin recunoaşterea rolului puteri-lor demonice, prin admirabila invenție care sunt îngerii, catolicismul a reconstituit puțin câte puțin un autentic politeism; doar cu această condiție a putut umple pământul cu atâtea splendori artistice. Un Dumnezeu unic! Ce absurditate ! Ce absurditate inumană şi criminală!... Un Dumnezeu de piatră, cher monsieur, un Dumnezeu sângeros şi pizmaş ce n-ar fi trebuit să treacă niciodată hotarul Sinaiului. Religia noastră egipteană, când te gândeşti, era infinit mai profundă, mai umană şi mai înțeleaptă... iar femeile noastre! Ce frumoase erau! Amintiți-vă de Cleopatra, care l-a vrăjit pe marele Cezar. Şi priviți ce avem acum... (A arătat la întâmplare două femei cu văl care înaintau greoi, cocoşate sub baloturi de marfa.) Nişte huidume. Grămezi de osânză îmbrăcate în saci. Şi tot timpul înfulecă, înfulecă!... (Şi-a umflat obrajii cu o mimică expresivă ă la Funfes.) Credeți-mă, cher monsieur, deşertul nu produce decât dezaxați şi cretini. Mi-ați putea cita reprezentanți ai nobilei culturi occidentale (pe care, de altfel, o respect) atraşi de deşert? Doar pederaşti, aventurieri şi lichele. Ca acel ridicol colonel Lawrence, un poponar decadent, un impostor patetic. Ca Henry de Montherlant al vostru, un ins abject gata de orice compromis, un samsar fără scrupule. Nimic nobil, nimic gene-ros, sănătos; nimic care să ducă la progresul omenirii, s-o înalțe deasupra condiției sale."

— Bun, pentru Egipt lăsăm aventura... a decis sec Jean-Yves. S-a scuzat că mă întrerupe, dar trebuia abordat cazul Kenyei. Caz dificil. Aş fi tentat s-o trec la „Aventură"... a sugerat el după ce a privit nişte fişe.

—Păcat... a suspinat Valerie, femeile din Kenya sunt sexy.

— De unde ştii ?

— Mă rog, nu doar din Kenya, din Africa în general...

— Da, însă femei sunt peste tot. Pe când în Kenya ai rinoceri, zebre, antilope gnu, elefanți şi bivoli. Propun să trecem Senegalul şi Coasta de Fildeş la „Aphrodite", şi să lăsăm Kenya la „Aventură". în plus, e fostă colonie engleză, nu ține ca imagine erotică; ca aventură, da, merge.

— Miros bine... fetele din Coasta de Fildeş... am observat eu visător.

— Ce vrei să spui ?

— Miros a sex.

— Da... Jean-Yves şi-a muşcat uşor pixul. Ar putea merge pentru un slogan publicitar: „Coasta de Fildeş, ţărmul miresmelor", ceva de genul ăsta. Cu o fată scăldată în sudoare, puţin ciufulită, cu un petic de pânză în jurul coapselor. De reţinut.

— „Şi sclave goale pline de miresme..." Pentru Baudelaire nu ne trebuie copyright.

— N-o să ţină.

— Ştiu.

Celelalte ţări africane au pus mai puţine probleme.

— Cu africanii, de altfel, a observat Jean-Yves, nu sunt niciodată probleme. Regulează şi gratis, orice, inclusiv grăsane. Trebuie doar să existe prezervative în cluburi, asta e tot; nu prea le place să le folosească, uneori sunt încăpăţânaţi. A subliniat în carneţel, cu două linii, DE PREVĂZUT PREZERVATIVE.

Cu Tenerife a mers repede, Rezultatele lor erau modeste dar, după Jean-Yves, destinaţia era strategică pentru piaţa anglo-saxonă. Se putea improviza uşor un circuit-aventură acceptabil, cu o ascensiune pe vârful Teide şi o excursie cu vaporaşul pe insula Lanzarote. Infrastructura hotelieră era corectă, fiabilizată.

Am ajuns la cele două cluburi ce trebuiau să fie atuurile majore ale formulei: Boca Chica în Santo Domingo, Guardalavaca în Cuba.

—Am putea oferi paturi king size... a sugerat Valerie.

— De acord, a răspuns pe loc Jean-Yves.

—Jacuzzi individuale în apartamente... am sugerat.

—Nu, a tranşat el. Oferta noastră rămâne una de nivel mediu. (Totul se lega în chip firesc, fără ezitări şi fără îndoieli.) Va trebui să vorbim cu şefii de cluburi pentru a stabiliza tarifele prostituţiei locale.

Am făcut o pauză scurtă pentru masa de prânz. În acelaşi moment, la mai puţin de un kilometru, doi adolescenţi din cartierul Courtilieres zdrobeau cu bâte de baseball capul unei femei de şaizeci de ani. La început, am luat macrou cu vin alb.

—Pentru Thailanda aţi prevăzut ceva? am întrebat.

— Da, avem un hotel în construcţie la Krabi. E noua destinaţie la modă, după Phuket. S-ar putea accelera lucrările ca să fie gata pe 1 ianuarie; ar fi bine să facem o inaugurare de prestigiu.

După-amiază am dezvoltat diverse aspecte inovatoare ale cluburilor „Aphrodite". Firește, punctul central era autorizarea accesului pentru prostituatele și prostituații locali. Firește, nici vorbă să prevedem facilități pentru copii; cel mai bine era să interzicem accesul în cluburi persoanelor sub șaisprezece ani. o idee ingenioasă, sugerată de Valerie, a fost să luăm ca bază tariful camerelor individuale și să oferim o reducere de 10% pentru camerele duble; adică să inversăm modul de prezentare obișnuit. Cred că eu am propus să promovăm o politica gay friendly, și să lansăm zvonul că procentul de frecventare al homosexualilor se ridică la 20%: în general, acest gen de informație era suficient ca să-i facă să vină; și se pricepeau de minune să creeze o ambianță sex. Găsirea sloganului de bază al campaniei publicitare ne-a luat mai mult timp. Jean-Yves venise cu o formulă de bază destul de eficace: „Vacanța e făcută ca să petreci"; dar până la urmă am întrunit sufragiile cu: „Eldorador Aphrodite: pentru că ai dreptul la plăcere". După intervenția NATO în Kosovo, noțiunea de drept redevenise o formulă de succes, mi-a explicat Jean-Yves mai în glumă, mai în serios; de fapt, era serios, citise un articol pe tema asta în Strategies. Toate campaniile recente bazate pe tema drepturilor fuseseră niște succese: dreptul la schimbare, dreptul la calitate... Dreptul la plăcere, a încheiat el melancolic, era o temă nouă. începeam să simțim oboseala, așa că am plecat; Jean-Yves ne-a lăsat la 2+2, apoi a plecat și el către casă.

Era o sâmbătă seara, era destul de multă lume. Am cunoscut un cuplu de negri simpatici: ea era infirmieră, el baterist de jazz - avea succes, periodic înregistra discuri. Exersa foarte mult, nu înceta să-și perfecționeze tehnica. „Nu e nici un secret...", am spus eu cam prostește, dar el, ciudat, mi-a dat dreptate; intuisem, fără să vreau, un adevăr profund. „Secretul e că nu-i nici un secret", a repetat el cu convingere. Ne-am terminat băutura și ne-am îndreptat spre camere. Jerome a propus o dublă penetrare. Valerie a acceptat, cu condiția să o sodomizez eu - trebuia procedat cu blândețe, iar eu eram mai obișnuit. J6reme a acceptat și s-a întins pe spate în pat. Nicole I-a masturbat ca să-i mențină erecția, pe urmă i-a pus un prezervativ. I-am ridicat fusta lui Valerie până la talie; nu purta nimic pe dedesubt. S-a înfipt dintr-o mișcare în mădularul lui Jerome, apoi s-a lungit peste el. I-am desfăcut fesele, am umezit-o ușor și am pătruns-o cu mișcări delicate și prudente. Când tot

glandul a fost înăuntru, i-am simțit muşchii rectali contractându-se. M-am încordat brusc, am respirat profund; fusesem cât pe ce să juisez. După câteva clipe, am pătruns-o mai adânc. A început să se mişte din față spre spate, frecându-şi pubisul de al lui Jerome. Nu-mi mai rămânea de făcut mare lucru; Valerie a început să scoată un geamăt lung şi modulat, fundul i s-a deschis, intram până la rădăcină, parcă lunecam pe un plan înclinat. A juisat neaşteptat de repede, apoi a rămas palpitând, fericită. Nu era neapărat o plăcere mai intensă, mi-a explicat ea mai târziu; dar, dacă totul mergea bine, venea un moment când cele două senzații fuzionau, devenind ceva foarte blând, irezistibil, ca o căldură globală.

Nicole se masturbase privindu-ne; era deja foarte excitată şi a trecut imediat în locul lui Valerie. Nu am avut timp decât să schimb prezervativul. „Cu mine poți să mergi tare, mi-a şoptit ea la ureche, îmi place să fiu penetrată în forță." Asta am şi făcut, închizând ochii ca să evit o excitație prea intensă, încercând să mă concentrez pe senzația pură. Totul se petrecea cu uşurință, eram plăcut surprins că pot să rezist atâta. A juisat şi ea rapid, cu strigăte puternice şi răguşite.

Pe urmă Nicole şi Valerie au îngenuncheat şi ne-au supt, în timp ce noi discutam. Jerome nu renunțase încă la turnee, mi-a explicat el, însă acum îi plăceau mai puțin. Cu vârsta, simțea nevoia să rămână mai mult acasă, să se ocupe de familie - aveau doi copii - şi să exerseze singur la tobe. Mi-a vorbit despre noile ritmuri, de 4/3 şi de 7/9, la drept vorbind, nu pricepeam mare lucru. în mijlocul unei fraze, a scos un strigăt, a dat ochii peste cap; a ejaculat dintr-o dată, violent. „Ah, m-a avut... a spus el mai în glumă, mai în serios, m-a avut." Simțeam că nu mai rezist nici eu, Nicole avea o limbă foarte aparte, lată şi moale, onctuoasă; lingea încet, plăcerea creştea pe nesimțite, dar aproape irezistibil. I-am făcut semn lui Valerie să se apropie, i-am explicat lui Nicole ce voiam: trebuia doar să-mi ia glandul în gură, să mă atingă cu limba şi să rămână nemişcată în timp ce Valerie mă masturba şi îmi lingea testiculele. A încuviințat şi a închis ochii, aşteptând să ejaculez. Valerie a început imediat, cu degete vii şi nervoase, părea din nou în plină formă. Mi-am desfăcut brațele şi picioarele cât am putut, am închis ochii. Senzația a crescut cu zvâcnituri bruşte, ca nişte fulgere, apoi a explodat exact înainte să ejaculez în gura lui Nicole. Am avut o moment

de sfârşeală, puncte luminoase îmi scânteiau în spatele pleoapelor, puţin mai târziu mi-am dat seama că fusesem la un pas de leşin. Am deschis ochii, ameţit, Nicole continua să mi-o ţină în gură. Valerie îşi trecuse o mână pe după gâtul ei şi mă privea cu o expresie duioasă, enigmatică; mi-a spus că strigasem foarte tare. La urmă, cei doi ne-au însoţit până casă. în maşină, Nicole s-a excitat din nou. Şi-a scos sânii din bluză, şi-a ridicat fusta şi s-a întins pe ban-cheta din spate cu capul pe coapsele mele. Am masturbat-o lent, sigur de mine; îi controlato senzaţiile, îi simţeam sfârcurile întărite şi sexul umed. Mirosul lui umplea maşina. Jerome conducea prudent, oprea la stop; am zărit pe geam luminile din piaţa Concorde, obeliscul, apoi podul Alexandre III, Domul Invalizilor. Mă simţeam bine, senin, dar încă activ. Când am ajuns în Place d'Italie, Nicole a juisat. Ne-am dat nume-rele de telefon, apoi ne-am despărţit.

După ce s-a despărţit de noi, Jean-Yves a avut un uşor acces de tristeţe. Şi-a parcat maşina lângă Avenue de la Republique. Euforia de peste zi se risipise; ştia că Audrey nu era acasă, însă, la drept vorbind, mai degrabă se bucura. Avea s-o vadă în treacăt a doua zi dimineaţa; de la întoarcerea din concediu, dormeau în camere separate.

La ce bun să se ducă acasă? Se ghemui în maşină, vrea să caute un post de radio, renunţă. Pe bulevard treceau găşti de tineri, băieţi şi fete; păreau că se distrează, oricum, scoteau urlete. Unii aveau cutii de bere în mâini. Ar fi putut să coboare, să intre printre ei, eventual să provoace o bătaie; ar fi putut să facă tot felul de lucruri. Până la urmă se hotărî să meargă acasă. într-un fel, îşi iubea fiica, cel puţin aşa bănuia; avea pentru ea un sentiment organic şi potenţial violent, care se potrivea cu definiţia termenului. Pentru băiat nu simţea nimic asemănător. în fond, poate nici nu era fiul lui; se însurase cu Audrey cam la înghesuială. Pentru ea, oricum, nu mai simţea decât dispreţ şi silă; prea multă silă, ar fi preferat indiferenţa. Poate că asta aştepta casă divorţeze — să ajungă la indiferenţă; acum, era încă obsedat de ideea că Audrey trebuia să plătească. Mai curând eu o să plătesc, îşi zise deodată, descurajat. Ea va obţine custodia copiilor, iar el va trebui să plătească o pensie alimentară pipărată. Mă rog, putea încerca să obţină el custodia copiilor, să lupte pentru asta; ba nu, îşi zise, nu merita osteneala. Păcat de Angelique. Singur îi va fi mai uşor, ar putea încerca să-şi refacă viaţa, adică, în principiu, să găsească altă femeie. Cât despre Audrey, cu doi ţânci

agăţaţi de poale, o să-i fie mai greu, putoarea. Se consolă cu ideea că mai rău nu se putea şi că, până la urmă, tot ea va suferi din cauza divorţului. Audrey nu mai era la fel de frumoasă ca atunci când o întâlnise; era prezenta-bilă, se îmbrăca elegant, dar, cunoscându-i trupul, Jean-Yves ştia că era deja în declin. Cariera ei de avocat, pe de altă parte, nu era atât de strălucită pe cât pretindea; şi nici nu avea să-i meargă mai bine, dacă rămânea cu copiii în braţe. Oamenii îşi târăsc progenitura după ei ca un puşcăriaş lanţurile, ca o povară teribilă ce le paralizează orice mişcare - şi care, de cele mai multe ori, îi ucide. Până la urmă, o să-şi ia revanşa; atunci când toată povestea asta o să-l lase rece. Timp de câteva minute, parcat la marginea bulevardului rămas pustiu, făcu exerciţii de indiferenţă.

Trecând pragul apartamentului, îi reveniră brusc grijile. Johanna, fata angajată ca baby sitter, privea la MTV tolănită pe canapea. Era o pre adolescentă molâie, incredibil de groove, pe care Jean-Yves o detesta; de câte ori o vedea, îi venea să-i dea palme până când i-ar fi şters de pe mutră expresia blazată şi acră. Era fiica unei prietene de-a lui Audrey.

— Totul e-n regulă ? urlă el. Johanna încuviinţă cu nonşalanţă.

— Poţi să dai mai încet ?

Fata căută cu privirea telecomanda. Exasperat, Jean-Yves stinse televizorul; ea îi aruncă o privire ofensată.

— Copiii sunt în regulă ?

Continua să urle, deşi în apartament nu mai era nici un zgomot.

— Da, cred că dorm, spuse ea trăgându-se înapoi, puţin înfricoşată.

Jean-Yves urcă la etaj, deschise uşa de la camera băiatului. Nicolas îi aruncă o privire distantă, apoi se cufundă iar în partida de Tomb Raider. Jean-Yves coborî, ceva mai calm.

— I-ai făcut baie fetiţei ?

— Da. Adică nu, am uitat. Jean-Yves trecu în bucătărie, îşi turnă un pahar cu apă. Mâinile îi tremurau. Pe masă, zări un ciocan. Palmele erau prea puţin pentru Johanna; ar fi meritat să-i zdrobească ţeasta cu lovituri de ciocan. Ideea îi dădu târcoale o vreme; gândurile îi forfoteau prin minte scăpate de sub control. în hol, îşi dădu seama cu spaimă că ţinea ciocanul în mână. îl puse pe o măsuţă, căută în portmoneu nişte bani de taxi pentru baby sitter. Ea îi luă mormăind un „mulţumesc". Jean-Yves trânti uşa în urma ei cu un acces de violenţă necontrolată;

zgomotul răsună în tot apartamentul. Hotărât lucru, ceva nu era în regulă în viaţa lui. în salon, bufetul cu băuturi era gol; Audrey nu mai era capabilă să se ocupe nici măcar de asta. Gândindu-se la ea, simţi o răbufnire de ură a cărei violenţă îl surprinse. în bucătărie găsi o sticlă de rom începută; bună şi asta. Urcă în camera lui, formă rând pe rând numărul celor trei fete cunoscute pe Internet: de fiecare dată îi răspunse robotul. Probabil ieşiseră în oraş, se regulau cu iubiţii de suflet. E drept că erau sexy, simpatice, elegante; îl costau, totuşi, două mii de franci pe seară, până la urmă devenea umilitor. Cum putuse ajunge până aici ? Ar fi trebuit să iasă în lume, să-şi facă prieteni, să nu mai trăiască doar pentru muncă. Se gândi iar la cluburile „Aphrodite" şi pentru prima oară îşi dădu seama că şefii săi ar fi putut respinge ideea; în Franţa, în momentul acela, exista p stare de spirit destul de ostilă turismului sexual. Evident, lui Leguen putea să-i prezinte o versiune îndulcită a proiectului; pe Espitalier însă nu-l putea păcăli, simţea că are o intuiţie periculoasă. Oricum, aveau de ales? Le putea demonstra că poziţia lor de operator de turism pentru clasa de mijloc nu avea nici un sens pe o piaţă ocupată de Club Mediterran6e. Scotocind în sertarele biroului, găsi Carta Aurore, concepută cu zece ani în urmă de fondatori şi expusă în toate hotelurile grupului.

Spiritul Aurore este arta de a conjuga abilităţile, de a îmbina cu rigoare tradiţia şi modernitatea, imaginaţia şi umanismul pentru a atinge o anume formă de calitate. Bărbaţii şi femeile care muncesc la Aurore sunt păzitorii unui patrimoniu cultural unic : ştiinţa de a primi. Ei cunosc riturile şi ceremoniile ce transformă viaţa în artă. de a trăi şi cel mai mic serviciu în moment privilegiat. Este o meserie, este o artă: este talentul lor. A crea tot ce este mai bun pentru a împărţi, a regăsi esenţialul prin convivialitate, a inventa spaţii ale plăcerii : iată ce face din Aurore un parfum franţuzesc care străbate lumea.

Jean-Yves înţelese brusc că această vorbărie greţoasă se putea aplica foarte bine unui lanţ de bordeluri bine organizat; trebuia, poate, să-şi încerce norocul cu operatorii de turism germani. împotriva oricărei logici, mai existau germani care credeau că Franţa e ţara galanteriei şi a artei de a iubi. Dacă un mare operator de turism german accepta să înscrie cluburile „Aphrodite" în catalogul său, atunci ar fi marcat un punct decisiv; până acum, nimeni din branşă nu izbutise. Era în legătură

cu Neckermann pentru cumpărarea cluburilor din Maghreb; însă putea să mai încerce la TUI, care îi refuzase primele oferte pentru că erau deja implantați foarte bine în turismul cu tarife mici; poate că i-ar interesa un proiect mai deosebit.

11

Încă de luni, Jean-Yves a încercat să stabilească primele contacte. A avut noroc de la început: Gottfried Rembke, preşedintele consiliului director de la TUI, venea pentru câteva zile în Franța la începutul lunii următoare; se putea întâlni cu ei la un dejun. Intre timp, dacă îşi puneau proiectul pe hârtie, avea să-l studieze cu plăcere. Jean-Yves a intrat în birou la Valerie ca să-i anunțe vestea; Valerie a înlemnit. Cifra de afaceri anuală a grupului TUI era de douăzeci şi cinci de miliarde de franci, de trei ori mai mult decât Neckermann, de şase ori mai mult decât Nouvelles Frontieres; era primul operator de turism mondial.

Şi-au petrecut restul săptămânii încercând să pună la punct o argumentare cât mai completă. Proiectul nu cerea investiții prea mari: ceva modificări de mobilier, o refacere a stilului decorativ pentru a-i da o tentă mai „erotică" - s-au înțeles repede asupra denumirii „turism de şarm", ce urma să fie folosită în toate documentele interne, Cel mai important e că puteau spera într-o redu-cere importantă a cheltuielilor fixe: nu mai era nevoie de programe sportive, de club pentru copii. Nici de salarii pentru puericultoare, pentru instructorii de gimnastică aerobică, de tir cu arcul, de scufundări submarine şi windsurfing, pentru specialişti în ikebana, în emailuri sau pictură pe mătase. După o primă simulare, aproape nevenindu-i să creadă, Jean-Yves şi-a dat seama că, lichidând toate aceste cheltuieli, prețul de cost anual al cluburilor scădea cu 25%. A refăcut calculele de trei ori, de fiecare dată a obținut aceleaşi rezultate. Era cu atât mai uimi-tor cu cât, pentru cheltuielile de sejur, spera să poată propună tarife mai mari cu 25% decât media categoriei - adică, în mare, să se alinieze la media de la Club Med. Coeficientul de profitabilitate făcea un salt de 50%. „Prietenul tău e un geniu...", i-a spus el lui Valerie, care tocmai intrase în biroul lui.

Atmosfera din sediu, în toate zilele acelea, era puțin bizară. Ciocnirile din ultimul week-end de la Evry nu erau neobişnuite; însă bilanțul de şapte morți era foarte grav. Mulți funcționari, mai ales cei vechi, locuiau

în imediata apropiere a firmei. Mai întâi locuiseră în blocuri, construite cam în acelaşi timp cu sediul social; apoi, destul de mulţi au făcut împrumuturi pentru a-şi construi case individuale. „îi compătimesc, mi-a spus Valerie; sincer, îi compătimesc. Toţi visează să se mute în provincie, într-o regiune liniştită, dar nu pot pleca prea curând, fiindcă ar pierde prea mult la pensie. Uite, am discutat cu centralista:

mai are trei ani până la pensie. Visul ei e să-şi cumpere o casă în Dordogne, ţinutul ei natal. Numai că acolo s-au stabilit o mulţime de englezi, iar preţurile au devenit exorbitante, chiar şi pentru un bordei amărât. Pe de altă parte, preţul caselor din cartier s-a prăbuşit, se vând la o treime din valoare, toţi ştiu acum că e un cartier periculos.

Apoi, m-a surprins grupul secretarelor de la etajul doi. Am intrat în biroul lor la ora cinci şi jumătate, voiam să le dau să scrie o adresă; toate erau pe Internet. Mi-au explicat că acum îşi fac toate cumpărăturile pe Internet, aşa e mai sigur: se întorc de la slujbă, se baricadează în casă şi aşteaptă să le vină comanda."

în săptămânile următoare psihoza nu a scăzut, ba chiar a avut tendinţa să crească. Tot timpul citeai în ziare despre profesori înjunghiaţi, despre învăţătoare violate, despre maşini de pompieri atacate cu cocteiluri Molotov, despre handicapaţi aruncaţi din metrou pentru că s-au uitat „urât" la şeful unei găşti. Le Figaro publica masiv ase-menea ştiri; citindu-le zilnic, aveai impresia că războiul civil era iminent. Ce-i drept, începea perioada preelectorală, iar singurul dosar care-l putea îngrijora pe Lionel Jospin părea să fie cel al siguranţei publice. Oricum, părea puţin probabil ca francezii să-l mai voteze pe Jacques Chirac: prea avea un aer tembel, devenea un atentat la imaginea ţării. Când îl vedeai pe tăntălău cu mâinile la spate, în vizită la o expoziţie agricolă sau participând la o întrunire cu şefi de stat, simţeai un soi de jenă, îţi era milă de el. Stânga, incapabilă să stăvilească creşterea violenţei, rezista: încerca să nu facă valuri, accepta că cifrele erau proaste, chiar foarte proaste, dar cerea să nu fie exploatate în spirit politicianist, îi amintea dreptei că nici ea nu făcuse, la vremea ei, mare lucru. A fost doar un mic derapaj, un editorial ridicol al unui oarecare Jacques Attali. După el, violenţa tinerilor din cartierele mărginaşe era o „o chemare în ajutor". Vitrinele de lux de la Hale sau de pe Champs-Elysees erau, după el, „provocări obscene în ochii sărăciei lor". Şi nu

trebuia uitat că periferia era „un mozaic de popoare şi rase, venite cu tradiţiile şi credinţele lor pentru a făuri noi culturi, pentru a reinventa arta de a trăi împreună". Valerie mi-a aruncat o privire surprinsă: era prima oară când izbucneam în râs citind L'Express.

—Dacă vrea să fie ales, am spus eu întinzându-i articolul, Jospin are tot interesul să-i închidă gura până la al doilea tur.

— Hotărât lucru, începe să-ţi placă strategia...

Totuşi, începeam şi eu să fiu îngrijorat. Valerie muncea până târziu, rar se întâmpla să fie acasă mai devreme de ora nouă; poate că ar fi fost mai prudent să cumpăr o armă. Cunoşteam pe cineva, fratele unui artist căruia îi organizasem o expoziţie cu doi ani în urmă. Nu era chiar un gangster, cel mult participase la câteva escrocherii. Era mai curând un inovator, îi plăcea să-şi vâre nasul peste tot. Nu de mult, îi spusese fratelui său că găsira un mijloc de a falsifica noile buletine de identitate, care aveau reputaţia că nu pot fi falsificate.

— Nici nu vreau să aud, a răspuns Valerie. In fond, nu risc nimic: ziua nu ies niciodată din sediu, iar seara, indiferent de oră, mă întorc cu maşina.

— Poţi să fii atacată la stopuri.

— Intre sediul firmei şi intrarea pe auto-stradă este un singur stop. Pe urmă ies prin Porte d'Italie şi sunt imediat acasă. Iar cartierul nostru e sigur.

Era adevărat: în Chinatown erau foarte puţine agresiuni şi furturi. Nu ştiu cum izbuteau: să fi avut propriul lor sistem de supraveghere ? In orice caz, pe noi ne reperaseră încă de la venire; cel puţin douăzeci de persoane ne salutau regulat. Foarte puţini europeni se mutau aici, în blocul nostru eram minoritari. Uneori, afişe scrise de mână în chinezeşte chemau la întruniri, poate la sărbători. Dar ce întruniri? Ce sărbători? Poţi trăi printre chinezi ani în şir fără să pricepi nimic din modul lor de viaţă.

Am luat, totuşi, legătura cu omul meu; mi-a promis că se informează, iar peste două zile m-a sunat. Cu zece mii de franci, puteam cumpăra o armă eficace, în stare foarte bună - în preţ intra şi o rezervă de muniţie. Trebuia doar s-o curăţ regulat, ca să nu se blocheze. Am vorbit din nou cu Valerie, a refuzat din nou.

— Nu aş putea, a spus ea, n-aş avea forţa să ucid.

— Nici dacă ai fi în pericol de moarte? A clătinat din cap.

—Nu... a repetat ea, nu pot. N-am insistat.

— Când eram mică, mi-a spus ea puțin mai târziu, nu eram în stare nici să tai o găină.

La drept vorbind, nici eu; mi se părea însă că un bărbat ar fi putut s-o facă mult mai uşor.

În ceea ce mă priveşte, e ciudat, dar nu mă temeam. E drept că nu prea aveam contacte cu hoardele barbare, doar ocazional, la micul dejun, când făceam un tur la Hale, în Forum, unde subtila combinație a forțelor de securitate (jandarmi, polițişti în uniformă, paznici plătiți de comercianți) elimina, teoretic, orice pericol. Circulam aşadar prin decorul liniştitor al uniformelor; mă simțeam aproape ca la Thoiry. În lipsa forțelor de ordine, aş fi fost o pradă uşoară, deşi nu prea interesantă; ținuta mea de cadru mijlociu, foarte convențională, nu-i ispitea deloc. Nici eu nu simțeam vreo atracție pentru aceşti tineri din clasele periculoase; nu-i înțelegeam, nici nu încercam să-i înțeleg. Nu aveam nici o simpatie pentru pasiunile sau valorile lor. N-aş fi mişcat un deget ca să posed un Rolex, bascheți Nike sau un BMW Z3 ; nici nu izbutisem vreodată să fac deosebirea dintre produsele de marcă şi cele ordinare. Desigur, în ochii celorlalți, ciudatul eram eu. Eram conştient: poziția mea era minoritară, şi, prin urmare, greşită. Trebuia să existe o diferență între cămăşile Yves Saint Laurent şi celelalte cămăşi, între moca-sinii Gucci şi mocasinii Andre. Eram singurul care nu percepea acea diferență; era o infirmitate, pe care nu o puteam invoca pentru a condamna lumea. Poți să-i pretinzi unui orb să fie expert în pictura post-impresionistă ? Prin orbirea mea, involuntară, desigur, mă puneam în afara unei realități umane vii, suficient de puternică pentru a provoca pasiuni şi crime. Cu instinctul lor pe jumătate sălbatic, aceşti tineri simțeau desigur prezența frumuseții; dorința lor era meritorie şi mergea în sensul normelor sociale; în concluzie, nu trebuia decât să i se corecteze modul de exprimare inadecvat.

Totuşi, dacă mă gândeam bine, trebuia să admit că Valerie şi Marie-Jeanne, singurele prezențe feminine mai mult sau mai puțin consistente din viața mea, manifestau o totală indiferență pentru rochiile Kenzo şi poşetele Prada; din câte ştiu, cumpărau orice marcă. Jean-Yves, insul cu cel mai mare salariu din câți cunoşteam, prefera bluzele Lacoste; dar o

făcea oarecum maşinal, din obişnuinţă, fără să se intereseze măcar dacă marca lui favorită nu fusese depăşită în notorietate de una mai recentă. Unele funcţionare din Ministerul Culturii, pe care le cunoşteam din vedere (dacă pot spune aşa, căci le uitam mereu numele, funcţia şi chiar chipul), cumpărau haine de creator; însă era vorba de tineri necunoscuţi, distribuiţi într-un singur magazin din Paris, şi la care ar fi renunţat uşor dacă respectivii ar fi cunoscut un succes mai mare.

Totuşi, puterea mărcilor Nike, Adidas, Vuitton era indiscutabilă; aveam dovada concretă ori de câte ori voiam, citind Le Figaro şi paginile de modă. Dar cine anume, în afara tinerilor din cartierele mărginaşe, asigura succesul acestor mărci? Pesemne erau sectoare întregi ale societăţii care îmi rămâneau străine; sau poate era vorba, mai simplu, de clasele îmbogăţite din lumea a treia. Călătorisem puţin, trăisem puţin, şi devenea din ce în ce mai clar că nu înţelegeam mare lucru din lumea modernă.

Pe 27 septembrie, cei unsprezece şefi de cluburi Eldorador au fost convocaţi la Evry. Era o şedinţă obişnuită, care avea loc în fiecare an la aceeaşi dată pentru a face bilanţul rezultatelor de peste vară şi a decide îmbunătăţirile necesare. Totuşi, de data asta era mai specială. Mai întâi, trei cluburi urmau să-şi schimbe proprietarul - se semnase contractul cu Neckermann. Apoi, în patru dintre cluburile rămase - cele care treceau la formula „Aphrodite" -, şefii de club trebuiau să se pre-gătească să concedieze jumătate din personal.

Valerie nu participa la şedinţă, avea întâlnire cu un reprezentant de la Italtrav pentru a-i prezenta proiectul. Piaţa italiană era mult mai fărâmiţată decât cea din Europa de Nord: Italtrav era primul operator de turism italian, dar puterea lui financiară nu reprezenta nici zece la sută din cea a grupului TUI; totuşi, un contract cu ei putea aduce un plus de clientelă util.

S-a întors de la întâlnire pe la ora nouăsprezece. Jean-Yves era singur în biroul lui; şedinţa se terminase.

— Cum reacţionează şefii de club ?

—Prost. De altfel, îi înţeleg. Probabil că se simt şi ei ameninţaţi.

—Ai intenţia să-i schimbi?

— Este un proiect nou; e preferabil să pornim cu echipe noi.

Vocea lui era foarte calmă. Valerie i-a aruncat o privire surprinsă: în ultimul timp, Jean-Yves devenise mai sigur de sine şi mai dur.

— Acum sunt sigur că vom reuşi. în pauza de prânz l-am luat deoparte pe şeful de la Boca Chica, din Santo Domingo. Voiam să ştiu clar cum de reuşeşte să aibă un coeficient de ocupare de 90%, indiferent de anotimp. A lungit vorba, a părut încurcat, mi-a vorbit despre munca în echipă. Până la urmă l-am întrebat direct dacă le lasă pe fete în camerele clienților. Am fost nevoit să-i spun că nu mă deranja, dimpotrivă, că inițiativa mi se părea interesantă. Atunci a mărturisit. 1 se părea o prostie ca turiştii să închirieze camere la doi kilometri depărtare, adesea fără apă curentă şi riscând să fie escrocați, când aveau tot confortul pe loc. L-am felicitat şi i-am promis că-şi va păstra postul, chiar dacă avea să fie singurul.

Se înnopta; Jean-Yves a aprins lampa de birou, a rămas tăcut un moment.

— în ceea ce-i priveşte pe ceilalți, n-am nici o remuşcare. Toți au cam acelaşi profil. Sunt foşti animatori, angajați pe vremea când totul mergea strună, au regulat în stânga şi-n dreapta fără să trebuiască să mişte un pai, ar putea continua să stea cu burta la soare până la pensie. Vremea lor a trecut, cu atât mai rău pentru ei. Acum, am nevoie de profesionişti adevărați.

Valerie şi-a pus picior peste picior, l-a privit fără să spună nimic.

— Dar întâlnirea ta cu reprezentantul Italtrav, cum a mers?

— O, bine. Fără probleme. A înțeles imediat ce vrea să spună „turism de şarm", a încercat chiar să-mi facă avansuri... Asta îmi place la italieni, măcar sunt previzibili... în fine, mi-a promis să înscrie cluburile „Aphrodite" în catalogul lor, dar mi-a spus să nu-mi fac multe iluzii; Italtrav este o firmă mare pentru că e un conglomerat de agenții de turism specializate, în sine nu are o identitate puternică. în realitate, acționează ca distribuitor: ne poate adăuga pe listă, dar e treaba noastră să ne facem un nume pe piață.

— Cu Spania cum stăm ?

— Avem o relație bună cu Marsans. E cam la fel, doar că spaniolii sunt mai ambițioşi, de o vreme încearcă să se implanteze în Franța. Mă temeam puțin să nu le facem concurență, dar ei cred că ofertele noastre sunt complementare.

Valerie s-a gândit un moment, apoi a continuat:

— Dar pentru Franța ce facem ?

—încă nu ştiu... Poate e o prostie, dar mă tem să nu provocăm o campanie de presă moralizatoare. Evident, am putea face un studiu de piață, am putea să testăm conceptul...

—N-ai crezut niciodată în chestiile astea. — Nu, într-adevăr... Jean-Yves a ezitat o clipă. De fapt, sunt tentat să fac o lansare minimală în Franța, doar prin rețeaua Auroretour. Cu publicitate în reviste foarte specializate, gen FHM sau L'Echo des Sauanes. Dar, într-o primă etapă, va trebui să mizăm în special pe Europa de Nord.

întâlnirea cu Gottined Rembke a avut loc săptămână următoare. în ajun, Valerie şi-a aplicat o mască cosmetică şi s-a culcat foarte devreme. Când m-am trezit, la ora opt, era gata. Rezultatul era impresionant. Purta un taior negru şi o fustă scurtă care i se mula admirabil pe fese; sub taior avea o bluză de dantelă violetă, strimtă şi transparentă pe alocuri, şi un sutien roşu aprins, provocator, ce-i dezgolea generos sânii. Când s-a aşezat în fața patului, i-am văzut ciorapii negri, în degradeu, cu portjartier. Buzele erau subliniate cu roşu întunecat, puțin violet, iar părul era pieptănat într-un coc.

—Îl dau gata.7 a întrebat ea, ironică.

— o să cadă pe spate. O, femeile... am suspinat eu. Ştiu, totuşi, să se pună în valoare...

— E ținuta mea de seducătoare instituțională. M-am îmbrăcat un pic şi pentru tine; ştiam că o să-ți placă.

— Da, să re-erotizăm afacerile... am mormăit eu.

Valerie mi-a întins o ceaşcă de cafea. Până a plecat, n-am altceva făcut decât s-o privesc cum mergea prin casă, cum se aşeza şi se ridica. Nu era mare lucru, mă rog, era chiar ceva foarte simplu, dar te dădea gata, nu începea nici o îndoială. Se aşeza, picior peste picior: o bandă întunecată apărea în partea de sus a coapselor, subliniind prin contrast extrema finețe a nailon-ului. îşi încrucişa picioarele şi mai mult: se dezvelea o bandă de dantelă neagră, apoi puțin din portjartier, pielea albă şi goală, începutul feselor. îşi strângea picioarele: totul dispărea din nou. Se apleca spre masă: îi simțeam sânii palpitând sub bluză. Aş fi putut privi ceasuri în şir. Era o bucurie simplă, inocentă, o încântare continuă; o pură promisiune de fericire.

Întâlnirea era fixată pentru ora treisprezece, la restaurantul Le Divellec, pe Rue de l'Umversite;

Jean-Yves şi Valerie au sosit cu cinci minute înainte.

— Cum începem discuţia ? a întrebat Valerie coborând din taxi.

— Ei bine, spune-i că vrem să deschidem un bordel pentru friţi... a spus Jean-Yves cu un rictus obosit. Nici o grijă, îţi pune el întrebările.

Gottfried Rembke a sosit la treisprezece fix. De cum a intrat în restaurant şi i-a întins paltonul garderobierei, au ştiut cine era. Trupul îndesat şi solid, craniul lucios, privirea directă, strângerea de mână energică - totul respira dezinvoltură şi dinamism, se potrivea perfect imaginii de mare patron, mai precis de mare patron german. Ţi-l imaginai începându-şi ziua cu elan, ridicându-se din pat cu un salt şi pedalând jumătate de oră pe bicicleta ergonomică, îndreptându-se apoi spre birou în Mercedesul nou-nouţ, ascultând la radio informaţiile economice. „Arată perfect, tipul..." a mormăit Jean-Yves ridicându-se, cu un surâs larg, să-l întâmpine.

în primele zece minute, Herr Rembke a vorbit despre bucătărie. Era evident, cunoştea bine Franţa, îi cunoştea cultura, gastronomia; avea chiar şi o casă în Provence. „Impecabil, tipul, impecabil..." se gândea Jean-Yves privindu-şi consome-ul de languste cu curapao. „Rock and roll, Gotty", a adăugat el în gând, muindu-şi lingura în mâncare. Valerie arăta superb: asculta cu atenţie, cu ochi scânteietori, parcă vrăjită. A ţinut să afle unde anume în Provence era casa, dacă avea timp să treacă pe acolo şi aşa mai departe. Uita de ostropelul de crab cu fructe roşii pe care îl avea în faţă.

— Aşadar, a continuat ea fără să schimbe tonul, aţi fi interesat de proiect.

—Vedeţi dumneavoastră, a spus Rembke pe un ton calm, ştim foarte bine că „turismul de şarm" (ezitase puţin înainte de a folosi expresia) e una dintre principalele motivaţii ale compatrioţilor noştri care-şi petrec vacanţa în străinătate – şi de altfel îi putem înţelege, există oare un mod de a călători mai plăcut ? Cu toate astea, destul de ciudat, până acum nici un grup important n-a tratat chestiunea în mod serios - au fost doar câteva tentative, de altfel, firave, pentru clientela homosexuală. în esenţă, oricât de surprinzător ar părea, avem de-a face cu o piaţă virgină.

— Chestiunea e controversată, cred că mentalităţile trebuie să mai evolueze... a intervenit Jean-Yves conştient că spune o prostie. De ambele părţi ale Rinului... a încheiat el în chip jalnic.

Rembke i-a aruncat o privire rece, parcă s-ar fi simţit luat peste picior; Jean-Yves a privit în farfurie, hotărât să tacă până la sfârşitul mesei. Oricum, Valerie se descurca de minune.

— Sunt problemele Franţei, să nu le transferăm în Germania... a spus ea trecându-şi un picior peste celălalt cu o mişcare ingenuă şi captând din nou atenţia lui Rembke.

— Compatrioţii noştri, a reluat el, sunt nevoiţi să se descurce singuri şi cad adesea în mâinile unor intermediari dubioşi. în general, sectorul rămâne marcat de amatorism - ceea ce constituie o enormă carenţă a breslei noastre.

Valerie a aprobat cu entuziasm. Chelnerul a adus peştele la cuptor cu garnitură de smochine proaspete.

—Proiectul dumneavoastră, a continuat el, ne-a interesat şi pentru că reprezintă o reală schimbare faţă de concepţia tradiţională a cluburilor de vacanţă. Formula adoptată la începutul anilor '7o nu mai răspunde aşteptărilor consumatorului modem. In Occident, relaţiile dintre oameni au devenit mai dificile - lucru pe care, desigur, îl deplângem cu toţii... a continuat el privind-o iarăşi pe Valerie care, surâzând, şi-a trecut din nou un picior peste celălalt.

Când m-am întors de la birou, la şase şi jumătate, Valerie era acasă. 'Am rămas surprins: cred că se întâmpla pentru întâia oară de la începutul vieţii noastre în doi. Era culcată pe canapea, în taior, cu picioarele uşor desfăcute. Avea privirea pierdută, părea cufundată în gânduri fericite, duioase. Pe atunci, nu ştiam că asist, ca să spun aşa, la echivalentul unui orgasm pe plan profesional.

— A fost bine ? am întrebat.

— Mai mult decât bine. După dejun, am venit direct acasă, n-am mai trecut pe la birou; pur şi simplu nu ştiam ce ar mai fi de făcut săptămână asta. Nu numai că este interesat de proiect, dar, începând cu iama viitoare, vrea să facă din el un produs de vârf al grupului său. E gata să finanţeze un catalog şi o campanie publicitară concepută special pentru publicul german. Crede că poate asigura, el singur, clientela pentru cluburile exis-tente; ne-a întrebat chiar dacă nu avem şi alte

proiecte în pregătire. Tot ce vrea în schimb este exclusivitatea pe piața lui - Germania, Austria, Elveția şi Benelux; de altfel, ştie că suntem în contact cu Neckermann.

— Mergem în week-end la Dinard, a adăugat ea, la un centru de talasoterapie. Cred că mi-ar prinde bine. Putem da o fugă şi la părinții mei.

Un ceas mai târziu, trenul pleca din gara Montparnasse. Destul de repede, pe măsură ce ne depărtam de Paris, tensiunea s-a risipit, iar Valerie a redevenit normală, adică senzuală şi veselă. Ultimele blocuri ale periferiei dispăreau în depărtare; trenul se apropia de viteza maximă, exact înainte de a intra pe câmpia Hurepoix. Un reat de lumină, o tentă roşiatică aproape imperceptibilă plutea către vest, deasupra masei întunecate a silozurilor de cereale. Eram într-un vagon de clasa întâi cu semi-compartimente; pe mesele dintre fotolii, veiozele galbene erau deja aprinse. De cealaltă parte a culoarului, o femeie de vreo patruzeci de ani, elegantă, distinsă, cu părul blond strâns într-un coc, răsfoia Madame Figaro. Cumpărasem aceeaşi revistă şi încercam fără prea mult succes să citesc paginile culturale. De câțiva ani, mă obseda ideea că e posibil să decriptezi lumea şi să-i înțelegi evoluțiile citind tot ce are legătură cu actualitatea politică, paginile de societate sau de cultură; că e posibil să-ți faci o imagine realistă despre mişcarea istorică doar din lectura informațiilor economice şi bursiere. îmi impuneam aşadar să citesc zilnic paginile respective din Figaro, uneori publicații şi mai aride, ca Les Echos sau La Tribune Desfossăs. Deocamdată, teoria mea rămânea sub semnul întrebării. într-adevăr, era posibil ca informații istorice importante să se ascundă în editorialele cu ton măsurat şi în coloanele de cifre; dar contrariul putea fi la fel de adevărat. Ajunsesem la o singură concluzie sigură: aceea că, neîndoielnic, economia era teribil de plicticoasă. Ridicându-mi ochii de pe un articol care încerca să analizeze căderea indicelui Nikkei, am observat că Valerie începuse iar să-şi treacă un picior peste celălalt; pe chip îi plutea un surâs discret. „Coborâre catastrofală pentru bursa din Milano", am mai citit înainte de a pune jos revista. Am avut brusc o erecție descoperind că găsise o soluție ca să-şi scoată chiloții. A venit să se aşeze pe fotoliul din stânga mea, s-a strâns lângă mine. Scoțându-şi sacoul, mi l-a pus pe genunchi. Am aruncat o privire rapidă în dreapta:

vecina părea cufundată în lectură, mai exact într-un articol despre grădinile de iarnă. Purta şi ea un taior cu o fustă strâmtă, ciorapi negri; avea, cum se spune, un aer de burgheză apetisantă. Strecurându-şi o mână sub sacoul de pe genunchii mei, Valerie mi-a atins sexul; purtam un pantalon de bumbac subţire, senzaţia era teribil de precisă. Se înnoptase de-a binelea. M-am cufundat în fotoliu şi i-am strecurat o mână sub bluză. Am depărtat sutienul, i-am cuprins în palmă sânul drept, cu degetul mare şi cu arătătorul am început să-i mângâi sfârcul. Eram în dreptul oraşului Le Mans când Valerie mi-a descheiat şliţul. Mişcările ei erau acum cât se poate de explicite, eram convins că vecinei nu-i scăpa nimic din manevrele noastre. Nu cred că se poate rezista mult timp la o mas-turbare expertă. Cu puţin înainte de Rennes am ejaculat, fără să-mi pot reprima un strigăt înăbuşit. „Va trebui să dau la curăţat taiorul..." a spus calm Valerie. Vecina ne-a aruncat o privire, fără să-şi ascundă amuzamentul.

La gara din Saint-Malo, văzând că urcă o dată cu noi în autocarul centrului de talasoterapie, m-am simţit puţin jenat, spre deosebire de Valerie, care a intrat în vorbă cu ea pe tema diferitelor proceduri balneare. N-am priceput niciodată ce virtuţi au băile de nămol, duşurile subacvale sau împachetările cu alge; a doua zi, m-am mulţumit să mă bălăcesc în piscină. Făceam pluta, vag conştient de existenţa curenţilor submarini care ar fi trebuit să-mi maseze spatele, când Valerie a venit la mine. „Ştii, vecina noastră din tren... a făcut ea surescitată, am întâlnit-o la jacuzzi." înregistram informaţia fără nici o reacţie. „Acum e în baia turcească, singură", a adăugat ea. Mi-am pus un halat şi am urmat-o. Lângă intrarea în baia turcească, mi-am scos slipul; sub halat, erecţia era vizibilă. Am intrat împreună cu Valerie, am lăsat-o să înainteze prin aburi - atât de denşi că nu vedeam la doi metri. Aerul era saturat cu un miros de eucalipt foarte puternic, aproape ameţitor. Am rămas nemişcat în neantul alburiu şi fierbinte, apoi am auzit un geamăt venind din fundul încăperii. Mi-am desfăcut cordonul halatului, m-am apropiat; pe suprafaţa pielii mi se formau broboane de sudoare. îngenuncheată în faţa femeii, cu mâinile pe fesele ei, Valerie îi lingea vulva. Era o femeie cu adevărat frumoasă, cu sâni siliconaţi perfect rotunzi, cu trăsături armonioase, cu o gură mare şi senzuală. Şi-a întors privirea spre mine fără să pară surprinsă, mi-a apucat sexul cu mână. M-am apropiat şi mai

mult, am trecut în spatele ei şi i-am mângâiat sânii în timp ce-mi frecam penisul de fesele ei. S-a sprijinit de perete, s-a aplecat în faţă, şi-a desfăcut coapsele. Valerie a căutat în buzunarul halatului şi mi-a întins un prezervativ; cu cealaltă mână, continua să mângâie clitorisul femeii. Am pătruns-o dintr-o mişcare, era deja foarte excitată; s-a aplecat şi mai mult. Făceam mişcări de du-te-vino, când am simţit mână lui Valerie strecurându-se printre coapsele mele, apucându-mi testiculele. Şi-a apropiat iarăşi gura de vulva femeii; la fiecare mişcare, simţeam cum sexul îmi lunecă pe limba ei. Mi-am contractat disperat muşchii pelvieni în clipa când femeia juisa cu lungi gemete fericite, apoi m-am retras foarte lent. Transpiram prin toţi porii, gâfâiam violent, simţeam că mă clatin; a trebuit să mă aşez pe o banchetă. Aburii continuau să plutească în aer. Am auzit zgomotul unui sărut, am înălţat capul: erau înlănţuite, piept la piept.

Am făcut dragoste ceva mai târziu, la sfârşitul după-amiezii, şi încă o dată seara, apoi din nou a doua zi dimineaţa. Frenezia aceasta era un pic neobişnuită; eram amândoi conştienţi că urma o perioadă grea, când Valerie va fi din nou abrutizată de muncă, de probleme, de calcule. Cerul era de un albastru imaculat, timpul plăcut; era poate unul dintre ultimele week-end-uri frumoase înainte de venirea toamnei. Duminică dimineaţa, după dragoste, am făcut o lungă plimbare pe plajă. Mă uitam surprins la clădirile în stil neoclasic, cam kitsch, ale hotelurilor. Ajunşi la capătul plajei, ne-am aşezat pe stânci.

— Presupun că întâlnirea cu neamţul era importantă, am spus. Presupun că este începutul unui nou challenge1.

— E pentru ultima oară, Michel. Dacă reuşim acum, vom fi liniştiţi pentru multă vreme.

I-am aruncat o privire sceptică şi puţin întristată. Nu prea credeam în genul ăsta de argumente, îmi amintea puţin de unele cărţi de istorie, cu declaraţii ale politicienilor despre ultimul şi cel din urmă război, care va fi urmat de o pace definitivă.

— Chiar tu mi-ai explicat, i-am spus încet, că, în esenţa lui, capitalismul e o stare de război permanentă, o luptă continuă ce nu poate avea un sfârşit.

— E adevărat, a consimţit ea fără ezitare. Dar cei care luptă nu sunt neapărat aceiaşi.

Un pescăruş şi-a luat zborul, s-a înălţat, s-a îndreptat spre ocean. Eram aproape singuri la capătul plajei. Cu siguranţă, Dinard era o staţiune liniştită, în anotimpul ăsta cel puţin. Un labrador s-a apropiat, a venit să ne miroasă, apoi a făcut cale întoarsă; nu-i vedeam stăpânii.

1. Provocare (engl.). 250

— Te asigur, a insistat ea. Dacă lucrurile merg cum sperăm, vom putea dezvolta formula într-o mulţime de ţări. Uite, doar în America latină sunt Brazilia, Venezuela, Costa Rica. Va fi uşor să deschidem cluburi şi în alte părţi, în Camerun, Mozambic, Madagascar, în Seychelles. In Asia, de asemenea, există posibilităţi imediate: China, Vietnam, Cambodgia. în doi-trei ani, putem deveni un lider incontestabil, şi nimeni nu va mai îndrăzni să investească pe aceeaşi piaţă: de data asta o să obţinem, în sfârşit, avantajul nostru concurenţial.

Nu i-am răspuns nimic, nu ştiam ce i-aş putea răspunde; la urma urmei, eram la originea ideii. Mareea creştea; în nisip apăreau şanţuri, apoi dispăreau, la picioarele noastre.

— în plus, a continuat ea, de data asta o să cerem un pachet de acţiuni consistent. Dacă avem succes, nu vor putea să ne refuze. Iar când eşti acţionar, nu mai trebuie să lupţi: luptă ceilalţi în locul tău.

Valerie s-a oprit, m-a privit ezitând. Ceea ce spunea ea se lega, avea o anumită logică. începea să bată puţin vântul; iar mie începea să-mi fie foame. Restaurantul hotelului era excelent: aveau fructe de mare foarte proaspete, reţete savuroase şi rafinate. Ne-am întors mergând pe nisipul umed.

—Am şi eu bani... am spus deodată, nu trebuie să uiţi că am bani, Valerie a rămas în loc şi m-a privit surprinsă;

nici eu nu mă gândisem să rostesc cuvintele astea.

— Ştiu, nu mai e la modă să fii o femeie între-ţinută, am continuat, puţin stingherit. Dar nu suntem siliţi să facem ca toată lumea.

M-a privit calm în ochi.

— Când o să primeşti banii pe casă, vei avea, în total, cel mult trei milioane de franci... a spus ea.

— Da, ceva mai puţin.

—Nu sunt destui; nu chiar destui. Mai trebuie un mic supliment. (Şi-a reluat mersul, a tăcut o vreme.) Ai încredere în mine... a spus ea în momentul când intram în restaurant.

După masă, chiar înainte de a pleca la gară, am trecut pe la părinții ei. Va avea iarăşi foarte mult de lucru, le-a explicat Valerie; până la Crăciun, probabil, n-o să mai poată veni. Bătrânul a privit-o cu un surâs resemnat. Era o fată de ispravă, mi-am spus, o fiică afectuoasă şi atentă;

era, de asemenea, o amantă senzuală, tandră şi îndrăzneață; ar putea fi, probabil, o mamă iubitoare şi înțeleaptă. „Tălpile-i sunt temelii de aur curat, picioarele ca stâlpii templului din Ierusalim." Continuam să mă întreb ce făcusem, în fond, ca să merit o femeie ca Valerie. Probabil nimic. Devenirea lumii, mi-am spus, o constat; procedând empiric, cu toată onestitatea, o constat; nu pot face nimic altceva decât s-o constat.

12

La sfârşitul lunii octombrie, tatăl lui Jean-Yves a murit. Audrey a refuzat să-l însoțească la înmormântare; de altfel, se aştepta la asta, o rugase doar din principiu. Avea să fie o înmormântare modestă: Jean-Yves era copil unic, iar bătrânul avea puține rude, şi mai puțini prieteni; în ultimul timp nu se mai întâlnea cu nimeni. Va apărea un scurt necrolog în revista foştilor studenți de la Politehnică; şi asta va fi tot, avea să dispară fără urme. Jean-Yves nu pricepuse niciodată ce-l făcuse pe bătrân să se retragă în acest ținut lipsit de interes, rural în sensul cel mai trist al cuvântului, şi de care nu-l lega nimic. Probabil un ultim reflex al masochismului ce-l însoțise, mai mult sau mai puțin, de-a lungul întregii sale vieți. După studii strălucite, se împotmolise într-o carieră cenuşie de inginer. Deşi întotdeauna visase să aibă o fiică, se limitase voluntar la un singur copil - cu scopul, spunea el, de a-i putea oferi o educație mai bună; argumentul nu ținea, avea un salariu suficient de mare. Lăsa impresia că mai mult îşi suportase nevasta decât o iubise cu adevărat; poate că era mândru de succesele profesionale ale fiului său - însă, de fapt, nu vorbea niciodată despre asta. Nu avea nici un hobby şi nici vreo pasiune adevărată, în afară de creşterea iepurilor şi de cuvintele încrucişate din ziarul La Republique du Centre-Ouest. Ne înşelăm, probabil, când presupunem că orice ființă are o pasiune secretă, o parte de mister, o scrânteală; dacă tatăl lui Jean-Yves ar fi trebuit să vorbească despre convingerile lui intime, despre sensul pro-

fund pe care-l atribuia vieții, probabil că n-ar fi putut mărturisi decât o uşoară decepție. De fapt, vorba lui favorită - cea pe care Jean-Yves şi-o amintea cel mai des şi care sintetiza cel mai bine experiența lui în ce priveşte condiția umană - se limita la: „îmbătrânim."

Mama s-a arătat afectată de doliu - era totuşi tovarăşul ei de o viață -, dar cu măsură, fără să pară prea zdruncinată. „Se ramolise..." a fost comentariul ei. Cauzele morții erau atât de neclare, încât la fel de bine s-ar fi putut vorbi de oboseală generalizată, sau chiar de depresie. „Nu mai avea chef de nimic..." a adăugat maică-sa. Acesta a fost, în linii mari, discursul ei funebru.

Absența lui Audrey a fost, bineînțeles, remarcată, dar în timpul ceremoniei mama s-a abținut să spună ceva. Cina a fost frugală - oricum bătrâna nu strălucise niciodată la gătit. Jean-Yves ştia bine că, la un moment sau altul, avea să abordeze subiectul. Ținând seama de circumstanțe, nu prea avea cum să-l ocolească - deschizând, de pildă, televizorul, cum făcea de obicei. Mama a terminat de aranjat vasele, apoi s-a aşezat în fața lui, cu coatele sprijinite pe masă.

—Cum merge căsnicia ta?

—Nu prea grozav...

A mai vorbit câteva minute, împotmolindu-se treptat în propria-i silă; până la urmă i-a spus că se gândea la divorț. Ştia că bătrâna o ura pe Audrey; o acuza că-i îndepărtează de ea pe nepoți; lucru adevărat, de altfel, ca şi acela că nici nepoții nu se înghesuiau s-o viziteze. În alte condiții, e drept, s-ar fi putut obişnui cu ea; cel puțin Angelique, în cazul ei nu era prea târziu. Ar fi fost însă nevoie de alte condiții, de o altă viață, era greu de imaginat. Jean-Yves îşi ridică privirea spre chipul bătrânei, spre trăsăturile severe, spre cocul cărunt: era greu să simți pentru ea afecțiune sau duioşie; nu-şi amintea s-o fi văzut vreodată împărțind o mângâiere; la fel de greu era s-o imaginezi în rolul de amantă senzuală, de târfă. Jean-Yves înțelese deodată că, toată viața lui, bătrânul se silise s-o suporte. Avu un şoc dureros, mâinile i se încleştară de marginea mesei: de data asta era definitiv, iremediabil. încercă disperat să-şi amintească un moment când îşi văzuse tatăl fericit, vesel, bucurându-se sincer de viață. Poate o dată, când avea cinci ani, când taică-său încercase să-i explice regulile unui joc de Meccano. Da, taică-său iubise mecanica, o iubise sincer - Jean-Yves îşi amintea decepția lui

când îl anunțase că optează pentru studii comerciale; la urma urmei, poate era suficient pentru a umple o viață.

A doua zi, Jean-Yves a făcut un tur rapid prin grădină, care, la drept vorbind, i se părea banală şi nu-i trezea nici o amintire din copilărie. Iepurii se agitau în cuştile lor, încă nu primiseră de mâncare: bătrâna avea să-i vândă urgent, nu-i plăcea să aibă grijă de ei. în fond, ei erau adevăratele victime ale acestui deces. Jean-Yves luă un sac cu granule, vărsă o parte în cuşti; putea să facă acest gest, în memoria tatălui său.

Plecă devreme, chiar înainte de emisiunea de varietăți a lui Michel Drucker, dar tot nu scăpă de ambuteiaje interminabile, înainte de Fontainebleau. încercă să asculte mai multe posturi de radio, până la urmă renunță. Din când în când, valul de maşini înainta câțiva metri; nu auzea decât sforăitul motoarelor, zgomotul picăturilor de ploaie pe parbrize. Un neant melancolic care se prelungea în mintea lui. Singurul element pozitiv din acest week-end, se gândi el, era că nu mai era nevoit s-o vadă pe Johanna; se hotărâse în sfârşit să renunțe la serviciile ei. Noua baby sitter, Eucharistie, le fusese recomandată de o vecină: era o fată originară din Dahomey, serioasă, elevă silitoare; la cincisprezece ani, era în penultima clasă de liceu. Voia să facă medicina, poate pediatria; izbutea să-l smulgă pe Nicolas de la jocurile video şi să-l culce înainte de zece - ceea ce Jean-Yves nu reuşise niciodată. Era drăguță cu Angelique, o hrănea, o îmbăia, se juca cu ea; în mod vădit, fetița o adora.

Sosi acasă pe la zece şi jumătate, epuizat;

Audrey, dacă-şi amintea bine, plecase în week-end la Milano; luni dimineața avea să ia avionul şi să meargă direct la birou. Divorțul avea totuşi să-i scadă veniturile, se gândi Jean-Yves cu o satisfacție răutăcioasă; era de înțeles că amână să deschidă subiectul. Nu mergea, totuşi, până-ntr-acolo încât să mimeze o afecțiune renăscută, elanuri de tandrețe; era un punct în favoarea ei.

Aşezată pe canapea, Eucharistie citea La vie mode d'emploi de Georges Perec, o ediție de buzunar. Acceptă sucul de portocale oferit de Jean-Yves; el îşi turnă un coniac. în general, când se întorcea acasă, Eucharistie îi povestea ce făcuseră ea şi copiii peste zi; dura câteva minute, apoi fata pleca. Făcu acelaşi lucru şi acum; când termină, Jean-Yves îşi dădu seama că nu ascultase nimic;

îşi mai turnă puţin coniac. „Tatăl meu a murit..." zise l, redevenind conştient de moartea bătrânu-lui. Eucharistie se opri brusc, îl privi stingherită; nu prea ştia cum să reacţioneze, era însă clar că-l asculta cu toată atenţia. „Părinţii mei n-au fost fericiţi împreună..." continuă el; această consta-tare era şi mai tristă: părea să-i nege însăşi existenţa, luându-i, într-un fel, dreptul la viaţă. Era fructul unei căsătorii nefericite, nepotrivite, care mai bine nu ar fi existat. Jean-Yves privi nelinişţit înjur: peste câteva luni, va părăsi acest apartament, nu va mai revedea aceste mobile, aceste draperii; totul părea că se destramă, că devine inconsistent. Parcă era în holul unui super-magazin, după ora închiderii; sau într-o poză de catalog, oricum ceva ce nu exista cu adevărat. Se ridică împleticindu-se, se apropie de Eucharistie, strânse violent în braţe trupul tinerei fete. li strecură o mână sub bluză: carnea era vie, reală. îşi reveni brusc şi rămase neclintit, stingherit. Eucharistie încetă să se zbată. o privi drept în ochi, apoi o sărută pe gură. Ea îi răspunse la sărut, îşi împletiră limbile. El îi căută, pe sub bluză, sânii.

Au făcut dragoste acolo, în cameră, fără o vorbă; Eucharistie se dezbrăcase rapid, apoi se ghemuise pe pat, aşteptându-l. După aceea, au rămas câteva minute tăcuţi, evitând să revină asupra subiectului. Eucharistie i-a povestit încă o dată ce făcuse peste zi; apoi i-a spus că nu poate rămâne să doarmă la el.

în săptămânile următoare, au făcut-o din nou, de mai multe ori, de fapt de fiecare dată când venea Eucharistie. Jean-Yves se aşteptase, cumva, ca ea să abordeze chestiunea legitimităţii relaţiei lor: la urma urmei, avea doar cincisprezece ani, iar el - treizeci şi cinci; ar fi putut, la limită, să-i fie tată. Dar fata nu părea deloc dispusă să vadă lucrurile din acest unghi; dar din ce unghi le vedea ? Până la urmă, cu un sentiment de emoţie şi recunoştinţă, Jean-Yves a înţeles: din unghiul plăcerii, pur şi simplu. Căsătoria îl făcuse să uite: pur şi simplu uitase că sunt femei care, în anumite cazuri, fac dragoste din plăcere. Nu era primul ei bărbat, Eucharistie avusese anul trecut o aventură cu un băiat dintr-o clasă mai mare, pe care mai apoi îl părăsise ; erau însă şi lucruri pe care nu le ştia, bunăoară felaţia. Mai întâi, Jean-Yves s-a oprit, n-a îndrăznit să-i ejaculeze în gură; a văzut însă foarte curând că-i plăcea, sau mai curând că o amuza să vadă sperma ţîşnind. In general, ajungea rapid la orgasm; la rândul lui, simţea o imensă plăcere să-i ţină în braţe trupul

pietros şi suplu. Eucharistie era curioasă, inteligentă: avea cam tot ce-i lipsea lui Audrey. Universul profesional al lui Jean-Yves era pentru ea o lume neştiută, exotică, şi încerca să afle cum funcţionează; erau întrebări pe care nu i le putea pune tatălui ei - care oricum n-ar fi putut să-i răspundă, lucra într-un spital public. Pe scurt, relaţia lor, îşi spunea Jean-Yves cu o stranie senzaţie de relativism, era o relaţie echi-librată. Avea, totuşi, noroc că primul său copil nu fusese o fată; în anumite condiţii, nu ştia cum ar fi putut să evite, şi mai ales de ce sa evite incestul.

Peste trei săptămâni, Eucharistie i-a spus că întâlnise iar un băiat; în aceste condiţii, era mai bine să înceteze, lucrurile se complicau. El a părut atât de deprimat, încât după o săptămână Eucharistie i-a propus să continue, însă doar cu felaţii. La drept vorbind, lui Jean-Yves nu i se părea mai puţin grav; oricum, aproape uitase că fata avea doar cincisprezece ani. Vorbeau destul de mult, de una şi de alta, după ce el venea de la birou; şi tot ea hotăra momentul. Se dezbrăca până la mijloc, îl lăsa să-i mângâie sânii; apoi el se aşeza cu spatele la perete, ea îngenunchea în faţa lui. După gemetele lui, Eucharistie ştia foarte exact când avea să ejaculeze. Atunci îşi depărta puţin obrazul; cu mici mişcări precise, orienta jetul, uneori spre sâni, alteori înspre gură. In acele momente avea o expresie jucăuşă, aproape copilărească. Jean-Yves îşi spunea cu tristeţe că fata era abia la începutul vieţii ei sexuale, că avea să dăruiască fericire multor amanţi; se vor fi întâlnit o clipă, asta era totul, însă, oricum, nu era puţin.

în sâmbăta următoare, în momentul când Eucharistie, cu ochii pe jumătate închişi, cu gura larg deschisă, începea să-l masturbeze, Jean-Yves şi-a zărit deodată fiul care-i privea din pragul salonului. A tresărit, şi-a coborât privirea; când şi-a ridicat-o, copilul dispăruse. Eucharistie nu observase nimic; trecându-şi mână printre coapsele lui, u apăsa uşor testiculele. Jean-Yves avu atunci o stranie senzaţie de încremenire. Ceva ca revelaţia unui impas. Amestecul de generaţii era mare, filiaţia nu mai avea nici un sens. o trase la el pe Eucharistie; fără să ştie de ce, simţea că era ultima oară şi că avea nevoie de gura ei. Când ea îl apucă între buze, Jean-Yves juisă înde-lung, de mai multe ori, cu trupul scuturat de frisoane, cu mâinile pe creştetul ei. Fata îşi înalţă privirea, apoi, închizând ochii, îi mai ţinu două-trei minute sexul în gură, îşi plimbă

limba pe el. La despărțire, Jean-Yves îi spuse că a fost pentru ultima oară. Nu știa prea bine de ce; dacă băiatul povestea la procesul de divorț ce văzuse, era în dezavantajul lui, desigur; dar mai era ceva, ceva ce nu putea să explice. Jean-Yves mi-a povestit toate astea o săptămână mai târziu, pe un ton autoacuzator destul de penibil, rugându-mă să nu-i spun nimic lui Valerie. La drept vorbind, mă cam plictisea, nu vedeam care era problema; din amabilitate, m-am prefăcut că mă interesează, că analizez situația, dar totul mi se părea fals, mă simțeam ca într-un talk-show de Mireille Dumas.

In schimb, pe plan profesional totul mergea bine, mi-a spus-o cu satisfacție. În urmă cu câteva săptămâni apăruse o problemă legată de clubul din Thailanda: pentru a răspunde așteptărilor clienților, trebuia prevăzut cel puțin un bar de strip-tease și un salon de masaj; era absolut necesar, dar cam greu de justificat în devizul hotelului. I-a telefonat lui Gottfried Rembke. Patronul de la TUI a găsit pe loc o soluție: avea acolo un partener, un antreprenor chinez din Phuket, care putea construi un complex de distracții chiar lângă hotel. Patronul german părea foarte bine dispus, totul părea să prevestească un succes. La începutul lui noiembrie, Jean-Yves a primit un exemplar din catalogul destinat publicului german; cei de la TUI nu mergeau cu jumătăți de măsură, a constatat el imediat. în toate fotografiile, fetele thailandeze aveau sânii goi, purtau slipuri minuscule sau fuste transparente; fotografiate pe plajă sau de-a dreptul în camere, surâdeau cu un aer provocator, își umezeau buzele cu limba; nu te puteai înșela asupra mesajului. Un asemenea catalog, i-a spus el lui Valerie, n-ar fi fost acceptat niciodată în Franța. Era ciudat să constați, a mai spus el, că, pe măsură ce ne apropiam de Europa unificată, pe măsură ce ideea unei federații de state câștiga teren, nu se observa nici o uniformizare a legislației privind moravurile. în timp ce în Olanda și în Germania prostituția era recunoscută și beneficia de un statut de profesie, în Franța erau mulți care-i cereau abolirea, și chiar sancționarea clienților, ca în Suedia. Valerie l-a privit surprinsă: în perioada aceea, Jean-Yves era bizar, se lansa tot mai des în meditații neproductive, fără obiect. Ea însăși muncea enorm, metodic, cu un soi de voință rece; adesea lua decizii fără să-l mai con-sulte. Nu era obișnuită s-o facă și uneori se simțea rătăcită, nesigură; șefii cei mari nu interveneau, le lăsau mână liberă. „Așteaptă,

asta-i tot, aşteaptă să vadă dacă reuşim sau dacă ne rupem gâtul", mi-a spus ea într-o zi cu o furie stăpânită. Avea dreptate, era evident, nu puteam s-o contrazic; asta era regula jocului.

Eu, unul, nu vedeam nici un motiv pentru care sexualitatea n-ar fi trebuit să intre în domeniul economiei de piață. Erau multe moduri de a face bani, cinstite sau necinstite, intelectuale sau din contră, violent fizice. Se puteau face bani prin inteligență, prin forță sau curaj, chiar şi prin frumusețe; de asemenea, se puteau obține printr-un noroc banal. Cel mai adesea banii veneau prin moştenire, ca în cazul meu; problema era atunci transferată la generația anterioară. în lume, banii au fost obținuți de oameni foarte diferiți: foşti sportivi de performanță, gangsteri, artişti, manechine, actori; un mare număr de finanțişti abili şi de industriaşi; câțiva tehnicieni, mai rar câțiva inventatori. Uneori, banii se obțineau în mod mecanic, prin pură acumulare; sau, dimpotrivă, printr-o lovitură îndrăzneață încununată de succes. Toate acestea nu aveau nici un sens, însă arătau o mare diversitate. în schimb, criteriile opțiunii sexuale erau extrem de simple: tinerețe şi frumusețe fizică, atâta tot. Aceste calități aveau, desigur, un preț, dar nu un preț infinit. Situația era diferită în secolele precedente, când sexualitatea era legată în primul rând de reproducere. Pentru a menține valoarea genetică a speciei, omenirea trebuia să țină cont de criteriile de sănătate, forță, tinerețe, vigoare fizică - frumusețea fiind doar o sinteză practică a lor. Azi, situația se schimbase: frumusețea îşi menținea întreaga valoare, însă era o valoare negociabilă, narcisistă. Dacă sexualitatea trebuia să intre în sectorul bunurilor de schimb, cea mai bună soluție era, fireşte, să se recurgă la ban, acest arbitru universal ce permitea deja o echivalare precisă a inteligenței, a talentului, a competenței tehnice, care făcuse deja posibilă o perfectă standardizare a opiniilor, gusturilor, modurilor de viață. Spre deosebire de aristocrați, bogații nu pretindeau că sunt diferiți de restul populației, ci doar că sunt mai bogați. Având o esență abstractă, banul era o noțiune în care nu intra nici rasa, nici înfățişarea fizică, nici vârsta, nici inteligența sau noblețea - de fapt, nimic altceva decât banul. Strămoşii mei europeni au muncit din greu, timp de mai multe secole; au încercat să domine lumea, apoi s-o transforme, şi, într-o oarecare măsură, au izbutit. Au făcut-o din interes economic, din gust pentru muncă, dar şi pentru că au crezut în superioritatea civilizației

lor; au inventat visul, progresul, utopia, viitorul. De-a lungul secolului XX, această conştiinţă a unei misiuni civilizatoare s-a evaporat. Europenii, sau măcar unii dintre ei, continuă să muncească, uneori din greu, însă o fac din interes sau din ataşament nevrotic pentru muncă; conştiinţa naivă a dreptului lor natural de a conduce lumea şi de a determina istoria a dispărut. Consecinţă a atâtor eforturi, Europa rămânea un continent bogat; dar eu pierdusem calităţile de inteligenţă şi perseverenţă pe care le manifestaseră strămunii mei, era evident. European înstărit, puteam cumpăra la un preţ mic, din alte ţări, hrană, servicii şi femei; european decadent, conştient de moartea mea apropiată şi ajuns la un egoism deplin, nu vedeam nici un motiv ca să-mi refuz aceste avantaje. Totuşi, eram conştient că o asemenea situaţie nu mai putea dura, că oamenii ca mine erau incapabili să asigure supravieţuirea unei societăţi, sau pur şi simplu erau nedemni să trăiască. Aveau să se producă mutaţii, se pro-duceau deja, dar nu simţeam că m-ar privi cu adevărat; aveam un singur scop real: să scap din acest balamuc cât mai repede. Luna noiembrie era rece, urâtă; în ultimul timp, nu prea mai citeam din Auguste Comte. Când Valerie lipsea, distracţia mea era să privesc pe fereastră mişcările norilor. După-amiezile, peste Gentilly se formau stoluri enorme de sturzi ce descriau în văzduh spirale şi planuri înclinate; eram tentat să le atribui un sens, să le interpretez ca vestirea unei apocalipse.

13

într-o seară, ieşind de la birou, l-am întâlnit pe Lionel; nu-l mai văzusem de aproape un an, din Thailanda. Ciudat, totuşi, l-am recunoscut imediat. Eram puţin surprins că-mi făcuse o impresie atât de puternică; aproape că nu-mi aminteam să fi vorbit cu el.

îi mergea bine, mi-a zis el. Pe ochiul drept avea un plasture mare, rotund: un accident de muncă, explodase ceva; dar îi mergea bine, fusese îngrijit, avea să-şi recupereze vederea în pro-porţie de cincizeci la sută. L-am invitat la un pahar, la o cafenea de lângă Palais Royal. Mă întrebam dacă, la o adică, i-aş recunoaşte pe Robert, pe Josiane, pe ceilalţi membri ai grupului; probabil că da. Era un gând destul de deprimant; memoria mea se umplea necontenit, cu informaţii aproape inutile. Eram, ca fiinţă umană, deosebit de competent în recunoaşterea şi stocarea de imagini ale altor oameni. Nimic nu-i este mai util omului

decât omul însuşi. Motivul pentru care îl invitasem pe Lionel nu-mi era foarte clar; discuţia avea să lâncezească, era evident. Ca s-o lungesc puţin, l-am întrebat dacă avusese ocazia să se întoarcă în Thailanda. Nu, şi nu că n-ar fi vrut, însă voiajul, din păcate, costa cam scump. Mai revăzuse pe cineva din grup? Nu, pe nimeni. I-am spus atunci că o reîntâlnisem pe Valerie, poate îşi amintea de ea, că am ajuns chiar să trăim împreună. A părut fericit să afle vestea; fără îndoială, îi făcuserăm amândoi o impresie bună. El nu avea ocazia să călătorească prea mult, mi-a spus; iar concediul în Thailanda, în general, era printre cele mai frumoase amintiri ale lui. Începeam să fiu mişcat de simplitatea lui, de dorinţa lui naivă de fericire. Am avut atunci o pornire pe care chiar şi acum, când mă gândesc, sunt ispitit s-o numesc bunătate. In general, nu sunt bun, nu e una dintre trăsăturile mele de a caracter. Omul mă dezgustă, soarta celorlalţi îmi e indiferentă, nu-mi amintesc să fi simţit vreodată măcar un sentiment de solidaritate. Oricum, în seara aceea, i-am explicat lui Lionel că Valerie lucra în turism, că firma ei se pregătea să deschidă un nou club la Krabi şi că-mi era uşor să-i obţin o săptămână de vacanţă cu o reducere de 50%. Evident, era o invenţie; dar mă hotărâsem deja să-i plătesc diferenţa. Poate că, într-o anumită măsură, încercam sa fac pe interesantul; cred însă că am simţit de asemenea dorinţa sinceră ca, măcar o săptămână din viaţa lui, Lionel să poată cunoaşte plăcerea cu tinerele prostituate thailandeze.

Când i-am povestit despre această întâlnire, Valerie m-a privit uşor intrigată; nu şi-l mai amintea deloc. Asta era, de fapt, problema lui Lionel: nu era băiat rău, dar nu avea nici o personalitate, era prea modest, prea umil, nu-ţi lăsa nici o amintire. „Bine... a spus ea, fie, dacă-ţi face plăcere; de altfel, nu va trebui să plătească nimic, tocmai voiam să-ţi spun că o să pot oferi câteva invitaţii pentru săptămână de inaugurare, care va începe pe 1 ianuarie." A doua zi, i-am telefonat lui Lionel ca să-l anunţ că sejurul va fi gratuit; era prea mult pentru el, nu-i venea să creadă, şi chiar mi-a fost destul de greu să-l conving să accepte.

în aceeaşi zi, am primit vizita unei tinere artiste care a venit să-mi prezinte lucrările ei. o chema Sandra Heksjtovoian sau ceva de genul ăsta, un nume pe care oricum nu aveam să-l ţin minte; dacă aş fi fost impresarul ei, aş fi sfătuit-o să-şi spună Sandra Hallyday. Era foarte tânără, destul de banală, cu o faţă cam rotundă, cu părul ondulat şi

scurt; purta un pantalon şi un tricou; terminase artele plastice la Caen. Lucra exclusiv cu trupul ei, mi-a explicat ea; am privit-o neliniştit în timp ce-şi deschidea servieta. Speram să nu scoată fotografii de chirurgie estetică sau ceva asemănător, mă cam săturasem de chestii dintr-astea. Dar nu, mi-a întins nişte cărţi poş-tale ilustrate făcute de ea, cu amprenta vulvei ei muiată în diferite culori. Am ales una turcoaz şi una mov; îmi părea rău că nu aveam să-i dau în schimb fotografii cu scula mea. Era drăguţ, dar, după câte ştiam, Yves Klein făcuse lucruri similare acum mai bine de patruzeci de ani; avea să-mi fie greu să-i susţin dosarul. Da, sigur, a fost ea de acord, ăsta era doar un exerciţiu de stil. Apoi a scos dintr-un ambalaj de carton o piesă mai complexă, compusă din două roţi de mărimi inegale racordate cu un soi de curea de transmisie din cauciuc; dispozitivul putea fi rulat cu ajutorul unei manivele. Banda de cauciuc era acoperită cu mici protuberanţe, de o formă vag piramidală. Am învârtit manivela, am pus degetul pe banda în mişcare; se producea un soi de frecare, destul de plăcută.

— Sunt mulaje după clitorisul meu, mi-a explicat artista.

Mi-am retras degetul ca ars.

—Am făcut fotografii cu un endoscop în momentul erecţiei, apoi am băgat totul în computer. Am reconstituit volumul cu un program 3D, am modelat totul în ray-tracing, apoi am trimis datele piesei la fabrică.

Aveam impresia că insista cam mult pe consideraţiile tehnice. Am acţionat din nou manivela, mai curând maşinal.

— îţi vine să atingi, nu-i aşa? a continuat ea cu satisfacţie. Mă gândisem s-o conectez la o rezistenţă, care să aprindă un bec. Ce credeţi?

în fapt, becul nu mi se părea o idee prea bună, dăuna simplităţii conceptului. Pentru o artistă contemporană, Sandra era o fată destul de simpatică; aproape că-mi venea s-o invit la o orgie, într-o seară, eram sigur că s-ar fi înţeles bine cu Valerie. Mi-am dat, totuşi, seama la timp că, în poziţia mea, asemenea invitaţie risca să fie considerată hărţuire sexuală; am privit dis-pozitivul descurajat.

— Ştiţi, i-am spus, eu mă ocup mai mult de partea contabilă a proiectelor. Pentru aspectele estetice, e mai bine să luaţi legătura cu domnişoara Durry.

I-am notat pe o carte de vizită numele şi numărul de telefon; Marie-Jeanne, în definitiv, putea fi competentă în materie de lindicuri. Fata a părut puțin descumpănită, totuşi mi-a întins o punguță plină cu piramide din plastic.

— Vă ofer câteva mulaje, a spus ea, la fabrică îmi fac o grămadă.

I-am mulțumit, am însoțit-o până la uşă. înainte de a ne despărți, am întrebat-o dacă mulajele sunt în mărime naturală.

— Fireşte, mi-a spus ea, face parte din concept.

în aceeaşi seară, am examinat cu atenție clitorisul lui Valerie. în fond, nu-l privisem nici-odată cu o atenție specială; când îl mângâiam sau lingeam era în funcție de o schemă globală, memorasem poziția, unghiurile, ritmul mişcărilor pe care trebuia să le fac; acum însă am examinat îndelung micul organ ce palpita sub ochii mei.

—Ce faci? m-a întrebat ea surprinsă, după cinci minute de contemplare.

—E un demers artistic... am spus, lingând-o uşor cu vârful limbii ca să-i calmez nerăbdarea.

Mulajul fetei nu avea, desigur, gust şi miros; altminteri, era o asemănare, indiscutabil. Isprăvind examinarea, i-am desfăcut vulva cu două degete, i-am lins clitorisul cu mişcări uşoare, precise. Aşteptarea îi sporise dorința ? Sau mişcările mai precise şi mai atente ? Nu ştiu, cert e că a juisat aproape imediat. în fond, mi-am spus, această Sandra era o artistă bunicică; opera ei te incita să arunci o privire proaspătă peste lume.

14

încă de la începutul lui decembrie, a fost evident că „Aphrodite" avea să fie un mare succes, probabil un succes istoric. De regulă, noiembrie este luna cea mai dificilă în industria turismului. In octombrie mai sunt câteva plecări de sfârşit de sezon; în decembrie, perioada sărbătorilor de iarnă preia ştafeta; dar foarte puțini se gândesc să plece în vacanță în noiembrie, în afară de câțiva pensionari foarte informați şi rezistenți. Or primele rezultate sosite din toate cluburile erau excelente: formula cunoscuse un succes imediat, se putea vorbi chiar de îmbulzeală. In seara când au sosit primele cifre, am cinat cu Jean-Yves şi Valerie; mă priveau cu un aer aproape bizar, rezultatele depăşeau toate aşteptările

lor: pentru noiembrie, pe ansamblu, coeficientul de ocupare al cluburilor depăşise 95%, indiferent de destinaţie.

—Da, sexul... am mormăit eu. Oamenii au nevoie de sex, asta e, dar nu îndrăznesc să recunoască.

Totul îndemna la reflecţie, chiar la tăcere; chelnerul a adus antipasti.

— Inaugurarea de la Krabi va fi grandioasă... a spus Jean-Yves. Mi-a telefonat Rembke, totul e rezervat de trei săptămâni. Ceea ce este şi mai bine e că în media nu apare nimic, nici un rând.

Un succes discret, masiv şi totodată confidenţial. Exact ce doream.

Jean-Yves se hotărâse în sfârşit să închirieze un mic apartament şi s-o părăsească pe Audrey; nu se putea muta mai devreme de 1 ianuarie, dar îi mergea mai bine, oricum îl simţeam mai relaxat. Era relativ tânăr, frumos şi bogat: îmi dădeam seama cu un pic de spaimă că toate astea nu-ţi fac neapărat viaţa mai uşoară; dar cel puţin trezesc dorinţa celorlalţi. Tot nu izbuteam să-i înţeleg ambiţia, îndârjirea de a face carieră. N-o făcea pentru bani, nu cred: plătea impozite mari, iar luxul nu-l atrăgea. N-o făcea nici din devotament pentru firmă, nici, mai general, din altruism : cu greu puteai considera dezvoltarea turismului mondial o cauză nobilă. Ambiţia lui exista prin ea însăşi, nu putea fi redusă la nici o altă cauză: era poate asimilabilă cu dorinţa de a construi ceva, mai mult decât cu dorinţa de putere sau cu spiritul de competiţie - nu-l auzisem niciodată vorbind despre cariera foştilor săi colegi de studii comerciale, cred că nici nu-i păsa de ei. Pe scurt, era vorba de o motivaţie respectabilă, aceeaşi care explica dezvoltarea civilizaţiei umane în general. Gratificaţia socială ce i se acorda consta într-un salariu foarte mare; în alte regimuri, ar fi putut primi un titlu de nobleţe, sau privilegii ca acelea rezervate nomenklaturii; nu cred că asta ar fi schimbat mare lucru. în realitate, Jean-Yves muncea pentru că-i plăcea munca: era, în acelaşi timp, misterios şi limpede.

Pe 15 decembrie, cu două săptămâni înainte de inaugurare, Jean-Yves a primit un telefon îngrijorat de la TUI. Un turist german fusese răpit, împreună cu tânăra thailandeză care-l însoţea; incidentul avusese loc la Hat Yai, în extremitatea sudică a ţării. Poliţia locală primise un mesaj confuz, scris într-o engleză stricată, care nu formula nici o revendicare - dar anunţa că cei doi tineri vor fi executaţi pentru încălcarea legii islamice. într-adevăr, în zona de frontieră cu Malaiezia, activitatea unor

mişcări islamiste sus-ţinute de Libia se intensificase de câteva luni; era însă prima oară când atacau persoane.

Pe 18 decembrie, cadavrele goale şi mutilate ale tinerilor au fost aruncate dintr-o camionetă în mijlocul pieţei centrale a oraşului. Fata fusese lapidată, cu o înverşunare şi o violenţă extremă; pielea plesnise peste tot, trupul era un terci de came greu de recunoscut. Germanul avea gâtul tăiat şi fusese castrat, organele sexuale îi erau îndesate în gură. De data asta, toate presa ger-mană a preluat informaţia, chiar şi în Franţa au apărut câteva articole scurte. Ziarele au hotărât să nu publice fotografiile victimelor, care însă au apărut rapid pe site-urile de internet obişnuite. Jean-Yves telefona zilnic la TUI: deocamdată, situaţia nu era alarmantă; erau puţine anulări, oamenii nu renunţau la proiectele lor de vacanţă. Primul ministru thailandez făcea declaraţii liniştitoare: pesemne era vorba de o acţiune izolată, toate mişcările teroriste cunoscute condamnaseră răpirea şi asasinatul.

Totuşi, încă de la sosirea noastră la Bangkok, am simţit o anumită tensiune, mai ales în cartierul Sukhumvit, unde locuiau cei mai mulţi turişti originari din Orientul Apropiat. Veneau mai ales din Turcia sau Egipt, uneori şi din ţări musulmane mai dure, ca Arabia Saudită sau Pakistan. Când mergeau prin mulţime, simţeam că sunt urmăriţi de priviri duşmănoase. La intra-rea în câteva baruri de strip-tease, am văzut anunţuri: No MUSLIM HERB"1; mai explicit, proprietarul unui bar din Patpong caligrafiase mesajul următor: „we respect your Muslim faith : we don't want you to drink whisky and enjoy Thai girls".2 Sărmanii nu aveau, totuşi, nici o vină, dar era clar că în caz de atentat aveau să fie primii vizaţi. în timpul primei vizite pe care o făcusem în Thailanda fusesem surprins de prezenţa turiştilor din ţările arabe ; de fapt, veneau din exact aceleaşi motive ca şi occidentalii, cu diferenţa că se dedau la desfrâu cu şi mai mult entuziasm. Adesea, în barurile din hoteluri, îi vedeai cu un whisky în faţă încă de la zece dimineaţa; tot ei deschideau saloanele de masaj. Rupând-o clar cu legea islamică, şi probabil simţindu-se vinovaţi, erau în general politicoşi şi drăguţi.

Bangkok era la fel de poluat, de zgomotos, de irespirabil; l-am revăzut totuşi cu aceeaşi plăcere. Jean-Yves avea întâlniri cu nişte bancheri, sau poate la un minister, în fine, nu mă interesa prea mult. După două zile, ne-a spus că discuţiile fuse-seră fructuoase: autorităţile

erau foarte cooperante, dispuse să facă orice ca să atragă investiţiile occidentale. De câţiva ani, Thailanda se zbătea să iasă din criză, bursa şi moneda erau la pământ, datoria publică atingea 70% din produsul intern brut. „Sunt într-un rahat atât de mare, că nici măcar corupţi nu mai sunt... ne-a spus Jean-Yves. A trebuit să-i ung puţin, dar foarte puţin, incomparabil cu ce era acum cinci ani."

1. Fără musulmani (engl.).

2. Vă respectăm credinţa musulmană, Nu vrem să beţi whisky şi să aveţi de-a face cu fetele thailandeze (engl.).

în dimineaţa de 31 decembrie, am luat avionul pentru Krabi. Coborând din microbuz, l-am întâlnit pe Lionel, care sosise în ajun. Era încântat, mi-a spus el, absolut încântat; cu greu am reuşit să opresc potopul de mulţumiri. Ajungând în faţa bungaloului meu, am fost şi eu impresionat de frumuseţea peisajului. Plaja era imensă, imaculată, nisipul fin ca o pulbere. Pe câţiva zeci de metri, oceanul trecea de la azuriu la turcoaz, de la turcoaz la smarald. Stânci uriaşe de calcar, acoperite cu păduri de un verde intens, ieşeau din valuri până în zare, se pierdeau în lumină şi spaţiu, dând golfului o profunzime ireală, cosmică.

— Aici s-a filmat Plaja ? m-a întrebat Valerie.

—Nu, cred că la Koh Phi Phi; dar nu am văzut filmul.

După părerea ei, nu pierdusem mare lucru; în afară de peisaje, era total lipsit de interes. îmi aminteam vag cartea, ce aducea în scenă nişte backpackers în căutarea unei insule virgine; singurul lor indiciu era o hartă desenată de un drumeţ bătrân înainte de a se sinucide într-un hotel sordid din Khao Sen Road. Mai întâi mergeau la Koh Samui: era mult prea turistic; de acolo ajungeau pe o insulă vecină, dar şi acolo era prea multă lume pentru ei. în fine, plătind un marinar, ajungeau pe insula lor - o rezervaţie naturală, deci, în principiu, inaccesibilă. Acolo începeau necazurile. Primele capitole ilustrau perfect blestemul turistului, pornit într-o căutare pasionată de locuri „neturistice" pe care chiar prezenţa lui le întinează, împingându-l astfel mereu mai departe, într-un proiect care, pe măsură ce se împlineşte, devine tot mai van. Această situaţie disperată, asemănătoare cu cea a omului care încearcă să fugă de umbra lui, era bine cunoscută de profesioniştii turismului,

mi-a spus Valerie: în termeni sociologici, era numit paradoxul double bind1.

In orice caz, turiştii care optaseră pentru Eldorador „Aphrodite" din Krabi nu păreau să fugă de paradoxul double bind: deşi plaja era imensă, se adunaseră aproape toţi într-un loc. Din cât putusem vedea, păreau să corespundă genului de clientelă aşteptat: mulţi germani, mai ales cadre superioare sau profesiuni liberale. Valerie avea cifre exacte : 80% germani, 10% italieni, 5% spanioli şi 5% francezi. Surpriza era că veniseră multe cupluri. Păreau să fie cupluri libertine, la fel de bine ai fi putut să-i întâlneşti la Cap d'Agde: majoritatea femeilor aveau sânii siliconaţi, multe purtau lănţişoare de aur în jurul taliei sau la gleznă. Am mai remarcat că aproape toţi se scăldau goi. Asta îmi dădea încredere : cu oameni ca ăştia nu ai niciodată probleme. Spre deosebire de locurile preferate de „drumeţi", un loc destinat eşanjiştilor - cu atât mai preţuit cu cât este mai frecventat - e prin esenţă neparadoxal. Intr-o lume în care luxul extrem e să-ţi oferi mijloace de a-i evita pe ceilalţi, sociabilitatea bonomă a burghezilor eşanjişti germani constituie o formă de subversiune foarte subtilă, i-am spus lui Valerie în timp ce-şi scotea cos-tumul de baie. M-am dezbrăcat la rândul meu, am fost puţin jenat constatând că mi se sculase şi m-am lungit pe burtă lângă ea. Valerie şi-a desfăcut calm coapsele, expunându-şi sexul la soare. La câţiva metri în dreapta era un grup de nemţoaice, păreau să discute despre un articol din Spiegel. Una dintre ele avea sexul epilat, i se vedea clar fanta fină şi netedă. „îmi place genul ăsta de fantă... mi-a spus Valerie în şoaptă, îţi vine

1. Dublă determinare (engl.). 274

să-ţi plimbi degetul pe ea." Şi mie îmi plăcea; dar în stânga era un cuplu de spanioli, iar femeia avea o tufă pubiană deasă, creaţă şi neagră; şi asta îmi plăcea. Când s-a întins, i-am privit labiile mari şi cărnoase. Era tânără, nu avea mai mult de două-zeci şi cinci de ani, dar avea sânii grei, cu areole mari şi proeminente. „întoarce-te pe spate..." mi-a şoptit Valerie la ureche. Am ascultat-o închizând ochii, ca şi cum, nevăzând nimic, gestul meu devenea mai puţin impudic. Simţeam cum penisul se ridică, cum glandul iese din capişonul lui protector. După un minut am încetat să gândesc, m-am concentrat asupra senzaţiei; căldura soarelui

pe mucoase era extrem de plăcută. N-am deschis ochii nici când am simțit un firicel de ulei de plajă curgându-mi pe piept, apoi pe pântece. Degetele lui Valerie se mişcau cu atingeri uşoare şi rapide. Mirosul de nucă de cocos umplea aerul. Când a început să-mi toarne ulei de cocos pe sex, i-am aruncat o privire rapidă: îngenunchease lângă mine, cu fața la spaniolă, care se ridicase în coate ca să ne privească. Mi-am lăsat capul pe spate, privind țintă la cer. Mi-a pus o mână pe testicule, mi-a vârât degetul mare în anus; cu cealaltă mână, continua să mă masturbeze. Întorcând capul spre stânga, am văzut că spaniola începuse să-şi mas-turbeze şi ea partenerul; am privit iar cerul. Auzind paşi ce se apropiau pe nisip, am închis din nou ochii. Mai întâi am auzit un sărut, apoi şuşoteli. Nu mai ştiam câte mâini sau degete îmi apucau şi îmi mângâiau sexul; valurile făceau un zgomot molcom.

După plajă, ne-am dus să vedem centrul de distracții; se însera, firmele multicolore ale barurilor se aprindeau rând pe rând. Erau vreo duzină, în jurul unei piețe rotunde; în mijloc era un imens salon de masaj. In fața intrării l-am întâlnit pe Jean-Yves; îl conducea o fată îmbrăcată cu o rochie lungă, cu sânii mari, cu pielea de culoare deschisă, ce semăna mai curând cu o chinezoaică.

—Cum e înăuntru? l-a întrebat Valerie.

— Uluitor: cam kitsch, dar foarte luxos. Cu fântîni arteziene, cascade, plante tropicale; au pus până şi statui de zeițe greceşti.

Ne-am aşezat pe o canapea adâncă, aurie, apoi am ales două fete. Masajul a fost foarte plăcut, apa caldă şi săpunul lichid ştergeau de pe piele urmele de ulei. Fetele ne săpuneau cu mişcări delicate, servindu-se de sâni, de fese, de coapse: foarte repede, Valerie a început să geamă. Mă minunam, încă o dată, de bogăția zonelor erogene ale femeii.

După ce ne-am uscat, ne-am lungit pe un pat mare, rotund, înconjurat de oglinzi. o fată a lins-o pe Valerie, care a ajuns rapid la orgasm; eram în genunchi deasupra obrazului ei, cealaltă fată îmi mângâia testiculele şi mi-o sugea. Când a simțit că sunt gata să juisez, Valerie le-a făcut semn fetelor să se apropie mai mult; în timp ce prima îmi lingea testiculele, cealaltă o săruta pe gură pe Valerie; am ejaculat pe buzele lor între-deschise.

Invitații din seara revelionului erau în special thailandezi, mai mult sau mai puțin legați de industria turistică locală. Nu venise nici un şef

de la Aurore; nici patronul de la TUI nu putuse veni, dar delegase un subaltern care părea încântat de chilipir. Bufetul era delicios, cu mâncare thailandeză şi chinezească: mici pateuri crocante, condimentate cu busuioc şi lămâiță, clătite, crevete cu curry şi lapte de cocos, sote de orez cu nuci de caju şi migdale, rață lăcuită incredibil de fragedă şi savuroasă. Vinurile erau franțuzeşti. Am pălăvrăgit câteva minute cu Lionel, părea topit de fericire. Era însoțit de Kim, o fată superbă originară din Chiang Mai. o întâlnise în prima seară într-un bar topless, de atunci erau împreună; Lionel o sorbea din ochi. înțelegeam foarte bine ce-l putea seduce pe băiatul ăsta cam grosolan la ființa aceea delicată, de o finețe aproape ireală; n-ar fi putut găsi o asemenea fată în Franța. Prostituatele thailandeze erau o binecuvântare, mi-am zis, un dar al cerului, şi nu exageram. Kim vorbea puțin franțuzeşte. A fost şi la Paris, se minuna Lionel; sora ei era măritată cu un francez.

— Da ? am întrebat eu. Şi cu ce se ocupă ?

—E doctor... Lionel s-a posomorât. Evident, cu mine nu ar avea acelaşi stil de viață.

— în schimb, tu ai o slujbă sigură... am făcut eu cu optimism. Toți thailandezii visează să devină funcționari.

M-a privit nu prea convins. Era însă adevărat, funcția publică îi fascinează pe thailandezi. E drept că în Thailanda funcționarii sunt corupți; au o slujbă sigură, iar pe deasupra sunt şi bogați. Asta e, unii pot avea totul.

—Ei bine, îți urez noapte bună... i-am spus îndreptându-mă către bar.

— îți mulțumesc... a spus el roşind. Nu ştiu ce-mi venise, în clipa aceea, să fac pe omul care ştie ce-i viața; hotărât lucru, îmbătrâneam. Aveam totuşi îndoieli în privința fetei: thailandezele din nord sunt în general foarte frumoase, dar sunt prea conştiente de frumusețea lor şi de avantajul economic hotărâtor pe care-l oferă aceasta. Se admiră tot timpul m oglindă şi astfel devin nişte ființe năzuroase şi inutile. Pe de altă parte, spre deosebire de o occidentală, Kim nu era în măsură să-şi dea seama că Lionel era un fazan. Principalele criterii ale frumuseții fizice sunt tinerețea, absența handicapului şi conformitatea generală la normele speciei; evident, ele sunt universale. Criteriile anexe, imprecise şi relative, erau, pentru o fată aparținând unei culturi diferite, mult mai

greu de apreciat. Pentru Lionel, exotismul era o alegere bună, probabil singura. în fine, făcusem totul ca să-l ajut.

Cu paharul de Saint-Estfephe în mână, m-am aşezat pe o bancă să privesc stelele. Anul 2002 avea să marcheze, printre altele, intrarea Franței în uniunea monetară europeană; aveau să urmeze Campionatul Mondial de fotbal, alegerile prezidențiale, diverse evenimente mediatice importante. Stâncile marine erau luminate de lună; ştiam că la miezul nopții va fi un foc de artificii. Câteva minute mai târziu, Valerie a venit lângă mine. Am îmbrățişat-o, mi-am lăsat capul pe umărul ei; îi distingeam cu greu trăsăturile, dar îi recunoşteai mirosul, pielea. Când a explodat prima salvă de artificii, am vă2ut că purta aceeaşi rochie verde, puțin transparentă, pe care o purtase cu un an în urmă la revelionul de la Koh Phi Phi; în clipa în care mă săruta, am simțit o emoție stranie, ceva ca o răsturnare a ordinii lumii. Ciudat, fără s-o fi meritat, mi se dăduse o a doua şansă. Se întâmplă foarte rar, în viață, să ai a doua şansă; e contrar tuturor legilor. Am strâns-o în brațe violent, cuprins de o subită dorință de a plânge.

14

Dacă iubirea nu poate fi mai presus de toate, cum ar putea spiritul să fie ? Orice supremație practică aparține activității.

Auguste Comte

Şalupa luneca pe imensitatea turcoaz, şi mă simțeam eliberat de grija gesturilor mele. Pleca-sem devreme, în direcția insulei Koh Maya, pe lângă recife de corali şi stânci imense de calcar. Unele aveau formă de inel, se putea intra în laguna din centru printr-un canal îngust săpat în rocă. în interiorul insulițelor apa era neclintită, de un verde smarald. Pilotul a oprit motorul. Valerie mă privea, eram tăcuți, nu făceam un gest; clipele curgeau într-o linişte absolută.

Ne-a lăsat pe insula Koh Maya, într-un golf protejat de pereți din piatră înalți. Plaja se întindea la poalele falezei, îngustă şi arcuită, pe vreo sută de metri. Soarele era sus, era ora unsprezece. Pilotul a pornit motorul şi a plecat spre Krabi; avea să revină la sfârşitul după-amiezii. După ce a ieşit din golf, zgomotul motorului s-a stins.

în afara actului sexual, sunt puține clipe în viață când trupul exultă de simpla bucurie de a trăi, când se umple de bucurie prin simplul fapt al prezenței sale în lume; ziua de ianuarie a fost plină de asemenea clipe.

Păstrez doar amintirea acelei plenitudini, nimic altceva. Probabil că am înotat, ne-am încălzit la soare şi am făcut dragoste. Nu cred să fi vorbit ori să ne fi plimbat pe insulă. Îmi amintesc mirosul pe care-l avea Valerie, gustul sării ce i se usca pe sex; îmi amintesc că am adormit în ea, şi că am fost trezit de contracţiile vaginului ei.

Şalupa a venit să ne ia la ora cinci. Pe terasa hotelului, care domina golful, am băut un Campari, iar Valerie un Mai Thai. Stâncile de calcar păreau aproape negre în lumina portocalie. Ultimii înotători se întorceau la hotel, cu un prosop în mână. La câţiva metri de ţărm, în apa călduţă, un cuplu făcea dragoste. Razele soarelui în asfinţit poleiau acoperişul aurit al unei pagode. în atmosfera molcomă, un clopot a răsunat de câteva ori. După un obicei budist, când faci o faptă bună sau meritorie trebuie să onorezi fapta trăgând clopotul unui templu; iată o religie fericită, mi-am spus, aceea în care mărturia omenească a unei bine-faceri face să răsune văzduhul.

— Michel... a spus Valerie după un lung răstimp de tăcere, privindumă în ochi. Aş vrea să rămân aici.

— Ce vrei să spui ?

—Să rămân aici, definitiv. M-am gândit în după-amiaza asta, la întoarcere: este posibil. E suficient să fiu numită responsabilă de club. Am diploma şi pregătirea necesare.

Am privit-o fără să răspund; şi-a pus mână peste a mea.

— însă ar trebui să accepţi să renunţi la munca ta. Ai fi dispus?

—Da.

Cred că am răspuns în mai puţin de o secundă, fără umbră de ezitare; a fost cea mai uşoară hotărâre pe care-am luat-o vreodată.

L-am zărit atunci pe Jean-Yves care ieşea din salonul de masaj. Valerie i-a făcut semn, el a venit la masa noastră; Valerie i-a vorbit imediat despre intenţia ei.

—Păi... a spus el ezitând, cred că se poate. Evident, şefii de la Aurore vor fi puţin surprinşi, pentru că ceri o retrogradare. Salariul ţi se va reduce la jumătate; altfel nu e posibil, trebuie să fii plătită ca toţi ceilalţi.

— Ştiu, a spus ea. Puţin îmi pasă.

A privit-o iarăşi surprins, clătinând din cap.

— Dacă e opțiunea ta... a făcut el, dacă asta vrei... Şi la urma urmei, eu conduc rețeaua Eldorador, a spus el de parcă abia atunci devenea conştient de asta; am dreptul să numesc şefii de club.

— Deci o să fii de acord ?

— Da... Da, nu pot să te opresc.

Este o senzație stranie - să simți cum viața ți se schimbă total; e suficient să stai pe loc, să nu faci nimic, să percepi senzația de schimbare. Tot timpul mesei am rămas tăcut, gânditor; până la urmă, Valerie s-a îngrijorat.

— Eşti sigur că vrei să rămâi ? a întrebat ea. Eşti sigur că n-o să-ți pară rău după Franța?

— Nu, n-o să regret nimic.

— Aici nu există distracții, nici viață culturală. Da, ştiam; în măsura în care am avut ocazia să meditez la ea, cultura mi se părea o compensație necesară pentru nefericirea vieților noastre, S-ar fi putut imagina, poate, o altfel de cultură, care să țină de sărbătoare şi de lirism, care să înflorească într-o stare de fericire; dar nu eram sigur că era posibilă, mi se părea o speculație prea teoretică, ce nu mai putea conta cu adevărat pentru mine.

—Se poate prinde TV5... am spus cu indiferență.

Valerie a surâs; TV5 se număra printre cele mai proaste posturi de televiziune din lume, era notoriu.

— Eşti sigur ca n-o sa te plictiseşti ? a insistat ea.

în viața mea, cunoscusem suferința, opresiunea, spaima; însă nu ştiusem ce e plictiseala. Eterna, imbecila repetare a aceluiaşi lucru nu mă deranja. Fireşte, nu aveam iluzia că aş putea ajunge până acolo; ştiam că nefericirea e rezistentă, ingenioasă, tenace; chiar şi aşa, era o perspectivă ce nu-mi inspira nici cea mai mică nelinişte. Copil fiind, puteam rămâne ore în şir să număr firele de trifoi de pe o pajişte: nici-odată, în ani de căutări, nu găsisem un trifoi cu patru foi; dar nu simțeam nici o dezamăgire, nici o amărăciune; la drept vorbind, la fel de bine aş fi putut să număr firele de iarbă: toate acele fire de trifoi, cu trei frunze, mi se păreau pururi identice, pururea minunate. într-o zi, la vârsta de doisprezece ani, m-am cățărat în vârful unui stâlp electric, pe munte. în timpul ascensiunii nu privisem în jos. Dar sus, pe platformă, mi s-a părut complicat şi periculos să cobor. Lanțurile de munți se întindeau

cât vedeai cu ochii, acoperite de zăpezi eterne. Cel mai simplu ar fi fost să rămân pe loc — ori să sar. Mă reținuse, in extremis, gândul că m-aș fi zdrobit de stânci; altminteri, cred că aș fi putut să mă bucur la nesfârșit de zborul meu.

A doua zi l-am cunoscut pe Andreas, un neamț care se stabilise de vreo zece ani în regiune. Era traducător, mi-a explicat el, așa că putea lucra pe cont propriu; se ducea în Germania o dată pe an, la târgul de carte de la Frankfurt; ținea legătura cu editorii prin Internet. Avusese șansa de a traduce mai multe bestseller-uri americane, printre care și Firma, ceea ce-i aducea venituri suficiente;

iar viața nu era scumpă aici. Până acum, aproape nu existase turism, era surprins să-și vadă compatrioții debarcând dintr-o dată; noua situație nu-l entuziasma, dar nici nu-i displăcea prea tare. De fapt, legăturile lui cu Germania se subțiaseră mult, chiar dacă meseria îl obliga să practice limba. Se însurase cu o thailandeză cunoscută într-un salon de masaj, iar acum aveau doi copii.

—E ușor... aici... să ai copii? l-am întrebat. Aveam impresia că pun o întrebare indecentă, ca și cum aș fi întrebat dacă e simplu să cumperi un câine. La drept vorbind, copiii mici mi-au provocat întotdeauna o anumită silă; din câte-i știam, erau niște mici monștri urâți, care făceau pe ei și scoteau urlete insuportabile; gândul de a avea un copil nu-mi trecuse niciodată prin minte. Dar știam că majoritatea cuplurilor o fac; nu știam dacă erau mulțumiți, oricum nu îndrăzneau să se plângă. în fond, mi-am zis privind în jur satul de vacanță, într-un spațiu larg ca acesta, poate că n-ar fi fost greu: copilul s-ar fi plimbat printre bungalouri, s-ar fi jucat cu bucățele de lemn și așa mai departe.

Da, era foarte ușor să ai copii aici, a confirmat Andreas; la Krabi există o școală, se poate merge chiar și pe jos. Iar copiii thailandezi sunt foarte diferiți de cei europeni, mult mai puțin violenți și năzuroși. Pentru părinți au un respect vecin cu venerația, iar asta în chip firesc, face parte din cultura lor. Când îi făcea o vizită soră-sii, la Dusseldorf, era de-a dreptul îngrozit de nepoții lui.

Eram doar pe jumătate convins de ce-mi spunea; ca să mă liniștesc, mi-am spus că Valerie nu avea decât douăzeci și opt de ani, în general pe femei le apucă pe la treizeci și cinci; în fine, dacă trebuia, da, am fi făcut un copil: știam că o să-i vină ideea, era inevitabil. La urma urmei,

un copil e ca un mic animal, cu porniri spre cruzime, e drept; ca o maimuțică, să zicem. Puteau fi şi unele avantaje, mi-am spus, eventual aş fi putut să-l învăț să joace Mille Bornes. Aveam o pasiune pentru Mille Bornes, pasiune în general nesatisfăcută; cui aş fi putut să-i propun o partidă? Colegilor mei de serviciu? Nici vorbă; şi nici artiştilor care veneau să-mi prezinte dosare. Lui Andreas, poate ? L-am măsurat rapid cu privirea: nu, nu părea genul lui. Altminteri, părea serios, inteligent; era o relație ce merita cultivată.

—Vă gândiți să rămâneți... definitiv? m-a întrebat el.

—Da, definitiv.

— E bine să fii hotărât, a răspuns el clătinând din cap. E foarte greu, după aceea, să mai părăseşti Thailanda; dacă ar trebui s-o fac acum, ştiu că mi-ar fi cumplit de greu să mă readaptez.

16

Zilele au trecut cu o repeziciune înfricoşătoare; trebuia să plecăm pe 5 ianuarie. în seara dinaintea plecării, ne-am întâlnit cu Jean-Yves la restaurant. Lionel refuzase invitația; se ducea la bar s-o vadă pe Kim.

— Îmi place s-o văd dansând aproape goală în fața bărbaților... ştiind că după aceea va fi doar a mea, ne-a spus el.

Jean-Yves l-a privit îndepărtându-se.

— Face progrese băiatul de la gaz... a comentat el sarcastic. Descoperă perversiunea.

—Nu-ți bate joc de el... a protestat Valerie. Până la urmă, înțeleg ce găseşti la el, a spus ea întorcându-se către mine. Te înduioşează. Oricum, sunt sigură că petrece o vacanță grozavă.

Se înnsera; în satele din jurul golfului se aprindeau luminile. o ultimă rază de soare lumina acoperişul aurit al unei pagode. De când Valerie îi vorbise despre hotărârea ei, Jean-Yves nu revenise asupra subiectului. Aştepta s-o facă acum; a comandat o sticlă de vin.

— o să-mi lipseşti... a spus el. N-o să mai fie la fel. Am muncit împreună mai mult de cinci ani. A fost bine, ne-am împăcat perfect. Oricum, fără tine n-aş fi izbutit.

Jean-Yves vorbea din ce în ce mai încet, ca pentru sine; se făcuse noapte.

—Acum, a continuat el, putem să dezvoltăm formula. Brazilia e foarte potrivită. Apoi, m-am gândit din nou la Kenya: ideal ar fi să deschidem

alt club în interiorul țării, pentru safari, iar clubul de plajă să-l trecem pe formula „Aphrodite". Altă posibilitate imediată e Vietnamul.

— Nu te temi de concurență ? am întrebat eu.

— Nu există nici un risc. Operatorii de turism americani nu vor îndrăzni să se lanseze într-o asemenea afacere, curentul puritan e prea puternic în Statele Unite. Mă temeam puțin de reacțiile presei franceze; dar până acum nu s-a întâmplat nimic. De altfel, cei mai mulți clienți sunt străini; în Germania şi în Italia, subiectele de genul ăsta nu stârnesc atâtea pasiuni.

—o să ajungi primul proxenet al lumii...

— Proxenet nu, a protestat el. Nu luăm absolut nimic din câştigul fetelor; le lăsăm să muncească, asta e tot.

— Şi apoi, lucrurile sunt separate, a intervenit Valerie; fetele nu fac parte din personalul hotelului.

— Mă rog, da... a spus Jean-Yves cu o ezitare, Aici sunt separate; dar am auzit că la Santo Domingo cameristele nu se dau în lături s-o facă.

—Nu le obligă nimeni.

—Asta, da, e foarte adevărat.

—Bine... Valerie a făcut un gest conciliant. Nu-i lua în seamă pe bigoți. Tu eşti şeful, tu organizezi structura, cu resursele de la Aurore, şi cu asta, basta.

Chelnerul a adus o supă cu lămâiță. La mesele vecine erau nemți şi italieni însoțiți de fete thailandeze, câteva cupluri germane - cu sau fără însoțitori. Conviețuiau cu toții politicos, aparent fără probleme, într-o ambianță generală marcată de plăcere; funcția de şef de club promitea să fie destul de uşoară.

—Aşadar, veți rămâne aici... a continuat Jean-Yves; hotărât lucru, îi venea greu să creadă. E surprinzător. în fine, într-un fel, te înțeleg, dar... mă surprinde că cineva renunță să câştige mai mulți bani.

— Mai mulți bani - şi ce să fac cu ei ? a articulat foarte clar Valerie. Să-mi cumpăr poşete Prada? Să plec în week-end la Budapesta? Să mănânc trufe albe? Am câştigat o mulțime de bani, şi nici nu-mi mai amintesc ce-am făcut cu ei: da, probabil că i-am cheltuit pe tâmpenii dintr-astea. Tu ştii ce faci cu banii pe care-i câştigi ?

—Păi... Jean-Yves a rămas pe gânduri. Cred că până acum îi cheltuia mai mult Audrey.

— Audrey e o tâmpită, a replicat dur Valerie. Slavă Domnului, divorțezi. E hotărârea cea mai inteligentă pe care-ai luat-o vreodată.

—Aşa-i, în fond, e o tâmpită... a răspuns el spontan.

A surâs, a ezitat un moment.

— Eşti o fată ciudată, Valerie.

— Nu eu sunt ciudată, ciudată e lumea din jurul meu. Chiar mori să-ți cumperi un Ferrari ? Sau o casă de vacanță la Deauville - care oricum va fi călcată de hoți? Să munceşti nouăzeci de ore pe săptămână până la şaizeci de ani ? Să plăteşti jumătate din salariu pe impozite ce vor finanța operațiuni militare în Kosovo sau planuri de reabilitare a cartierelor periculoase ? Ne simțim bine aici; ai tot ce-ți trebuie ca să trăieşti. Tot ce-ți poate oferi în plus Occidentul sunt produsele de marcă. Dacă tu crezi în produsele de marcă, atunci poți să rămâi în Occident; dacă nu, găseşti în Thailanda contrafaceri a-ntâia.

—E ciudat; ai muncit atâția ani în lumea occidentală fără să crezi în valorile ei.

— Sunt un animal de pradă, a răspuns ea calm. Un mic animal de pradă, drăguț - nu am nevoi prea mari; dacă am muncit până acum, am făcut-o doar pentru bani; acum însă vreau să încep să trăiesc. Dar nu-i pot înțelege pe ceilalți, pe tine, bunăoară: ce te opreşte să vii să trăieşti aici ? Ai putea foarte bine să te însori cu o thailandeză: sunt frumoase, blânde, foarte bune la pat. Unele ştiu şi un pic de franceză.

—Ei bine... Jean-Yves a ezitat din nou.

Deocamdată, prefer să schimb fetele în fiecare seară.

— o să-ți treacă. Oricum, chiar şi însurat, ce te împiedică să mergi la saloanele de masaj ? Doar pentru asta sunt făcute.

—Da, ştiu. Cred... în fond, cred că întotdeauna mi-a fost greu să iau hotărârile importante din viața mea.

Puțin stingherit de această mărturisire, s-a întors către mine:

—Dar tu, Michel, tu ce-o să faci aici? Răspunsul cel mai apropiat de realitate ar fi fost ceva de genul: „Nimic"; dar unui ins activ e greu să-i explici asemenea lucruri.

— Bucătărie... a răspuns Valerie în locul meu. M-am întors spre ea, surprins.

—Da, da, a insistat ea, am observat că te apucă uneori, ai veleităţi în domeniul ăsta. E foarte bine, mie tot nu-mi place să gătesc; sunt sigură c-o să fii un bucătar excelent.

Am gustat din puiul cu curry şi ardei iute; într-adevăr, se putea încerca o combinaţie cu mango. Jean-Yves clătina din cap gânditor. Am privit-o pe Valerie: era un prădător reuşit, mai inteligent şi mai hotărât decât mine; şi mă alesese ca să împărţim vizuina. Se poate presupune că societăţile au la bază, dacă nu o voinţă comună, cel puţin un consens - pe care, în democraţiile occidentale, unii editorialişti cu poziţii politice categorice îl numesc uneori consens moale. Fiind eu însumi un temperament destul de moale, nu făcusem nimic ca să stric acest consens; ideea de voinţă comună mi se părea mai puţin evidentă. După Immanuel Kant, demnitatea umană constă în a accepta să ne supunem unor legi doar în măsura în care ne putem considera noi înşine legislatori; o fantezie atât de bizară nu-mi trecuse niciodată prin cap. Nu numai că nu votam, dar nici nu considerasem vreodată alegerile mai mult decât nişte excelente show-uri televizate, în care actorii mei preferaţi erau, la drept vorbind, politologii; Jerome Jaffre, în special, mă încânta. Meseria de om politic mi se părea grea, specializată, epuizantă; acceptam bucuros să-mi deleg puterile, neînsemnate de altfel. în tinereţe cunoscusem feluriţi militanţi, care credeau necesar să îndrepte societatea în cutare sau cutare direcţie; nu aveam pentru ei nici simpatie, nici respect-învăţasem chiar, puţin câte puţin, să mă feresc de ei: felul lor de a se interesa de cauze generale, de a considera evoluţia societăţii o problemă a lor personală avea ceva dubios. Ce aveam, personal, să-i reproşez Occidentului ? Nu mare lucru, dar nici nu aveam pentru el un ataşament spedal (şi înţelegeam din ce în ce mai puţin cum poţi să fii ataşat de o idee, de o ţară, în general de altceva decât o persoană). în Occident viaţa era scumpă, era frig, prostituţia era de proastă calitate. Fumatul în locurile publice era interzis, era aproape imposibil să cumperi medicamente şi droguri; munceai enorm, erau maşini şi zgomot, securitatea locurilor publice era precară. Pe scurt, o grămadă de neajunsuri. Am înţeles deodată, cu jenă, că socotisem societatea în care trăiam un mediu natural - să zicem o savană, sau o junglă - la ale cărei legi ar fi trebuit să mă adaptez. Ideea că aş fi solidar cu acest mediu nu-mi trecuse niciodată prin cap; era ca o atrofie, ca o absenţă. Putea

supraviețui societatea cu indivizi de soiul meu? Nu era sigur; eu însă puteam supraviețui cu o femeie, mă puteam ataşa de ea, puteam încerca s-o fac fericită. în clipa în care aruncam, din nou, o privire recunoscătoare spre Valerie, am auzit în dreapta un soi de declic. Am auzit apoi, dinspre ocean, un zgomot de motor care s-a oprit de îndată. Pe marginea terasei, o femeie înaltă şi blondă s-a ridicat scoțând un țipăt. A urmat o primă rafală, un răpăit scurt. Femeia s-a răsucit spre noi ducându-şi mâinile la față: un glonte îi nimerise ochiul, orbita nu mai era decât o gaură sângerândă; apoi s-a prăbuşit fără zgomot. I-am zărit atunci pe atacatori, trei bărbați cu turbane care înaintau rapid în direcția noastră, cu pistoale-mitralieră în mâini. A izbucnit o a doua rafală, ceva mai lungă; zgomotele de farfurii şi pahare sparte s-au amestecat cu urletele de durere. Timp de câteva secunde, am fost total paralizați; puțini se gândeau să se adăpostească sub mese. Lângă mine, Jean-Yves a icnit scurt, fusese atins la braț. Am văzut-o atunci pe Valerie lunecând foarte lent de pe scaun şi prăbuşindu-se pe podea. M-am repezit la ea şi am cuprins-o în brațe. Din clipa aceea n-am mai văzut nimic. Rafalele de mitralieră se succedau într-o linişte tulburată doar de explozia paharelor; mi se părea că nu se mai termină. Mirosul de praf de puşcă era înțepător. Apoi s-a făcut din nou linişte. Am văzut atunci că mână dreaptă îmi era plină de sânge; Valerie fusese probabil atinsă la piept sau la gât. Lampa de lângă noi era spartă, întunericul era aproape deplin. Jean-Yves, lungit la un metru de mine, a încercat să se ridice şi a scos un geamăt. în acel moment, dinspre centrul de distracții, s-a auzit o explozie enormă, care a sfâşiat spațiul şi s-a repercutat îndelung peste golf. Mai întâi am avut senzația că mi-au plesnit timpanele; dar peste câteva secunde, cu toată năuceala mea, am perceput un cor de strigăte înfiorătoare, adevărate urlete de damnați.

Echipele de salvare au sosit după zece minute, veneau de la Krabi; s-au îndreptat mai întâi spre centrul de distracții. Bomba explodase în mijlocul barului Crazy Lips, cel mai mare, la ora de maximă audiență; fusese ascunsă într-o geantă de sport, lângă ringul de dans. Era un dispozitiv artizanal, dar foarte puternic, pe bază de dinamită, declanşat de un ceas deşteptător; geanta fusese umplută cu buloane şi cuie. Sub violența impactului, pereții din cărămizi uşoare ce despărțeau barul de celelalte localuri fuseseră măturați de suflu; o parte din grinzile metalice

ce susțineau construcția cedaseră, acoperişul amenința să se prăbuşească. Primul lucru pe care l-au făcut salvatorii, constatând amploarea catastrofei, a fost să cheme ajutoare. în fața barului, o dansatoare în bikini se târa pe burtă, cu brațul smuls din cot. Lângă ea, un turist german aşezat în mijlocul molozului îşi ținea cu mână intestinele care-i ieşeau din burtă; soția lui zăcea alături, cu pieptul sfâşiat, cu sânii pe jumătate smulşi. în interiorul barului persista un fum negru; podeaua era alunecoasă, plină de sângele care țâşnea din trupuri şi din organele sfârtecate. Câțiva răniți în agonie, cu brațe sau picioare secționate, încercau să se târască spre ieşire, lăsând în urma lor o dâră de sânge. Buloanele şi cuiele făcuseră ravagii: mâini smulse, ochi plesniți, fețe sfâşiate. Unele trupuri explodaseră pur şi simplu dinăuntru, viscere şi membre erau împrăştiate pe jos, pe o distanță de mai mulți metri.

Când ajutoarele au ajuns pe terasă, continuam s-o țin strâns în brațe pe Valerie; trupul era călduț. La doi metri în fața mea, o femeie zăcea la podea, obrazul plin de sânge îi era împănat cu cioburi de sticlă. Altele rămăseseră aşezate pe scaune, cu gura larg deschisă, înțepenite de moarte. Am strigat către salvatori: doi infirmieri s-au apropiat imediat, au ridicat-o uşor pe Valerie, au pus-o pe o targă. Am încercat să mă scol, dar am căzut pe spate; capul mi s-a lovit de pardoseală. Am auzit atunci foarte limpede pe cineva spunând în franceză: „E moartă".

Partea a treia

Era pentru prima oară, după foarte mult timp, când mă trezeam singur. Spitalul din Krabi era o clădire mică şi luminoasă; un doctor a venit să mă vadă în cursul dimineții. Era francez şi făcea parte dintr-o echipă de la Medecins du Monde; sosiseră a doua zi după atentat. Era un bărbat de vreo treizeci de ani, puțin adus de spate, cu o expresie îngrijorată. Mi-a spus că dormisem trei zile. „De fapt, nu ați dormit cu adevărat, a adăugat el. Uneori păreați treaz, v-am vorbit de câteva ori; dar e prima oară când reuşim să stabilim contactul." Să stabilim contactul, mi-am spus. Am aflat apoi că bilanțul atentatului era cumplit: până acum se ridica la o sută şaptesprezece morți; era atentatul cu cele mai multe victime comis vreodată în Asia. Câțiva răniți,

netransportabili, erau şi acum într-o stare critică; Lionel se număra printre ei. Rămas fără picioare, cu o schijă de metal în burtă, avea şanse infime. Ceilalţi răniţi grav fuseseră transportaţi la Bumrungrad Hospital, la Bangkok. Jean-Yves era rănit uşor, avea humerusul fracturat de un glonte; primise îngrijiri pe loc. Eu nu aveam nimic, nici măcar o zgârietură. „Dar prietena dumneavoastră... a încheiat doctorul, trupul a fost deja repatriat în Franţa. Am vorbit la telefon cu părinţii ei: va fi înmormântată în Bretagne."

A tăcut; probabil aştepta să spun ceva. Mă observa cu coada ochiului; părea din ce în ce mai îngrijorat.

Pe la amiază, o infirmieră a adus o tavă cu ceva de mâncare; peste un ceas a luat-o. Mi-a spus că trebuie să încep să mănânc, că este vital.

După-amiază m-a vizitat Jean-Yves. Şi el mă privea ciudat, cam pieziş. Mi-a vorbit mai mult despre Lionel; era pe moarte, nu mai era decât o chestiune de ore. Ceruse insistent s-o vadă pe Kim. Ca prin minune, fata scăpase teafără, dar părea să se consoleze rapid: în ajun, plimbându-se prin Krabi, Jean-Yves o zărise la braţ cu un englez. Nu-i spusese nimic lui Lionel, care oricum nu părea să-şi facă multe iluzii; chiar şi aşa, spunea el, fusese o şansă s-o întâlnească. „E ciudat... mi-a spus Jean-Yves, dar pare fericit."

În momentul când a părăsit rezerva, mi-am dat seama că nu scosesem o vorbă; nu găseam absolut nimic de spus. Simţeam că ceva nu e în regulă, dar era o senzaţie vagă, greu de definit. Cel mai bine era să tac, aşteptând ca lumea din jur să-şi dea seama că face o greşeală; era doar un moment dificil prin care trebuia să trec.

Înainte de a ieşi, Jean-Yves şi-a ridicat privirea spre mine, apoi a clătinat din cap descurajat. Se pare (mi s-a spus mai apoi) că vorbeam mult, de fapt, vorbeam întruna, ori de câte ori mă lăsau singur în cameră; de îndată ce intra cineva, amuţeam.

Peste câteva zile am fost transportaţi la Bumrungrad Hospital, cu un avion sanitar. Nu înţelegeam prea bine motivele acestui transfer; cred că au făcut-o în primul rând ca să putem fi interogaţi de poliţişti. Lionel murise în ajun; trecând pe culoar, îi văzusem cadavrul, înfăşurat într-un linţoliu.

Poliţiştii thailandezi erau însoţiţi de un ataşat de la ambasadă care le servea drept translator; din păcate, nu aveam mare lucru să le spun.

Părea să-i obsedeze o chestiune: dacă atacatorii erau arabi sau asiatici. Le înțelegeam preocuparea, era important să ştie dacă în Thailanda se infiltrase o rețea teroristă internațională sau dacă aveau de-a face cu separatişti malaiezieni; nu am putut decât să le repet că totul se petrecuse foarte repede, că abia zărisem nişte siluete; din câte îmi putusem da seama, indivizii puteau fi malaiezieni.

Au apărut apoi nişte americani, cred că erau agenți CIA. Se exprimau brutal, pe un ton aspru, aveam impresia că sunt şi eu suspectat. Nu socotiseră necesar să aibă un translator, astfel că în mare parte sensul întrebărilor lor mi-a scăpat. La sfârşit, mi-au arătat o serie de fotografii terorişti internaționali, pesemne; nu recunoşteam pe nici unul dintre bărbații aceia.

Din când în când, Jean-Yves venea să mă vadă în rezervă, se aşeza la capătul patului. Eram conştient de prezența lui, simțeam o uşoară tensiune. Intr-o dimineață, la trei zile după sosirea noastră, mi-a întins un teanc de copii xerox după articole din ziare. „Le-am primit prin fax de la conducerea grupului, a adăugat el; nu au făcut nici un comentariu."

Un prim articol, din Nouvel Observateur, era intitulat „UN CLUB FOARTE SPECIAL"; lung de două pagini, foarte detaliat, era ilustrat cu o fotografie preluată din presa germană. Ziaristul acuza direct grupul Aurore că promovează turismul sexual în țările lumii a treia şi adăuga că, în aceste condiții, reacția musulmanilor era de înțeles. Editorialul lui Jean-Claude Guillebaud era consacrat aceleiaşi teme. Întrebat la telefon, Jean-Luc Espitalier declarase: „Grupul Aurore, semnatar al cartei mondiale a turismului etic, nu poate în nici un caz să cauționeze asemenea derapaje; vinovații vor fi sancționați." Dosarul mai conținea un articol din Journal du dimanche, semnat de Isabelle Alonso, vehement, dar nu prea documentat, intitulat „ÎNTOARCEREA LA SCLAVIE". Frangoise Giroud relua termenul în rubrica ei săptămânală: „Față de sutele de mii de femei pângărite, umilite, reduse la sclavie pretutindeni în lume, cât cântăreşte - e regretabil că trebuie s-o spun - moartea câtorva îmbuibați ?" Fireşte, atentatul de la Krabi dăduse un răsunet considerabil întregii afaceri. Liberation publica pe prima pagină o fotografie de la sosirea supra-viețuitorilor pe aeroportul Roissy, sub titlul „VICTIME ECHIVOCE". în editorialul său, J6reme Dupuy înfiera

guvernul thailandez pentru toleranța față de prostituție şi traficul de droguri, precum şi pentru repetatele încălcări ale principiilor democratice. Sub titlul „MĂCEL LA KRABP, Paris-Match relata în detaliu noaptea ororii. Reuşiseră să procure fotografii, la drept vorbind de calitate proastă - copii xerox alb-negru transmise prin fax, ar fi putut fi orice, abia dacă distingeai corpurile umane. în paralel, publicau confesiunea unui turist sexual - care nu avea nimic de-a face cu cele întâmplate la Krabi, era un independent şi opera mai mult în Filipine. Jacques Chirac dăduse neîntârziat o declarație în care, exprimându-şi oroarea față de atentat, stigmatiza „comportamentul inacceptabil al unora dintre compatrioții noştri în străinătate". Reacționând cu promptitudine, Lionel Jospin amintea că există o legislație pentru a reprima turismul sexual, chiar şi cel practicat cu persoane majore. Articolele următoare, din Le Figaro şi Le Monde, îşi puneau întrebări asupra mijloacelor de a lupta împotriva acestui flagel şi asupra atitudinii pe care trebuia să o adopte comunitatea internațională.

în zilele următoare, Jean-Yves a încercat să-l contacteze pe Gottfried Rembke la telefon; în cele din urmă, a izbutit. Patronul TUI era mâhnit, sincer mâhnit, dar nu putea să facă nimic. Ca destinație turistică, Thailanda era compromisă pentru mulți ani. în afară de asta, polemica din presa franceză avusese unele urmări şi în Germania; părerile erau din ce în ce mai împărțite, însă majoritatea populației condamna turismul sexual; în aceste condiții, prefera să abandoneze proiectul.

2

Mu pricepusem rațiunea mutării mele la Bangkok, am priceput-o şi mai puțin pe cea a revenirii la Paris. Personalul spitalului nu mă aprecia, probabil mă socotea prea inert; până şi în spital, până şi pe patul de moarte suntem condamnați să jucăm teatru. Personalul medical apreciază bolnavul care opune o anume rezistență, care manifestă o indisciplină pe care el se va sili s-o înfrângă, spre binele bolnavului, fireşte. Eu nu manifestam nimic. Puteau să mă răstoarne pe-o parte pentru o injecție şi să revină peste câteva ore: mă găseau exact în aceeaşi poziție. în noaptea dinaintea plecării, căutând drumul spre toaletă pe culoarul spitalului, m-am lovit violent de uşă. Dimineața, aveam obrazul plin de sânge, arcada spartă; au trebuit să mă curețe, să mă

panseze. Nici nu-mi dăduse prin cap să chem o infirmieră; de fapt, nu simțisem absolut nimic.

Zborul a fost un fel de timp neutru; îmi pierdusem până şi obiceiul de a fuma. In fața benzii rulante de la bagaje, i-am strâns mână lui Jean-Yves; apoi am luat un taxi până pe bulevardul Choisy.

Mi-am dat seama imediat că lucrurile nu erau în regulă, că nu puteau să fie în regulă. Nu mi-am mai desfăcut valiza. Am umblat prin apartament cu o pungă de plastic în mână, strângând toate fotografiile cu Valerie pe care le-am găsit. Cele mai multe erau făcute la părinții ei, în Bretagne, pe plajă sau în grădină. Mai erau şi câteva foto-grafii erotice, i le făcusem în apartament: îmi plăcea s-o privesc masturbându-se, mi se părea că o făcea cu nişte gesturi drăguțe.

M-am aşezat pe canapea şi am format un număr la care puteam suna în caz urgență, două-zeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. Era un fel de unitate de criză, creată special pentru supraviețuitorii atentatului. Era instalată într-un pavilion al spitalului Sainte-Anne.

Majoritatea celor care ceruseră să vină acolo erau într-o stare cu adevărat jalnică: în ciuda dozelor masive de tranchilizante, aveau coşmaruri în fiecare noapte, cu urlete, țipete de spaimă, plânsete. Când îi întâlneam pe culoare, chipul lor crispat, îngrozit mă îngheța; păreau, la propriu, descompuşi de frică. Iar frica asta, îmi spuneam, va dura toată viața.

Cât despre mine, mă simțeam mai ales obosit, extrem de obosit. De obicei, mă sculam ca să beau o ceaşcă de ness ori să ronțăi biscuiți; mesele nu erau obligatorii, şi nici activitățile terapeutice. Am fost, totuşi, supus unei serii de examene medicale, iar la trei zile după sosire am avut o discuție cu un psihiatru; examenele găsiseră o „reactivitate extrem de scăzută". Nu suferam, dar mă simțeam cu adevărat slăbit; mă simțeam peste măsură de slăbit. M-a întrebat ce am de gând să fac. Am răspuns: „Să aştept". M-am arătat destul de optimist; i-am declarat că toată tristețea aceasta avea să dispară, că aveam să-mi regăsesc fericirea, dar că trebuia să aştept. Nu a părut prea convins. Era un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu o față rotundă şi jovială, în întregime spînă.

După o săptămână, am fost transferat la alt spital psihiatric, de data asta pentru o şedere de lungă durată. Trebuia să rămân mai mult de trei

luni. Spre surprinderea mea, l-am regăsit pe acelaşi psihiatru. Nu era nimic neobişnuit, de fapt, aici lucra, mi-a explicat el. Asistența pentru victimele atentatului era doar o sarcină temporară, în care de altfel era specialist - făcuse parte şi din celula formată după atentatul din stația de metrou Saint-Michel.

Nu avea un discurs de psihiatru tipic, în fine, era suportabil. îmi amintesc că-mi sugera să mă „eliberez de legături"; părea mai curând o trăncăneală budistă. Ce să eliberez ? Toată ființa mea era o legătură. Fiind de natură trecătoare, mă ataşasem de ceva trecător, potrivit naturii mele nu vedeam ce ar fi fost de comentat aici. Dacă aş fi fost de natură eternă, continuam eu ca să lungesc discuția, atunci m-aş fi ataşat de lucruri eterne. Se pare că metoda lui dădea rezultate în cazul supraviețuitorilor chinuiți de spaima mutilării şi a morții. „Aceste suferințe nu-ți aparțin, nu sunt cu adevărat ale tale; sunt doar strigoi ce-ți bântuie mintea", le spunea el bolnavilor; iar bolnavii sfârşeau prin a-l crede.

Nu mai ştiu când am început să devin conştient de realitate - oricum, s-a întâmplat cu intermitențe. Erau încă momente - sunt şi acum, de fapt - când Valerie nu era nicidecum moartă. La început le puteam prelungi după voie, fără nici un efort. îmi aduc aminte când am suferit prima dată, când am simțit cu adevărat apăsarea realului: imediat după vizita lui Jean-Yves. Era un moment apăsător, erau amintiri pe care nu izbuteam să le neg; nu i-am cerut să revină.

în schimb, vizita lui Marie-Jeanne mi-a făcut foarte bine. Nu a spus mare lucru, mi-a vorbit un pic despre atmosfera de la birou; i-am spus imediat că nu am intenția să mă întorc la ser-viciu, că vreau să mă mut la Krabi. A încuviințat fără comentarii. „Nu-ți face griji, i-am spus, o să fie în regulă." M-a privit cu o compasiune mută : ciudat, cred chiar că m-a crezut.

Vizita părinților lui Valerie a fost cu siguranță cel mai greu de îndurat; psihiatrul le explicase pesemne că treceam prin faze de negare a realității, drept care bătrâna a plâns aproape tot timpul; nici bătrânul nu părea în largul lui. Veniseră şi pentru nişte detalii practice, ca să-mi aducă o valiză cu lucruri personale. Presupuneau că nu voiam să păstrez apartamentul închiriat în arondismentul XIII. „Fireşte, fireşte,

am spus, o să vedem mai încolo"; în momentul acela, bătrâna a început să plângă din nou.

într-o instituție, viața trece uşor, nevoile umane sunt în esență satisfăcute. Regăsisem Questions pour un champion, era singura emisiune la care mă uitam. Actualitățile nu mă mai interesau deloc. Cei mai mulți pacienți îşi petreceau toată ziua în fața televizorului. Mie, la drept vorbind, nu-mi plăcea chiar atât de mult: mi se părea că imaginile se mişcă prea repede. Credeam că, dacă rămân linişti t, dacă evit pe cât posibil să gândesc, până la urmă toate se rezolvă.

Intr-o dimineață de aprilie, am aflat că, într-adevăr, îmi revenisem şi că voi putea ieşi în curând. Noua situație mi se părea mai curând o sursă de complicații; trebuia să-mi găsesc o cameră de hotel, să-mi refac o ambianță neutră. Banii, cel puțin, nu-mi lipseau; asta era. „Trebuie să vezi partea bună a lucrurilor", i-am spus unei infirmiere. A părut surprinsă, poate din cauză că-i vorbeam pentru prima oară.

Nu există tratament precis împotriva negării realului, mi-a explicat psihiatrul la ultima noastră discuție; nu este propriu-zis o dereglare umorală, CT una a reprezentării. Mă ținuse la spital atâta timp pentru că se temuse de o tentativă de sinucidere - erau destul de frecvente în cazurile de revenire brutală a lucidității; acum, însă, eram în afara oricărui pericol. Aşa, am zis, eu, deci aşa.

3

La o săptămână după ieşirea din spital, am luat avionul pentru Bangkok. Nu aveam un plan precis. Dacă am avea o natură ideală, ne-am putea mulțumi cu mişcările soarelui. La Paris anotimpurile erau prea distincte; asta era o sursă de agitație, de stres. La Bangkok, soarele răsărea la ora şase dimineața şi asfințea la şase seara; în acest interval, urma un traseu imuabil. Mai era şi perioada musonului, dar eu n-o prinsesem până atunci. Agitația oraşului exista, dar nu-i sesizam limpede sensul, era vorba, mai curând, de un soi de condiție naturală. Oamenii locului aveau, desigur, un destin, o viață, în măsura permisă de nivelul lor de trai; ştiam însă atât de puțin despre ei, încât ar fi putut la fel de bine să fie o ceată de lemurieni.

M-am instalat la Amari Boulevard; hotelul era ocupat mai ales de oameni de afaceri japonezi. Acolo fusesem, ultima oară, cu Valerie şi Jean-Yves; nu era o idee prea bună. Peste două zile m-am mutat la Grace

Hotel; era la doi paşi, dar atmosfera era total diferită. Era probabil ultimul loc din Bangkok unde mai puteai întâlni turişti sexuali arabi. Acum, se furişau pe lângă ziduri, rămâneau închişi în hotel — care avea o discotecă şi propriul lui salon de masaj. Mai puteai găsi saloane de masaj pe străduţele din jur, cu vânzători de kebab şi cabine de convorbiri telefonice la mare distanţă; dar, în afară de asta, nu mai era nimic. Mi-am dat seama că mă apropiasem fără să vreau de Bumrungrad Hospital.

Cu siguranţă, poţi rămâne în viaţă însufleţit doar de o dorinţă de răzbunare; mulţi oameni au trăit aşa. Islamul îmi distrusese viaţa, deci aş fi putut urî islamul; în zilele următoare, am făcut eforturi ca să-i urăsc pe musulmani. îmi reuşea destul de bine, aşa că am început să urmăresc din nou ştirile internaţionale. De fiecare dată când aflam că un terorist palestinian, sau un copil palestinian, sau o femeie gravidă palestiniană au fost împuşcaţi în fâşia Gaza, simţeam o tresărire de entuziasm la gândul că exista un musulman mai puţin. Da, se putea trăi în felul acesta.

într-o seară, la cafeneaua hotelului, un bancher iordanian a intrat în vorbă cu mine. Fire amabilă, a insistat să-mi ofere o bere; probabil că recluziunea forţată în hotel începea să-l apese. „îi înţeleg pe oamenii de aici, să ştiţi, nu le pot purta pică... mi-a spus el. Recunosc, am căutat-o cu lumânarea. Thailanda nu e pământ islamic, nu avem nici un motiv să finanţăm cu sute de milioane construirea de moschei. Ca să nu mai vorbesc de atentat, bineînţeles..." Văzând că-l ascultam cu atenţie, a comandat încă o bere, a prins mai mult curaj. Problema musulmanilor, a spus el, era că paradisul promis de Profet exista deja pe pământ: existau locuri în lume unde fete disponibile şi senzuale dansau pentru plăcerea bărbaţilor, unde te puteai îmbăta cu nectar ascultând o muzică celestă; pe o rază de cinci sute de metri în jurul hotelului erau vreo două-zeci de asemenea locuri. în plus, ca să intri nu trebuia să împlineşti cele şapte îndatoriri ale musulmanului, nici să duci războiul sfânt; era suficient să plăteşti câţiva dolari. Iar ca să devii conştient de toate acestea, nici nu mai trebuia să călătoreşti: era suficient să ai o antenă parabolică, Pentru el, nu încăpea nici o îndoială, sistemul musulman era condamnat: capitalismul va fi mai puternic. Deja, tinerii arabi nu mai visau decât bunuri şi sex. Chiar dacă uneori pretindeau contrariul, visul lor secret

era modelul american: agresivitatea unora dintre ei nu era decât semnul unei invidii neputincioase; din fericire, cei care pur şi simplu întorceau spatele islamului erau din ce în ce mai numeroşi. El, unul, nu avusese noroc, era deja bătrân şi toată viaţa lui fusese silit să facă compromisuri cu o religie pe care-o disprețuia. Eram oarecum în aceeaşi situaţie: desigur, va veni o zi când lumea va fi eliberată de islam; dar pentru mine avea să fie prea târziu. Nu mai aveam, cu adevărat, o viaţă; avusesem o viaţă, timp de câteva luni, nu era chiar nimic, mulţi nu au nici atât. Lipsa dorinţei de a trăi nu este, din păcate, suficientă ca să doreşti să mori.

L-am revăzut a doua zi, chiar înainte să plece la Amman; avea de aşteptat un an până să poată reveni. Eram mai curând mulţumit că pleacă, simţeam că, altfel, ar fi vrut din nou să discute cu mine, iar perspectiva asta mă cam obosea: îmi venea foarte greu, acum, să suport schimburile intelectuale; nu mai aveam nici un chef să înţeleg lumea, nici măcar s-o cunosc. Totuşi, scurta noastră discuţie mi-a lăsat o impresie profundă: de fapt, iordanianul mă convinsese de la-nceput, islamul era condamnat, era destul să reflectezi la asta, părea evident. Acest simplu gând a fost suficient ca să risipească ura din mine. Am renunţat, din nou, să urmăresc ştirile.

4

Bangkok era totuşi un oraş aproape normal, întâlneai prea mulţi oameni de afaceri, prea mulţi turişti în voiaj organizat. Peste două săptămâni, am luat un autobuz pentru Pattaya. Aşa era scris, mi-am spus urcând în maşină; apoi mi-am dat seama că era fals, că nu exista nici un determinism. Aş fi putut foarte bine să-mi petrec restul vieţii cu Valerie, în Thailanda, în Bretagne sau oriunde. Să îmbătrâneşti nu e un lucru prea amuzant; dar să îmbătrâneşti singur e lucrul cel mai rău cu putinţă.

Când mi-am lăsat valiza pe betonul prăfuit al autogării, am ştiut că am ajuns la capătul drumului meu. Un drogat bătrân şi scheletic, cu părul lung şi cărunt, cu o şopârlă mare pe umăr, cerşea la ieşire. I-am dat o sută de baht, apoi am intrat să beau o bere la Heidelberg Hof, peste drum. Doi pederaşti germani mustăcioşi şi burtoşi se bâţâiau în cămăşile lor înflorate. Lângă ei, trei adolescente rusoaice în ultimul hal de decădere se contorsionau ascultând muzică la un ghetto blaster1;

micile târfe se răsuceau şi se tăvăleau pur şi simplu pe jos. In câteva minute de mers pe străzile oraşului am întâlnit o varietate impresionantă

1. Casetofon portabil uriaş, la modă printre adolescenţii negri din Statele Unite.

de specimene umane: rapperi cu şepcuţe întoarse, hipioţi olandezi, cyberpunkişti cu părul roşu, lesbiene austriece cu inele în buric, în nas şi în limbă. După Pattaya nu mai urmează nimic, este un soi de cloacă, de canal terminal în care se scurg diversele reziduuri ale nevrozei occidentale. De asemenea, indiferent ce eşti, homosexual, heterosexual sau amândouă, Pattaya e destinaţia ultimei şanse, după care nu-ţi mai rămâne decât să renunţi la dorinţă. Hotelurile se diferenţiază, desigur, prin confort şi preţuri, dar şi prin naţionalitatea clientelei. Sunt două mari comunităţi, germanii şi americanii (printre care, probabil, destui australieni şi neozeelandezi). Sunt de asemenea destui ruşi, îi recunoşti după mutrele de râtani şi apucăturile de gangsteri. Există chiar şi un hotel pentru francezi, numit Mă-mason; nu are decât vreo zece camere, în schimb restaurantul e foarte frecventat. Am rămas acolo o săptămână, până mi-am dat seama că nu mă dau în vânt după sângerete, nici după puii de baltă; ca. pot supravieţui fără să urmăresc campionatul Franţei prin satelit şi fără să citesc zilnic pagina culturală din Le Monde. Oricum, trebuia să-mi caut o cazare pe termen lung. Durata normală a unei vize turistice în Thailanda e de o lună; dar pentru a obţine o prelungire e suficient să treci graniţa. Mai multe agenţii din Pattaya propun un dus-întors peste frontiera cambodgiană, totul în cursul unei singure zile. După un drum de trei ore cu microbuzul, stai la coadă o oră sau două la postul de frontieră; mănânci într-o autoservire pe teritoriul cambodgian (preţul este inclus în bilet, ca şi bacşişul pentru vameşi); apoi te întorci pe acelaşi drum. Majoritatea rezidenţilor o fac în fiecare lună, de ani de zile; e mult mai simplu decât să obţii o viză de lungă durată.

Nimeni nu vine la Pattaya ca să-şi refacă viaţa, ci ca s-o termine în condiţii acceptabile. Sau, dacă preferaţi un eufemism, pentru a face o pauză, o pauză lungă - care se poate dovedi definitivă. Sunt vorbele unui poponar de vreo cincizeci de ani pe care l-am întâlnit într-un pub

irlandez; fusese machetator, mai ales în presa people, şi izbutise să pună nişte bani deoparte. Cu zece ani în urmă, constatase că treaba începea să meargă prost pentru el: frecventa barurile, aceleaşi ca de obicei, însă, din ce în ce mai des, se întorcea cu buza umflată. Desigur, putea să plătească; dar, dacă tot era s-o facă, prefera să plătească asiatici. S-a scuzat pentru această remarcă, spera că nu-l suspectez de rasism. Nu, bineînțeles că nu, înțelegeam: e mai puțin umilitor să plăteşti o ființă care nu seamănă cu cei pe care i-ai sedus în trecut, care nu-ți trezeşte nici o amintire. Dacă sexualitatea e pe bani, atunci e preferabil, într-o măsură, să fie nediferențiată. Se ştie că una dintre primele senzații pe care le ai în prezența altei rase este aceea de nediferențiere, senzația că toți seamănă fizic. Efectul dispare în câteva luni, şi e păcat, pentru că, de fapt, corespunde unei realități: în fond, ființele umane seamănă enorm. Sigur, se pot distinge masculii de femele; se pot de asemenea distinge, dacă vreți, diferitele categorii de vârstă; dar orice diferențiere mai extinsă ține de o anume formă de pedanterie, care vine din plictiseală. Omul care se plictiseşte descoperă deosebiri şi ierarhii. Acesta e una dintre trăsăturile lui caracteristice. După Hutchinson şi Rawlins, inventarea de sisteme ierarhice în sânul societăților animale nu corespunde nici unei necesități practice, nici unui avantaj selectiv; e doar un mijloc de a lupta împotriva plictiselii insuportabile a vieții în natură.

Astfel, fostul machetator îşi încheia paşnic viața de poponar plătind băieți bronzați, supli şi musculoşi. o dată pe an, mergea în Franța să-şi viziteze rudele şi câțiva prieteni. Viața lui sexuală era totuşi mai puțin frenetică decât mi-aş fi putut închipui, mi-a spus el; ieşea o dată, de două ori pe săptămână, nu mai mult. Trăia la Pattaya de şase ani; paradoxal, abundența şi varietatea ofertei sexuale, ispititoare şi ieftină, provoca o potolire a dorinței. De fiecare dată când ieşea în oraş, era sigur că va putea să reguleze şi să sugă nişte băieți superbi care, la rândul lor, îl vor mas-turba cu sensibilitate şi talent. Fiind liniştit în privința asta, îşi pregătea mai bine ieşirile, se bucura de ele cu măsură. Am înțeles atunci că mă credea cufundat în frenezia erotică a primelor săptămâni, că vedea în mine un echivalent heterosexual al propriului său caz. N-am încercat să-i deschid ochii. A fost prietenos, a insistat să-mi facă cinste, mi-a dat mai multe adrese pentru o cazare pe termen

lung. îi făcea plăcere să stea de vorbă cu un francez, mi-a spus el; majoritatea rezidenților homosexuali erau englezi, se avea bine cu ei, însă din când în când avea chef să-şi vorbească limba maternă. Avea puține relații cu restrânsa comunitate franceză din jurul restaurantului Mă-mason; cei mai mulți erau heterosexuali închistați, foşti funcționari coloniali sau militari. Dacă mă stabileam la Pattaya, am fi putut ieşi împreună într-o seară, fără nici o obligație, fireşte; mi-a lăsat un număr de mobil. Mi l-am notat, ştiind bine că n-o să-l sun niciodată. Era simpatic, amabil şi chiar interesant; dar eu, pur şi simplu, nu mai aveam chef de relații umane.

Am închiriat o cameră pe Naklua Road, ceva mai departe de agitația oraşului. Aveam aer condiționat, frigider, duş, un pat şi câteva mobile; chiria era de trei mii de baht pe lună - cinci sute şi ceva de franci. Am transmis noua adresă la bancă, am scris o scrisoare de demisie către Ministerul Culturii.

In general, nu-mi rămânea mare lucru de făcut în viață. Am cumpărat mai multe topuri de hârtie format A4; voiam să încerc să pun în ordine întâmplările vieții mele. Este un lucru pe care oamenii ar trebui să-l facă mai des înainte de a muri. E ciudat că atâtea ființe pot trăi o viață întreagă fără a formula o remarcă, o obiecție, fără a face un comentariu. Nu că acele remarce, obiecții, comentarii ar avea un destinatar, sau un sens oarecare; dar cred că, una peste alta, e preferabil să fie făcute.

5

Au trecut şase luni, sunt în aceeaşi cameră de pe Naklua Road; în mare, cred că mi-am încheiat misiunea. Valerie îmi lipseşte. Dacă intenția mea, când am început să scriu aceste pagini, ar fi fost să-mi alin suferința, s-o fac mai suportabilă, acum aş şti că nu e cu putință: absența ei mă face să sufăr mai mult ca oricând.

La începutul celei de-a treia luni la Pattaya, m-am hotărât să merg din nou în saloanele de masaj şi în barurile cu târfe. La început, ideea nu m-a entuziasmat, mă temeam că va fi un fiasco total. Am izbutit totuşi să am erecții şi chiar să ejaculez; dar nu am mai cunoscut niciodată plăcerea. Nu era vina fetelor, erau la fel de rafinate, de afectuoase; însă nu mai simțeam nimic. Mai mult din principiu, am continuat să merg la un salon de masaj o dată pe săptămână; apoi am hotărât să mă opresc. Era totuşi un contact uman, iată neajunsul. Nu mai speram să regăsesc

plăcerea pentru mine însumi, însă fata ar fi putut juisa, mai ales că, desensibilizat cum eram, aş fi fost în stare să continui exerciţiul ore în şir. Puteam ajunge să doresc acea juisare, iar asta risca să devină o mizã; or nu mai voiam să cunosc nici o mizã. Viaţa mea era o formă goală, şi era bine să rămână aşa. Dacă lăsam pasiunea să-mi pătrundă în trup, durerea ar fi urmat-o de îndată.

Cartea mea se apropie de sfârşit. Din ce în ce mai des, rămân culcat cea mai mare parte a zilei. Uneori, pornesc instalaţia de aer condiţionat dimineaţa, o sting seara, iar între cele două momente nu se întâmplă nimic. M-am obişnuit cu bâzâitul aparatului, care la început mi se părea insu-portabil; m-am obişnuit şi cu căldura; acum îmi e totuna.

Nu mai cumpăr de mult ziare franţuzeşti; presupun că la ora asta au loc alegerile prezidenţiale. Probabil că Ministerul Culturii, de bine, de rău, îşi continuă activitatea. Poate că Marie-Jeanne se mai gândeşte uneori la mine, când întocmeşte bugetul unei expoziţii; n-am încercat să mai iau legătura cu ea. Nici despre Jean-Yves nu mai ştiu nimic; după ce l-au concediat de la Aurore, îmi închipui că a trebuit să înceapă iarăşi de jos şi, probabil, nu în turism.

Când iubirea a dispărut, viaţa devine oarecum convenţională şi silnică. Păstrezi o formă umană, comportamentele obişnuite, un soi de structură; dar sufletul, cum se spune, e gol.

Pe Naklua Road, ridicând un nor de praf, coboară nişte scutere. E deja amiază. Venind din cartierele mărginaşe, prostituatele se duc la muncă în barurile din centru. Azi nu cred c-o să ies în oraş. Sau poate mai spre seară, să mănânc o supă la o dugheană din intersecţie.

Când ai renunţat la viaţă, ultimele contacte umane rămân cele cu vânzătorii. Pentru mine, aceste contacte se limitează la câteva cuvinte englezeşti. Nu vorbesc thailandeza, asta creează în jurul meu o barieră apăsătoare şi tristă. Se pare că nu voi înţelege niciodată cu adevărat Asia, ceea ce, de altfel, nu contează prea mult. Poţi trăi pe lume şi fără s-o înţelegi, e destul să poţi obţine hrană, mângâieri şi iubire. La Pattaya, după criteriile occidentale şi chiar asiatice, hrana şi mângâierile sunt ieftine. Cât despre iubire, n-aş putea să spun. Acum sunt convins: pentru mine, Valerie a fost o excepţie luminoasă. Era una dintre acele fiinţe capabile să-şi consacre viaţa fericirii cuiva, să-şi facă din asta un ţel. Acest fenomen e un mister. în el se află fericirea, candoarea şi

bucuria; dar nici acum nu ştiu cum, nici de ce se poate produce. Iar dacă nu am înțeles iubirea, la ce bun să fi înțeles restul?

Voi rămâne până la capăt un copil al Europei, al grijii şi al ruşinii; nu am de lăsat nici un mesaj de speranță. Pentru Occident nu simt ură, ci doar un dispreț fără margini. Ştiu doar că toți, până la unul, puțim a egoism, a masochism şi a moarte. Am creat un sistem care a devenit pur şi simplu irespirabil; şi, pe deasupra, continuăm să-l exportăm.

Se face seara, în vitrinele barurilor se aprind ghirlande multicolore. Nemții trecuți iau loc, pun o mână butucănoasă pe coapsa tinerei însoțitoare. Mai mult decât orice popor, germanii cunosc ruşinea şi grija, simt nevoia de trupuri fragede, de piele fină şi răcoroasă. Mai mult decât orice popor, cunosc dorința de autodistrugere. Rar vezi la ei acea vulgaritate pragmatică şi încrezută a turişti-lor sexuali anglo-saxoni, acea manie de a compara tot timpul prestațiile şi prețurile. De asemenea, rareori fac mişcare, rareori le pasă de trupul lor. în general, mănâncă prea mult, se umflă cu bere, pun pe ei o osânză nesănătoasă; majoritatea vor muri curând. Adesea sunt prietenoşi, le place să glumească, să dea de băut, să povestească; cu toate astea, tovărăşia lor e moleşitoare şi tristă.

Am înțeles, acum, ce e moartea; nu cred că mă va face să sufăr. Am cunoscut ura, disprețul, decrepitudinea şi multe altele, am cunoscut chiar şi scurte momente de iubire. După mine nu va rămâne nimic, şi nici nu merit să-mi supraviețuiască ceva; am fost, sub toate aspectele, un ins mediocru.

îmi imaginez, nu ştiu de ce, că voi muri la miezul nopții, şi încă mai simt o uşoară nelinişte la gândul suferinței ce va însoți eliberarea din lanțurile trupului. Mi-e greu să-mi imaginez încetarea vieții ca pe un simplu act reflex, total lipsit de durere; ştiu, fireşte, că mă înşel, dar mi-e greu s-o cred cu adevărat.

Localnicii mă vor găsi după câteva zile; în aceste ținuturi, cadavrele încep să pută rapid. Nu vor şti ce să facă cu mine, vor anunța probabil ambasada Franței. Nu sunt un om sărac, dosarul va fi uşor de rezolvat. în contul meu vor rămâne destui bani; nu ştiu cine-i va moşteni, probabil statul, sau nişte rude foarte îndepărtate.

Spre deosebire de alte popoare asiatice, thailandezii nu cred în fantome şi manifestă puțin interes pentru soarta cadavrelor. Cele mai

multe sunt duse direct la groapa comună. Cum nu voi lăsa instrucțiuni precise, la fel se va întâmpla şi cu mine. Cineva, foarte departe, în Franța, va completa un act de deces, va bifa o căsuță într-un formular de stare civilă. Câțiva vânzători ambulanți, obişnuiți să mă vadă prin cartier, vor clătina din cap. Camera mea va fi închiriată altui călător. Apoi mă vor uita. Mă vor uita repede.